

SPRAWOZDANIE
KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI
z rocznego okresu działalności

SPIS TREŚCI

I. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ konstytucyjny - realizacja zadań ustawowych	1
Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców.	4
Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji.	12
Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego w dziedzinie radiofonii i telewizji.	17
Udział w pracach Sejmu i Senatu.	20
Wybór rad nadzorczych w spółkach publicznej radiofonii i telewizji.....	24
II. Działalność prawotwórcza KRRiT	25
Realizacja delegacji zawartych w ustawie z 31 marca 2000 roku o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji i ustawy o języku polskim.....	25
Realizacja delegacji zawartych w ustawie 27 września 1990 roku o wyborze Prezydenta RP.....	27
Projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji z 7 lipca 2000 roku.....	28
Udział w pracach legislacyjnych dotyczących ustawy Prawo telekomunikacyjne, ustawy Prawo działalności gospodarczej, ustawy Kodeks spółek handlowych, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.....	31
Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (ustawa o ochronie informacji niejawnych; ustawa o ochronie danych osobowych; ustawa lustracyjna; ustawa o ochronie osób i mienia; ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP).	34
Zmiany statutów spółek publicznej radiofonii i telewizji proponowane przez Ministra Skarbu Państwa.	35
Prawne aspekty związane z kontrolą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie realizacji koncesji dla Radia Maryja.....	36

III. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny	37
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych.	37
Rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów radiowych w sposób rozsiewczy satelitarny.	46
Postępowanie w sprawie cofnięcia koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych.	47
Postępowanie w zakresie ponownego udzielania koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych.	48
Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych.	52
Rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów w sieciach telewizji kablowej.	54
Rozporządzenie KRRiT w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych.	58
Przekształcenia właścicielskie i zmiany programowe na rynku mediów elektronicznych w Polsce.	58
IV. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji a nadawcy.....	60
Radiofonia i telewizja koncesjonowana – sytuacja na rynku.	60
Radiofonia publiczna - programy ogólnopolskie i regionalne.	62
Ogólnopolskie i regionalne programy telewizyjne.	65
Współpraca naukowo-techniczna – udział w pracach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, Polskiego Forum DAB i DVB.	65
Kontrola działalności programowej nadawców - zakres i metoda.	66
Kontrola działalności programowej nadawców publicznych.	67
Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych.	69
Analizy problemowe.	71
Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej telewizyjnych nadawców publicznych i komercyjnych.	80
Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej radiowych nadawców publicznych i komercyjnych.	85
Badania odbioru programów radiowych i telewizyjnych.	90

V. Działalność międzynarodowa Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	93
Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT.	93
Prace związane z integracją europejską.....	94
Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski.....	96
Udział w pracach Rady Europy.	103
Konferencja Ministerialna poświęcona przyszłym kierunkom polityki środków masowego przekazu Rady Europy.....	104
Konferencja UE „Sytuacja dzieci i młodzieży w nowym krajobrazie medialnym”.....	105
Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: OECD, WTO, GATT i GATTS oraz WIPO.....	106
Udział w pracach European Platform for the Regulatory Authorities (EPRA).....	108
Współpraca bilateralna.....	108
Organizacja konferencji międzynarodowych.	110
VI. Działalność KRRiT w zakresie opłat abonamentowych i pozaabonamentowych	114
Wysokość opłat abonamentowych.....	115
Inicjatywy legislacyjne zmierzające do poprawy systemu poboru opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.	116
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2000 roku.....	118
Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych planowanych na 2001 rok pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji.	125
Współpraca KRRiT z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Ministerstwem Łączności i z Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, Ministerstwem Finansów oraz Najwyższą Izbą Kontroli i Krajową Izbą Biegłych Rewidentów.....	128
Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych.....	136
Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych.....	137

VII Skargi i interwencje.....	140
Skargi dotyczące programów nadawców publicznych.	140
Telewizja Polska S.A.	140
Polskie Radio S.A.	145
Skargi dotyczące programów nadawców komercyjnych.....	145
Skargi dotyczące kampanii wyborczej na urząd Prezydenta RP.	148
Zorganizowane protesty.....	151
VIII. Budżet Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.....	154
Budżet KRRiT.	154
Jednostki nadzorowane przez Przewodniczącego KRRiT.....	157

I. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONSTYTUCYJNY – REALIZACJA ZADAŃ USTAWOWYCH

1.1 Powołanie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji ustawą z 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji było ważną, demokratyczną przemianą ustrojową w Polsce. Było także elementem tworzenia organów nowego typu – organów oddzielających kompetencje regulacyjne od kompetencji właścicielskich w stosunku do jednostek działających na rynku audiowizualnym. Uregulowaniom dotyczącym KRRiT nadano rangę konstytucyjną. Początkowo regulacja dotycząca KRRiT była zawarta w art. 36b Ustawy Konstytucyjnej z 17 października 1992 roku o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, a następnie przeniesiona została do ustawy zasadniczej z 2 kwietnia 1997 roku, która utrzymała rangę KRRiT jako organu konstytucyjnego.

Konstytucyjnie akcentowaną rolą KRRiT jest ochrona wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji (art. 213 ust. 1). Krajowa Rada, oprócz uprawnień w zakresie ochrony prawa, wykonuje także zadania organu administracji m.in. prowadząc postępowanie koncesyjne. Posiada też uprawnienia do wydawania rozporządzeń jako aktów wykonawczych do ustaw, a w sprawach indywidualnych do podejmowania uchwał (art. 213 ust. 2). Konstytucja utrzymuje sposób powoływania KRRiT – przez Sejm, Senat i Prezydenta. W stosunku do Ustawy Konstytucyjnej z 17 października 1992 roku o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym - nowym rozwiązaniem jest wprowadzenie nakazu apolityczności członków KRRiT (art. 214 ust. 2). Konstytucja poszerzyła też obszar incompatibilitas, czyli niepołączalności mandatu posła lub senatora z innymi funkcjami lub stanowiskami państwowymi, co znalazło również zastosowanie w stosunku do członków Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

1.2 Krajowa Rada przedstawia corocznie Sejmowi, Senatowi i Prezydentowi sprawozdanie ze swej działalności oraz informację o podstawowych problemach radiofonii i telewizji. Informację taką Krajowa Rada corocznie przedstawia również Prezesowi Rady Ministrów. Sejm i Senat podejmują uchwały o przyjęciu bądź odrzuceniu sprawozdania KRRiT. W Monitorze Polskim nr 20, poz. 409 opublikowana została uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z 30 czerwca 2000 roku w sprawie przyjęcia sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji. Powyższa uchwała nie zawierała uwag i zastrzeżeń. Uchwała Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 11 maja 2000 roku w sprawie odrzucenia sprawozdania Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, również nie zawierała żadnych dodatkowych uwag i zastrzeżeń.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada priorytetowo traktowała te zadania, które wiążą się z rolą nadawcy publicznego na rynku audiowizualnym. Krajowa Rada zgodnie ze wskazaniami Sejmu RP zawartymi w uchwale z 24 czerwca 1999 roku o przyjęciu sprawozdania KRRiT podjęła działania związane z przywróceniem całodobowej emisji programu 2 i programu 4. Podjęte również zostały zadania mające na celu zwiększenie wpływów abonamentowych oraz działania związane z wprowadzeniem jednolitego standardu badań radiowych. Krajowa Rada przyjęła uchwały dotyczące tworzenia przez spółki radiofonii publicznej przedsiębiorcy „Audytarium 17” zgodnie z art. 32 ustawy o radiofonii i telewizji. Celem działania „Audytarium 17” jest badanie rynku i opinii publicznej, opracowywanie standardów oraz metodologii badań słuchalności mediów elektronicznych, zlecenie przeprowadzania badań słuchalności oraz obrót wynikami tych badań. Informacje o tych i o innych działaniach KRRiT na rzecz nadawców publicznych znajdują się w poszczególnych rozdziałach. Sprawozdania KRRiT oraz Informacji o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.

1.3 W roku bieżącym kończy się kadencja trzech członków KRRiT: p. Michała Strąka, powołanego przez Sejm 3 kwietnia 1995 roku, p. Witolda Grabosia, powołanego przez Senat 6 kwietnia 1995 roku oraz p. Marka Jurka powołanego przez Prezydenta 10 maja 1995 roku. Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, od 6 lipca 1999 roku, jest p. Juliusz Braun (uchwała KRRiT nr 495/1999). Zastępcą Przewodniczącego KRRiT, od 13 lipca 1999 roku, jest p. Jan Sęk (uchwała KRRiT nr 502/1999). Funkcję Sekretarza KRRiT, od 23 marca 2000 roku, pełni p. Włodzimierz Czarzasty (uchwała KRRiT nr 140/2000).

1.4 Jako organ kolegialny Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2000 roku przyjęła 602 uchwały i odbyła 65 posiedzeń oraz 40 spotkań, przede wszystkim z nadawcami zarówno publicznymi, jak i komercyjnymi, ale również z przedstawicielami związków i stowarzyszeń (m.in. Ogólnopolskiej Izby Gospodarczej Komunikacji Kablowej, Konwentu Lokalnych Komercyjnych Stacji Radiowych, Stowarzyszenia Filmowców Polskich, Stowarzyszenia Nadawców Publicznych). Odbyły się także spotkania z przedstawicielami organów administracji państwowej, z którymi KRRiT współpracuje (m.in. z Ministerstwa Łączności, Urzędu Regulacji Telekomunikacji, Ministerstwa Skarbu Państwa, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Spraw Zagranicznych). Gośćmi KRRiT byli również przedstawiciele Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej, Telekomunikacji Polskiej S.A., Przedsiębiorstwa Państwowego Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, Policji Państwowej, Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Sygnatariusze Porozumienia Polskich Nadawców Radiowych i Telewizyjnych „Przyjazne Media”, a także członkowie organów spółek Telewizja Polska S.A., Polskie Radio S.A., regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A.

Do dnia złożenia Sprawozdania, w pierwszym kwartale 2001 roku, Krajowa Rada przyjęła 110 uchwał oraz odbyła 15 posiedzeń i tyle samo spotkań z nadawcami. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji odbyła m.in. spotkanie, podczas którego omawiano sposób przekazywania informacji o sprawcach przestępstw. Dodatkowe informacje dotyczące tego spotkania znajdują się również poniżej, w punkcie 1.27.

1.5 Podczas spotkania KRRiT, 8 lutego 2001 roku, z przedstawicielami Konferencji Episkopatu Polski, złożone zostały podziękowania dla działalności spółek Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. w Roku Wielkiego Jubileuszu. Biskupi wysoko ocenili relacje telewizyjne i radiowe oraz współdziałanie mediów publicznych z Kościołem, w szczególności podczas takich wydarzeń, jak Pielgrzymka Jana Pawła II do Ziemi Świętej, Światowe Dni Młodzieży w Rzymie, Dni Modlitwy na Majdanku. Zwrócono również uwagę na wysoki

poziom edukacyjny i kulturalny audycji tworzonych w programie II i w programie Radio BIS rozpowszechnianych przez Polskie Radio S.A. Jednocześnie biskupi podkreślili, że programy mediów publicznych zbyt często przesiąknięte są przemocą. Zdaniem biskupów rodzajem przemocy może być również nierzetelność informacji. Przewodniczący KRRiT został zaproszony do udziału w posiedzeniu Konferencji Episkopatu Polski. Posiedzenie z udziałem Przewodniczącego KRRiT odbyło się 14 marca bieżącego roku.

1.6 Organizacyjne i merytoryczne zaplecze Krajowej Rady stanowi Biuro KRRiT. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła nowy regulamin organizacyjny Biura KRRiT (uchwała nr 324 z 27 czerwca 2000 roku). W Biurze KRRiT działają następujące departamenty: ekonomiczny, finansowy, gabinet przewodniczącego KRRiT, koncesyjny, prawny, programowy, reklamy, techniki, współpracy z zagranicą oraz samodzielny wydział administracyjno-gospodarczy.

Krajowa Rada, 30 maja 2000 roku, spośród kandydatów biorących udział w ogłoszonym konkursie, dokonała wyboru nowego dyrektora Biura KRRiT. Od 1 czerwca 2000 roku stanowisko to objął p. Zbigniew Sawicki.

W okresie sprawozdawczym kancelaria w Biurze KRRiT przyjęła ponad 31 tysięcy listów. Liczba ta nie obejmuje korespondencji okolicznościowej (np. świątecznej). W tym samym czasie ponad 35 tysięcy przesyłek wysłano z Krajowej Rady. Liczba ta obejmuje również korespondencję związaną z kolportażem „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”.

1.7 „Biuletyn Informacyjny KRRiT” ukazuje się nieprzerwanie co miesiąc od października 1996 roku. W minionym roku w Biuletynie ukazały się informacje dotyczące m.in. następujących tematów: Edukacja medialna; Europejskie instancje regulujące w sektorze audiowizualnym; Cyfrowa telewizja naziemna w Europie; Internet w Polsce i Europie Środkowej i Wschodniej; Tajniki i zasady uzgodnień międzynarodowych w radiofonii; Światowa konferencja radiokomunikacyjna WRC 2000; Mniejszości narodowe i etniczne a media elektroniczne. Ponadto w „Biuletynie informacyjnym KRRiT” publikowano dokumenty Rady Europy, informacje dotyczące rynku reklamy telewizyjnej i radiowej, a także akty prawne wydawane na podstawie delegacji ustawowych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, np. rozporządzenia KRRiT w związku z kampanią wyborczą na urząd Prezydenta RP.

Miesięczny nakład „Biuletynu Informacyjnego KRRiT” wynosi 600 egzemplarzy. Jego odbiorcami są m.in. Sejm, Senat, Kancelaria Prezydenta RP, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów, spółki publicznej radiofonii i telewizji, nadawcy komercyjni oraz główne redakcje prasowe, a także niektóre ośrodki naukowe, np. Ośrodek Badań Prasoznawczych Uniwersytetu Jagiellońskiego, Instytut Wynalazczości i Ochrony Własności Intelektualnej UJ. Biuletyn Informacyjny KRRiT dostępny jest również w Internecie.

Od początku jego wydawania, tj. od 1996 roku, kwartalnie ukazuje się angielskojęzyczna wersja „Biuletynu Informacyjnego KRRiT”, przekazywana m.in. do organów odpowiedzialnych za radiofonię i telewizję w poszczególnych państwach.

Opracowania i informacje do Biuletynu są prawie w całości przygotowywane przez pracowników Biura KRRiT, bez dodatkowego wynagrodzenia.

1.8 Zgodnie z art. 63 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT pełni uprawnienia nadzorcze w stosunku do jednostki badawczo – rozwojowej Centrum Naukowo-Badawcze Techniki Radia i Telewizji „CENRiT”.

„CENRiT” prowadzi działalność w zakresie:

- prac naukowo-badawczych oraz badawczo-rozwojowych z dziedziny studyjnej techniki radia i telewizji,
- prac konstrukcyjno-wdrożeniowych dotyczących nowych urządzeń profesjonalnych oraz aparatury kontrolno-pomiarowej dla radia i telewizji,
- świadczenia usług specjalistycznych z dziedziny techniki radia i telewizji oraz produkcji urządzeń radiowych i telewizyjnych.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w Centrum Naukowo-Badawczym Techniki Radia i Telewizji „CENRiT” w 2000 roku - Przewodniczący KRRiT zobowiązał p.o. dyrektora „CENRiT” do reaktywowania Rady Naukowej tej jednostki, nowelizacji jej statutu oraz przygotowania programu naprawczego w dziedzinie finansowo – ekonomicznej.

Działania KRRiT na rzecz reprezentowania interesów odbiorców i zapewniania otwartego, pluralistycznego charakteru radiofonii i telewizji. Kontrola działalności nadawców.

1.9 Przepis art. 6 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji określa podstawowe cele działania Krajowej Rady we wszystkich dziedzinach jej ustawowej właściwości. Krajowa Rada zapewnia otwarty i pluralistyczny charakter radiofonii i telewizji m.in. poprzez politykę koncesyjną sprzyjającą różnorodności programowej i tematycznej, a także zróżnicowanym postawom i poglądom. Zadanie ochrony wolności słowa nakłada na Krajową Radę obowiązek powstrzymywania się od działań ograniczających swobodę wypowiedzi, ale również zobowiązuje Krajową Radę do przeciwdziałania naruszeniom tej wolności ze strony innych osób. Podobne obowiązki Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji dotyczą ochrony samodzielności nadawców i interesów odbiorców.

1.10 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wspiera radiowych nadawców publicznych w tworzeniu audycji służących realizacji ustawowych zadań radia publicznego, pomaga w utrzymaniu na antenie form klasycznych dla sztuki radiowej, takich jak reportaż literacki, czy teatr radiowy. Wspiera także formy szeroko pojętej edukacji poprzez radio, gdyż te rodzaje audycji obok informacji i publicystyki najpełniej służą wypełnianiu funkcji poznawczej wobec słuchacza. Poczynając od 1998 roku, przy rozdziale wpływów z środków abonamentowych, KRRiT zaczęła przyznawać szczególne preferencje dwóm rodzajom audycji: edukacyjno–poradniczym oraz literackim i formom udratyzowanym. W przyjętych kryteriach programowych Krajowa Rada podkreśla, że audycje edukacyjno-poradnicze mają popularyzować kulturę, naukę i technikę, wychowanie obywatelskie, wyjaśniać problemy ekonomiczno – gospodarcze, nauczać języków obcych, kształtować postawy prozdrowotne, umacniać rodzinę, zwalczać patologie społeczne. Audycje i formy udratyzowane to przede wszystkim słuchowiska będące np. adaptacjami utworów scenicznych, słuchowiska poetyckie, reportaże literackie, powieści radiowe. Są to więc audycje, poprzez które realizowane są ustawowe zobowiązania w szczególności zawarte w art. 21 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji.

Komisja Kultury i Środków Przekazu przyjęła opinię nr 42 w sprawie realizacji misji społecznej przez publiczną radiofonię i telewizję. W opinii tej Komisja zobowiązała Krajową Radę do przedstawienia propozycji w zakresie bardziej precyzyjnego określania zadań programowych nadawców publicznych. Krajowa Rada przygotowując projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji rozważa następujące możliwości w tym zakresie:

- uzupełnienie art. 21 o nowy ustęp upoważniający KRRiT do wydawania rozporządzeń o zadaniach programowych poszczególnych nadawców publicznych w danym roku (w ramach ogólnych obowiązków określonych w tym przepisie) i analizowania wykonania tych zadań oraz publikowania wyników tych analiz – tak, aby opinia publiczna była informowana zarówno o wymogach adresowanych do nadawców publicznych, jak o ich sposobie wywiązania się z nich;
- uzupełnienie art. 50 o nowy przepis stwierdzający, że dokonując podziału wpływów abonamentowych między nadawców publicznych KRRiT kieruje się m.in. wynikami ocen, o których mowa wyżej.

1.11 Z inicjatywy Sekretarza KRRiT, w porozumieniu z przedstawicielami Polskiego Radia S.A. i rozgłośni regionalnych oraz nadawców komercyjnych, podjęte zostały działania, których celem było opracowanie jednolitego standardu badań radiowych od 2002 roku.

Nadawcy 17 stycznia 2001 roku zawarli porozumienie o konieczności rozwiązania problemu badań radiowych w 2002 roku. W tym celu konieczne jest utworzenie przez nadawców spółki, której koszty funkcjonowania będą w 50 % ponoszone przez nadawców ogólnopolskich, takich jak Polskie Radio S.A., Radio Zet i Radio RMF FM, a w 50% przez rozgłoszenie lokalne, regionalne i ponadregionalne.

Przyjęte ustalenia zakładają nie tylko wypracowanie przez spółkę standardu badań odpowiadającego wszystkim podmiotom, ale również zarządzanie ich wynikami. Skutkiem tego będzie uniezależnienie mediów od narzucania im przez firmy badawcze własnych metod badań rynku radiowego.

Informacje dotyczące jednolitego standardu badań radiowych znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT

1.12 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła intensywne działania na rzecz wzrostu wpływów z tytułu opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych. Szczególną uwagę zwrócono na opłaty wnoszone przez osoby prawne. Od 11 do 15 grudnia 2000 roku trwał Tydzień Mediów Publicznych, ogólnopolska akcja informacyjno – promocyjna, koordynowana z upoważnienia Krajowej Rady przez Sekretarza KRRiT. Zwiększenie wśród polskich firm i instytucji świadomości obowiązku płacenia abonamentu to główny cel podpisanego 11 grudnia 2000 roku Porozumienia na Rzecz Mediów Publicznych. Sygnatariusze porozumienia (m.in. Minister Łączności, Prezes PPUP „Poczta Polska”, Prezes Business Centre Club, Prezes Polskiej Rady Biznesu, Prezes Krajowej Izby Gospodarczej, Prezydent Konfederacji Pracodawców Polskich, Przewodniczący KRRiT) zadeklarowali podjęcie działań, które spowodują, że polskie przedsiębiorstwa i instytucje będą rejestrowały odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz opłacały abonament. W przyjętej deklaracji podkreślono, że opłaty abonamentowe umożliwiają mediom publicznym realizację ich misji, a w szczególności tworzenie, upowszechnianie, utrwalanie kultury narodowej, prowadzenie działalności edukacyjnej i oświatowej, propagowanie polskiego dorobku i kultury za granicą. Przewodniczący KRRiT podkreślił, że bez finansowego wsparcia mediom publicznym trudno jest uczestniczyć w realizacji tak dużych i wartościowych przedsięwzięć, jak np. Festiwal Wratislavia Cantans czy Muzyczny Festiwal w Łańcucie. Sygnatariusze zwrócili uwagę, że poprzez opłacanie abonamentu firmy mogą czuć się mecenasami polskiej kultury.

Działania Porozumienia na Rzecz Mediów Publicznych poparte zostały przez środowiska twórcze. Deklarację środowisk twórczych podpisali m.in. przewodniczący sejmowej i senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu, przedstawiciele Związku

Artystów Scen Polskich, Stowarzyszenia Polskich Artystów Wykonawców Muzyki Rozrywkowej, Stowarzyszenia Autorów ZAiKS, Stowarzyszenia Filmowców Polskich, St

owarzystwa Niezależnych Producentów Filmowych i Telewizyjnych. W przyjętej deklaracji przedstawiciele środowisk twórczych stwierdzili, że w proces kształtowania polskiej kultury powinni być zaangażowani zarówno sami twórcy, jak i odbiorcy programów radiowych oraz telewizyjnych. Publiczne radio i telewizja umożliwiają masowy dostęp do polskiej kultury i sztuki. Jest to realne dzięki finansowemu zaangażowaniu abonentów.

Podczas podsumowania akcji Tydzień Mediów Publicznych, które odbyło się 26 lutego 2001 roku podkreślono, że osiągnięte zostały zakładane cele informacyjne. W grupie docelowej wzrosła świadomość obowiązku rejestrowania odbiorników (w grudniu 2000 roku zarejestrowano 100 tys. nowych odbiorników) i płacenia abonamentu oraz wiedza, że media publiczne otrzymane środki finansowe przeznaczają w dużej mierze na wspieranie kultury polskiej. Pełne wyniki finansowe akcji Tydzień Mediów Publicznych będzie można poznać w dłuższym okresie czasu.

Informacyjno – promocyjna akcja Tydzień Mediów Publicznych wiąże się z działaniami Krajowej Rady zmierzającymi do nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji w części dotyczącej sposobu pobierania abonamentu oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w rozdziale dotyczącym kosztów uzyskania przychodu. Celem tej nowelizacji jest uzależnienie możliwości zaliczenia przez osobę prawną odbiornika radiowego lub telewizyjnego do kosztów uzyskania przychodu od wcześniejszej rejestracji zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji. Propozycje nowelizacji w tym zakresie zostały skierowane zarówno do Prezesa Rady Ministrów, jak i przewodniczących sejmowej i senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu.

1.13 Prywatny sponsoring z roku na rok staje się coraz poważniejszym źródłem finansowania wielu przedsięwzięć z zakresu ochrony zdrowia, kultury i edukacji. Bez udziału sponsorów niektóre z nich nie doszłyby do skutku. Zważywszy na niskie budżety samorządów i ministerstw sponsoring odgrywa coraz istotniejszą rolę. Prywatni sponsorzy będą wspierać wydarzenia kulturalne i akcje charytatywne, ale tylko wtedy, gdy otrzymają szansę pokazania swej działalności w mediach. Mając na uwadze społeczną rolę takich działań, Przewodniczący KRRiT przekazał nadawcom wyjaśnienia, w których podkreśla, że nie istnieją prawne przeszkody w zakresie informowania w programach radiowych i telewizyjnych o sponsorach ważnych wydarzeń kulturalnych i przedsięwzięć społecznych czy dobroczynnych. Przewodniczący KRRiT corocznie zwraca się do nadawców zarówno publicznych, jak i komercyjnych o rozważenie możliwości wspierania różnych akcji charytatywnych o niekwestionowanym społecznie znaczeniu. Przykładowo można wskazać na promocję filantropii i prospołecznych działań wśród przedsiębiorców m.in. poprzez organizowanie konkursu o tytuł „Dobroczynicy roku”. Organizatorem tej akcji jest Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce. Telewizja Polska S.A. uczestniczyła w tej akcji, a ponadto była organizatorem lub współorganizatorem innych przedsięwzięć charytatywnych, takich jak np. „Reklama – Dzieciom”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy”, „Pocztówka do Świętego Mikołaja”. Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. podjęły apel Przewodniczącego KRRiT i wspierają działalność Polskiej Unii Onkologii.

Należy jednak podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem MSWiA przeprowadzanie zbiórek publicznych wymaga zezwolenia właściwej terytorialnie władzy, a w przypadku stacji telewizyjnych i radiowych, na obszarze przekraczającym zasięg województwa niezbędne jest zezwolenie ministerialne. Tego rodzaju akcje wymagają więc ścisłej współpracy z MSWiA oraz z właściwymi terytorialnie organami władzy.

1.14 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji od początku brała udział w przygotowywaniu Porozumienia Polskich Nadawców Radiowych i Telewizyjnych „Przyjazne Media” uważając, że zasada samoregulacji sprawdzona w krajach o wysokich standardach cywilizacyjnych jest zjawiskiem cennym i zasługującym na przeniesienie do Polski. W wyniku Porozumienia nadawcy powołali stałą komisję sygnatariuszy i opracowali jednolity system oznakowania programów. KRRiT ze swej strony podkreśliła, że nadawcy nie mogą czuć się zwolnieni z obowiązku przestrzegania ustawy o radiofonii i telewizji, a w szczególności przepisu stanowiącego, że „audycje, które mogą zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży nie mogą być rozpowszechniane między godziną 6.00 rano a godziną 23.00”. Informacje dotyczące porozumienia „Przyjazne Media” znajdują się także w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT.

Kontrola nadawców - przykłady

1.15 Na prośbę koncesjonariusza – Polska Korporacja Telewizyjna sp. z o.o. – 15 maja 2000 roku zawarta została ugoda w związku z decyzją Przewodniczącego KRRiT z 17 lipca 1998 roku o nałożeniu kary w wysokości 70.000 za naruszenie przepisów zawartych w artyku 18 ust. 4 ustawy o radiofonii i telewizji oraz w § 1 pkt. 3 i 4 Rozporządzenia KRRiT w sprawie zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji mogących zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Decyzja Przewodniczącego KRRiT została wydana w związku z emisją w tzw. czasie chronionym amerykańskiego filmu pt. „Crash”. Na podstawie ugody Polska Korporacja Telewizyjna wpłaciła na cel charytatywny 20 tys. zł.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 4 stycznia 2000 roku, zawarła ugodę w związku z nałożeniem kary pieniężnej na Radio Koszalin S.A. za naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Zgodnie z tym przepisem nadawca zobowiązany jest utrzymywać audycje na odpowiednich nośnikach i przechowywać je przez 28 dni od rozpowszechnienia audycji. Strony uzgodniły, że wysokość kary pieniężnej zostaje ograniczona do kwoty 10.000 złotych. Radio Koszalin S.A. zobowiązało się jednocześnie do wpłaty 10.000 złotych na cele charytatywne na rzecz wskazanego przez KRRiT podmiotu – Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie.

Warto przypomnieć, że pierwsza ugoda została zawarta 18 czerwca 1998 roku i dotyczyła postępowania prowadzonego od 24 lipca 1997 roku przed Sądem Okręgowym w Warszawie, w związku z karą w wysokości 300 000 złotych, nałożoną na Telewizję Polsat za emisję filmu pt. „Ostry poker w Małym Tokio”. Strony postanowiły zakończyć długotrwałe postępowanie sądowe przez zawarcie ugody i ograniczenie kary do kwoty 110 000 złotych, a także do wpłaty 100 000 złotych na cele charytatywne (po połowie tej kwoty na rzecz Stowarzyszenia im. Jolanty Brzozowskiej w Warszawie i Funduszu Dziecięcego Szpitala „Górka” w Busku –Zdroju).

1.16 Przewodniczący KRRiT na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji wezwał spółkę Polskie Media S.A. do zaniechania działań w zakresie tworzenia i rozpowszechniania programów naruszających przepisy ustawy o radiofonii i telewizji. Wezwanie to związane jest z emisją 11 stycznia 2000 roku, w godzinach 19.00 – 19.30, audycji pt. „Zoom”, w programie Nasza Telewizja (obecnie TV 4). Końcową część tej audycji poświęcono kobiecie pozującej do zdjęć erotycznych oraz występującej w amatorskich filmach erotycznych. W programie wykorzystano zdjęcia bohaterki oraz ujawniono jej dane w zakresie pozwalającym na łatwe odnalezienie strony internetowej, służącej do wymiany materiałów erotycznych.

Przewodniczący KRRiT na podstawie uchwały 271 z 30 maja 2000 roku, wydał także decyzję o nałożeniu na spółkę Polskie Media S.A. kary w wysokości 100 000 złotych za emisję, 19 stycznia 2000 roku, o godzinie 20.00, w porze największej oglądalności, w programie Nasza Telewizja, amerykańskiego filmu pt. „Tropikalna gorączka”. W uzasadnieniu decyzji Przewodniczący KRRiT m.in. podkreślił, że poprzedzenie emisji planszą „Tylko dla dorosłych” nie stanowi usprawiedliwienia dla nadawcy, przeciwnie - świadczy o tym, że nadawca był w pełni świadomy zawartych w filmie drastycznych treści oraz zagrożeń jakie niosły dla dziecięcej i młodzieżowej widowni. Sprawa ta obecnie objęta jest postępowaniem sądowym w związku z odwołaniem złożonym przez nadawcę.

„Tropikalna gorączka” oraz „Malaria” to polskie tytuły filmu Spike’a Lee „Jungle fever”. Oprócz tytułu filmy różnią się tłumaczeniem listy dialogowej. Analiza porównawcza wykazała, że obydwie wersje filmu są jednakowo wulgarnie i nasycone treściami agresywnymi, a poprzez emisję naruszone zostały przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku.

W związku z powyższym Przewodniczący KRRiT wydał 28 lutego 2001 roku decyzję o nałożeniu kary w wysokości 100 000 złotych na spółkę Polska Korporacja Telewizyjna, rozpowszechniającą program telewizyjny Canal +. W programie tym 10 stycznia 2001 roku, o godzinie 20.00, nadany został film produkcji amerykańskiej pt. „Malaria”. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

1.17 Przewodniczący KRRiT, 28 lutego 2001 roku skorzystał z prawa do nałożenia kary na nadawcę publicznego poprzez wydanie decyzji, stwierdzającej naruszenie przez TVP S.A. przepisów rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku w sprawie zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji mogących zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Naruszenie to nastąpiło w związku z emisją 25 listopada 2000 roku, o godzinie 19.00, w paśmie wspólnym programów regionalnych, filmu produkcji francuskiej pt. „W matni”. Na nadawcę została nałożona kara w wysokości 10 000 złotych. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

1.18 Realizując ustawowe zobowiązania Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła kontrolę działalności nadawców w zakresie reklamy i sponsoringu. Przewodniczący KRRiT skierował do nadawców, takich jak Telewizja Polska S.A., Telewizja Polsat S.A., Telewizja TVN wystąpienia w sprawie emisji kontrowersyjnej reklamy „Wizji TV”, w której dzieci niezadowolone z otrzymanego prezentu kopią Świętego Mikołaja. Przewodniczący KRRiT zwrócił m.in. uwagę, że „naruszenie dobrych obyczajów jest w przypadku tej reklamy bezdyskusyjne. Reklama poprzez bezpośrednie odniesienie do tradycji Świąt Bożego Narodzenia, które są świętem rodziny, świętem pojednania w sposób rażący naruszyła utrwalone od stuleci społeczne wzorce.”

1.19 Karą w wysokości 5 000 złotych Przewodniczący KRRiT ukarał spółkę Radio ZET, uznając że nadawca ten dopuścił się naruszenia artykułu 18 ust. 1 i 3 ustawy o radiofonii i telewizji. Do naruszenia ustawy doszło 18 maja 2000 roku, gdy Radio ZET rozpowszechniło informacje o planowanej policyjnej akcji „Bezpieczne miasto”. Według Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji postępowanie Radia ZET, poprzez podanie do publicznej wiadomości informacji o terminie policyjnej akcji, nie pozwoliło w pełni osiągnąć zakładanych celów. Krajowa Rada 6 czerwca 2000 roku uznała zasadność zarzutów Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Konsekwencją tej sprawy była również wspólna dyskusja 6 lipca 2000 roku z udziałem przedstawicieli MSWiA oraz policji. Jej tematem było rozpowszechnianie przez nadawców informacji związanych z bieżącą pracą funkcjonariuszy i bezpieczeństwem ruchu drogowego.

Za naruszenie przepisów zawartych w art. 16 ust. 1 i art. 16b ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, a więc za dopuszczenie do emisji, poza blokiem reklamowym bez właściwych oznaczeń audycji będącej reklamą w rozumieniu przepisów ustawy, a także za reklamowanie usług medycznych objętych prawnym zakazem, Przewodniczący KRRiT, 7 listopada 2000 roku, wydał decyzję o nałożeniu na nadawcę „Inforadio” sp. z o.o. (program Radio TOK FM) kary pieniężnej w wysokości 5 000 złotych. W tej sprawie toczy się aktualnie odwoławcze postępowanie sądowe.

1.20 Nawiązując do wcześniejszych stanowisk, m.in. do oświadczenia z 10 listopada 1999 roku, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 13 czerwca 2000 roku zorganizowała dyskusję poświęconą sposobowi, w jaki media publiczne, przede wszystkim TVP S.A., informują o pracy najważniejszych organów państwa: parlamentu, prezydenta, rządu. Jednym z impulsów do tej dyskusji był casus telewizyjnego „Tygodnika politycznego Jedyńki”, który stał się przedmiotem skarg kierowanych do KRRiT. Zarówno podczas dyskusji, jak i w wyżej wymienionym oświadczeniu, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przypomniała, że dostarczanie informacji i zapewnienie do nich dostępu to najważniejsze społeczne powinności radiofonii i telewizji, a w szczególności publicznej radiofonii i telewizji. Kluczowe znaczenie mają ustawowe postanowienia dotyczące kierowania się odpowiedzialnością za słowo, obowiązku rzetelnego ukazywania wydarzeń, sprzyjania swobodnemu kształtowaniu się poglądów obywateli. Podobne sformułowania zawiera ustawa z dnia 28 stycznia 1984 roku Prawo prasowe. W tym świetle rzetelne informowanie to przede wszystkim informowanie odpowiedzialne, uczciwe i prawdziwe, ze starannym doбором źródeł rozpowszechnianych informacji. Tendencyjność czy pomijanie istotnych elementów wydarzeń, wskutek czego u odbiorcy powstaje fałszywy obraz rzeczywistości, stanowią poważne naruszenia zasady rzetelności. Informować należy bowiem zawsze w sposób pełny, tzn. przedstawiać wszelkie aspekty istotne dla samodzielnego i swobodnego kształtowania się poglądów i ocen odbiorców. Decyzje programowe i dobór rozpowszechnianych materiałów dla programów informacyjnych i publicystycznych muszą opierać się o obiektywizm, doświadczenie życiowe i profesjonalizm dziennikarzy. Pojęcia profesjonalizmu nie można jednak ograniczać do umiejętności stosowania technik dziennikarskich, ale winno ono obejmować wysoki poziom etyczny, zmysł interesu publicznego i kulturę ogólną ludzi mediów. Media publiczne powinny mieć charakter otwarty i niezależny, odzwierciedlać istniejący w społeczeństwie pluralizm postaw światopoglądowych, ideowych i politycznych. Partykularne cele, zwłaszcza polityczne czy partyjne, nie mogą zniekształcać przekazów informacyjnych. Media publiczne realizując zadania informacyjne wobec ogółu społeczeństwa, w warunkach demokratycznego ładu społecznego, muszą jednocześnie w sposób nadrzędny szanować i utrwalać podstawowe, uniwersalne wartości etyczne, służyć umacnianiu demokracji i przeciwstawiać się tendencjom totalitarnym. KRRiT, zgodnie ze swoimi konstytucyjnymi obowiązkami, potwierdza gotowość podejmowania działań służących budowie dialogu i wzajemnego zaufania pomiędzy politykami a nadawcami, zwłaszcza w sprawach rodzących konflikty i wymagających wypracowania wspólnie uznanych standardów postępowania.

1.21 W podobnym stanowisku, z 11 lipca 2000 roku, nawiązującym do stanowisk wydanych podczas poprzednich kampanii wyborczych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła uwagę na szczególne zadania nadawców, a w szczególności nadawców publicznej radiofonii i telewizji. KRRiT podkreśliła, że przekazywanie informacji prawdziwych, wyraźnie oddzielonych od redakcyjnego komentarza i pozwalających wszechstronnie zapoznać się z programami wyborczymi kandydatów, jest najważniejszą powinnością mediów w czasie kampanii wyborczej. Kandydatom należy zagwarantować równe szanse w mediach i umożliwić przeprowadzenie debaty, w czasie której będą mogli zaprezentować

swoje zamierzenia i poglądy na sprawy najważniejsze dla kraju. Członkowie kierownictw i dziennikarze mediów publicznych nie mogą łączyć swoich powinności zawodowych z bezpośrednim zaangażowaniem w kampanię wyborczą kogośkolwiek kandydata. W audycjach informacyjnych szczególną uwagę należy zwrócić na zachowanie równowagi w pokazywaniu kandydatów pełniących funkcje publiczne, bez nieuzasadnionego eksponowania tych osób lub wydarzeń, w których uczestniczą. Szczególna rola mediów wiąże się z wyjaśnianiem zasad ordynacji wyborczej i przedstawianiem informacji o przebiegu procesu głosowania.

1.22 Te stanowiska Krajowa Rada uwzględniła w postępowaniu prowadzonym w związku ze skargami dotyczącymi audycji z cyklu „Kandydat”. Audycję wyemitowano w Programie 1 TVP S.A. 6 października 2000 roku. KRRiT w oświadczeniu z 21 listopada 2000 roku, stwierdziła, iż w audycji tej naruszone zostały zasady, jakimi powinny kierować się środki przekazu, w szczególności zaś naruszone zostały obowiązki telewizji publicznej określone w art. 21 ust. 2 pkt. 1-3 ustawy o radiofonii i telewizji. Sposób prowadzenia audycji oraz dobór i forma zadawania pytań kandydatowi na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, naruszyły zasady rzetelności i obiektywizmu. Niepokój wzbudza fakt, iż do naruszenia zasad profesjonalizmu dziennikarskiego doszło w audycji wyborczej emitowanej w telewizji publicznej, w której winny być zachowane szczególnie obiektywizm i rzetelność. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wezwała wszystkich nadawców do podjęcia działań zapobiegających podobnym wydarzeniom.

1.23 Po zapoznaniu się z nagraniem programu Oddziału Terenowego TVP S.A. w Łodzi, obejmującego relację z konferencji prasowej oraz wywiad z zabójcą księdza Jerzego Popiełuszki, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała, iż forma oraz treść tych przekazów rażąco naruszyły podstawowe zasady, którymi winna kierować się telewizja publiczna. W oświadczeniu z 14 marca 2000 roku KRRiT uznała, że nadanie programu zasługuje na jednoznaczne potępienie i zwróciła się do Prezesa Zarządu TVP S.A. o wyjaśnienie okoliczności przygotowania i emisji audycji oraz o wyciągnięcie surowych konsekwencji wobec osób odpowiedzialnych. Sprawą tą zajmowały się również Komisje Kultury i Środków Przekazu Sejmu i Senatu. Sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu po przeprowadzeniu szczegółowego postępowania przyjęła stanowisko przygotowane przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji jako odpowiedź na pytania postawione przez Komisję.

1.24 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w oświadczeniu z 24 sierpnia 2000 roku, podzieliła ubolewanie środowisk społecznych i osób indywidualnych z powodu braku bezpośredniej transmisji w telewizji publicznej z uroczystości otwarcia Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu. KRRiT uznała realizację bezpośrednich relacji z wydarzeń narodowych tej rangi za oczywisty obowiązek TVP S.A.

1.25 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zapoznała się z obszerną korespondencją i licznymi wypowiedziami publicznymi na temat filmu „Jan Paweł II – Papież Tysiąclecia,” wyemitowanego 16 października 2000 roku w Programie I TVP S.A. w ramach cyklu „Miej oczy szeroko otwarte”. Krajowa Rada przyjęła stanowisko, stwierdzając że zawarte w filmie wypowiedzi na temat nauczania i działalności Jana Pawła II, a także historii Polski - formułowane są przez osoby reprezentujące różne światopoglądy. Niektóre opinie są kontrowersyjne, mogą budzić zdecydowany sprzeciw, często są niezbrane i zaskakujące dla polskiego widza. Ukazując wybrane wątki dyskusji jaką wywołuje w całym świecie nauczanie Papieża, film pobudza do refleksji i pozwala uświadomić polskim widzom wielość problemów, wobec których staje dziś Jan Paweł II. Nie znajdują jednak uzasadnienia zarzuty formułowane w skargach do KRRiT, że film jest antypolski, czy obrażający osobę Ojca

Świętego. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stwierdza, że emisja filmu w telewizji publicznej była uzasadniona i zgodna z ustawowymi powinnościami: rzetelnego ukazywania całej różnorodności wydarzeń i zjawisk, w kraju i za granicą, a także prezentowania różnych stanowisk i poglądów. Jednocześnie KRRiT uznaje zasadność zastrzeżeń dotyczących terminu emisji oraz braku komentarza zwracającego uwagę, że film nie stanowi wykładni nauczania Kościoła katolickiego i zrealizowany został w innym kręgu kulturowym. Krajowa Rada z uznaniem przyjęła oświadczenie Zarządu TVP S.A., w którym przeproszono osoby dotknięte treścią filmu, a także zawarto deklarację, iż ze względu na znaczenie problemów poruszonych w filmie „Jan Paweł II – Papież Tysiąclecia” Telewizja Polska powróci do ich analizy w programach publicystycznych.

1.26 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 22 marca 2001 roku przyjęła stanowisko dotyczące audycji Big Brother oraz innych przekazów o zbliżonej formule. Krajowa Rada podkreśliła, że audycje te mogą być społecznie szkodliwe, a ponadto audycje te są de facto apoteozą knajactwa, głupoty, prostactwa i prymitywizmu. Ukazują i lansują postawy oraz zachowania mogące mieć znamienne, w opinii KRRiT, zdecydowanie niekorzystny wpływ na kształtowanie poglądów, postaw i wzorców zachowań części widzów.

W stanowisku Krajowa Rada podkreśliła też, że mieszkańcami masowej wyobraźni, bohaterami publiczności stają się ludzie o zminimalizowanych potrzebach intelektualnych, rozluźnionych więzach rodzinnych i społecznych. Pokazywanie takich zachowań zaprzecza jakiegokolwiek kulturotwórczej i pozytywnej roli telewizji.

W związku z powyższym KRRiT postanowiła, że przeprowadzi niezwykle skrupulatny monitoring tych audycji mając na uwadze w szczególności respektowanie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. Krajowa Rada postanowiła również, że spotka się z nadawcami tego rodzaju audycji, a do dyskusji zaprosi ekspertów.

1.27 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 8 marca 2001 roku, zorganizowała spotkanie, podczas którego dyskutowano o sposobie przekazywania w mediach informacji o sprawcach przestępstw. Jako przykład relacji opartych na sensacji i bezmyślnym eksponowaniu osoby przestępcy posłużył proces tzw. Rurabombera. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele TVP S.A., Telewizji TVN, Telewizji Polsat, Rzecznik Praw Dziecka, a także posłowie, sędziowie i prawnicy reprezentujący Ministerstwo Sprawiedliwości. Uczestnicy spotkania zgodzili się z tym, że najważniejsze jest dobro widzów, a informacyjnej i edukacyjnej wymowy relacji nie może przesłaniać sensacyjność i drastyczność przekazu.

1.28 Krajowa Rada, na podstawie udostępnionych dokumentów i opinii prawnych, w oświadczeniu z 27 września 2000 roku stwierdziła, że zachodzi uzasadniona obawa, iż rada nadzorcza II kadencji niekorzystnie rozporządzając finansami, naraziła spółkę – Regionalną Rozgłośnię Polskiego Radia w Bydgoszczy Radio Pomorza i Kujaw S.A. – na straty zagrażające stabilności finansowej. Zdaniem KRRiT wątpliwa pozostaje ważność uchwał przyjętych na posiedzeniu rady nadzorczej 17 czerwca 2000 roku, a więc skuteczność odwołania członków zarządu spółki oraz uchwalonych zasad tego odwołania. Krajowa Rada podkreśliła jednak, że organem właściwym do prawomocnego stwierdzenia tych uchybień jest sąd powszechny.

1.29 W oświadczeniu z 10 października 2000 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zwróciła się do nadawców z apelem o podjęcie rozmów ze Stowarzyszeniem Autorów ZAiKS w celu uregulowania zasad korzystania z dóbr niematerialnych będących pod zarządem tej organizacji. KRRiT stwierdziła, że przestrzeganie porządku prawnego jest obowiązkiem wszystkich podmiotów uczestniczących w rynku mediów. Stosunki pomiędzy

Stowarzyszeniem Autorów ZAiKS a nadawcami należą do sfery stosunków cywilnoprawnych. Krajowa Rada nie ingeruje w ich zakres przedmiotowy ani treść. Krajowa Rada podkreśla jednak, że pozaumowne, bądź wykraczające poza zakres umowy korzystanie przez nadawców z utworów znajdujących się w gestii zbiorowego zarządzania Stowarzyszenia Autorów ZAiKS, jest czynem nagannym.

Projektowanie w porozumieniu z Prezesem Rady Ministrów kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji.

1.30 Przyznanie Krajowej Radzie kompetencji do projektowania kierunków polityki państwa w dziedzinie mediów audiowizualnych ma na celu zapewnienie spójności działań w radiofonii i telewizji. W komentarzach do ustawy o radiofonii i telewizji uprawnienia te określone są jako kompetencje organu państwowego do harmonizowania w fazie koncepcyjnej wszystkich elementów oddziaływania państwa. W fazie wykonawczej tylko część tych działań podejmowana jest przez Krajową Radę. Warunki działalności nadawców do 31 grudnia 2000 roku były w szczególności zdeterminowane działaniami Ministra Łączności. Od 1 stycznia 2001 kompetencje tego organu na mocy ustawy z 21 lipca 2000 roku Prawo telekomunikacyjne przejął Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji. Ponadto kompetencje w dziedzinie radiofonii i telewizji zostały przyznane m.in. Ministrowi Skarbu Państwa, Ministrowi Finansów, Ministrowi Spraw Zagranicznych, Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz innym organom administracji państwowej. Działania tych organów wymagają uzgodnień w ramach rządu oraz koordynacji z działaniami Krajowej Rady.

1.31 Z inicjatywy Prezesa Rady Ministrów, 4 sierpnia 1999 roku, odbyło się pierwsze – od 19 października 1998 roku – spotkanie z Krajową Radą Radiofonii i Telewizji. Ustawa o radiofonii i telewizji nie przewiduje zasad, form i trybu porozumiewania się KRRiT z Prezesem Rady Ministrów w sprawach ustalania kierunków polityki państwa w dziedzinie radiofonii i telewizji. Uznając, że partnerem dla Krajowej Rady w tym zakresie jest Prezes Rady Ministrów, a nie poszczególni ministrowie, ustawodawca dał świadectwo samodzielności i wysokiej pozycji KRRiT w systemie organów państwa. Jednakże brak określenia konkretnych form współdziałania w praktyce stwarza niekiedy trudności w realizacji tego zobowiązania ustawowego.

Podczas spotkania, 4 sierpnia 1999 roku, Prezes Rady Ministrów zaproponował powołanie zespołu roboczego do współpracy KRRiT i rządu oraz terminarz stałych spotkań: z Przewodniczącym KRRiT – co najmniej raz na kwartał, z Krajową Radą - co najmniej raz na pół roku. Do dalszych spotkań z Krajową Radą nie doszło, natomiast spotkania z Przewodniczącym KRRiT odbyły się 31 marca 2000 roku i 22 lutego 2001 roku.

1.32 Podczas spotkania, 4 sierpnia 1999 roku, Premier podkreślił, że wspólnym zadaniem rządu i KRRiT jest w szczególności dostosowanie prawa w dziedzinie mediów do prawodawstwa Unii Europejskiej oraz prowadzenie spójnej polityki audiowizualnej. Ponadto zarówno Prezes Rady Ministrów, jak i członkowie KRRiT podkreślili m.in. wagę takich problemów, jak wprowadzanie technologii cyfrowej oraz wypracowanie optymalnego modelu rozwoju platform cyfrowych, tworzenie kanałów tematycznych, działanie na rzecz ograniczania przemocy w mediach, przyszłość nadawców publicznych także w kontekście ściągalności abonamentu, miejsce i rola telewizji publicznej na rynku. Zwrócono też uwagę na rzetelność i obiektywizm programów informacyjnych oraz publicystycznych, szczególnie tych nadawanych przez TVP S.A.

1.33 Krajowa Rada przygotowała i przekazała do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, 3 września 1999 roku, projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Projekt ten miał przede wszystkim na celu dostosowanie prawa wewnętrznego do standardów Unii Europejskiej oraz uregulowanie cyfrowego rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych. Projekt rządowy nie uwzględniał wszystkich zgłoszonych przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji propozycji. Prace legislacyjne zakończyły się 3 marca 2000 roku. Sejm przyjął projekt nowelizacji ustawy, który został przekazany do rozpatrzenia przez Senat. Ustawa po podpisaniu przez Prezydenta RP i opublikowaniu w Dzienniku Ustaw z 18 kwietnia 2000 roku weszła w życie miesiąc później.

Jednocześnie w projekcie z 2 marca 2000 roku, w tzw. drugiej transzy, zawarte zostały te propozycje uregulowań, które rząd wycofał z pierwszego projektu opracowanego przez KRRiT. Znalazły się tam m.in. regulacje dotyczące ponownego udzielania koncesji. Wobec wstrzymania, z nieznanych przyczyn, prac legislacyjnych nad regulacjami tzw. drugiej transzy, Przewodniczący KRRiT przesłał, 7 lipca 2000 roku, projekt nowelizacji ustawy bezpośrednio do Prezesa Rady Ministrów. Do projektu tego uwagi zgłosiło Rządowe Centrum Legislacji. Krajowa Rada uwzględniła większość uwag i ponownie, 31 października 2000 roku, przekazała projekt do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W grudniu 2000 roku Krajowa Rada otrzymała projekt ponownie po zakończeniu pierwszego etapu uzgodnień międzyresortowych. W chwili obecnej opracowywane jest stanowisko dotyczące uwag i opinii zgłoszonych do projektu.

Informacje dotyczące nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji znajdują się również w rozdziałach II i V Sprawozdania KRRiT.

1.34 Udział KRRiT w projektowaniu polityki państwa w zakresie mediów audiowizualnych jest również realizowany poprzez bezpośrednią współpracę z przedstawicielami administracji państwowej. Przykładowo można wskazać współpracę z Ministrem Skarbu Państwa. Spotkanie, które odbyło się 12 stycznia 2000 roku, dotyczyło informacji o ministerialnym projekcie nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w szczególności w zakresie powoływania organów spółek mediów publicznych. Podczas spotkania omówiono również sytuację w TVP S.A. w związku z wdrażaniem reformy. Przewidywany termin spotkania to 29 marca 2001 roku.

Stałe kontakty utrzymywane były również z Ministrem Łączności i Państwową Agencją Radiokomunikacyjną, które to instytucje do 31 grudnia 2000 roku były przepisami ustawy o radiofonii i telewizji zobowiązane do współdziałania z KRRiT w zakresie postępowania koncesyjnego. Od 1 stycznia 2001 właściwą instytucją w tych sprawach jest Urząd Regulacji Telekomunikacji, powołany na miejsce Państwowej Agencji Radiokomunikacyjnej. Spotkanie z przedstawicielami Urzędu odbyło się 23 stycznia 2001 roku.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji współpracuje także z Ministerstwem Obrony Narodowej (problem zwolnienia kanałów telewizyjnych), Ministerstwem Spraw Zagranicznych (m.in. w sprawach związanych z emisją programu TV Polonia), z Ministerstwem Finansów (m.in. w sprawach dotyczących opłat abonamentowych, opłat za udzielanie koncesji, stosowania ulg w opłatach), Ministerstwem Edukacji Narodowej (m.in. w sprawach edukacji medialnej), Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji (m.in. w sprawach dotyczących sposobu informowania o działalności tego organu i podejmowanych akcjach, a szczególnie tych, które mają na celu bezpieczeństwo publiczne) oraz Ministerstwem Sprawiedliwości (m.in. w sprawach dotyczących sposobu informowania o sprawcach najbardziej drastycznych przestępstw, a także na temat przewlekłości postępowań odwoławczych od decyzji wydanych przez Przewodniczącego KRRiT).

Przewodniczący KRRiT brał również udział w posiedzeniach Rady Ministrów m.in. w pracach związanych z rządowym projektem ustawy Prawo telekomunikacyjne, a także z ustawą o dostosowaniu do prawa Unii Europejskiej ustawy o radiofonii i telewizji, czyli tzw. ustawy horyzontalnej.

1.35 Ważną konkluzją spotkania z Prezesem Rady Ministrów było ustalenie, że Krajowa Rada przygotowuje dokument zawierający propozycję stanowiska państwa w stosunku do platform cyfrowych. Niestety wbrew wcześniejszym ustaleniom nie zostały podjęte dalsze prace zmierzające do określenia stanowiska państwa w tej sprawie, pomimo że Krajowa Rada stosowny projekt przygotowała i przekazała Prezesowi Rady Ministrów.

Z problemami poruszonymi w wyżej wymienionym projekcie łączy się kolejna inicjatywa Krajowej Rady dotycząca strategii rozwoju mediów cyfrowych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 29 listopada 2000 roku, przyjęła uchwałę w sprawie rozpoczęcia działań zmierzających do uruchomienia w Polsce w 2002 roku naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej. Wystąpienie w tej sprawie przekazane zostało Prezesowi Rady Ministrów.

W związku z uchwałą Sejmu RP z 14 lipca 2000 roku w sprawie budowania w Polsce podstaw społeczeństwa informacyjnego, Krajowa Rada zwróciła się również do Marszałka Sejmu RP z propozycją odbycia debaty na temat strategii rozwoju mediów cyfrowych. Wynikiem debaty sejmowej powinno być wytyczenie strategicznych kierunków polityki państwa, które stanowiąc będą podstawę opracowania narodowego programu rozwoju mediów cyfrowych w Polsce. Podjęcie przez Krajową Radę tych prac jest realizacją ustawowego obowiązku harmonizowania działań określających warunki funkcjonowania w dziedzinie radiofonii i telewizji. W tym zakresie, w szczególności w fazie wykonawczej, konieczne jest także współdziałanie z innymi właściwymi organami administracji państwowej, przede wszystkim z Ministrami: Łączności, Finansów, Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Informacje dotyczące realizacji uchwały nr 550/2000 KRRiT znajdują się również w rozdziale V, w części "Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji."

1.36 Prezes Rady Ministrów powołał Międzyresortowy Zespół do spraw zagospodarowania orbit geostacjonarnych przysługujących Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie umów międzynarodowych. Na czele zespołu stanął wicepremier Longin Komołowski, a w skład zespołu weszli m.in. Minister Łączności i Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji. W składzie zespołu znalazł się również członek KRRiT p. Jarosław Sellin, zaproszony przez Prezesa Rady Ministrów jako ekspert indywidualny. O powyższej nominacji Krajowa Rada dowiedziała się w sposób nieoficjalny z notatek prasowych. Argumenty Krajowej Rady, aby do prac w zespole włączyć również upoważnionego przez KRRiT reprezentanta nie zostały przyjęte pomimo kilkakrotnych wystąpień w tej sprawie skierowanych do Prezesa Rady Ministrów. W związku z powyższym prace związane z uruchomieniem w Polsce satelitarnej radiofonii cyfrowej z udziałem amerykańskiej korporacji World Space odbywają się bez przedstawiciela powołanego w porozumieniu z Krajową Radą. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ustawowo wskazana jako organ właściwy w sprawach radiofonii i telewizji została pozbawiona możliwości bezpośredniego uczestniczenia w pracach o tak przełomowym znaczeniu dla rynku audiowizualnego.

1.37 Realizacja ustawowego zobowiązania zawartego w art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy o radiofonii i telewizji obejmowała również przedstawianie szczegółowych informacji o harmonogramie działań dotyczących procesu ponownego udzielania koncesji. Intencją KRRiT jest przyznanie nowych koncesji dotychczasowym nadawcom radiowym. Projekty ogłoszeń zostały przygotowane w taki sposób, że obejmują w ramach określonych sieci te częstotliwości, które obecnie pozostają w dyspozycji poszczególnych nadawców. Procedura

uzgodnień z Ministrem Łączności została dostosowana do terminów wygasania dotychczasowych koncesji. W pierwszej kolejności zostały więc wysłane do uzgodnień projekty ogłoszeń obejmujące sieci Radia ZET i Radia RMF FM, a następnie projekty obejmujące sieć Radia Maryja oraz częstotliwości innych nadawców m.in. diecezjalnych i archidiecezjalnych rozgłośni radiowych i nadawców lokalnych, których koncesje wygasają w 2001 roku.

Prezes Rady Ministrów kilkakrotnie otrzymywał informacje o postępowaniu koncesyjnym. Najwięcej informacji przekazanych zostało o stanie realizacji koncesji dla Radia Maryja, zasadach prowadzenia nowego postępowania koncesyjnego oraz współpracy w tym zakresie z Ministrem Łączności, a w szczególności opóźnień spowodowanych bezczynnością Ministra Łączności. Projekt ogłoszenia zawierający sieci RMF FM i Radia Tez został przekazany 12 lipca 2000 roku. Uzgodnienie nastąpiło w listopadzie, a więc po 4 miesiącach. Ogłoszenie zostało opublikowane 13 listopada 2000 roku. Krajowa Rada po rozpoznaniu wniosków 7 marca 2001 roku przyjęła uchwały o udzieleniu koncesji dotychczasowym nadawcom. Uchwały zostały przekazane do uzgodnień Prezesowi Urzędu Regulacji Telekomunikacji. Projekt ogłoszenia dotyczącego sieci obecnie użytkowanej przez Radio Maryja został skierowany do uzgodnień 10 września 2000 roku. W ostatnich dniach grudnia KRRiT otrzymała dopiero stanowisko Ministra Łączności. W tej sprawie do Prezesa Rady Ministrów przez Przewodniczącego KRRiT została skierowana 18 października 2000 roku skarga na bezczynność Ministra Łączności. Z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, Szef Kancelarii Prezesa RM poinformował, że postępowanie w tej sprawie stało się bezprzedmiotowe w związku z opublikowaniem 9 stycznia 2001 roku ogłoszenia obejmującego sieć dotychczas użytkowaną przez Radio Maryja. Przedstawiciele Radia Maryja 9 lutego 2001 roku przekazali stosowne dokumenty. W postępowaniu uczestniczy jedynie Radio Maryja. Przewodniczący KRRiT ogłosił także możliwość udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programu za pomocą częstotliwości obecnie użytkowanych przez stacje diecezjalne i archidiecezjalne. Ogłoszenia ukazały się 6 lutego i 6 marca 2001 roku. Sukcesywnie publikowane są ogłoszenia dotyczące innych częstotliwości. Informacje dotyczące procesu ponownego udzielania koncesji znajdują się również w rozdziale III Sprawozdania KRRiT.

1.38 W wystąpieniu KRRiT z 18 kwietnia 2000 roku, skierowanym na ręce Prezesa Rady Ministrów, zawarta została prośba o podjęcie działań w związku z brakiem na rynku odbiorników radiowych wyposażonych w zakres fal długich. Sytuację mogłoby poprawić wprowadzenie takich przepisów prawnych, które stwarzając bariery celne zobowiązywałyby dostawców do oferowania radioodbiorników zapewniających nabywcom swobodny dostęp do wszystkich zakresów częstotliwości. Rozwiązanie tego problemu miałoby wpływ m.in. na poprawę słyszalności Programu I Polskiego Radia S.A. Na problem ten uwagę zwracali również posłowie, kierując zapytania do Krajowej Rady. Odpowiedź w tej sprawie, z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, przedstawił Minister Łączności, który podkreślił, że obecna lokalizacja pozwala na swobodny odbiór Programu I Polskiego Radia S.A., praktycznie na całym obszarze Polski. Minister Łączności zwrócił również uwagę, że zintensyfikowanie podaży odbiorników wyposażonych w zakres fal długich może nastąpić przez uruchomienie produkcji polskiej bądź poprzez odpowiednie przepisy celne. Te działania wykraczają jednak poza kompetencje Ministra Łączności. Organami uprawnionymi są Minister Gospodarki i Prezes Głównego Urzędu Ceł. Przewodniczący KRRiT nie zgadzając się z powyższą opinią skierował 21 lutego 2001 roku ponowne wystąpienie do Prezesa Rady Ministrów stwierdzając, że istnieją co najmniej dwie możliwości rozwiązania tego problemu:

- na podstawie art. 88 ust. 2 pkt. 2 ustawy Prawo telekomunikacyjne – można określić wymagania techniczne dla odbiornika radiofonicznego jako urządzenia telekomunikacyjnego;
- wprowadzenie jako obowiązującej zmiany do Polskiej Normy nr PN-77-T-06251, która dotyczy wymagań elektrycznych i elektroakustycznych dla odbiorników radiofonicznych.

Podobne rozwiązania prawne zostały wprowadzone w niektórych krajach np. w Niemczech.

1.39 W wystąpieniu, po raz kolejny kierowanym do Prezesa Rady Ministrów, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła niepokój z powodu lekceważenia przepisów zakazujących reklamy alkoholu. Krajowa Rada bezzwłocznie podejmuje decyzje zmierzające do wstrzymywania emisji tych reklam. Niestety interwencje te są nieskuteczne, ze względu na nieprecyzyjne przepisy, nie uwzględniające nowych technik i metod promowania alkoholu. Powodem tej nieskuteczności jest również liberalizm organów wymiaru sprawiedliwości, a także nieefektywne działania Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Sytuacja ta może ulec zmianie w wyniku precedensowego wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 26 października 2000 roku. Sąd po rozpoznaniu sprawy z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Okocimskim Zakładom Piwowarskim S.A. zobowiązał stronę pozwaną do zaniechania działań reklamowych, dotyczących piwa bezalkoholowego, które wbrew dobremu obyczajom miały na celu także promocję piwa alkoholowego. Sąd zobowiązał stronę pozwaną do umieszczenia stosownego oświadczenia w Gazecie Wyborczej. Obecny stan prawny nie pozwala Krajowej Radzie na eliminowanie tych reklam z radia i telewizji. Konieczna staje się więc taka nowelizacja ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, która dotyczyłaby pośrednich form reklamy alkoholu, zarówno w mediach audiowizualnych, jak i w prasie oraz w reklamie zewnętrznej. Obecnie trwa procedura związana z nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, m.in. w zakresie zmiany przepisów dotyczących bezpośredniej i pośredniej reklamy alkoholu w mediach elektronicznych w godzinach 6.00 - 23.00.

1.40 Krajowa Rada zorganizowała 15 i 16 czerwca 2000 roku w Krakowie VI Konferencję Ministerialną Rady Europy. Podczas inauguracyjnej sesji stanowisko przedstawił Prezes Rady Ministrów m.in. podkreślając, że Polska to jeden z najbardziej aktywnych rynków medialnych naszego kontynentu. Problemy polskiego rynku są takie same jak w pozostałych krajach, a więc polegają na trosce o zrównoważony rozwój publicznego i prywatnego sektora medialnego, jak i dotyczą określenia miejsca na szerokim, globalnym rynku, czy odnoszą się do próby odpowiedzi na pytanie jak sterować przemianami w mediach w wyniku szybkiego rozwoju nowych technologii. Satelitarna telewizja cyfrowa jest już w Polsce faktem, upowszechnia się Internet i powstają podstawy nowej gospodarki elektronicznej. W swoim wystąpieniu Prezes Rady Ministrów uznał deklarację „Polityka medialna jutra”, przyjętą przez ministrów reprezentujących uczestniczące państwa, za akt, w którym odnajduje się charakterystyczną dla Rady Europy troskę o społeczny i ludzki wymiar komunikacji społecznej.

Informacje dotyczące VI Konferencji Ministerialnej Rady Europy znajdują się również w rozdziałach V Sprawozdania KRRiT oraz IV w części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji.”

Działania z zakresu edukacji medialnej, promocji wartościowych gatunków i pozycji programowych oraz inicjowanie postępu naukowo – technicznego w dziedzinie radiofonii i telewizji.

Edukacja medialna

1.41 W świetle ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada zobowiązana jest m.in. do „organizowania badań treści i odbioru programów radiowych i telewizyjnych” (art.6 ust. 2 pkt. 5). KRRiT rozpoczęła działania związane z doskonaleniem u widzów i słuchaczy umiejętności krytycznej i refleksyjnej percepcji treści przekazywanych przez media elektroniczne w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji działania w zakresie edukacji medialnej rozumie nie tylko jako nauczanie języka mediów, ale również szerzej, jako warunek rozwoju polskiej demokracji. Niezbędne są bowiem przedsięwzięcia zarówno w zakresie edukacji szkolnej, jak i kompleksowo prowadzonej edukacji obywatelskiej, koordynującej działalność resortów edukacji, kultury, organizacji pozarządowych, samorządów i rodziców.

1.42 Na zlecenie KRRiT został opracowany raport o stanie edukacji medialnej w Polsce. Opracowanie wykonał zespół pracowników naukowych z Instytutu Sztuk Audiowizualnych Uniwersytetu Jagiellońskiego pod kierunkiem prof. dr hab. Wiesława Rodzica. Krajowa Rada przyjęła raport na posiedzeniu 12 września 2000 roku. Diagnoza raportu brzmi pesymistycznie: „(...) problematyka edukacji medialnej jest w naszym kraju bagatelizowana i marginalizowana, a konsekwencją tego stanu rzeczy jest źle przygotowana podstawa programowa, chaos decyzyjny, brak nowoczesnych wzorców i właściwych pomocy naukowych (...)”. Raport daje także materiał porównawczy, formułuje wnioski i oceny oraz proponuje rozwiązania w dziedzinie edukacji medialnej. Został on przekazany Marszałkom Sejmu i Senatu, przewodniczącym właściwych merytorycznie komisji, Ministrowi Edukacji Narodowej, Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz ośrodkom uniwersyteckim, zajmującym się edukacją medialną.

1.43 Krajowa Rada była współorganizatorem dwóch konferencji poświęconych zagadnieniom edukacji medialnej. Pierwsza z nich, zatytułowana „Pedagogika mediów”, odbyła się 14 kwietnia 2000 roku w Kielcach. Konferencję objął swoim patronatem Minister Edukacji Narodowej, a współorganizatorami byli Wyższa Szkoła Pedagogiczna i Centrum Targowe w Kielcach. Konferencja towarzyszyła V Krajowym Targom Edukacji, co dało możliwość skonfrontowania poglądów i wywołania dyskusji między referentami – naukowcami z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach a praktykami uczestniczącymi w targach (dyrektorzy szkół, pedagodzy, wydawcy oraz przedstawiciele mediów publicznych).

Drużga konferencja, „Oddziaływanie gier komputerowych na psychikę dzieci”, odbyła się 17 maja 2000 roku na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Podczas konferencji poruszono przede wszystkim problematykę przemocy w grach komputerowych i jej destrukcyjnego wpływu na psychikę młodego odbiorcy. Zagadnienia te związane są z nabywaniem przez młodego widza tzw. „kompetencji medialnej”, koniecznej w kontaktach z mediami elektronicznymi.

1.44 Podczas konferencji „Edukacja medialna – potrzeba i wyzwanie przyszłości” zorganizowanej przez KRRiT 18 października 2000 roku, rozpoczęła się debata publiczna dotycząca tego zagadnienia. Krajowa Rada potwierdziła gotowość koordynowania działań w

dziedzinie edukacji medialnej. W konferencji wzięło udział ponad stu uczestników reprezentujących różne środowiska zawodowe, społeczne i polityczne.

Jednym z referentów na tej konferencji był Przewodniczący Europejskiego Stowarzyszenia Edukacji Medialnej (AEEMA) Didier Schretter, który omówił stan edukacji medialnej w krajach Unii Europejskiej. KRRiT zgłosiła akces do tego międzynarodowego stowarzyszenia, działającego pod patronatem Rady Europy. Członkostwo w nim umożliwi dostęp do informacji oraz ułatwi kontakty międzynarodowe i koordynację projektów w dziedzinie edukacji medialnej.

Działania w dziedzinie edukacji medialnej łączą się również z powołaniem przy KRRiT zespołu, którego zadania to przede wszystkim koordynowanie działań w tym zakresie i upowszechnianie wiedzy o mediach. Nawiązane zostały kontakty z ośrodkami akademickimi zajmującymi się edukacją medialną (m.in. w Poznaniu i Krakowie). Opracowano również projekt wewnętrznego programu działań KRRiT w dziedzinie edukacji medialnej m.in. w zakresie upowszechniania tej wiedzy, organizacji konkursów na prace naukowe oraz programy dydaktyczne, konkursów wiedzy o języku mediów. Zadania te KRRiT realizować będzie we współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej, Ministerstwem Kultury i Dziedzictwa Narodowego, z organizacjami społecznymi.

1.45 Z inspiracji KRRiT powstało Porozumienie Polskich Nadawców Telewizyjnych „Przyjazne media”, podpisane 25 lutego 1999 roku. Efektem współpracy Krajowej Rady z nadawcami w zakresie samoregulacji stał się system znakowania audycji telewizyjnych. Oceny funkcjonowania tego systemu dokonano na kolejnej konferencji, jaką zorganizowała Krajowa Rada, w gmachu Senatu RP, 28 listopada 2000 roku. To spotkanie z udziałem ekspertów zagranicznych zgromadziło parlamentarzystów, naukowców, praktyków, pedagogów, przedstawicieli nadawców, publicystów. Informacje na ten temat znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT.

1.46 W stanowisku z 28 lutego 2001 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stwierdziła, że z aprobatą przyjmuje inicjatywy dotyczące powołania przez Zarząd Spółki Telewizja Polska S.A. – w oparciu o jej ośrodki regionalne - Telewizyjnego Uniwersytetu Otwartego.

Przedsięwzięcie to spotkało się ze zrozumieniem władz Polskiej Akademii Nauk, Fundacji Upowszechniania Nauki oraz środowisk akademickich, co pozwala żywić nadzieję na zapewnienie odpowiedniego poziomu nauczania, a zwłaszcza zakończenia cyklu wykładów i ćwiczeń seminariami w uczelniach i zwieńczenie nauki stopniami licencyjnymi i magisterskimi.

Włączenie regionalnych ośrodków telewizyjnych i uczelni w całym kraju w proces podnoszenia kwalifikacji i niwelowania różnic w wykształceniu, mieści się w szeroko rozumianej działalności misyjnej mediów publicznych.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła przekonanie, że w przyszłości telewizja publiczna, w oparciu o stosowne regulacje prawne, utworzy odrębny kanał tematyczny, w którym znajdzie miejsce uniwersytet telewizyjny. Jednocześnie KRRiT stwierdziła, że w przyszłości tego rodzaju działalność kulturalna i naukowa będzie znajdować odzwierciedlenie w podziale środków pochodzących z wpływów abonamentowych.

Nagrody KRRiT

1.47 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2000 roku przyznała nagrody dla twórców i zespołów biorących udział m.in. w:

- XXV Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni. Nagrodę KRRiT otrzymał film wyprodukowany przez TVP S.A. pt. „Cud Purymowy” w reżyserii Izabelli Cywińskiej. Uzasadniając wybór Przewodniczący KRRiT m.in. stwierdził, że „tegoroczną nagrodą KRRiT pragnie przypomnieć o powinnościach telewizji publicznej, która pełniąc rolę mecenasa kultury, winna jednocześnie pobudzać do myślenia”. Ponadto Przewodniczący KRRiT stwierdził, że jest to nagroda „za film, który stawia ważne, może nawet prowokacyjne pytania i czyni to w formie atrakcyjnej dla widzów”;
- Ogólnopolskim Przeglądzie Twórczości Radiowej w Kazimierzu nad Wisłą. Grand Prix – nagrodę przyznawaną corocznie przez Krajową Radę - otrzymał reportaż pt. „Myślałem, że to przeze mnie”, którego autorkami są Maria Blimel i Wanda Wasilewska z Radia Merkury S.A. Reportaż przedstawia problem dzieci odtrąconych przez rodziców. Nagrodę przyznano zarówno za sposób przedstawienia tematu, rzetelność dokumentacji, jak i walory warsztatu dziennikarskiego;
- I Międzynarodowym Festiwalu Filmów Przyrodniczych im. Braci Wagów w Wiźnie za najlepszy film amatorski;
- VI Ogólnopolskim Niezależnym Przeglądzie Form Dokumentalnych NURT 2000,
- Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie;
- IV Ogólnopolskim Festiwalu Obrzędów Weselnych „Biesiada Weselna Węgrów 2000”. Nagrodę przyznano nagrodę zespołowi ludowemu „Koniaków” z Koniakowa.

Patronatem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji objęte były również Targi Nadawców Telewizyjnych NIPTEL 2000.

Inicjowanie postępu technicznego

1.48 Działalność Krajowej Rady w dziedzinie inicjowania postępu naukowo – technicznego odbywa się m.in. poprzez udział w pracach platform cyfrowych DAB i DVB, zespołów takich jak np. Zespół Przygotowawczy Polskiej Administracji Łączności do Światowych Konferencji Radiokomunikacyjnych (WRC). Ostatnio przedstawiciel Krajowej Rady został również zgłoszony do pracy w powoływanym na podstawie przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne organie opiniodawczo – doradczym Prezesa URT w sprawach działalności telekomunikacyjnej, gospodarki częstotliwościowej oraz spełniania wymagań w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej, czyli w Radzie Telekomunikacji.

1.49 Inicjatywą Krajowej Rady w zakresie postępu naukowo – technicznego jest również podjęcie prac związanych z próbą emisją cyfrową w systemie DAB i DVB.

W połowie stycznia 2000 roku, Przewodniczący Polskiej Platformy DAB poinformował Ministra Łączności, o gotowości nadajnika do podjęcia emisji cyfrowej oraz zwrócił się do Krajowej Rady jako sygnatariusza Platformy o objęcie patronatu nad tym eksperymentem. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji ustanowiła taki patronat, o czym niezwłocznie poinformowała Ministra Łączności.

Z początkiem 2000 roku Telekomunikacja Polska S.A. rozpoczęła przygotowania do uruchomienia emisji cyfrowej w kanale 48 w Warszawie oraz starania o zgodę na taki eksperyment. Celem tego eksperymentu było:

- przeprowadzenie pomiarów jakości sygnału i pomiarów natężenia pola oraz wyznaczenie obszaru zasięgu powierzchniowego stacji (porównanie z zasięgiem wyznaczonym teoretycznie),
- określenie wzajemnego oddziaływania emisji cyfrowej i emisji w kanałach analogowych.

Krajowa Rada, 22 lutego 2000 roku, objęła patronatem powyższy eksperyment i wyraziła zgodę Telekomunikacji Polskiej S.A. na bezprzewodowe rozpraszanie programów telewizyjnych (TVP 1, TVP 2, Polsat, TVN) w sposób rozsiewczy cyfrowy naziemny. Dotychczas nie zostały ustalone techniczne warunki emisji, co było tematem wystąpienia złożonego 13 listopada 2000 roku przez Przewodniczącego KRRiT do Prezesa Rady Ministrów.

Również w sprawie podjęcia próbnej emisji cyfrowej w systemie DAB, jak dotychczas nie zostały sformułowane żadne decyzje dotyczące określenia technicznych warunków nadawania.

W wielu krajach europejskich prowadzona jest stała emisja naziemna programów radiowych w systemie DAB. Funkcjonują też naziemne sieci pilotażowe DVB. W Wielkiej Brytanii naziemna telewizja cyfrowa obejmuje zasięgiem około 90% terytorium, ale z powodów technicznych dociera jedynie do około 20% ludności. W Polsce uruchomienie emisji cyfrowej znajduje się w fazie projektu. Eksperymentalna emisja cyfrowa od ponad roku nie może być uruchomiona.

1.50 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wielokrotnie już podkreślała istotne znaczenie rozwoju mediów cyfrowych w Polsce opracowując i przekazując m.in. Prezesowi Rady Ministrów takie dokumenty, jak: „Problemy polityki państwa w stosunku do telewizyjnych satelitarnych platform cyfrowych”, „Wprowadzenie telewizji cyfrowej w Polsce. Polityka państwa a polskie i zagraniczne inicjatywy gospodarcze”.

Nową inicjatywą Krajowej Rady są również działania zmierzające do uruchomienia w Polsce w roku 2002 naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej. W tym zakresie Krajowa Rada przyjęła 9 listopada 2000 roku uchwałę oraz przedstawiła materiały do debaty sejmowej pt. „Strategia rozwoju naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej w Polsce”. Informacje na ten temat znajdują się również w rozdziale V części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

1.51 Intencją Krajowej Rady w dziedzinie postępu technologicznego jest też podjęcie dyskusji, gromadzenie wiedzy i doświadczeń, rozważanie koncepcji i strategii dotyczących polityki regulacyjnej wobec dynamicznie rozwijającej się wirtualnej rzeczywistości Internetu. Media dostępne o dowolnej porze i w każdym miejscu to najbardziej generalny obraz komunikowania masowego w przyszłości, kiedy to proces przenikania się struktur, technologii, rynków i prawa stanie się bardziej zaawansowany. Aby tak się stało konieczne jest spełnienie warunków dla zaistnienia szansy rozwoju nowych technologii, co wskazuje na istotną rolę władz publicznych. W obszarze audiowizualnym ta rola przypada Krajowej Radzie. Informacje na ten temat znajdują się w również rozdziałach IV i V części „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Udział w pracach Sejmu i Senatu.

1.52 Elementem realizacji ustawowych zadań Krajowej Rady w projektowaniu polityki państwa w dziedzinie mediów elektronicznych są stałe kontakty z Parlamentem. Członkowie Krajowej Rady biorą udział w posiedzeniach komisji i podkomisji sejmowych oraz senackich.

W szczególności trzeba wymienić prace sejmowej oraz senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu, dotyczące nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Prace te zakończyły się 31 marca 2000 roku przyjęciem ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji. Ponadto Krajowa Rada przygotowywała materiały i uczestniczyła w posiedzeniach niżej wymienionych komisji, podczas których omawiano:

- kierunki reformy telewizji publicznej, ze szczególnym uwzględnieniem roli i zadań ośrodków regionalnych. W tej sprawie Krajowa Rada przedstawiała odpowiedź na opinie nr 33 i 34, które przyjęła sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu;
- warunki funkcjonowania regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A. Informacja dotyczyła zarówno sytuacji finansowo – ekonomicznej, bazy technicznej, działalności na rynku reklamowym jak i charakterystyki programowej;
- udział mediów publicznych w kampaniach wyborczych;
- ocenę realizacji ustawowych zadań przez publiczne radio i telewizję. W sprawie przedstawienia przez Krajową Radę propozycji nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji tak, aby precyzyjnie określić sposób realizowania misji nadawcy publicznego, w szczególności w zakresie działań programowych, odbyło się posiedzenie 13 lutego 2001 roku. Posłowie przyjęli wstępną odpowiedź Krajowej Rady. Przewodniczący KRRiT 6 marca 2001 roku przedstawił propozycję bardziej precyzyjnego określania zadań programowych nadawców publicznych (patrz również pkt. 1.10 niniejszego rozdziału);
- problemy związane z transmisją obrad parlamentarnych;
- ściągłość abonamentu za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych;
- wyniki kontroli NIK zawarte w „Informacji o wynikach kontroli wynagradzania oraz przyznawania innych świadczeń członkom rad nadzorczych i zarządów z tytułu pełnienia funkcji oraz zatrudnienia w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa radiofonii i telewizji publicznej oraz spółkach Polska Agencja Prasowa S.A. i Polska Agencja Informacyjna S.A.”;
- wyniki kontroli NIK w zakresie działalności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz innych organów dotyczącej realizacji koncesji dla Radia Maryja;
- projekt budżetu państwa w części dotyczącej KRRiT oraz informacja o wykonaniu poprzedniego budżetu;

1.53 Posłowie sejmowej i senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu przy udziale Krajowej Rady rozpatrywali również sprawę emisji wywiadu z zabójcą księdza Jerzego Popiełuszki, emisji filmu dokumentalnego „Jan Paweł II – Papież Tysiąclecia”, wyjaśniali okoliczności braku bezpośredniej transmisji uroczystości otwarcia Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu, wstrzymania emisji programu nadawanego w Oddziale Terenowym TVP S.A. w Łodzi w cyklu „Z kodeksem na ty”, a także omawiali przystąpienie spółek Skarbu Państwa do przedsięwzięcia pod nazwą Telewizja Familijna.

Ponadto podczas posiedzeń tych komisji rozpatrywano projekty następujących ustaw:

- ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych;
- ustawy o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach;

- ustawy o ratyfikacji Protokołu poprawek do Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej (wspólnie z Komisją Spraw Zagranicznych);
- ustawy o dostosowaniu do prawa Unii Europejskiej ustawy o radiofonii i telewizji, czyli tzw. ustawy horyzontalnej (wspólnie z Komisją Prawa Europejskiego);
- ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji poprzez wprowadzenie definicji nadawcy społecznego (inicjatywa Senatu RP);

1.54 Członkowie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji uczestniczyli także w posiedzeniach innych sejmowych i senackich komisji oraz podkomisji, w szczególności:

- Komisji Ochrony Konkurencji i Konsumentów w związku z rozpatrzeniem rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu (projekt ten omawiała również senacka Komisja Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej);
- Komisji Finansów Publicznych w zakresie projektowania i wykonania budżetu KRRiT;
- Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży w sprawie przedstawiania reformy edukacji w programach TVP S.A. - posiedzenie wspólne z Komisją Kultury i Środków Przekazu;
- Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach w sprawie rozpatrzenia kodeksu spółek handlowych;
- Komisji Ochrony Środowiska w sprawie emisji w mediach publicznych audycji poświęconych ochronie środowiska;
- Komisji Rodziny w sprawie regulacji prawnych dotyczących ograniczania i przeciwdziałania przemocy w mediach, a także realizacji przez media publiczne zadań w zakresie wspierania rodzin w wychowaniu dzieci i młodzieży oraz świadczenia przez władze publiczne pozamaterialnych form pomocy na ich rzecz;
- Komisji Transportu i Łączności oraz Podkomisji Nadzwyczajnej w sprawie rozpatrzenia rządowego projektu ustawy Prawo telekomunikacyjne;
- Komisji Integracji Europejskiej w sprawie programów nadawanych w TVP S.A. dotyczących integracji z Unią Europejską;

1.55 Posłowie i Senatorowie przekazywali również do KRRiT indywidualne wystąpienia dotyczące m.in. przyznania częstotliwości w celu poprawy zasięgu rozpowszechniania programów publicznej radiofonii i telewizji, procesu ponownego udzielania koncesji, a w szczególności koncesji dla Radia Maryja, stanowiska w sprawie rezygnacji przez Polskę z nadawania programów w zakresie fal średnich.

Ponadto Posłowie i Senatorowie składali indywidualne skargi w szczególności dotyczące emisji niektórych programów. Na wszystkie wystąpienia udzielone zostały odpowiedzi. Informacje na ten temat znajdują się również w rozdziale VII Sprawozdania KRRiT.

1.56 Wspólnie z parlamentarzystami przedstawiciele KRRiT przyjmowali delegacje zagraniczne, w tym delegację czeskich i jugosłowiańskich parlamentarzystów.

Krajowa Rada organizowała również konferencje, na które zapraszała przedstawicieli Sejmu i Senatu, jak np. „Edukacja medialna – potrzeba i wyzwanie przyszłości”, „Internet jako medium XXI wieku”, „Mniejszości narodowe w mediach elektronicznych Białorusi, Litwy, Łotwy, Estonii, Ukrainy i Polski”, „Ocena i perspektywy porozumienia nadawców Przyjazne Media”.

Ponadto przy udziale parlamentarzystów odbywała się akcja promocyjna Tydzień Mediów Publicznych, a 13 czerwca 2000 roku, w gmachu Parlamentu, zorganizowana została wspólna dyskusja dotycząca sposobu przekazywania przez media publiczne informacji o pracy najważniejszych organów państwa.

Pod patronatem honorowym Przewodniczącego KRRiT, z udziałem przedstawicieli Parlamentu odbyła się również konferencja, zorganizowana w Krakowie przez Uniwersytet Jagielloński oraz Rady Nadzorcze TVP S.A. i PR S.A. na temat „Globalizacja mediów a rynki narodowe i lokalne”. Patronatem Przewodniczącego KRRiT objęta była również konferencja w Kielcach - „Pedagogika mediów”, współorganizowana z Ministerstwem Edukacji Narodowej oraz konferencja w Lublinie, w gmachu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, na temat „Oddziaływanie agresywnych gier komputerowych na psychikę dzieci.”

Parlamentarzyści wzięli też udział w VI Europejskiej Konferencji Ministerialnej Rady Europy, organizowanej w Krakowie przez KRRiT.

1.57 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, 6 czerwca 2000 roku, przyjęła uchwałę, w której wyraziła poparcie dla Zarządu Miasta Wrocławia dotyczącą inicjatywy zorganizowania w Polsce Światowej Wystawy Rejestrowanej EXPO 2010 Wrocław. Krajowa Rada uznała, że dwudziesta rocznica powrotu Polski do grona państw demokratycznych będzie niepowtarzalną okazją do zaprezentowania świata przemian społecznych i gospodarczych, które zmieniły oblicze Europy Środkowej i Wschodniej, a które zostały zapoczątkowane w 1989 roku w Polsce. Krajowa Rada zwróciła się do wszystkich nadawców, działających na polskim rynku audiowizualnym, o poparcie i promocję tej inicjatywy. Po raz pierwszy media stają się jednym z głównych bohaterów Wystawy, zgodnie z proponowanym hasłem EXPO 2010 „Solidarna Przyszłość Młodych – Kultura – Medycyna – Media”.

Krajowa Rada przekazała powyższą uchwałę na ręce Marszałka Sejmu RP w związku z rozpoczęciem w tej samej sprawie prac parlamentarnych.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej przyjął, 22 września 2000 roku, uchwałę dotyczącą organizacji Światowej Wystawy Rejestrowanej EXPO 2010 w Polsce.

1.58 W uchwale z 24 czerwca 1999 roku w sprawie sprawozdania KRRiT z rocznej działalności Sejm RP m.in. krytycznie ocenił brak działań KRRiT w zakresie przywrócenia całodobowej emisji Programu II i Radia BIS Polskiego Radia oraz wezwał Krajową Radę do niezwłocznego podjęcia pracy tak, aby przywrócić słuchaczowi – płatnikowi abonamentu – pełny dostęp do wszystkich programów radia publicznego.

Zgodnie z zaleceniami Sejmu Krajowa Rada uznała za priorytetowe prace zmierzające do przywrócenia całodobowej emisji Programu II i Radia BIS PR S.A. Realizacja tego zamierzenia zależała przede wszystkim od uzgodnień międzynarodowych częstotliwości nowo dobranych i tempa przekazywania ich do dyspozycji KRRiT.

1 września 2000 roku nastąpiło rozdzielenie anten Programu II Polskiego Radia i Radia BIS. Dokonało się tym samym zrealizowanie uchwały Sejmu w tej sprawie. Informacje na ten temat znajdują się również w rozdziale IV Sprawozdania KRRiT.

Wybór rad nadzorczych w spółkach publicznej radiofonii i telewizji.

1.59 Zgodnie z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji kadencja rad nadzorczych spółek publicznej radiofonii i telewizji trwa trzy lata. W czerwcu 2000 roku upłynęła II kadencja rad nadzorczych Telewizji Polskiej S.A., Polskiego Radia S.A. oraz rozgłośni regionalnych Polskiego Radia S.A. Członków rad nadzorczych mediów publicznych, z wyjątkiem jednego powoływanego przez Ministra Skarbu Państwa, powołuje Krajowa Rada.

1.60 Krajowa Rada przyjęła 30 marca 2000 roku, stanowisko w sprawie wyborów rad nadzorczych regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A. Rada uznała, że mandat członków powołanych przez KRRiT rozpoczyna się z dniem otwarcia Walnych Zgromadzeń Akcjonariuszy, jednak nie później niż 1 lipca 2000 roku.

Krajowa Rada, podczas posiedzenia 24 maja 2000 roku, dokonała wyboru czterech członków w każdej z rad nadzorczych, z wyjątkiem Radia Łódź S.A., gdzie powołano trzech członków, a wybory uzupełniające odbyły się 30 maja. Rady nadzorcze regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A. liczą po pięciu członków – czterech powołuje KRRiT, jednego – Minister Skarbu Państwa.

W stanowisku przekazanym Ministrowi Skarbu Państwa, 25 maja 2000 roku, Przewodniczący KRRiT poinformował, że Krajowa Rada wysoko oceniła kwalifikacje wszystkich zgłoszonych kandydatów. Krajowa Rada przekazała Ministrowi Skarbu Państwa do rozważenia listę z nazwiskami tych kandydatów, którzy nie uzyskali wymaganej liczby głosów. KRRiT zasugerowała, że właśnie spośród tych osób minister mógłby dokonać wyboru w poszczególnych rozgłośniach członka rady nadzorczej.

1.61 Uchwałą nr 305 z 14 czerwca 2000 roku, Krajowa Rada powołała członków Rady Nadzorczej Spółki „Telewizja Polska S.A.”.

Uchwałą nr 306 z 14 czerwca 2000 roku, Krajowa Rada powołała członków Rady Nadzorczej Spółki „Polskie Radio S.A.”.

Rady nadzorcze Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A. liczą po dziewięciu członków – ośmiu powołuje KRRiT, jednego - Minister Skarbu Państwa.

1.62 Ze względu na przypadki rezygnacji przez dotychczasowych członków Krajowa Rada dokonywała również wyborów uzupełniających w składach rad programowych działających w publicznej radiofonii i telewizji.

W marcu bieżącego roku upłynęła kadencja Rady Programowej TV Polonia. Krajowa Rada rozpoczęła procedurę związaną z powołaniem nowego składu Rady Programowej TV Polonia w trybie art.28a w związku z art. 30a ustawy o radiofonii i telewizji.

II. DZIAŁALNOŚĆ PRAWOTWÓRCZA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

2.1 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi działalność prawotwórczą poprzez:

- opracowywanie projektów ustaw,
- wydawanie aktów wykonawczych w postaci rozporządzeń,
- kształtowanie praktyki stosowania prawa z uwzględnieniem orzecznictwa sądów.

2.2 Krajowa Rada opracowała i przekazała Prezesowi Rady Ministrów, 3 września 1999 roku, projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, co stanowiło wykonanie ustaleń przyjętych podczas spotkania 4 sierpnia 1999 roku. Rada Ministrów po przeprowadzeniu konsultacji przyjęła projekt 19 października 1999 roku i skierowała do Sejmu RP. Projekt nowelizacji ograniczony został do spraw związanych z dostosowaniem prawa do standardów Unii Europejskiej. Prace nad projektem zakończyły się uchwaleniem nowelizacji 31 marca 2000 roku, podpisaniem ustawy przez Prezydenta RP 6 kwietnia 2000 roku, publikacją w Dzienniku Ustaw Nr 29, poz. 358 z 18 kwietnia 2000 roku. Ustawa weszła w życie 19 maja 2000 roku.

Realizacja delegacji zawartych w ustawie z 31 marca 2000 roku o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji i ustawy o języku polskim

2.3 Znowelizowana ustawa zawiera nowe delegacje prawne, upoważniające KRRiT do wydania aktów wykonawczych. Krajowa Rada na podstawie delegacji ustawowej dotychczas wydała:

- Rozporządzenie KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży, wydane na podstawie art. 16 ust. 4 i 16a ust. 4 (Dziennik Ustaw z 9 sierpnia 2000 roku Nr 65, poz. 784).

W rozporządzeniu sprecyzowano, że do czasu nadawania programu zalicza się audycje, reklamy, telesprzedaż i inne przekazy określone w ustawie. W przepisach wskazano zasady wykorzystywania w reklamie głosu i wizerunku osób prowadzących audycje informacyjne i programy dla dzieci poprzez ustalenie trzymiesięcznej karencji, pomiędzy prowadzeniem tych audycji a udziałem w reklamie. W przepisach określono zasady i zakres ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży oraz czas ich przechowywania. Zasady przerywania filmów określono zgodnie ze standardami europejskimi, wskazując jednocześnie, co uznaje się za czas trwania filmu. Krajowa Rada mając na uwadze ochronę

krajowego rynku nadawców wskazała, że przepisy w zakresie przerywania filmów wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2003 roku, tj. w spodziewanym terminie wejścia Polski do Unii Europejskiej.

- Rozporządzenie KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobu sponsorowania audycji lub innych przekazów, wydane na podstawie delegacji art. 17 ust. 8 (Dziennik Ustaw z 9 sierpnia 2000 roku Nr 65, poz. 785).

W rozporządzeniu określono możliwość wskazania sponsora w zapowiedzi audycji do 15 razy w programie telewizyjnym i do 25 razy w programie radiowym. Dopuszczono również wskazanie sponsora przed powtórnią emisją audycji pod warunkami określonymi w przepisach rozporządzenia. Zaproponowane w tym zakresie zmiany miały na celu ułatwienie nadawcom pozyskiwanie sponsorów i aktywniejsze korzystanie ze sponsoringu przez podmioty gospodarcze. W sposób szczegółowy określono wskazanie sponsora udostępniającego usługi polegające na pomiarze czasu lub przetwarzaniu danych, a także zasady prowadzenia ewidencji sponsorowanych audycji lub innych przekazów oraz czas jej przechowywania.

- Rozporządzenie KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie sposobów utrwalania i przechowywania przez nadawców audycji, reklam i innych przekazów, wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 20 ust. 4 (Dziennik Ustaw Nr 65 z 9 sierpnia 2000 roku, poz. 786).

W rozporządzeniu określono typy nośników, na których mają być utrwalone, przechowywane i dostarczone do Krajowej Rady zapisy audycji. Wskazane typy nośników oraz sprzętu nagrywająco-odtwarzającego są dostępne na rynku. W rozporządzeniu zobowiązano nadawców do utrwalania i przechowywania audycji, reklam i innych przekazów rozpowszechnionych w programie radiowym lub telewizyjnym w całości i bez zmian, z zachowaniem dobrej jakości zapisu, gwarantującej pełną zrozumiałość dźwięku i czytelność obrazu oraz do zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych, zniszczeniem lub utratą.

- Rozporządzenie KRRiT z 2 czerwca 1993 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawach udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych w 2000 roku było zmieniane dwukrotnie. Pierwsza zmiana, obowiązująca od 31 marca 2000 roku, została opublikowana w Dzienniku Ustaw Nr 17 z 2000 roku poz.226. Druga zmiana, obowiązująca od 29 września 2000 roku, opublikowana została w Dzienniku Ustaw Nr 81 z 2000 roku poz. 919.

Zmiany rozporządzenia związane były ze zbliżającymi się terminami wygaśnięcia decyzji koncesyjnych z tzw. pierwszego procesu koncesyjnego. W szczególności dotyczą one warunków programowych, których spełnienie umożliwi wnioskodawcy wszechstronne przedstawienie programu w dokumentach załączanych do wniosku.

Wnioskodawca ubiegając się o koncesję na rozpowszechnianie programu radiowego lub telewizyjnego powinien precyzyjnie określić jego charakter, który wyznaczają procentowe udziały poszczególnych rodzajów audycji, elementów słownych programu i utworów słowno-muzycznych oraz muzycznych w tygodniowym czasie nadawania programu.

Ponadto w zmienionym rozporządzeniu wprowadzono przepis mówiący o udziale procentowym bloków audycji zestawianych przez podmiot inny niż nadawca, które są

częścią programu innego nadawcy. Wiedza o tym jest istotna przy rozstrzygnięciach koncesyjnych ze względu na zjawisko integrowania się nadawców radiowych w sieci.

Znowelizowane przepisy mają także na celu ograniczenie możliwości zmiany planów ekonomiczno-finansowych w przypadkach, stwierdzonego przez KRRiT, braku udokumentowania przez wnioskodawców posiadania niezbędnych środków finansowych potrzebnych do realizacji pierwotnie planowanego przedsięwzięcia.

W złożonych wnioskach o udzielenie koncesji wnioskodawcy przedstawiają swoje plany programowe, techniczne, organizacyjne oraz zamierzenia inwestycyjne. Na tych założeniach powinny być budowane plany ekonomiczno-finansowe całości przedsięwzięć.

Wielkości ekonomiczne i szacunkowe wyliczenia finansowe, zawarte w głównych założeniach do studium ekonomiczno-finansowego, w tabelach dotyczących zaplanowanych wpływów, rachunku przychodów i kosztów oraz przepływów finansowych, a także w programie inwestycyjnym, powinny być spójne z przedstawianymi założeniami dotyczącymi całości przedsięwzięcia.

Obecnie trwają prace nad przygotowaniem pozostałych rozporządzeń przewidzianych w nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, m.in. rozporządzenia w sprawie określenia szczegółowych zasad kwalifikowania, rozpowszechniania i sposobu zapowiadania audycji lub innych przekazów, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu i moralnemu rozwojowi niepełnoletnich.

Realizacja delegacji zawartych w ustawie z 27 września 1990 roku o wyborze Prezydenta RP.

2.4 Znowelizowane przepisy ustawy z 27 września 1990 roku o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej obligowały Krajową Radę Radiofonii i Telewizji do wydania dwóch rozporządzeń. Krajowa Rada na podstawie delegacji ustawowej wydała:

- Rozporządzenie KRRiT z 6 lipca 2000 roku w sprawie trybu postępowania w zakresie nieodpłatnego przedstawiania przez Państwową Komisję Wyborczą w programach ogólnokrajowych telewizyjnych i radiowych informacji, wyjaśnień i komunikatów związanych z zarządzonymi wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i obowiązującymi przepisami prawa wyborczego, przygotowane na podstawie art. 83b ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta RP (Dziennik Ustaw z 26 lipca 2000 roku Nr 59 poz. 692).

Rozporządzenie w sposób szczegółowy określa tryb postępowania oraz czas antenowy, w którym Państwowa Komisja Wyborcza może prezentować swoje stanowiska w programach Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A, a także definiuje pojęcia, takie jak: informacja, wyjaśnienie, komunikat.

Państwowa Komisja Wyborcza swobodnie kształtuje treść informacji, wyjaśnień oraz komunikatów w granicach wyznaczonych prawem i ponosi z tego tytułu odpowiedzialność. Przyjęto również zasadę, że komunikat nadawany jest przez nadawców publicznych w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Mają tu odpowiednio zastosowanie przepisy rozporządzenia KRRiT z 21 sierpnia 1996 roku w sprawie trybu postępowania w związku z prezentowaniem i wyjaśnianiem w publicznej radiofonii i telewizji polityki państwa przez naczelne organy państwowe. Rozporządzenie zostało wydane w uzgodnieniu z Państwową Komisją Wyborczą oraz zarządami Telewizji Polskiej S.A. i Polskiego Radia S.A.

- Rozporządzenie KRRiT z 31 sierpnia 2000 roku w sprawie trybu postępowania dotyczącego podziału czasu nieodpłatnego rozpowszechniania audycji wyborczych, zakresu rejestracji, sposobu przygotowania i emisji tych audycji oraz sposobu upowszechniania informacji o terminach emisji audycji wyborczych w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wydane na podstawie art. 83 ust. 4 ustawy o wyborze Prezydenta RP (Dziennik Ustaw z 6 września 2000 roku Nr 73 poz. Nr 854).

Rozporządzenie określa tryb postępowania związany z wykonywaniem przez spółki Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. uprawnień komitetów wyborczych do korzystania z bezpłatnego czasu emisyjnego na rozpowszechnianie audycji wyborczych przed wyborami na urząd Prezydenta RP.

W rozporządzeniu określono także terminy czynności związanych z podziałem czasu emisyjnego oraz zawartość wniosku o przyznanie nieodpłatnego czasu antenowego i wykazy koniecznych w tym zakresie dokumentów, a także zakres rejestracji i emisji audycji wyborczych, których dokonywać będą Telewizja Polska S.A. i Polskie Radio S.A. Rejestracja i emisja audycji wyborczych w mediach publicznych dokonywana jest na koszt nadawców. Na nadawców publicznych nałożono obowiązek udostępniania studia i urządzeń technicznych w celu przygotowania nieodpłatnych audycji wyborczych przez komitety wyborcze. W rozporządzeniu szczegółowo określono sposób upowszechniania informacji o terminach audycji wyborczych. Treść rozporządzenia przygotowano w porozumieniu z Państwową Komisją Wyborczą.

Projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji z 7 lipca 2000 roku

2.5 Przewodniczący KRRiT 7 lipca 2000 roku przekazał Prezesowi Rady Ministrów projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji z prośbą o pilne podjęcie prac legislacyjnych. Projekt w szczególności dotyczył zagadnień związanych z ponownym udzielaniem koncesji, ponadto przewidywał nowe rozwiązania w zakresie pobierania opłat abonamentowych oraz zawierał regulacje wynikające z rozwoju techniki cyfrowej.

2.6 W związku z dynamicznym rozwojem techniki cyfrowej Krajowa Rada zaproponowała wprowadzenie do ustawy nowych rozwiązań, w tym nowych terminów ustawowych takich jak:

- Multipleksowanie - rozumiane jako połączenie w zespolonym sygnale cyfrowym co najmniej dwóch programów, a także innych składników, w celu emisji w jednym kanale,
- dostęp warunkowy - rozumiany jako stosowanie środków technicznych służących zapewnieniu uprawnionym odbiorcom, po spełnieniu określonych warunków, dostępu do programów,
- elektroniczny przewodnik programowy - rozumiany jako system umożliwiający dostęp do informacji o zawartości programów i treści poszczególnych audycji oraz sterowanie wyborem programów z nadrzędnego poziomu obejmującego programy i usługi oferowane użytkownikom.

Zaproponowano także rozszerzenie pojęcia rozpowszechniania o wprowadzanie programu do multipleksu w celu emisji cyfrowej programu.

2.7 Projekt nowelizacji przewiduje, że podmiot wykonujący multipleksowanie będzie musiał posiadać zezwolenie Przewodniczącego KRRiT, a w postępowaniu o udzielenie zezwolenia m.in. oceniane będą:

- zdolność wnioskodawcy do wykonywania podstawowych warunków zezwolenia,
- proponowany zasięg i termin rozpoczęcia multipleksowania,
- proponowane warunki umów z nadawcami i dostawcami innych przekazów,
- proponowane warunki wspierania dostępności urządzeń służących do odbioru programów i korzystania z innych przekazów objętych multipleksowaniem,
- proponowana wysokość opłaty za udzielenie zezwolenia.

Procedura postępowania będzie podobna do obecnie stosowanej przy udzielaniu koncesji. Zezwolenie, w przypadku multipleksu naziemnego i satelitarnego, będzie zawierać rezerwację częstotliwości, jeśli do rozpowszechniania satelitarnego będą wykorzystywane częstotliwości przewidziane dla Polski podczas Światowej Konferencji Radiokomunikacyjnej WRC-2000. Ponadto zezwolenie na multipleksowanie naziemne będzie określało programy telewizyjne lub radiowe wchodzące w skład sygnału multipleksu. Operator takiego multipleksu nie będzie mógł odmówić zawarcia umowy o wprowadzenie programu do multipleksu z nadawcą programu uprawnionym do rozpowszechniania programu w jego multipleksie. W przypadku multipleksu satelitarnego i kablowego wymagane będzie zgłoszenie do rejestru programów rozprowadzanych w tych multipleksach.

2.8 Nowelizacja określa też wprowadzanie warunkowego dostępu oraz elektronicznego przewodnika programowego.

Dysponent warunkowego dostępu będzie obowiązany oferować usługę za pomocą udostępnianych odbiorcom odpowiednich środków technicznych, zaś wszystkim nadawcom programów oferować ją niezależnie od sposobu rozpowszechniania programu, na uzasadnionych, równoprawnych i nie dyskryminacyjnych warunkach.

Elektroniczny przewodnik programowy powinien wskazywać w jednakowy sposób wszystkie programy i usługi oferowane użytkownikom.

Wyżej wymienione systemy będą podlegały zgłoszeniu Przewodniczącemu KRRiT.

2.9 Ustawa Prawo telekomunikacyjne, która weszła w życie 1 stycznia 2001 roku, wprowadziła termin rezerwacji częstotliwości zamiast dotychczasowego terminu przydziału częstotliwości. W związku z tą zmianą w nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji przewidziano, że Krajowa Rada będzie dokonywać rezerwacji przekazywanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji częstotliwości, przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych i telewizyjnych.

2.10 Przyjęte w projekcie ustawy rozwiązania dają prawo nadawcom publicznym (TVP S.A, P.R. S.A. oraz spółki radiofonii regionalnej) do rozpowszechniania programów wynikających nie tylko wprost z ustawy, ale również programów, na rozpowszechnianie których nadawcy uzyskają zezwolenie Przewodniczącego KRRiT. Procedura udzielania zezwoleń będzie oparta o tryb określony dla udzielania koncesji.

2.11 W proponowanej nowelizacji Krajowa Rada podjęła próbę określenia procedury ponownego wydania koncesji. Procedurę tę rozpoczyna złożenie wniosku, który daje Przewodniczącemu KRRiT możliwość wszczęcia postępowania. Wniosek taki może zostać złożony nie wcześniej niż na 18 miesięcy i nie później niż na 12 miesięcy przed upływem okresu, na jaki została udzielona koncesja. Informacja o wszczęciu postępowania będzie podawana do publicznej wiadomości. Krajowa Rada będzie dokonywała oceny złożonego

wniosku poprzez stosowanie w tym zakresie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji. W projekcie znowelizowano także przesłanki, które dają możliwość odmowy ponownego wydania koncesji m.in. w przypadku, gdy dotychczasowa działalność nadawcy narusza przepisy regulujące tworzenie i rozpowszechnianie programów, bądź gdy nastąpiła istotna zmiana warunków technicznych w zakresie możliwości rozpowszechniania programów.

2.12 W projekcie dokonano zmiany przepisów dotyczących opłaty abonamentowej. Pozostawiono jednak, w kompetencji jednostek nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw łączności, pobieranie opłat abonamentowych i związane z nimi czynności oraz kontrolę wykonywania obowiązku uiszczania opłat abonamentowych.

Wprowadzono domniemanie, że osoba lub jednostka organizacyjna, która posiada odbiornik radiofoniczny lub telewizyjny w stanie umożliwiającym odbiór programu, używa tego odbiornika. W projekcie ustawy określono, że wysokość opłat abonamentowych ustalana jest w drodze rozporządzenia wydawanego przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji. Wysokość opłat za używanie odbiornika radiofonicznego nie może przekraczać miesięcznie 0,33% przeciętnego, miesięcznego wynagrodzenia (brutto) pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy w gospodarce narodowej, a za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego - 1% tego wynagrodzenia. Odniesieniem jest wysokość tego wynagrodzenia w pierwszym kwartale poprzedniego roku kalendarzowego, opublikowana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Niezależnie od liczby odbiorników radiofonicznych lub telewizyjnych używanych przez osoby fizyczne w jednym gospodarstwie domowym lub w pojeździe będącym ich własnością uiszczana będzie tylko jedna opłata.

W zakresie opłat abonamentowych zaproponowano także nowe rozwiązania, które dotyczą:

- pisemnego oświadczenia pełnoletniego domownika, że w gospodarstwie domowym i w pojeździe nie używa się odbiornika radiofonicznego ani telewizyjnego, albo nie używa się odbiornika radiofonicznego. Oświadczenie to łączy się z faktem przyjęcia przez Krajową Radę domniemania, że w każdym gospodarstwie domowym używa się jednego odbiornika radiofonicznego oraz jednego odbiornika telewizyjnego. Oświadczenie będzie uprawniało do przeprowadzenia kontroli wykonywania obowiązku uiszczania opłat abonamentowych,
- systemu rejestracji abonentów innych niż osoby fizyczne w jednym gospodarstwie domowym. W przypadku zarejestrowania abonenci ci uiszczają opłaty abonamentowe za każdy odbiornik radiofoniczny i odbiornik telewizyjny łącznie z odbiornikami używanymi w pojazdach będących w ich posiadaniu,
- wykonywania przez KRRiT czynności związanych z pobieraniem opłat abonamentowych i opłat w przypadku braku rejestracji, prowadzeniem ewidencji abonentów oraz sprawozdawczości w zakresie tych czynności w stosunku do organów państwowych, organów administracji rządowej, osób, które uzyskały koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych lub telewizyjnych albo zezwolenia na świadczenie usług multipleksowych, operatorów usług warunkowego dostępu i operatorów sieci kablowych.

W celu poprawy skuteczności pobierania opłat abonamentowych wprowadzono do projektu przepisy pozwalające na korzystanie z ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W tym przypadku tytułem wykonawczym będzie decyzja kierownika właściwej jednostki pobierającej opłaty abonamentowe. Do rangi ustawowej podniesiono również katalog osób, które zwolnione będą z opłat abonamentowych. Osoby zwolnione z opłat będą

posiadały to uprawnienie tylko wówczas, gdy nie będą pozostawały w jednym gospodarstwie domowym z pełnoletnią osobą nie spełniającą tych wymogów.

2.13 Projekt nowelizacji ustawy zastrzył również przepisy w zakresie odpowiedzialności karnej w sprawie nielegalnego rozprowadzania lub multipleksowania programów. Projekt przewiduje, że kto będzie rozprowadzał program radiowy lub telewizyjny bez rejestracji albo będzie świadczył usługi multipleksowe bez zezwolenia - podlegać będzie grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Ponadto grzywnie podlegać będą ci operatorzy, którzy nie zgłoszą systemu warunkowego dostępu lub elektronicznego przewodnika programowego lub będą je stosować mimo zakazu, a także osoby uchylające się od obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Udział w pracach legislacyjnych dotyczących ustawy Prawo telekomunikacyjne, ustawy Prawo działalności gospodarczej, ustawy Kodeks spółek handlowych, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych

2.14 Ustawa z 21 lipca 2000 roku Prawo telekomunikacyjne weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 roku zastępując obowiązującą dotychczas ustawę z 23 listopada 1990 roku o łączności.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uczestniczyła w pracach legislacyjnych dotyczących tej ustawy wielokrotnie przedstawiając w Sejmie i w Senacie swoje stanowiska i opinie.

Ustawa przekazuje Prezesowi nowo powołanego Urzędu Regulacji Telekomunikacji dotychczasowe kompetencje Ministra Łączności w zakresie uzgadniania wykorzystania częstotliwości. Wszystkie sprawy dotychczas uzgadniane z Ministrem Łączności od 1 stycznia 2001 roku są uzgadniane z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji (URT).

Kompetencje KRRiT oraz Przewodniczącego KRRiT zawarte w ustawie o radiofonii i telewizji nie uległy zmianie. W szczególności Przewodniczący KRRiT pozostał organem właściwym w sprawach koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych oraz organem rejestracyjnym w zakresie rozprowadzania programów w sieciach kablowych. Operator sieci kablowej musi, niezależnie od rejestracji, uzyskać od Prezesa URT zezwolenie telekomunikacyjne na eksploatację takiej sieci.

Na wniosek Przewodniczącego KRRiT oraz w porozumieniu z nim, Prezes URT, po zasięgnięciu dodatkowo opinii Rady Telekomunikacji, ustala plany zagospodarowania częstotliwości oraz zmiany tych planów w odniesieniu do częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiofonicznych lub telewizyjnych. Ustalenie lub zmiana takiego planu nie może nastąpić bez wniosku Przewodniczącego KRRiT i bez odpowiedniego uzgodnienia.

Nowym pojęciem wprowadzonym w ustawie Prawo telekomunikacyjne jest rezerwacja częstotliwości. Do dokonania rezerwacji częstotliwości, jej zmiany lub cofnięcia właściwe są dwa organy: Prezes URT oraz Przewodniczący KRRiT.

Rezerwacji częstotliwości przeznaczonych do rozpowszechniania lub rozprowadzania programów w sposób cyfrowy, drogą rozsiewczą naziemną lub rozsiewczą satelitarną dokonuje się w porozumieniu z Przewodniczącym KRRiT w zakresie dotyczącym:

- określenia programów telewizyjnych lub radiofonicznych, tworzących zespolony sygnał cyfrowy rozpowszechniany lub rozprowadzany za pomocą rezerwowanej częstotliwości, tzw. sygnałem multipleksu;

- uporządkowania w sygnale multipleksu programów zwanych audiowizualnymi składnikami sygnału multipleksu;
- proporcji udziału w sygnale multipleksu audiowizualnych składników tego sygnału;
- obszaru, na którym może być rozpowszechniany lub rozprowadzany sygnał multipleksu.

Przewodniczący KRRiT jest organem dokonującym wraz z koncesją rezerwacji częstotliwości.

Analogiczny przepis dotyczy jednostek publicznej radiofonii i telewizji. Przewodniczący KRRiT w porozumieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji dokonuje w drodze decyzji rezerwacji częstotliwości, niezbędnych do wykonywania przez spółki publicznej radiofonii i telewizji ustawowych zadań oraz określa warunki wykorzystania tych częstotliwości. Taka regulacja dotycząca nadawców publicznych wynika z faktu, że nadawcy publiczni nie uzyskują koncesji, w której dokonywana jest rezerwacja częstotliwości dla innych nadawców.

Przewodniczący KRRiT jest organem właściwym do dokonania rezerwacji częstotliwości również w sytuacji, gdy rozpowszechnianie lub rozprowadzanie programów będzie odbywało się w sposób cyfrowy, drogą rozsiewczą naziemną lub rozsiewczą satelitarną czy w inny sposób. Przewodniczący KRRiT musi jednak działać w porozumieniu z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji.

2.15 Ustawa z 19 listopada 1999 roku Prawo działalności gospodarczej weszła w życie z dniem 1 stycznia 2000 roku. Ustawa ta m.in. zawiera katalog działalności, które podlegają koncesjonowaniu oraz podstawowe regulacje dotyczące zasad koncesjonowania. Podobnie jak wcześniejsze prawo o działalności gospodarczej obowiązek uzyskiwania koncesji stanowi wyjątek od zasady swobody działalności gospodarczej.

Przepisy ustawy o radiofonii i telewizji są przepisami szczególnymi w stosunku do regulacji zawartych w ustawie Prawo działalności gospodarczej, co znajduje uzasadnienie w odrębności celów postępowania koncesyjnego w zakresie działalności radiofonicznej i telewizyjnej od koncesjonowania zwykłej działalności gospodarczej.

Ustawa Prawo działalności gospodarczej wprowadza obowiązek określenia warunków udzielania koncesji, w tym koncesji na rozpowszechnienie programów radiowych i telewizyjnych. Ustawa wprowadza też obowiązek wskazania informacji i dokumentów wymaganych do złożenia wniosków o wydanie koncesji.

Uregulowania dotyczące koncesjonowania działalności w zakresie rozpowszechniania programów radiowych i telewizyjnych, zawarte w ustawie o radiofonii i telewizji oraz rozporządzeniach KRRiT, spełniają powyższe warunki.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uczestniczyła w pracach legislacyjnych dotyczących tej ustawy wielokrotnie przedstawiając w Sejmie i w Senacie swoje stanowiska i opinie.

2.16 Ustawa z 15 września 2000 roku Kodeks spółek handlowych weszła w życie z dniem 1 stycznia 2001 roku i w sposób istotny wpływa na działalność prowadzoną w dziedzinie radiofonii i telewizji. Wśród nowych rozwiązań prawnych o najbardziej istotnym znaczeniu dla tej dziedziny wymienić należy następujące regulacje:

- Sukcesja uniwersalna uprawnień z tytułu koncesji - przepisy kodeksu dotyczące łączenia i przekształcania się spółek handlowych zezwalają na sukcesję uniwersalną koncesji. Przepis ten dotyczy tylko koncesji wydanych po wejściu w życie ustawy. Możliwe będzie

więc swoiste „dziedziczenie” uprawnień z tytułu koncesji w przypadku łączenia lub przekształcania się spółek. Skutek ten może być każdorazowo wykluczony, gdy w decyzji koncesyjnej zostanie zawarty przepis o zakazie tego rodzaju cesji.

- Uzupełnianie kapitałów zakładowych / akcyjnych - wymagane limity kapitałów uległy znacznemu podwyższeniu. W odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością dotychczasowe minimum w wysokości 4.000 złotych zostało zwiększone do 50.000 złotych. W przypadku spółki akcyjnej wymóg kapitału w wysokości 100.000 podwyższono do 500.000 złotych. Spółki handlowe istniejące w dniu wejścia w życie Kodeksu zostały zobowiązane do odpowiedniego podwyższenia kapitału w okresie 5 lat od wejścia w życie ustawy. Nie może to jednak nastąpić w pełnej kwocie w samym końcu tego terminu, gdyż wprowadzono obowiązek częściowego podwyższenia (spółki z o.o. do 25.000 złotych, spółki akcyjne do 2.500.000 złotych) kapitału w terminie 3 lat od wejścia w życie ustawy. Uzupełnienie tych kwot będzie musiało nastąpić w ciągu kolejnych dwóch lat. Ocena realizacji tego warunku może być przedmiotem zainteresowania Krajowej Rady. Badane mogą być również możliwości finansowe dokonania odpowiedniego podniesienia kapitału przez spółki ubiegające się o przyznanie koncesji
- Spółki osobowe / spółka komandytowo – akcyjna: status prawny spółek osobowych uległ poważnej zmianie. Spółki te są w dalszym ciągu pozbawione osobowości prawnej. Różnica polega jednak na tym, że dotychczas spółki te prowadziły przedsiębiorstwo we wspólnym imieniu wspólników. Kodeks spółek handlowych stwierdza, że spółka osobowa może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własności nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana. Jako właściciel w księdze wieczystej będzie więc wykazywana spółka, a nie poszczególni jej wspólnicy, jak to miało miejsce dotychczas. Dotyczy to tylko spółek handlowych.

Szczególną, nową formą spółki osobowej, która może prowadzić działalność w zakresie nadawania programów radiowych lub telewizyjnych, jest spółka komandytowo – akcyjna. Charakter tej spółki powoduje bowiem, że kompetencje decyzyjne (kontrola nad spółką) znajdują się w rękach udziałowców ponoszących odpowiedzialność za jej zobowiązania (komplementariusze). Możliwe jest równoczesne pozyskanie kapitału na niezbędny rozwój w drodze emisji akcji i obejmowania ich przez akcjonariuszy, którzy są odpowiednikiem komandytariusza w spółce komandytowej. Komandytariusz nie ma wpływu na działalność spółki, a jego rola ogranicza się wyłącznie do biernego inwestowania.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uczestniczyła w pracach legislacyjnych dotyczących tej ustawy wielokrotnie przedstawiając w Sejmie i w Senacie swoje stanowiska i opinie.

2.17 Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 4 lutego 1994 roku to podstawowy akt prawny regulujący obrót prawami na dobrach niematerialnych. Konieczność nowelizacji niektórych przepisów ustawy wiązała się z procesem dostosowywania prawa krajowego do ustawodawstwa międzynarodowego, przede wszystkim dyrektywy Unii Europejskiej oraz konwencji WIPO /World Intellectual Property Organisation /.

Realizując określoną w ustawie o radiofonii i telewizji misję współpracy z organizacjami i instytucjami w zakresie ochrony praw autorskich, praw wykonawców, praw producentów oraz nadawców programów radiowych i telewizyjnych, Krajowa Rada zwróciła się do nadawców o przedstawienie stanowisk dotyczących przyszłych rozwiązań legislacyjnych.

Zarówno nadawcy publiczni jak i koncesjonowani przekazali Krajowej Radzie negatywne opinie dotyczące niektórych proponowanych rozwiązań. Kwestią budzącą zaniepokojenie wśród nadawców telewizyjnych stały się regulacje dotyczące ochrony utworów audiowizualnych. Zdaniem nadawców rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do dodatkowego wynagrodzenia za odrębne pola eksploatacji i obowiązek przekazywania wynagrodzeń wyłącznie za pośrednictwem organizacji zbiorowego zarządzania, powoduje komplikacje i destabilizuje proces powstawania utworu i jego ekonomicznej eksploatacji.

Ważnym zagadnieniem z zakresu ochrony praw autorskich jest działalność organizacji zbiorowego zarządzania i Komisji Prawa Autorskiego. Komisja Kultury i Środków Przekazu zwróciła się do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z prośbą o przygotowanie propozycji nowelizacji rozdziału XII ustawy – Organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub pokrewnymi.

Głównym założeniem projektu jest skoordynowanie działania organów regulujących rynek praw autorskich, tj. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, organizacji zbiorowego zarządzania oraz Komisji Prawa Autorskiego. Szczegółowe uregulowanie zagadnienia licencji wydawanych przez organizacje zbiorowego zarządzania ma zapobiegać sytuacjom konfliktowym.

Stosowna propozycja KRRiT z 20 listopada 2000 roku została przekazana Przewodniczącemu Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu.

Realizacja przepisów innych ustaw związanych z funkcjonowaniem Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji (ustawa o ochronie informacji niejawnych; ustawa o ochronie danych osobowych, ustawa lustracyjna; ustawa o ochronie osób i mienia; ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP)

2.18 W związku z ustawą z 22 stycznia 1999 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 11, poz. 95) w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji wydano wszystkie wymagane przepisy wewnętrzne. Przepisy te dostosowują organizację pracy Biura KRRiT oraz środki ochrony fizycznej do potrzeb wynikających z wymogów ustawy i zakresu niezbędności ich stosowania. Działania te oraz stan zakończonych postępowań sprawdzających wobec kadry kierowniczej pozwalają stwierdzić, że KRRiT i jej Biuro są przygotowane do pracy z dokumentacją niejawną.

2.19 Ustawa z 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883 z późn. zm.) nakłada na administratora danych obowiązki związane z przetwarzaniem danych osobowych. Zgodnie z tym pojęciem to organ, instytucja, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba decydują o celach i środkach przetwarzania danych osobowych.

Organem państwowym właściwym w sprawach radiofonii i telewizji będącym administratorem danych w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie danych osobowych jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji.

Przetwarzanie danych osobowych następuje przede wszystkim w związku z wykonywaniem ustawowych zadań takich jak: umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, koncesjonowanie, rejestracja programów rozprowadzanych w sieciach kablowych, postępowanie w zakresie skarg i wniosków, prowadzenie spraw pracowniczych.

W związku z realizacją przepisów ustawy o ochronie danych osobowych zgłoszono do rejestracji Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych zbiory danych o następujących nazwach: „Sprawy abonamentowe (umorzenia i rozłożenia na raty płatności opłat abonamentowych)” i „Skargi i wnioski”.

2.20 Ustawa z 11 kwietnia 1997 roku o ujawnianiu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944-1990 osób pełniących funkcje publiczne, oprócz nakazu składania oświadczeń lustracyjnych przez członków KRRiT, nakłada także obowiązki na Przewodniczącego KRRiT. Obowiązki te polegają na zbieraniu i przekazywaniu do Sądu Apelacyjnego w Warszawie oświadczeń lustracyjnych od osób sprawujących funkcje publiczne w:

- Telewizji Polskiej S.A. (Zakład Główny w Warszawie oraz 12 oddziałów terenowych);
- Polskim Radiu S.A. w Warszawie;
- 17 regionalnych rozgłośniach Polskiego Radia S.A.

Wykonywanie wyżej wymienionych obowiązków wiąże się z przekazywaniem do Sądu Apelacyjnego aktualnych wykazów osób podlegających lustracji, współdziałania w tym zakresie z Rzecznikiem Interesu Publicznego oraz zamieszczaniem stosownych obwieszczeń w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski”. Obowiązki te są realizowane na bieżąco.

2.21 Ustawa z 12 sierpnia 1997 roku o ochronie osób i mienia nałożyła na KRRiT obowiązki związane z ustalaniem i prowadzeniem wykazu obiektów radiowych i telewizyjnych podlegających obowiązkowej ochronie. W tej sprawie KRRiT przyjęła 7 grudnia 1999 roku uchwałę upoważniającą Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji ustalających obiekty podlegające ochronie. Decyzje te zostały przekazane do wojewodów oraz kierowników jednostek organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji.

2.22 Realizacja przepisów ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej związana była w szczególności z współpracą z wojskowymi komendami uzupełnień, prowadzeniem szkoleń obronnych oraz gospodarowaniem rezerwami specjalistycznymi.

W zakresie szkolenia obronnego i gospodarowania rezerwami specjalistycznymi zrealizowany został plan finansowego wspomaganie tych przedsięwzięć w jednostkach organizacyjnych publicznej radiofonii i telewizji.

Zmiany statutów spółek publicznej radiofonii i telewizji proponowane przez Ministra Skarbu Państwa

2.23 Zmiana statutów spółek publicznej radiofonii i telewizji przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wymaga uprzedniej zgody KRRiT. W Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Skarb Państwa reprezentuje Minister Skarbu Państwa.

W sierpniu 2000 roku Minister Skarbu Państwa przekazał Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji propozycje nowelizacji statutów spółek publicznej radiofonii i telewizji z prośbą o wyrażenie zgody na dokonanie zmian.

Głównym celem zaproponowanych zmian było dostosowanie postanowień statutów do aktualnego stanu prawnego, m.in. do ustawy z 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi, jednak część z propozycji Ministra Skarbu Państwa były sprzeczne z ustawą o radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada wyraziła zgodę na większość zmian, zwłaszcza tych postanowień statutów, które w sposób jednoznaczny wynikają z innych przepisów prawa (np. z ustawy o języku polskim, ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi).

W pozostałym zakresie zmiany są przedmiotem dalszych uzgodnień pomiędzy Krajową Radą i Ministrem Skarbu Państwa. W tej sprawie trwają rozmowy z przedstawicielami Ministra Skarbu Państwa.

Prawne aspekty związane z kontrolą Najwyższej Izby Kontroli w zakresie realizacji koncesji dla Radia Maryja

2.24 Na podstawie Uchwały Sejmu RP z 15 grudnia 1999 roku została przeprowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli w Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji kontrola w zakresie realizacji koncesji dla Radia Maryja.

Celem kontroli było dokonanie oceny działalności KRRiT w zakresie przyznania i realizacji koncesji na nadawanie programów radiowych przez ogólnokrajowych nadawców niepublicznych w latach 1994 - 1999 oraz ustalenie przyczyn nieudostępnienia Radiu Maryja częstotliwości umożliwiających objęcie zasięgiem rozpowszechniania programu co najmniej 80% terytorium kraju.

Kontrola objęła przestrzeganie przez KRRiT procedur w zakresie przyjmowania i rozpatrywania wniosków oraz udzielania koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych przez Radio Maryja, Radio RMF FM, Radio ZET.

We wnioskach pokontrolnych wskazano m.in. na potrzebę zmian legislacyjnych dotyczących:

- wprowadzenia i zdefiniowania kategorii nadawców rozpowszechniających programy o zróżnicowanym zasięgu,
- wyodrębnienia i uregulowania procedur związanych z przyznawaniem i rozszerzaniem koncesji na rozpowszechnianie programów o zasięgu ponadlokalnym,
- określenia obowiązku oraz uregulowania zasad tworzenia ogólnokrajowych sieci nadawczych, w tym zasad opracowywania i finansowania projektów takich sieci.

Krajowa Rada prowadzi prace związane z nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji w zakresie wprowadzenia i zdefiniowania kategorii nadawców rozpowszechniających programy o zróżnicowanym zasięgu.

Zgodnie ze wskazaniem Najwyższej Izby Kontroli, Krajowa Rada zrezygnowała ze stosowania w ogłoszeniach dotyczących udzielania koncesji kategorii nadawców ogólnopolskich, ponadregionalnych, regionalnych i lokalnych. W rozporządzeniu w sprawie opłat za udzielenie koncesji radiowych i telewizyjnych, wydanym w uzgodnieniu z Ministrem Finansów, Krajowa Rada zrezygnowała z odmiennego naliczania opłat dla nadawców obejmujących zasięgiem programu 80% powierzchni kraju. Opłaty dla wszystkich nadawców naziemnych będą naliczane proporcjonalnie do liczby potencjalnych odbiorców programu.

W 2000 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dwukrotnie nowelizowała rozporządzenie z 2 czerwca 1993 roku w sprawie zawartości wniosku oraz szczegółowego trybu postępowania w sprawie udzielania i cofania koncesji na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych, dostosowując jego przepisy do procesu ponownego udzielania koncesji.

III. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI JAKO ORGAN KONCESYJNY

Udzielanie, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych

3.1 Decyzje o udzieleniu koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych wydane w okresie sprawozdawczym 2000/2001 są skutkiem rozstrzygnięć konkursów koncesyjnych prowadzonych na podstawie ogłoszenia z 29 grudnia 1998 roku oraz 14 września 1999 roku.

W wyniku przeprowadzonego postępowania koncesyjnego na podstawie Ogłoszenia z 29 grudnia 1998 roku, Przewodniczący KRRiT wydał 6 koncesji, natomiast na podstawie ogłoszenia z 14 września 1999 roku Przewodniczący KRRiT wydał 2 decyzje o udzieleniu koncesji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyznając koncesje nowym podmiotom dążyła do maksymalnego wzbogacenia oferty programowej na zróżnicowanym rynku radiowym.

3.2 W okresie sprawozdawczym koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych o zasięgu lokalnym przyznano następujących podmiotom :

- **RM Media sp. z o.o.** uzyskała koncesję Nr 249/2000-R na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „TKM FM”, o zasięgu lokalnym, ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Łodzi.

Przyznając koncesję RM Media Sp. z o.o. KRRiT stwierdziła, że przedstawiony projekt programu został opracowany w sposób spójny i konsekwentny, zawiera interesującą ofertę muzyczną oraz atrakcyjny sposób realizacji problematyki lokalnej.

- **Lokalne Rozgłoszenie Radiowe sp. z o.o.** uzyskały koncesję Nr 250/2000-R na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „95,70 FM”, ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Rzeszowie.

Wnioskodawca przedstawił projekt całodobowego programu radiowego o charakterze wyspecjalizowanym – muzycznym. Program będzie tworzony w oparciu o muzykę rozrywkową z lat 60, 70, 80-ych. W projektowanej strukturze gatunkowej programu znalazły się ponadto własne audycje informacyjne o tematyce lokalnej w wymiarze 10% rocznego czasu nadawania, a także informacje kulturalne.

- **Jarosław Dziemian** uzyskał koncesję Nr 255/2000-R na rozpowszechnianie programu radiofonicznego pod nazwą „JARD II”, ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Białymstoku.

Wnioskodawca swój program adresuje do dzieci i młodzieży. W ramówce wnioskodawca przeznaczył 5% czasu nadawania na audycje edukacyjne dotyczące m.in. problemów narkomanii, przemocy w rodzinie itp. Audycje w dużym stopniu będą współtworzone przez dzieci i młodzież. Charakter programowy stacji wynika z wieloletnich działań wnioskodawcy, który jest organizatorem imprez dla dzieci i młodzieży. KRRiT stwierdziła, że przedstawiony projekt programu zawiera interesującą i unikatową propozycję programową.

- **MONA sp. z o.o.** uzyskała koncesję Nr 256/2000-R na rozpowszechnianie programu radiofonicznego pod nazwą „ESKA OSTRÓW - KALISZ” o zasięgu lokalnym ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Kaliszu.

Wnioskodawca kieruje program do społeczności lokalnej. Program będzie zawierał audycje informacyjne i publicystyczne, mocno związane z życiem społecznym, kulturalnym i gospodarczym regionu.

- **Radio PULS FM S.A.** uzyskało koncesję NR 257/2000-R na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą Radio „PULS FM”, ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Mielcu.

KRRiT stwierdziła, że na terenie objętym zasięgiem stacji nadawczej w Mielcu nie działają koncesjonowani nadawcy programów radiowych o zasięgu lokalnym, regionalnym lub ponadregionalnym. KRRiT rozpatrując wnioski, zwracała szczególną uwagę na te projekty stacji, które stwarzały podstawy powstania lokalnego rynku radiowego oraz zaspokojenia potrzeb odbiorców. Program Radia PULS FM został przedstawiony jako program o charakterze uniwersalnym jednak ze znaczącym udziałem audycji informacyjnych i edukacyjnych.

- **Uniwersytet Warmińsko–Mazurski** uzyskał koncesję Nr 258/2000-R na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Radio UWM FM”, o zasięgu lokalnym, ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Olsztynie.

Wnioskodawca przedstawił projekt całodobowego programu radiowego adresowanego do młodych odbiorców. W programie przewidziano serwisy informacyjne kierowane do studentów i zawierające informacje o życiu akademickim oraz informacje lokalne. KRRiT dokonując oceny wniosku stwierdziła, że będzie to ciekawa propozycja programowa dla odbiorców z terenu objętego zasięgiem stacji nadawczej.

- **MULTIMEDIA PLUS sp. z o.o.** uzyskała koncesję Nr 259/2000-R na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Radio Wielkopolska FM”, o zasięgu lokalnym, ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Śremie.

Wnioskodawca przedstawił projekt całodobowego programu o charakterze uniwersalnym, skierowanego do społeczności lokalnej – mieszkańców miasta i powiatu śremskiego. Program będzie zawierał audycje o tematyce lokalnej.

- **Polskie Fale Średnie S.A.** uzyskała koncesję Nr 260/2001-R na rozpowszechnianie programu radiowego pod nazwą „Twoje Radio” o zasięgu lokalnym, ze stacji nadawczej zlokalizowanej w Lipsku.

Wnioskodawca złożył 92 wnioski na wszystkie częstotliwości zawarte w ogłoszeniu KRRiT z 29 grudnia 1998 roku w zakresie fal średnich. Program tego radia skierowany jest przede wszystkim do społeczności lokalnych. Zasadniczym celem będzie przekazywanie informacji o działalności samorządu lokalnego i życiu poszczególnych gmin. Przy tworzeniu programu nadawca będzie współpracował z mieszkańcami gmin. Czas emisji programów

nadawanych z poszczególnych stacji docelowo będzie wynosił 2 godziny w ciągu doby. W pozostałym czasie wnioskodawca zamierza rozprawdzać programy radia publicznego (rozgłośni regionalnych, których programy są dostępne na terenie objętym zasięgiem poszczególnych stacji nadawczych). W ocenie KRRiT program będzie spełniał ważną dla społeczności lokalnych funkcję integracyjną. Działalność nadawcza pozwoli na wykorzystanie istniejącego potencjału technicznego w zakresie fal średnich.

KRRiT podjęła 7 uchwał o przyznaniu koncesji dla spółki Polskie Fale Średnie S.A. na rozpowszechnianie programów radiowych w następujących miejscowościach: Biłgoraj, Kluczbork, Iłża, Głucholazy, Puławy, Brzesko, Włodawa. Dla lokalizacji w Głucholazach i Brzesku Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji dotychczas nie wydał postanowienia, które jest warunkiem koniecznym do wydania koncesji.

3.3 Krajowa Rada kontynuowała realizację projektu sieci **Radia Maryja**. Założenia do tego projektu zostały opracowane w Krajowej Radzie w 1999 roku. Z braku odpowiednich środków finansowych wykonanie projektu zostało zlecone i sfinansowane przez Ministerstwo Łączności. Przedstawiciele KRRiT uczestniczyli zarówno w pracach zespołu roboczego powołanego w Instytucie Łączności we Wrocławiu w związku z optymalizacją i aktualizacją pierwszego projektu sieci Radia Maryja, jak i w pracach zespołu, który w oparciu o nowy projekt Instytutu Łączności prowadził dalsze uzgodnienia planu sieci dla tej rozgłośni.

3.4 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wydał decyzje o rozszerzeniu koncesji Radia Maryja o następujące stacje:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP
1.	Biała Podlaska	87,8	1,0
2.	Bytów	90,4	0,5
3.	Ciechanowiec	97,0	2,0
4.	Ciechanów	91,8	0,2
5.	Dęblin	107,9	10,0
6.	Elbląg	94,1	1,0
7.	Ełk	105,1	10,0
8.	Jelenia Góra	100,5	1,0
9.	Kalisz Chełmce	105,6	1,0
10.	Kartuzy Brodnica Górna	102,4	1,0
11.	Katowice Kosztowy	103,7	3,0
12.	Koszalin / Góra Chełmska	107,4	1,0
13.	Kościerzyna	96,0	0,5
14.	Kutno	88,3	1,0
15.	Lipiany	99,5	1,0
16.	Lubaczów	102,3	10,0
17.	Lublin	97,0	1,0
18.	Łomża	101,3	1,0
19.	Mielec	89,8	1,0
20.	Mława	99,8	1,0
21.	Mońki	90,9	0,2
22.	Nowa Ruda	99,1	0,1
23.	Nowy Targ	95,5	0,1
24.	Płock Rachocin	106,3	30,0
25.	Płońsk	105,3	1,0

26.	Radom	94,2	0,5
27.	Radomsko	90,2	30,0
28.	Sadowie	88,2	0,3
29.	Skierniewice Bartniki	95,4	5,0
30.	Słubice	92,3	0,5
31.	Stalowa Wola	93,5	0,1
32.	Tarnobrzeg	94,4	1,0
33.	Trzcieńsko	103,5	3,0
34.	Ustrzyki Dolne	94,5	1,0
35.	Wejherowo	89,7	0,5
36.	Wieluń	105,2	5,0
37.	Władysławowo	93,1	0,3
38.	Wyszków	92,7	0,3
39.	Zakopane	96,3	0,2
40.	Zamość Tarnawatka	96,5	5,0

3.5 Przewodniczący KRRiT na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji wydał również niżej wyszczególnione decyzje w sprawie zmiany parametrów istniejących stacji nadawczych Radia Maryja w celu dostosowania ich do parametrów określonych w projekcie sieci Radia Maryja. W wielu przypadkach zmiana parametrów technicznych związana była ze zwiększeniem mocy nadajników (ERP):

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]	Uwagi
1.	Baczyna	98,8	10	Korekta wysokości terenu
2.	Braniewo	94,5	0,1	Zmiana lokalizacji z Ornety
3.	Chrapowo	107,2	0,5	Zmiana lokalizacji z Barlinka, zmniejszenie ERP z 1 do 0,5 kW oraz zmiana polaryzacji anteny
4.	Częstochowa Koszęcin	107,0	5	Zmiana częstotliwości
5.	Dółsk k / Świecia	104,0	10	Zwiększenie ERP z 1 do 10 kW
6.	Gdańsk	88,9	2	Zwiększenie ERP z 0,1 do 2 kW
7.	Głogów	100,6	10	Zwiększenie ERP z 1 do 10 kW oraz zmiana polaryzacji anteny
8.	Gryfice	102,9	10	Zmiana lokalizacji, zmniejszenie ERP z 10 do 5 kW
9.	Hrubieszów	95,8	1	Zmiana częstotliwości z 107,5 MHz, zwiększenie ERP z 0,1 do 1 kW
10.	Jastrzębie Zdrój	102,5	0,2	Zmiana charakterystyki anteny
11.	Kalwaria Zebrzydowska	94,3	0,2	Zwiększenie ERP z 0,1 do 0,2 kW
12.	Kielce/Św. Krzyż	107,2	120	Zwiększenie ERP z 60 do 120 kW
13.	Kluczbork	99,5	1	Korekta wysokości terenu
14.	Kłodzko	106,3	5	Zmiana lokalizacji, zwiększenie ERP z 1 do 5 kW oraz zmiana polaryzacji
15.	Kołobrzeg	100,0	0,5	Zmiana częstotliwości oraz zwiększenie ERP z 0,1 do 0,5 kW
16.	Konin Żółwieniec	105,1	30	Zmiana lokalizacji ze zwiększeniem ERP z 1 do 30 kW
17.	Kraśnik	98,0	0,2	Zwiększenie ERP z 0,01 do 0,2 kW
18.	Krosno	100,6	10	Zmiana lokalizacji

19.	Kudowa Zdrój	90,1	0,2	Zwiększenie ERP z 0,05 do 0,2 kW
20.	Lębork	92,7	6	Zmiana lokalizacji i polaryzacji anteny
21.	Lubań	95,2	1	Zwiększenie ERP z 0,5 do 1 kW oraz polaryzacji anteny
22.	Lubin	87,7	3	Zwiększenie ERP z 1 do 3 kW oraz zmiana polaryzacji anteny
23.	Łaz k/Żar	101,2	30	Zwiększenie ERP z 10 do 30 kW
24.	Łobez/Toporzyk	104,7	10	Zmiana częstotliwości
25.	Olsztyn	107,7	20	Zmiana częstotliwości oraz zwiększenie ERP z 0,1 do 20 kW
26.	Piotrków Trybunalski	95,7	0,1	Zmiana częstotliwości oraz zmiana polaryzacji anteny
27.	Przemyśl	105,1	1	Zmiana lokalizacji ze zwiększeniem wysokości terenu oraz wysokości zawieszenia anteny
28.	Starogard Gdański	87,6	0,3	Zmiana lokalizacji, polaryzacji anteny oraz zwiększenie ERP z 0,1 do 0,3 kW
29.	Szczecin	101,6	1	Zmiana lokalizacji, zwiększenie ERP z 0,05 do 1 kW
30.	Szczecinek	95,0	3	Korekta wysokości terenu i współrzędnych geograficznych
31.	Tarnów Tuchów	99,9	2,5	Zmiana lokalizacji z Lichwina do Tuchowa oraz zmniejszenie ERP z 10 do 2,5 kW
32.	Toruń	100,6	10	Zwiększenie ERP z 1 do 10 kW
33.	Wałbrzych/Góra Chełmiec	107,4	2,5	Korekta wysokości terenu
34.	Wysoka	104,6	2	Zwiększenie ERP z 1 do 2 kW
35.	Zielona Góra / Jemiołów	100,0	5	Zmiana częstotliwości oraz zwiększenie ERP z 0,5 do 5 kW
36.	Złotów	101,1	10	Korekta wysokości terenu

3.6 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła również uchwały o rozszerzeniu koncesji Radia Maryja o następujące stacje:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]	Data uchwały
1.	Parczew	100,6	5,0	11.05.2000
2.	Krzyż	104,5	5,0	27.06.2000
3.	Ustroń	103,3	0,05	27.06.2000

Decyzje w sprawie rozszerzenia koncesji wydane zostaną po otrzymaniu postanowień Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji.

Projekt sieci Radia Maryja opracowany w listopadzie 1999 roku, zmodyfikowany w styczniu 2000 roku, został zrealizowany w całości na etapie uchwał KRRiT. Ograniczenia kierunkowe niektórych stacji, z powodu nie zakończenia przez resort łączności uzgodnień międzynarodowych, będą usuwane w miarę przekazywania przez Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji odpowiednich postanowień.

3.7 W związku ze złożonym 15 grudnia 2000 roku przez Radio Maryja wnioskiem o rozszerzenie koncesji o rozsiew satelitarny Krajowa Rada podjęła stosowną uchwałę. Decyzja w sprawie rozszerzenia koncesji zostanie wydana po otrzymaniu postanowienia Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji.

3.8 W zakresie koncesji na rozpowszechnianie programu pod nazwą **Radio ZET** Przewodniczący KRRiT, na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, wydał następujące decyzje w sprawie rozszerzenia koncesji oraz zmiany parametrów technicznych niżej wymienionych stacji:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]	Uwagi
1.	Koszalin Gołogóra	105,3	30,0	Rozszerzenie koncesji
2.	Szczecin Warszewo	105,6	0,1	Rozszerzenie koncesji
3.	Koszalin Góra Chełmska	88,7	1,0	Zmiana częstotliwości
4.	Olsztyn Pieczewo	105,7	20,0	Zmiana częstotliwości
5.	Elbląg	104,2	10,0	Zmiana lokalizacji, zwiększenie ERP z 1 do 10 kW
6.	Kalisz Mikstat	104,4	10,0	Zmiana lokalizacji, zwiększenie ERP z 1 do 10 kW

3.9 W zakresie koncesji na rozpowszechnianie programu pod nazwą **Radio RMF FM** Przewodniczący KRRiT, na podstawie uchwał Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, wydał następujące decyzje w sprawie zmiany parametrów technicznych niżej wymienionych stacji:

Lp.	Lokalizacja	f [MHz]	ERP [kW]	Uwagi
1.	Lębork Skórowo	103,4	5,0	Zwiększenie ERP z 1 do 5 kW
2.	Gizycko Miłki	102,0	10,0	Zmiana lokalizacji i ERP z 30 do 10 kW

3.10 Zgodnie z wyliczeniami Instytutu Łączności we Wrocławiu pokrycie powierzchniowe i ludnościowe stacji rozpowszechniających program Radio Maryja, Radio ZET, Radio RMF FM, według stanu z 26 września 2000 roku wynosi:

	Pokrycie [%]			
	Powierzchniowe		Ludnościowe	
	Mono	Stereo	Mono	Stereo
Radio Maryja	87,0	58,5	93,2	73,4
Radio ZET	96,3	78,3	97,8	83,3
Radio RMF FM	95,5	81,3	97,4	87,7

3.11 W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonała także zmian w koncesjach przyznanych nadawcom o zasięgu ponadregionalnym takim jak:

- **Związek Harcerstwa Polskiego** rozpowszechniający program pod nazwą „**Radiostacja**” otrzymał nową stację nadawczą zlokalizowaną w Krakowie (wniosek został złożony w związku z ogłoszeniem Przewodniczącego KRRiT z 29 grudnia 1998 roku).

Obecnie nadawca rozpowszechnia program radiowy za pomocą 7 stacji nadawczych zlokalizowanych w następujących miastach: Gdańsk, Gdynia, Poznań, Rzeszów, Wrocław, Warszawa oraz Kraków.

- Spółka **WAWA S.A.** rozpowszechniająca program pod nazwą „**WAWA**” - zmiana w lokalizacji stacji nadawczej w Gdyni, rozpowszechniającej program za pomocą częstotliwości 105,60 MHz wraz z podwyższeniem mocy do 1 kW.

Ponadto KRRiT wydała uchwały w sprawie zmiany lokalizacji stacji nadawczej w Zielonej Górze i Wetlinie. Decyzje zostaną wydane po otrzymaniu od Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji uzgodnień.

Wszystkim podmiotom uczestniczącym w postępowaniu o stację nadawczą w Koninie, w tym także spółce WAWA S.A., Przewodniczący KRRiT na podstawie uchwały wydał decyzję o odmowie udzielenia lub dokonania zmiany (rozszerzenia) koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego.

- Spółka **Radio ESKA S.A.**, rozpowszechniająca program za pomocą stacji nadawczych w Warszawie, Olsztynie, Białymstoku i Kielcach - zmiana polegająca na rozszerzeniu koncesji o stację nadawczą zlokalizowaną w Toruniu oraz zmiana lokalizacji i częstotliwości ze 102,00 MHz na 105,60 MHz stacji nadawczej w Warszawie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła również uchwałę w sprawie podwyższenia mocy do 0,65 kW stacji nadawczej zlokalizowanej w Kielcach.

- Spółka **Radio CCM sp. z o.o.**, z siedzibą w Wiśle, rozpowszechniająca program pod nazwą „**Radio CCM**” – zmiana polegająca na rozszerzeniu koncesji o stację nadawczą w Białymstoku.

Ponadto koncesja dla spółki Radio CCM uległa zmianie w zakresie podwyższenia mocy do 1 kW i polaryzacji anteny stacji nadawczej w Oświęcimiu rozpowszechniającej program za pomocą częstotliwości 94,90 MHz.

Obecnie nadawca rozpowszechnia program radiowy za pomocą 3 stacji nadawczych w Ustroniu, Oświęcimiu i Białymstoku.

Po zakończeniu uzgodnień międzynarodowych, 23 maja 2000 roku, Krajowa Rada przyjęła uchwałę w zakresie zamiany częstotliwości 104,50 MHz na 97,60 MHz stacji nadawczej w Bielsku-Białej oraz 11 lipca 2000 roku, uchwałę w sprawie zmiany polegającej na rozszerzeniu koncesji o stacje nadawcze w Cieszynie i Gliwicach.

Trwają uzgodnienia z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji dotyczące technicznych warunków rozpowszechniania programu.

3.12 W związku z ogłoszeniami w sprawie możliwości rozszerzenia koncesji oraz z wnioskami złożonymi na podstawie art. 155 kodeksu postępowania administracyjnego, w celu poprawy zasięgów i technicznych warunków rozpowszechniania programów radiowych nadawców regionalnych i lokalnych, Przewodniczący KRRiT wydał w okresie sprawozdawczym następujące decyzje:

- w zakresie rozszerzenia koncesji:

Nazwa podmiotu (nazwa radia)	Treść
Bajer Piotr (RADIO 5)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Ełku (90,70 MHz)
Diecezja Bielsko-Żywiecka (RADIO DIECEZJI BIELSKO-ŻYWIECKIEJ)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Bielsku-Białej (92,70 MHz)
Diecezja Łowicka (Radio PLUS między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Mszczonowie (98,10 MHz)
Diecezja Łowicka (Radio PLUS między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Kutnie (93,80 MHz)

Diecezja Łowicka (Radio PLUS między Łodzią a Warszawą - Rozgłośnia Diecezji Łowickiej)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Rawie Mazowieckiej (94,70 MHz)
Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Oleśnie (94,90 MHz)
Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Kluczborku (93,20 MHz)
Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Nysie (96,70 MHz)
Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Raciborzu (87,80 MHz)
Diecezja Opolska (Radio PLUS Opole)	Rozszerzenie koncesji o stację w miejscowości Dobrodzień (97,50 MHz)
Gackowski Piotr (Vigor Fm Radio)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Koszalinie (99,70 MHz)
Gackowski Piotr (Vigor Fm Radio)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Tucholi (92,60 MHz)
Konieczny Michał (Radio ELKA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Gostyniu (95,90 MHz)
Mostowski Janusz (RADIO REJA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w miejscowości Złocieniec (106,50 MHz)
Obertaniec Stanisław (RADIO EL-LEGNICA)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Polkowicach (95,70 MHz)
Parafia Rzymsko-Katolicka p.w. Św. Jana Chrzciciela w Zbroszy Dużej (RADIO KATOLICKIE W ZBROSZY DUŻEJ)	Uzupełnienie koncesji o stację nadawczą w Zbroszy Dużej (95,10 MHz) zamiast dotychczas użytkowanej w dolnym UKF
Pęziół Grzegorz Janusz (RADIO KLAKSON)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Zielonej Górze (101,70 MHz)
Pragłowski Ryszard (MUZYCZNE RADIO)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą na obiekcie Góra Świeradowiec (106,70 MHz)
Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo-Handlowe MAKS Sp. z o.o. (FAN FM)	Uzupełnienie koncesji o stację nadawczą w Czarnorzekach (92,60 MHz) zamiast dotychczas użytkowanej w dolnym UKF
Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT Sp. z o.o. (RADIO FLASH)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Zawoi (101,30 MHz)
Radio Bieszczady Sp. z o.o. (RADIO BIESZCZADY)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Rzeszowie (99,40 MHz)
Radio TAK S.A. (RADIO TAK)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Kielcach (98,00 MHz)
Szklarz Adam (RADIO MAKS)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Bochni (106,80 MHz)
VIDEO Sp. z o.o. (RADIO ESKA BYDGOSZCZ)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą w Osielsku k/Bydgoszczy (94,40)
WIBOR Sp. z o.o. (RADIO ECHO)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą na obiekcie Góra Turbacz (91,30 MHz)
WIBOR Sp. z o.o. (RADIO ECHO)	Rozszerzenie koncesji o stację nadawczą na obiekcie TRS Zawoja Góra Miśkowcowa (103,80 MHz)

- w zakresie poprawy technicznych warunków rozpowszechniania programu:

Nazwa podmiotu (nazwa radia)	Treść
Czubacki Bogumił (RADIO FAMA)	Podwyższenie mocy do 1 kW, zmiana charakterystyki promieniowania i polaryzacji anteny stacji nadawczej w Sochaczewie (94,90 MHz)
Gmina Miasta Opatów (RADIO OPATÓW)	Podwyższenie mocy do 0,25 kW stacji nadawczej w Opatowie (93,70 MHz)
IM 40 Sp. z o.o. (Radio POGODA)	Podwyższenie mocy stacji nadawczej w Warszawie (100,10 kW)
Karolina Sp.z o.o. (KAROLINA)	Podwyższenie mocy i zmiana wysokości zawieszenia anteny stacji nadawczej w Katowicach (91,20 MHz)
Konieczny Michał (Radio ELKA)	Podwyższenie mocy, zmiana charakterystyki promieniowania i polaryzacji anteny stacji nadawczej w Lesznie (98,50 MHz)
Korkosz Mirosław Andrzej (RADIO CLASSIC)	Podwyższenie mocy stacji nadawczej w Łodzi (89,60 MHz)
Pęziół Grzegorz Janusz (RADIO KLAKSON)	Podwyższenie mocy stacji nadawczej we Wrocławiu (106,10 MHz)
Radio BOSS Sp. z o.o. (RADIO BOSS)	Podwyższenie mocy stacji nadawczej i zmiana charakterystyki promieniowania anteny stacji nadawczej w Kutnie (96,90 MHz)
Radio PLESINO Sp. z o.o. (RADIO MEGA FM)	Podwyższenie mocy stacji nadawczej w Pszczynie (92,30 MHz) wraz ze zmianą wysokości zawieszenia, charakterystyki promieniowania i polaryzacji anteny
Radio Rezonans Sp. z o.o. (RADIO REZONANS)	Podwyższenie mocy stacji nadawczej w Sosnowcu pracującej na częstotliwości 99,10 MHz
Sambor Piotr (Radio Alex)	Zmiana mocy i polaryzacji anteny stacji nadawczej w Zakopanem, Góra Kasprowy Wierch (105,20 MHz)
ESKA NORD Sp. z o.o. (RADIO ESKA NORD)	Zmiana lokalizacji stacji nadawczej z Gdyni na obiekt Gdynia/Oksywie wraz ze zmianą wysokości terenu i podniesieniem mocy (106,70 MHz)
ESKA Wrocław Sp. z o.o. (Radio Eska)	Zmiana lokalizacji stacji nadawczej z SRL Trzebnica na obiekt RTCN Góra Ślęza (104,90 MHz)
Fliśnik Czesław (Radio Wanda)	Zmiana lokalizacji stacji nadawczej w Krakowie (92,50)
Fundacja Obywatelska w Warszawie (93,5 Klasyka FM)	Zmiana lokalizacji stacji nadawczej w Poznaniu (93,50 MHz) wraz ze zmianami parametrów technicznych
Gackowski Piotr (Vigor Fm Radio)	Zmiana lokalizacji stacji nadawczej z Lęborka do miejscowości Czarnówko (102.90 MHz)
Kujawa Marek (Radio POMOŻE)	Zmiana lokalizacji i parametrów technicznych stacji nadawczej w Bydgoszczy (103,50 MHz)

Radio ESKA S.A. z siedzibą w Warszawie (Radio ESKA)	Zmiana lokalizacji i podniesienie mocy stacji nadawczej w Lublinie (103,60 MHz)
Radio VANESSA Sp. z o.o. (Radio VANESSA)	Zmiana lokalizacji z miejscowości Racibórz Brzezie do miejscowości Trzebniczek (100,30 MHz) i niektórych parametrów technicznych stacji nadawczej
WIBOR Sp. z o.o. (Radio Echo)	Zmiana lokalizacji stacji nadawczej z Nowego Sącza do Gorlic (99,60 MHz) z jednoczesną zmianą współrzędnych geograficznych, wysokości terenu, wysokości zawieszenia anteny i mocy
Zieleniewski Tomasz (RADIO WA-MA KORMORAN)	Zmiana lokalizacji stacji nadawczej z Węgorzewa do Giżycka (107,00 MHz)
Obertaniec Stanisław (Radio eL-LEGNICA)	Zmiana częstotliwości z 95,70 MHz na 105,30 MHz stacji nadawczej w Legnicy wraz z innymi zmianami technicznymi
Radio Gra Sp. z o.o. (RADIO GRA)	Zmiana polaryzacji anteny stacji nadawczej w Toruniu (88,80 MHz)

3.13 Nadawcy o zasięgu ponadregionalnym, regionalnym i lokalnym składali do KRRiT wnioski dotyczące poprawy jakości sygnału i zwiększenia zasięgu stacji, a więc wnioski o rozszerzenie koncesji, o podwyższenie ERP, zmianę lokalizacji, zmianę charakterystyki promieniowania anteny, zmianę częstotliwości. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozpatrując te wnioski przyjęła uchwały w 45 sprawach. Po otrzymaniu postanowień Ministra Łączności bądź właściwego od 1 stycznia 2001 roku Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji, Przewodniczący KRRiT mógł zakończyć postępowanie wydając decyzje koncesyjne w dwóch sprawach. W pozostałych sprawach trwają uzgodnienia parametrów technicznych w Urzędzie Regulacji Telekomunikacji.

Rozpowszechnianie i rozprowadzanie programów radiowych w sposób rozsiewczy satelitarny

3.14 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przyjęła 8 uchwał dotyczących rozszerzenia koncesji o rozpowszechnianie programu radiowego w sposób rozsiewczy satelitarny. Uchwały te prezentuje poniższa tabela:

Koncesjonariusz	Data uchwały KRRiT	Data przekazania Ministrowi Łączności
MARIUSZ ADAMIAK	16.03.2000	07.06.2000
RADIO ZET Sp. z o.o.	16.03.2000	12.06.2000
RADIO ESKA S.A. WARSZAWA	23.03.2000	31.05.2000
WAWA S.A.	23.03.2000	25.05.2000
RADIO WARMIA-MAZURY WA-MA S.A.	30.05.2000	07.06.2000
FUNDACJA OBYWATELSKA WARSZAWA	27.06.2000	25.07.2000
JAN BABCZYSZYN	07.09.2000	27.09.2000
LOKALNE ROZGŁOSNIE RADIOWE Sp. z o.o.	14.09.2000	10.10.2000
PROWINACJA WARSZAWSKA OJCÓW REDEMPTORYSTÓW (RADIO MARYJA)	20.02.2001	20.03.2001

Wniosek o rozszerzenie koncesji o rozsiew satelitarny został również złożony 15 grudnia 2000 roku przez Radio Maryja. Krajowa Rada przyjęła uchwałę w tej sprawie, którą przekazała Prezesowi Urzędu Regulacji Telekomunikacji.

Ani Minister Łączności, ani właściwy od 1 stycznia 2001 roku Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji, nie dokonali uzgodnień technicznych w żadnym z wyżej wymienionych postępowań.

3.15 W zakresie przyznania prawa do rozprowadzania programu drogą rozsiewczą satelitarną Przewodniczący KRRiT udzielił koncesji Nr 253/2000–RB z 7 listopada 2000 roku spółce „Polska Telewizja Cyfrowa WIZJA TV” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, w której m.in. wyraził zgodę na rozprowadzanie satelitarne następujących programów radiowych:

- Program I, Program II, Program III – programy rozpowszechniane przez spółkę Polskie Radio S.A.,
- Radio ZET – program rozpowszechniany przez spółkę „Radio ZET” sp. z o.o.,
- Radio FLASH – program rozpowszechniany przez spółkę „Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe HITT” sp. z o.o.,
- Radio WAWA – program rozpowszechniany przez spółkę WAWA S.A.,
- Radio WA-MA – program rozpowszechniany przez spółkę Radio Warmia Mazury WA-MA S.A.,
- RMF FM – program rozpowszechniany przez spółkę „Radio Muzyka Fakty” sp. z o.o.,
- Radio ESKA – program rozpowszechniany przez spółkę „Radio ESKA”

Postępowania w sprawie cofnięcia koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych

3.16 W art. 38 ustawy o radiofonii i telewizji zawarty został katalog przesłanek umożliwiających cofnięcie koncesji. Treść przepisu wskazuje na fakultatywny charakter uprawnień KRRiT w tym zakresie.

Postępowanie w sprawie cofnięcia koncesji wszczynane jest na podstawie uchwały KRRiT. Koncesjonariusz otrzymuje wezwanie do nadesłania wyjaśnień i dokumentów, mających związek z przyczynami podjęcia uchwały przez KRRiT. Krajowa Rada analizuje wszelkie dostępne dokumenty dotyczące okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia podstaw do cofnięcia koncesji - podejmuje uchwałę upoważniającą Przewodniczącego KRRiT do wydania decyzji.

Od decyzji Przewodniczącego KRRiT w sprawie cofnięcia koncesji koncesjonariuszowi przysługuje prawo do złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, a następnie skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w trybie przewidzianym w Kodeksie postępowania administracyjnego.

3.17 W okresie sprawozdawczym KRRiT przyjęła 4 uchwały w sprawie wszczęcia postępowania o cofnięcie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych udzielonych:

- spółce „Radio Boss” sp. z o.o. z siedzibą w Płocku (postępowanie umorzono),
- spółce „Gazeta Goleniowska” sp. z o.o. z siedzibą w Goleniowie,
- Januszowi Kowandzie zamieszkałemu w Oławie,
- Wiesławowi Rafalskiemu zamieszkałemu we Wrocławiu.

Krajowa Rada przyjęła 2 uchwały w sprawie cofnięcia koncesji udzielonych: Januszowi Kowandzie oraz Gminie Miasta Radom. Przyjęcie uchwały w sprawie cofnięcia koncesji udzielonej Gminie Miasta Radom było kontynuacją postępowania wszczętego 10 maja 1999 roku.

W wyniku przeprowadzonych postępowań Przewodniczący KRRiT wydał 2 decyzje w sprawie cofnięcia koncesji. Po rozpoznaniu wniosku złożonego w trybie kodeksu postępowania administracyjnego przez Gminę Miasta Radom o ponowne rozpatrzenie sprawy, KRRiT przyjęła uchwałę w sprawie uchylenia poprzedniej uchwały. Przewodniczący KRRiT wydał decyzję przywracając koncesjonariuszowi prawo do rozpowszechniania programu „Radio Radom”.

Postępowania w zakresie ponownego udzielania koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych

3.18 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji już w 1996 roku opracowała projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, który zawierał propozycję zmiany art. 36 ustawy o radiofonii i telewizji poprzez dodanie ust. 4 w brzmieniu:

„Art.36.(...)

4. Przewodniczący Krajowej Rady wszczyna na wniosek nadawcy postępowanie w sprawie ponownego wydania koncesji nie później niż 9 miesięcy przed upływem okresu, na który koncesja została udzielona. Informację o wszczęciu postępowania podaje się do publicznej wiadomości. W postępowaniu nie stosuje się przepisów art. 34”.

Po ponad dwóch latach prac legislacyjnych, 23 marca 1999 roku Prezydent RP zawetował nowelizację, a Sejm przyjął weto 7 maja 1999 roku.

W projekcie nowelizacji opracowanym przez Krajową Radę i przekazanym Prezesowi Rady Ministrów 3 września 1999 roku, znalazła się propozycja artykułu 34a w brzmieniu:

„1. Przewodniczący Krajowej Rady wszczyna postępowanie w sprawie ponownego wydania koncesji, na wniosek nadawcy, złożony nie wcześniej niż na 12 miesięcy i nie później niż na 6 miesięcy przed upływem okresu, na który koncesja została udzielona. Informację o wszczęciu postępowania podaje się do publicznej wiadomości.

2. W postępowaniu nie stosuje się przepisów art. 34.”

Projekt skierowano na posiedzenie Rady Ministrów 19 października 1999 roku. Niestety z projektu tego zostały wyłączone niektóre propozycje uregulowań, w tym przepis dotyczący ponownego udzielania koncesji. Krajowa Rada uznając, że unormowanie dotyczące ponownego udzielania koncesji nie jest kontrowersyjne podkreślała w kolejnych wystąpieniach, że jego wprowadzenie rozwiązuje problem bardzo ważny dla funkcjonowania rynku audiowizualnego.

Ta regulacja znalazła się w projekcie tzw. „drugiej transzy” z 2 marca 2000 roku w następującym brzmieniu:

„Art. 34. (...)

5. Przewodniczący Krajowej Rady wszczyna postępowanie w sprawie ponownego wydania koncesji, na wniosek nadawcy, złożony nie wcześniej niż na 12 miesięcy i nie później niż na 6 miesięcy przed upływem okresu, na który koncesja została udzielona. Informację o wszczęciu postępowania ogłasza się w drukowanych dziennikach prasowych. W postępowaniu nie stosuje się przepisów art. 34.

6. W postępowaniu o ponowne udzielenie koncesji stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące udzielania koncesji, a w szczególności dotychczasowe przestrzeganie przepisów dotyczących radiokomunikacji i środków masowego przekazu, warunków udzielonej koncesji oraz przestrzegania terminów wnoszenia opłat koncesyjnych.”

Prace nad tym projektem z przyczyn nieznanych Krajowej Radzie zostały wstrzymane.

Przewodniczący KRRiT 7 lipca 2000 roku przesłał do premiera Jerzego Buzka projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji z prośbą o pilne podjęcie prac legislacyjnych. Projekt ten również zawierał przedmiotowe regulacje o treści:

”Art. 34a 1. Przewodniczący Krajowej Rady wszczyna postępowanie w sprawie ponownego wydania koncesji, na wniosek nadawcy, złożony nie wcześniej niż na 18 miesięcy i nie później niż na 12 miesięcy przed upływem okresu, na który koncesja została udzielona. Informację o wszczęciu postępowania podaje się do publicznej wiadomości.
2. W postępowaniu nie stosuje się przepisów art. 34.”

W chwili obecnej trwają międzyresortowe uzgodnienia tego projektu.

3.19 W związku z brakiem nowych regulacji dotyczących ponownego udzielania koncesji, Krajowa Rada zobowiązana jest do przeprowadzenia postępowania zgodnie z dotychczasowymi zasadami.

Pierwszym etapem procesu udzielania koncesji jest uzgodnienie z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji (do 31 grudnia 2000 roku z Ministrem Łączności) części technicznej projektu ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT. Ogłoszenie jest podawane do publicznej wiadomości w dwóch dziennikach ogólnopolskich. Publikacja listy wnioskodawców, którzy złożyli wnioski w związku z ogłoszeniem, wszczyna postępowanie o udzielenie koncesji. Po zaopiniowaniu wniosków i ich ewentualnym uzupełnieniu, KRRiT dokonuje rozstrzygnięcia w formie uchwały, przesyłanej do uzgodnień w części technicznej Prezesowi Urzędu Regulacji Telekomunikacji. Wydanie decyzji przez Przewodniczącego KRRiT, po uzyskaniu postanowienia Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji, kończy postępowanie o udzielenie koncesji.

Procedura udzielania koncesji (również ponownego) jest wieloetapowa, czasochłonna i wymaga uzgodnień między urzędami.

W okresie od maja do grudnia 2001 roku wygasają 94 koncesje radiowe (w tym w maju – 1 koncesja, w czerwcu – 2, w lipcu – 24, w sierpniu – 29, we wrześniu – 7, w grudniu – 31).

3.20 Przewodniczący KRRiT przesłał do uzgodnień następujące projekty ogłoszeń:

12.07.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący sieci obecnie użytkowanych przez Radio RMF FM i Radio ZET
07.09.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący sieci obecnie użytkowanej przez Radio Maryja
07.09.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez rozgłośnie diecezjalne i pozostałych nadawców katolickich

27.10.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez nadawców o zasięgu lokalnym, których koncesje wygasają w sierpniu i wrześniu 2001 roku
13.11.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez Związek Harcerstwa Polskiego
13.11.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez spółkę WAWA S.A.
30.11.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez nadawców związanych właścicielsko z ZPR S.A.
30.11.2000r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Ministra Łączności projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez pozostałych nadawców, których koncesje wygasają w 2001 roku
04.01.2001r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Prezesa URT projekty ogłoszeń dotyczących stacji obecnie użytkowanych przez nadawców o zasięgu lokalnym, których koncesje wygasają w sierpniu i wrześniu 2001r. (projekt ogłoszenia przesłano Ministrowi Łączności 27 października 2000 roku)
09.01.2001r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Prezesa URT projekty ogłoszeń dotyczących stacji obecnie użytkowanych przez rozgłośnie diecezjalne i pozostałych nadawców katolickich (projekt ogłoszenia przesłano Ministrowi Łączności 7 września 2000 roku)
10.01.2001r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Prezesa URT projekty ogłoszeń dotyczących stacji obecnie użytkowanych przez nadawców związanych właścicielsko z ZPR S.A. (projekt ogłoszenia przesłano Ministrowi Łączności 30 listopada 2000 roku)
05.02.2001r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Prezesa URT projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez Związek Harcerstwa Polskiego (projekt ogłoszenia przesłano Ministrowi Łączności 30 listopada 2000 roku)
05.02.2001r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Prezesa URT projekt ogłoszenia dotyczący stacji obecnie użytkowanych przez spółkę WAWA S.A. (projekt ogłoszenia przesłano Ministrowi Łączności 30 listopada 2000 roku)
06.03.2001r.	Przewodniczący KRRiT przesłał do Prezesa URT projekty ogłoszeń dotyczące stacji obecnie użytkowanych przez pozostałych nadawców, których koncesje wygasają w 2001 roku i styczniu 2002 roku (projekt ogłoszenia przesłano Ministrowi Łączności 30 listopada 2000 roku)

Po wielokrotnych ponagleniach oraz skardze na beczynność Ministra Łączności złożonej Prezesowi Rady Ministrów, Minister Łączności dokonał uzgodnień projektów ogłoszeń na rozpowszechnianie programów radiowych za pomocą sieci obecnie użytkowanych przez Radio RMF FM, Radio ZET i Radio Maryja.

W 2001 roku Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji dokonał uzgodnień projektów ogłoszeń na rozpowszechnianie programów radiowych za pomocą stacji obecnie użytkowanych przez rozgłośnie diecezjalne i pozostałych nadawców katolickich oraz nadawców lokalnych, których koncesje wygasają w sierpniu i we wrześniu 2001 roku.

Po dokonaniu powyższych uzgodnień opublikowane zostały następujące ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu radiowego:

13.11.2000r.	Publikacja ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów za pomocą sieci stacji nadawczych obecnie użytkowanych przez Radio RMF FM i Radio ZET
09.01.2001r.	Publikacja ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programu za pomocą sieci stacji nadawczych obecnie użytkowanych przez Radio Maryja
22.01.2001r.	Publikacja ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów za pomocą stacji nadawczych obecnie użytkowanych przez nadawców lokalnych, których koncesje wygasają w sierpniu i we wrześniu 2001 roku
06.02.2001r.	Publikacja ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów za pomocą stacji nadawczych obecnie użytkowanych przez część rozgłośni diecezjalnych
20.02.2001r.	Publikacja ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów za pomocą stacji nadawczych obecnie użytkowanych przez nadawców związanych programowo i finansowo z tzw. siecią „ESKA”
06.03.2001r.	Publikacja ogłoszenia o możliwości uzyskania koncesji na rozpowszechnianie programów za pomocą stacji nadawczych obecnie użytkowanych przez pozostałe rozgłoszenie diecezjalne

W odpowiedzi na ogłoszenie z 13 listopada 2000 roku wnioski złożyły następujące podmioty:

w związku z pkt I.1. Ogłoszenia:

- „Radio Muzyka Fakty” sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie;
- „Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe EXPRESS” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

w związku z pkt I.2. Ogłoszenia:

- „Radio ZET” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- Zjednoczone Przedsiębiorstwa Rozrywkowe S.A. z siedzibą w Warszawie.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 7 marca 2001 roku, przyjęła uchwały o udzieleniu koncesji dotychczasowym nadawcom czyli Radiu RMF FM i Radiu Zet. Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji wyda postanowienia w zakresie technicznych warunków nadawania programu. Krajowa Rada zaś podejmie odrębne uchwały określające szczegółowe warunki koncesyjne. W uchwałach przyjętych 7 marca Krajowa Rada postanowiła m.in., że koncesje dotyczą rozpowszechniania uniwersalnego programu radiowego przeznaczonego do powszechnego odbioru, a koncesjonariuszom nie przysługuje prawo emisji lokalnych pasm programowych.

W odpowiedzi na ogłoszenie z 9 stycznia 2001 roku wniosek złożył jeden podmiot - Prowincja Warszawska Zgromadzenia Ojców Redemptorystów.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 22 marca 2001 roku przyjęła uchwałę o udzieleniu koncesji na rozpowszechnianie programu o charakterze społeczno – religijnym Radio Maryja. Program bez udziału reklam i bez audycji sponsorowanych zawierać będzie wszystkie gatunki programowe, w tym własne audycje informacyjne nadawcy. Prezes Urzędu Regulacji Telekomunikacji wyda postanowienie w zakresie technicznych warunków nadawania programu. Krajowa Rada zaś podejmie odrębną uchwałę określającą szczegółowe warunki koncesyjne.

W odpowiedzi na ogłoszenie z 22 stycznia 2001 roku złożono 35 wniosków koncesyjnych. O udzielenie koncesji za pomocą stacji nadawczych w Zakopanem, Gdańsku, Gdyni, w Pszczynie i w Skawinie ubiegają się po 2 podmioty. W pozostałych przypadkach w postępowaniu uczestniczy 1 podmiot, kontynuujący działalność nadawczą.

Udzielanie koncesji, rozszerzanie oraz inne zmiany skutkujące zwiększeniem zasięgu koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych

3.21 Kuria Prowincjalna Ojców Franciszkanów złożyła 5 stycznia 2001 roku wniosek o zmianę koncesji na rozpowszechnianie programu Telewizja Niepokalanów w zakresie czasu nadawania reklam oraz 10 stycznia 2001 roku wniosek o zmianę nazwy dotychczas nadawanego programu. Koncesjonariusz wnosił o wprowadzenie zapisu, że reklamy nie mogą zajmować więcej niż 15%, a reklamy nadawane łącznie z telesprzedazą więcej niż 20% dziennego czasu nadawania programu i nie więcej niż 12 minut w ciągu godziny.

W zakresie zmiany nazwy koncesjonariusz wnosił o wyrażenie zgody na rozpowszechnianie programu telewizyjnego przeznaczonego do powszechnego odbioru pod nazwą Telewizja Puls.

Ponadto koncesjonariusz 25 stycznia 2001 roku złożył wniosek o wydanie koncesji na rozpowszechnianie programu pod nazwą „Niepokalanów II” w sposób rozsiewczy satelitarny. Powyższe wnioski zostały rozpatrzone przez KRRiT 15 marca 2001 roku.

W związku z wnioskiem złożonym przez Ponadregionalną Telewizję Puls Sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, Krajowa Rada postanowiła na podstawie art. 97 K.p.a. zawiesić postępowanie w sprawie zmiany nazwy programu do czasu rozstrzygnięcia tej kwestii przez właściwe organy. Ponadregionalna Telewizja Puls wystąpiła do Urzędu Patentowego ze sprzeciwem przeciwko rejestracji na rzecz Telewizji Familijnej S.A. znaku PULS oraz skierowała sprawę na drogę postępowania sądowego z pozwem o zaniechanie czynów nieuczciwej konkurencji poprzez bezprawne używanie nazwy PULS.

Wniosek w sprawie podwyższenia limitu reklam w głosowaniu nie uzyskał większości.

Krajowa Rada wyraziła natomiast zgodę na rozpowszechnianie programu pod nazwą „Niepokalanów II” w sposób rozsiewczy satelitarny.

3.22 W okresie sprawozdawczym KRRiT podjęła 3 uchwały dotyczące udzielenia nowych koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych w sposób rozsiewczy satelitarny.

Udzielenie tego rodzaju koncesji nie wymaga publikacji ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT. Wymagane jest natomiast dokonanie z Ministrem Łączności, a od 1 stycznia 2001 roku z Prezesem Urzędu Regulacji Telekomunikacji, uzgodnień w zakresie technicznych warunków rozpowszechniania programu.

Wykonując uchwały KRRiT przyjęte w poprzednim okresie sprawozdawczym, Przewodniczący KRRiT wydał 4 decyzje w sprawie udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programów telewizyjnych w sposób rozsiewczy satelitarny dla następujących podmiotów:

- spółka „Polska Telewizja Cyfrowa WIZJA TV” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny kodowanego programu telewizyjnego „WIZJA Jeden”;
- spółka „Polska Telewizja Cyfrowa WIZJA TV” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny kodowanego programu telewizyjnego „WIZJA Sport”;
- spółka „ART TV SAT” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny kodowanego programu telewizyjnego „TVM- Twoja Telewizja Miejska”;
- spółka „TVN” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie – na rozpowszechnianie w sposób rozsiewczy satelitarny kodowanego programu telewizyjnego „TVN-24”.

Ponadto KRRiT przyjęła uchwałę w sprawie zmiany koncesji udzielonej spółce „AMBER TV” sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku na rozpowszechnianie programu telewizyjnego poprzez przyznanie prawa do rozpowszechniania programu w sposób rozsiewczy satelitarny. Uchwała ta została przesłana do uzgodnień technicznych.

3.23 Podstawą do udzielania koncesji na bezprzewodowe rozprowadzanie programów radiowych i telewizyjnych jest przepis art. 47 ustawy o radiofonii i telewizji.

Podobnie jak w przypadku udzielenia koncesji na rozpowszechnianie programów w sposób rozsiewczy satelitarny, procedura koncesyjna nie wymaga publikacji ogłoszenia Przewodniczącego KRRiT.

W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał jedną decyzję w sprawie udzielenia koncesji na bezprzewodowe rozprowadzanie programów radiowych i telewizyjnych dla spółki „Polska Telewizja Cyfrowa WIZJA TV” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Obecnie w Polsce działają trzy odrębne podmioty prowadzące działalność telewizyjnej platformy cyfrowej:

- spółka „Polska Telewizja Cyfrowa WIZJA TV” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- spółka „Canal + Cyfrowy” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie,
- spółka Telewizja POLSAT S.A. z siedzibą w Warszawie.

Po rozpatrzeniu wniosków koncesjonariuszy KRRiT przyjęła 3 uchwały dotyczące zmian w koncesjach udzielonych na bezprzewodowe rozprowadzanie programów. Zmiany te dotyczyły wykazu rozprowadzanych programów oraz zmian w zakresie technicznych warunków nadawania.

3.24 Ogłoszenie Przewodniczącego KRRiT o możliwości rozszerzenia zakresu koncesji telewizyjnych ukazało się 6 lutego 2001 roku. Ogłoszenie zawiera 8 stacji (z lokalizacją w Białymstoku, Bielsku-Białej, Częstochowie, Lublinie, Rzeszowie, Suwałkach, Szczecinie i Wałbrzychu) dotychczas użytkowanych przez Canal+ i Polsat.

W odpowiedzi na ogłoszenie wpłynęły wnioski złożyły następujące podmioty: Polskie Media S.A. Prowincja Zakonu Braci Mniejszych Konwentualnych, TVN Sp. z o.o.

Rozpowszechnianie i rozprowadzanie programu w sieciach telewizji kablowej

3.25 W okresie sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał 18 koncesji na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Podmioty – osoby fizyczne otrzymały 9 koncesji, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością - 6, domy kultury - 1, fundacja - 1 zarząd miasta 1 koncesję.

Zgodnie z art. 37 ustawy o radiofonii i telewizji uchwały KRRiT o udzieleniu koncesji były przekazywane Ministrowi Łączności, a od 1 stycznia 2001 roku Prezesowi Urzędu Regulacji Telekomunikacji, w celu akceptacji części technicznej koncesji. Organ ten w powyższej sprawie wydaje postanowienia. Uzgodnienia takiego postanowienia pomiędzy Ministrem Łączności a wnioskodawcą trwały czasami po kilka miesięcy, co znacznie wydłużało procedurę koncesyjną. Prezes URT podczas spotkania z KRRiT zapewnił, że podejmie działania w celu przyspieszenia uzgodnień.

W okresie sprawozdawczym Krajowa Rada zorganizowała 4 spotkania z wnioskodawcami ubiegającymi się o koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach kablowych. Spotkania z wnioskodawcami pozwalają Radzie lepiej poznać środowisko operatorów sieci kablowych oraz podmiotów ubiegających się o koncesje.

Koncesje na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowych w okresie sprawozdawczym otrzymały następujące podmioty:

Nazwa nadawcy	Adres siedziby	Nazwa Operatora	Adres stacji czołowej
Ryszard Ruszkowski	ul. Ogrodowa 1F Płońsk	ANTELSAT Antenowe Instalacje TViRTV Ryszard Ruszkowski	ul. Św.M. Kolbe 1 Płońsk
Grzegorz Piotr Olejniczak	ul. Tysiąclecia 21B Radzyń Podlaski	PTK Operator	ul. Zabielska 5 Radzyń Podlaski
		PTK Operator	ul. Nassuta 15 Międzyrzec Podlaski
Miejski Ośrodek Kultury	ul. Słowackiego 13 Piotrków Trybunalski	PTK Operator	ul. E. Plater 4a bl. 8a Piotrków Trybunalski
Zarząd Miasta	ul. Parkowa 1 Krosno Odrzańskie	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Krośnie Odrzańskim	ul. Poznańska 13b Krosno Odrzańskie
Telewizja Kablowa Płońsk Sp. z o.o.	ul. Sienkiewicza 1 Płońsk	Telewizja Kablowa Płońsk sp. z o.o.	ul. Sienkiewicza 1 Płońsk
Dariusz Cisak	ul. Batalionów Chłopskich 45 Siedlce	Telewizja Kablowa CATEL SC	ul. Batorego 3 Siedlce
Fundacja „Kultura Łączy”	ul. Kochanowskiego 8-10 Bytów	Fundacja „Kultura Łączy”	ul. Kochanowskiego 8-10 Bytów
Krzysztof Henryk Machulski	ul. Krasieńskiego 19 m 3 Kraśnik	PTK Operator Sp. z o.o.	ul. Słowackiego 3 Kraśnik
Marian Kazimierz Pospiszal	Os. Konstytucji 3- ego Maja 36 m 5 Głubczyce	SATRON S.C. Jacek Mazur Mirosław Mierzyński	ul. Kościuszki 24 Głubczyce
Jan Kusina	ul. Katowicka 24 Jastrzębie Zdrój	PTK Operator Sp. z o.o.	ul. Kwiatowa 8 Radlin-Biertułtowy
Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Impromex sp. z o.o.	ul. Zamkowa 14 Szydłowiec	Przedsiębiorstwo Wielobranżowe Impromex sp. z o.o.	ul. Zamkowa 14 Szydłowiec

III. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jako organ koncesyjny

Wiesław Okrój	ul. Kaliska 17 m 3a Ostrów Wielkopolski	Ostrowska Spółdzielnia Mieszkaniowa	ul. Paderewskiego 32 Ostrów Wielkopolski
		Przedsiębiorstwo PROMAX S.C.	Os. Konstytucji 3 Maja 7 Jarocin
		Przedsiębiorstwo PROMAX S.C.	ul. Mieszka I 14 Pleszew
		Przedsiębiorstwo PROMAX S.C.	ul. Kwiatowa 11 Ostrzeszów
		Przedsiębiorstwo PROMAX S.C.	ul. Kaliska 24B Nowe Skalmierzyce
		Przedsiębiorstwo PROMAX S.C.	Os. Tysiąclecia 11 Koźmin Wielkopolski
Przedsiębiorstwo Usługowo- Produkcyjno- Handlowe JUREX sp. z o.o.	ul. Krzywa Góra 3 Włocławek	SAT-FILM	ul. Hutnicza 2- Włocławek
Miejska Telewizja Tarnobrzeg MTVT sp. z o.o.	ul. Sienkiewicza 36 Tarnobrzeg	PTK Operator Sp. z o.o.	ul. Kopernika 24 Tarnobrzeg
		Tarnobrzaska SM	ul. Sienkiewicza 59 Tarnobrzeg
Miejska Telewizja Opole sp. z o.o.	Rynek-Ratusz	PTK Operator Sp. z o.o.	ul. Ozimska 19 Opole
Marian Glita	ul. Sadowa 10 Jędrzejów	PPHU SATEL SC	ul. Chrobrego 2 Jędrzejów
TELE TOP sp. z o.o.	ul. T. Wendy 7/9 Gdynia	Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Rynkowa 11B Darłowo
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Gen. Sulika 4 Dąbrowa Białostocka
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Wojska Polskiego 60 Ełk
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. T. Wendy 7/9 Gdynia
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Nowy Rynek 1 Łapy
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Ks. Janusza 23 Łomża
		Szel-Sat sp. z o.o.	Pl. Słowiański 18 Malbork
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Zwycięstwa 3A Nowy Staw
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. 11 Listopada 4 Pasłęk
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Gierzyńskiego 17 Płock
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Zielona 40 Ruciane Nida
		Szel-Sat sp. z o.o.	Os. Słowackiego 17 Sępólno Krajeńskie
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Nowowiejskiego 31 Sztum
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Kosynierów Kościuszkowskich 4 Toruń
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Zamkowa 19 Węgorzewo
Szel-Sat sp. z o.o.	ul. BOWiD 7 Więcbork		

		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Armii Krajowej 8 Wysokie Mazowieckie
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Kętrzyńskiego 174 Bemowo Piskie
		Szel-Sat sp. z o.o.	ul. Rynek 7 Orzysz
Piotr Adam Wróbel	ul. I. Wyszyńskiego 8 m 27	TOYA Sp. z o.o	ul. Mikołowska 12 Mysłowice

3.26 Do Krajowej Rady wpłynęło również 19 wniosków o udzielenie koncesji lub o rozszerzenie koncesji na rozpowszechnianie programów. Przewodniczący KRRiT na podstawie uchwał Krajowej Rady wydał 6 decyzji dotyczących rozszerzenia koncesji o kolejne sieci kablowe:

- decyzja z 4 maja 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0029/95 udzielonej Bogusławowi Szymaniakowi – rozszerzenie o 1 sieć kablową zlokalizowaną w Turku;
- decyzja z 6 czerwca 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0013/94 udzielonej Zdzisławowi Krzemińskiemu – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe: w Żarowie i Strzegomiu;
- decyzja z 29 sierpnia 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0012/97 udzielonej Andrzejowi Mazurkowi – rozszerzenie o kolejną sieć kablową w Nakle;
- decyzja z 14 września 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-2/93 udzielonej Mirosławowi Knocińskiemu – rozszerzenie o kolejne sieci kablowe w Gniewkowie i Koninie;
- decyzja z 5 lutego 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0020/96 udzielonej Spółdzielni Mieszkaniowej w Śremie – rozszerzenie o sieć kablową w Śremie;
- decyzja z 12 lutego 2001 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0008/97 udzielonej Gabrieli Marcie Golicz – rozszerzenie o sieć kablową w Żorach.

Analiza wniosków składanych do Krajowej Rady potwierdza postępującą koncentrację sieci kablowych.

Przewodniczący KRRiT na wniosek koncesjonariuszy oraz na podstawie uchwał Krajowej Rady wydał 4 decyzje dotyczące uchylecia koncesji:

- decyzja z 17 kwietnia 2000 roku w sprawie uchylecia decyzji koncesyjnej nr TK-0023/97 udzielonej Parafii Rzymskokatolickiej Św. Józefa w Gdańsku – koncesjonariusz zrezygnował z emisji programu radiowego w sieci telewizji kablowej;
- decyzja z 30 maja 2000 roku w sprawie uchylecia decyzji koncesyjnej nr TK-0002/99 udzielonej Ewie Michalskiej – nastąpiła sprzedaż sieci telewizji kablowej;
- decyzja z 11 lipca 2000 roku w sprawie uchylecia decyzji koncesyjnej nr TK-0001/95 udzielonej Telekomunikacji Polskiej S.A. – prywatyzacja podmiotu, w wyniku której kapitał zagraniczny objął więcej niż dopuszczalne 33% kapitału;
- decyzja z 22 września 2000 roku w sprawie uchylecia koncesji nr TK-0014/96 udzielonej Piotrowi Nowickiemu – nastąpiła sprzedaż sieci.

Przewodniczący KRRiT podpisał także:

- 3 decyzje o umorzeniu postępowania wobec złożonych wniosków (decyzje na wniosek zainteresowanych lub w wyniku nieuzupełniania dokumentów);
- 4 decyzje dotyczących innych zmian w koncesji (np. zmiany udziałowców lub wydzielenie pasm lokalnych z ograniczeniami w zakresie emisji reklam).

3.27 Na podstawie art. 41 ustawy o radiofonii i telewizji Przewodniczący KRRiT jest organem rejestrującym programy rozprowadzane w sieciach telewizji kablowej.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło do Krajowej Rady ponad 510 wniosków o rejestrację programów w sieciach telewizji kablowej (najczęściej jeden wniosek obejmuje więcej niż jeden program do rejestracji).

Przewodniczący KRRiT wydał ponad 417 postanowień dotyczących wpisów do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej. Obecnie istnieje możliwość zarejestrowania około 400 programów rozpowszechnianych drogą satelitarną.

W okresie sprawozdawczym wydane zostały także decyzje o odmowie dokonania wpisu do rejestru programów rozprowadzanych w sieciach kablowych:

- 3 decyzje w sprawie odmowy wpisu do rejestru programów (2 decyzje dotyczą odmowy rejestracji programu Private Blue w sieciach operatora Telewizja Kablowa Szel-Sat oraz Sat-Film z Łodzi, natomiast 1 decyzja dotyczy programu Private Gold przewidzianego do rozprowadzania również w sieci Sat-Film z Łodzi). Krajowa Rada uznała, że rozprowadzanie programu Private Blue oraz programu Private Gold propaguje działania sprzeczne z moralnością i dobrem społecznym i narusza art. 18 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji, a także art. 7 ust. 1 lit. a Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, który stanowi, że programy powinny szanować godność człowieka oraz podstawowe prawa innych, a w szczególności nie mogą być nieprzyzwoite. Przeprowadzona ocena moralności i dobra społecznego dokonana została na gruncie panującego w naszym kraju systemu moralności, wzorców kulturowych, moralnych i tradycji;
- 97 decyzji dotyczących pozostawienia wniosków bez rozpoznania ze względu na nie uzupełnianie przez operatorów sieci kablowych braków w terminie określonym przez kodeks postępowania administracyjnego;
- 18 decyzji dotyczących zakazu rozprowadzania programu w sieciach kablowych (głównie ze względu na brak aktualnych zezwoleń wydawanych przez Państwową Agencję Radiokomunikacyjną, a obecnie Urząd Regulacji Telekomunikacji).

Przeprowadzono również monitoring programów rozprowadzanych w sieciach telewizji kablowej, w wyniku którego wystosowano m.in. wezwania do operatorów o zachowanie właściwej kolejności wprowadzanych programów do sieci telewizji kablowej (np. braku programu TV Polonia w pierwszym pakiecie) oraz do zaniechania rozprowadzania programów bez rejestracji.

Wprowadzenie do Polski na szeroką skalę pakietów cyfrowych, rozprowadzanych na platformach cyfrowych, spowodowało poszerzenie się w znaczący sposób oferty programów polskojęzycznych dostępnych w sieciach kablowych. Obecnie polski widz może oglądać ponad 40 programów w polskiej wersji językowej, jednak w większości nadawanych spoza granic naszego kraju. Nowe programy polskojęzyczne rejestrowane w sieciach telewizji kablowej to np. VIVA Polska, MTV Polska, Seasons, Marcopolo, Wizja Sport, Wizja 1, Bet International, Eurosport News, Romantica, Le Cinema.

W części Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji (rozdział I punkt D) znajdują się również informacje o polskojęzycznych programach telewizyjnych nadawanych spoza terytorium Polski.

Rozporządzenie KRRiT w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych

3.28 Zmiana rozporządzenia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych, przyjęta 31 sierpnia 2000 roku, spowodowana była zbliżającym się terminem wygaśnięcia koncesji i rozpoczęciem nowego procesu koncesyjnego. Zmienione przepisy weszły w życie 1 stycznia 2001 roku.

W nowym rozporządzeniu wprowadzono m.in. następujące zmiany:

- podniesiono progi, na podstawie których dokonuje się obliczenia opłaty koncesyjnej, co wiąże się z obniżką opłaty stałej dla części nadawców lokalnych rozpowszechniających program na płytszych rynkach reklamowych;
- skreślono dotychczasowy przepis dotyczący opłaty za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programu w sposób rozsiewczy naziemny na obszarze obejmującym co najmniej 80% terytorium kraju. Intencją skreślenia przepisu był fakt, iż rozporządzenie posługuje się wskaźnikiem liczby mieszkańców bądź odbiorców, nie ma natomiast wskazania terytorialnego kraju. Wyliczenie opłaty koncesyjnej dla wszystkich nadawców, po skreśleniu tego przepisu, będzie dokonywane w oparciu o tabelę opłat. Każdy z podmiotów nadających program będzie ponosił koszty odpowiednie do rodzaju udzielonej koncesji i liczby potencjalnych odbiorców programu;
- wprowadzono 25 % zniżkę w opłacie przy 7 % limicie reklam w dobowym czasie nadawania programu;
- wprowadzono 20 % zniżkę w opłacie koncesyjnej, gdy w całkowitym zasięgu programu nie znajduje się miasto o liczbie ludności przekraczającej 200.000. Ulga ta związana jest z płytszym rynkiem reklamowym w mniejszych miejscowościach.

Zakłada się, że niższe dochody budżetowe związane z wprowadzeniem ulg dla nadawców lokalnych, zrekompensowane zostaną w całości przez wzrost wpływów za koncesje o zasięgu zbliżonym do zasięgu ogólnokrajowego.

Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z 4 lutego 2000 roku w sprawie opłat za udzielenie koncesji na rozpowszechnianie programów radiowych i telewizyjnych zostało wydane w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Przekształcenia właścicielskie i zmiany programowe na rynku mediów elektronicznych w Polsce.

3.29 Koncesje na rozpowszechnianie programów radiofonicznych i telewizyjnych mogą być udzielane osobom fizycznym posiadającym obywatelstwo polskie równocześnie ze stałym miejscem zamieszkania w Polsce lub osobom prawnym, które mają stałą siedzibę w Polsce.

Struktura własnościowa podmiotów posiadających osobowość prawną, wykonujących koncesje, jest przejrzysta i stała. Koncesje są niezbywalne i nie ma możliwości ich przejęcia przez inne podmioty. Działalność w dziedzinie radiofonii i telewizji podlega zasadom rynkowym, jak każda działalność gospodarcza.

Nadawcy prowadzący działalność w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółek akcyjnych mają możliwość dodatkowego finansowania swojej działalności poprzez podwyższanie kapitału własnego i dopuszczanie nowych współników w ramach dozwolonych

koncesją 49 %. Wzrastająca konkurencja zmusiła wielu nadawców do poszukiwania dodatkowego kapitału.

3.30 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w niektórych przypadkach uważała za uzasadnione z punktu widzenia realizacji koncesji dokonanie zmian w stosunku do pierwotnej struktury właścicielskiej (a więc tej sprzed 7 lat). W większości były to przypadki wynikające z zagrożenia dalszej działalności stacji radiowej cieszącej się dobrym odbiorem na rynku. Brano również pod uwagę konieczność znacznego dokapitalizowania stacji.

Krajowa Rada wyraziła zgodę na zmianę zapisów koncesyjnych w części dotyczącej struktury właścicielskiej dla następujących podmiotów:

- „Radio Muzyka Fakty” Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie (Koncesja Nr 4 z dnia 26 maja 1994 roku);
- „BIS-MEDIA” Sp. z o.o. z siedzibą w Lublinie (Koncesja Nr 026/94-R);
- „Radio Warmia-Mazury WA-MA” S.A. z siedzibą w Olsztynie (Koncesja Nr 051/94-R);
- „INFORADIO” Sp. z o.o. z siedzibą w Wałbrzychu (Koncesja Nr 111/95-R).

Każdy wniosek Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji rozpatrywała indywidualnie, uwzględniając uwarunkowania natury prawnej i skutki ekonomiczno-finansowe decyzji w zakresie sprawnego funkcjonowania poszczególnych rozgłośni i stacji telewizyjnych.

3.31 Telewizyjne stacje o zasięgu lokalnym i regionalnym od dawna mają problemy z osiąganiem przychodów niezbędnych do prowadzenia podstawowej działalności nadawczej, toteż wciąż szukają możliwości współpracy z silniejszymi finansowo nadawcami.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wyraziła zgodę by stacje telewizyjne skupione w Stowarzyszeniu Odra pozyskały wspólnego udziałowca - spółkę TRANS MEDIA GROUP sp. z o.o., która objęła powyżej 51% udziałów w każdym z tych podmiotów. Spółka TRANS MEDIA GROUP sp. z o.o. jest również akcjonariuszem nadawcy telewizyjnego o zasięgu ponadregionalnym - spółki „Polskie Media” S.A.

W przypadku nieprzestrzegania tych zasad Krajowa Rada może wszcząć postępowania w sprawie cofnięcia koncesji.

3.32 W roku sprawozdawczym Przewodniczący KRRiT wydał, na wniosek koncesjonariuszy, 4 decyzje dotyczące zmian właścicielskich w koncesjach na rozpowszechnianie programów w sieciach telewizji kablowej:

- decyzja z 17 kwietnia 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0003/94 udzielonej Polkowickiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. Pierwotnym 100% udziałowcem w spółce była gmina, która w części zbyła udziały na rzecz osoby fizycznej;
- decyzja z 24 maja 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0027/96 udzielonej Wielkopolskiej Telewizji Kablowej sp. z o.o. Do pierwotnej listy współników zostały dołączone kolejne podmioty;
- decyzja z 14 września 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0013/96 udzielonej Porion sp. z o.o. W wyniku przekształceń własnościowych dwóch pierwotnych udziałowców objęło 100% udziałów;
- decyzja z 28 grudnia 2000 roku w sprawie zmiany koncesji nr TK-0005/94 udzielonej Telewizji Przewodowej Zielona Góra sp. z o.o. W wyniku zmian kapitałowych w spółce uległa zmianie lista pierwotnych udziałowców.

Zmiany właścicielskie są spowodowane przede wszystkim potrzebami w zakresie finansowania programu oraz przebudową sieci telewizji kablowych.

IV. KRAJOWA RADA RADIOFONII I TELEWIZJI A NADAWCY

Radiofonia i telewizja koncesjonowana - sytuacja na rynku

4.1 Rynek radiowy i telewizyjny w Polsce charakteryzuje różnorodność ofert programowych. Jednakże rozwój pozostaje ograniczony możliwościami technicznymi. Niewielkie liczby wolnych kanałów i częstotliwości naziemnych są rozdysponowywane na rzecz dotychczasowych nadawców w celu zapewnienia ich dalszego stabilnego rozwoju.

Na rynku działa ponad 200 koncesjonowanych nadawców emitujących programy radiowe i telewizyjne za pomocą stacji naziemnych i przez satelitę oraz około 170 komercyjnych nadawców rozpowszechniających programy w sieciach kablowych. Nowe miejsca pracy znalazło u nich ponad 5.500 pracowników i cała rzesza współpracowników.

Została utworzona i rozwija się nowa branża działalności gospodarczej, związana z produkcją programów radiowych i telewizyjnych na zamówienie koncesjonowanych nadawców.

Po siedmiu latach działalności koncesjonowanych nadawców rynek radiowy można ocenić jako względnie stabilny.

Obok czterech programów ogólnopolskiego nadawcy publicznego i siedemnastu rozgłośni regionalnych radia publicznego na rynku jest obecna bogata oferta nadawców koncesjonowanych o zasięgu ogólnopolskim: Radio ZET, Radio RMF FM oraz Radio Maryja. Dostępna jest również oferta nadawców o zasięgu tzw. ponadregionalnym ze stacjami zlokalizowanymi w dużych miastach: Radio Wawa, Radiostacja, Radio TOK FM, a także oferta Spółki Producentkiej PLUS, grupy właścicielskiej skupionej wokół Spółki ZPR S.A., grupy AGORA S.A. Na rynku działają również stacje lokalne i regionalne.

Największą stabilizację można zaobserwować u nadawców dysponujących sieciami o zasięgu ogólnopolskim. Radio RMF FM i Radio ZET opanowały dużą część rynku reklamy, dzięki formatowaniu programów i dostosowaniu ich do potrzeb słuchaczy.

Radio Maryja posiada rzesze wiernych odbiorców, dzięki formule radia ewangelizacyjnego, kontaktowego, w którym słuchacze są niejednokrotnie współtwórcami programu.

Stacje o zasięgu tzw. ponadregionalnym dzięki formatowaniu i konsolidacji na poziomie lokalnym uzyskują wzrost znaczenia zintegrowanych lokalnych stacji radiowych w kosztorysach reklamowych. Stają się powoli konkurentem na rynku reklamy dla stacji o zasięgach ogólnopolskich, a przede wszystkim stacji lokalnych.

Lokalne rynki reklamowe są zróżnicowane i uzależnione od ilości działających podmiotów i liczby osób zamieszkujących dany obszar. Najbardziej atrakcyjne rynki to te, które znajdują się na terenach dużych, prężnych gospodarczo aglomeracji miejskich.

Najślabszym elementem rynku nadawców komercyjnych są stacje lokalne. Z jednej strony są ograniczone zasięgiem przyznanej koncesji, z drugiej głębokością rynku reklamowego. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się mniejsze stacje radiowe, ponieważ ich głównymi reklamodawcami są lokalne firmy, a tych z reguły nie stać na drogie kampanie reklamowe. Większość ze stacji działa na granicy rentowności. Taka sytuacja sprzyja penetrowaniu rynku lokalnych nadawców radiowych przez różne podmioty medialne.

4.2 Krajowy rynek telewizji naziemnej jest ukształtowany. Odbiorca ma do dyspozycji obok rozbudowanej oferty nadawcy publicznego, programy tworzone przez nadawców koncesjonowanych, zróżnicowane pod względem zawartości, zasięgów i sposobu nadawania. Telewizja Polsat dysponuje siecią stacji nadawczych o zasięgu ogólnopolskim, trzej nadawcy dysponują siecią stacji o tzw. zasięgu ponadregionalnym – TVN, TV4, katolicka Telewizja Niepokalanów. Działa także udostępniany odpłatnie kodowany program – Canal+ Polska.

Zmiany na rynku telewizyjnym mogą spowodować rozdrobnienie widowni w wyniku powstawania nowych kanałów oraz ekspansji platform cyfrowych.

4.3 Na rynku mediów obserwuje się dalsze umacnianie tzw. holdingów medialnych (RMF FM, EUROZET, AGORA, ZPR). Podejmowane są też próby budowania nowych przedsięwzięć o charakterze medialnym (Polsat, Chemiskór – po zmianie nazwy 4 MEDIA oraz YAWAL). Budowanie tego typu organizmów gospodarczych pozwala na rozłożenie ryzyka finansowego na różnorodne przedsięwzięcia, ponadto pomaga sprostać wyzwaniom związanym z postępem w rozwoju technologicznym mediów.

Pomyślność ekonomiczna komercyjnych nadawców zależy od wielkości rynku radiowego, telewizyjnego oraz reklamowego, a także od ilości nadawców na rynku. Proces koncentracji jest wynikiem walki o odbiorcę, o powiększenie zasięgu technicznego oraz o udział w rynku reklamowym. Nadawcy w celu rozwoju stacji poszukują możliwości dostępu do dodatkowego kapitału, a także możliwości współpracy w zakresie emisji wspólnych pasm programowych, wspólnej akwizycji reklam, wspólnych zakupów programowych. Konsekwencją powiązań programowych i reklamowych są powiązania kapitałowe.

Przy szybkim rozwoju technologii, przy zróżnicowaniu form przekazu i szeroko rozumianej komunikacji masowej przez pojawienie się platform cyfrowych, a także przy dynamicznym rozwoju internetu, trudno przewidywać jak będzie się rozwijał rynek reklamy.

Jedynie efektywne wykorzystanie posiadanego potencjału, kontrolowanie kosztów i angażowanie się w nowe formy przekazu może pozwolić na osiągnięcie sukcesu.

4.4 W Polsce następuje rozwój przekazów satelitarnych, w podstawowym zakresie wykorzystywanych do rozpowszechniania i rozprowadzania programów telewizyjnych. Trzy niezależne podmioty utworzyły odrębne platformy cyfrowe. Cyfra+, Wizja TV i Polsat 2, oferują swym abonentom możliwość odbioru rozprowadzanych przez nich programów satelitarnych oraz innych nie szyfrowanych programów radiowych i telewizyjnych, dostępnych na transponderach satelitarnych. Wymienieni operatorzy platform oferują również pakiety programów własnych lub tworzonych na ich zamówienie, wyłącznie do rozpowszechniania satelitarnego.

Liczba indywidualnych abonentów cyfrowych szacowana była w granicach 800 tys. do 1 mln na koniec 2000 roku. Dodatkowo część programów satelitarnych nadawanych w

ramach platform dostępna jest w niektórych sieciach kablowych. Skala nakładów finansowych niezbędnych do uruchomienia telewizji cyfrowej, zakupu programów, promocji, utrzymania się na konkurencyjnym rynku wyzwała nieuchronne procesy koncentracji oraz integracji. W przypadku platform cyfrowych obserwuje się integrację pionową, polegającą na skupieniu przez jeden podmiot kolejnych elementów procesu, od tworzenia programów poczynając, a kończąc na odbiorcy, któremu udostępniany jest dekodery umożliwiające odbiór tylko jednego, dostarczanego przez danego nadawcę pakietu programów oraz usług dodatkowych.

Liczba gospodarstw domowych w Polsce wynosi około 12,5 mln, z czego prawie 2,5 mln korzysta z indywidualnych zestawów do odbioru telewizji satelitarnej. Łącznie dostęp do programów satelitarnych za pośrednictwem odbiorników satelitarnych i sieci kablowych posiada ponad 50% gospodarstw domowych, według danych z grudnia 2000 roku.

Jednym z problemów rynku mediów jest akceptacja przez odbiorcę kosztów dotyczących zakupu dekodera do odbioru programów oraz opłaty za korzystanie z programów i usług.

Na świecie dużą rolę w rozwoju rynku telewizji cyfrowej odegrała telewizja płatna. Operatorzy telewizji płatnej proponują najlepsze filmy i programy zdolne przyciągnąć dużą widownię.

W Polsce usługi telewizji cyfrowej są w fazie początkowej. Operatorzy oferują odbiorcom szerszy zakres bukietu programowego. Skromna jest natomiast propozycja usług dodatkowych. Następny etap rozwoju, polegający na oferowaniu usług typu: dostarczanie informacji o programach, dostarczanie wybranych filmów („video na żądanie”) i wydarzeń sportowych, przebiega powoli. Zaczynają się rozwijać nowe usługi, takie jak dostęp do internetu, interaktywne usługi typu transakcyjnego (elektroniczny handel, „home banking”).

Radiofonia publiczna - programy ogólnopolskie i regionalne

4.5 Rozwój bazy nadawczej programów ogólnopolskich radia publicznego odbywa się w oparciu o projekty sieci oraz wnioski nadawcy dotyczące niezbędnego uzupełniania zasięgów w niektórych rejonach kraju. Rozwój w oparciu o projekty sieci wiąże się najczęściej z faktem uruchamiania nowych stacji nadawczych w oddawanych do użytku profesjonalnych obiektach. W 2000 roku Telekomunikacja Polska S.A. przekazała do eksploatacji jeden obiekt nadawczy, w Rykach koło Dębłina. W obiekcie tym nie było jednak przewidywane lokowanie częstotliwości dla programów ogólnopolskich Polskiego Radia S.A.

W ciągu 2000 roku w zakresie technicznej bazy nadawczej radiowych programów ogólnopolskich zaszły następujące zmiany:

- Program 1 - funkcjonował w oparciu o podstawową częstotliwość długofalową 225 kHz w Solcu Kujawskim oraz 19 częstotliwości w paśmie 87,5 – 108 MHz. Polskie Radio S.A. wystąpiło o przyznanie, w aglomeracjach miejskich powyżej 50 tys. mieszkańców, gdzie odbiór na falach długich jest szczególnie podatny na wszelkie zakłócenia, częstotliwości z zakresu UKF dla uzupełnienia pokrycia stacji długofalowej. W związku z koniecznością realizacji zadania priorytetowego, jakim było opracowanie projektu sieci Radia Bis, prace dotyczące tego wniosku zostały odłożone. Wniosek będzie realizowany w miarę posiadanych możliwości częstotliwościowych. Krajowa Rada wystąpiła ponadto do Ministra Łączności z 14 projektami decyzji w zakresie zmiany parametrów technicznych niektórych stacji. W większości przypadków zmiany te polegają na zwiększeniu mocy promieniowanej.

- Program 2 - dzięki uruchomieniu 1 września 2000 roku emisji Radia Bis odzyskał możliwość emisji 24-godzinnej. W ramach optymalizacji sieci PR S.A. jedna częstotliwość z sieci przeznaczony dla tego programu została włączona do sieci Radia Bis, co spowodowało niewielki, bo około 0,2 % spadek pokrycia ludnościowego. Spadek ten dotyczy stanu docelowego, ponieważ wycofana częstotliwość nie była dotychczas wykorzystywana. Czasowo Polskie Radio S.A. zdecydowało się wykorzystywać 8 stacji Programu II do nadawania programu Radio Bis: Częstochowa 90,6 MHz, 60 kW, Giżycko 92,6 MHz, 10 kW, Kalisz 95,6 MHz, 10 kW, Kłodzko 97,6 MHz, 10 kW, Płock 92,2 MHz, 60 kW, Siedlce 88,3 MHz, 30 kW, Wałbrzych 87,9 MHz, 5 kW, Zamość 87,6 MHz, 30 kW.

Ponadto w 2000 roku przydzielono Programowi II trzy nowe częstotliwości oraz dokonano jednej zmiany w zakresie parametrów technicznych.

- Program 3 - w ramach optymalizacji sieci PR S.A., cztery częstotliwości z sieci przeznaczony dla Programu 3 zostały włączone do sieci Radia Bis, co spowodowało ok. 0,7% spadek pokrycia ludnościowego. Spadek ten dotyczy stanu docelowego, ponieważ dwie wycofane częstotliwości nie były dotychczas wykorzystywane. W 2000 roku dla Programu 3 przydzielono dwie nowe częstotliwości oraz dokonano jednej zmiany w zakresie parametrów technicznych.

4.6 Zgodnie z uchwałą Sejmu RP, a także z oczekiwaniami środowisk twórczych i słuchaczy, 1 września 2000 roku nastąpiło rozdzielanie anten Programu 2 Polskiego Radia i Radia Bis.

Wspólne nadawanie Programu 2 i Programu Radia Bis w jednej ogólnopolskiej sieci nadawczej górnego zakresu UKF nastąpiło we wrześniu 1997 roku, a więc w chwili rozpoczęcia remontu długofalowej stacji nadawczej Programu 1 PR S.A. w Raszynie. Aby zapewnić możliwość odbioru Programu 1 na terenie całego kraju, Zarząd Polskiego Radia S.A. podjął decyzję o udostępnieniu dla tego programu sieci nadawczej w dolnym zakresie UKF, na której nadawany był Program 2. W związku z tym część czasu antenowego w ogólnopolskiej sieci UKF górnego zakresu użytkowanej przez Radio Bis została przeznaczona dla Programu 2. Stan taki trwał do końca 1999 roku, to jest do momentu zaprzestania w Polsce emisji programów radiowych w zakresie częstotliwości 66 – 74 MHz (tak zwany dolny zakres UKF).

Zaprzestanie emisji radiowej w dolnym zakresie UKF wiązało się z pozbawieniem Polskiego Radia S.A. możliwości nadawania czterech programów ogólnopolskich. W końcu 1999 roku Instytut Łączności we Wrocławiu rozpoczął pracę nad projektem dodatkowej sieci o zasięgu ogólnopolskim z przeznaczeniem dla Radia Bis. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji pozostawiła w dyspozycji Instytutu wszystkie wolne częstotliwości przekazane wcześniej przez Ministra Łączności i nie przydzielone innym nadawcom. Ponadto w projekcie sieci zostały wykorzystane wolne częstotliwości będące w dyspozycji Ministra Łączności, a także nowe częstotliwości, specjalnie dobrane do tej sieci. Polskie Radio S.A. wyraziło zgodę na wykorzystanie kilku częstotliwości z sieci Programu 2 i 3, dla uzyskania możliwie największego pokrycia kraju programem Radia Bis. Nie spowodowało to jednocześnie liczącego się zmniejszenia zasięgu Programu 2 i 3. W efekcie nowo projektowana sieć Polskiego Radia S.A. składać się będzie z ponad 56 stacji nadawczych dużej, średniej i małej mocy, zapewniających odbiór programu w wersji stereofonicznej przez 65,2 % ludności, zaś w wersji monofonicznej przez 81,3 %. Uzyskanie tak dużego zasięgu nowej sieci było możliwe między innymi w wyniku zaprzestania emisji radiowej w dolnym zakresie UKF.

Budowa tak rozległej sieci to proces długotrwały i skomplikowany. Konieczna jest m.in. międzynarodowa koordynacja częstotliwości nowodobranych, ustalenie szczegółowych lokalizacji stacji nadawczych, przygotowanie infrastruktury technicznej, dopełnienie procedur związanych z przydziałem częstotliwości i wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji.

W związku z powyższym uruchomienie 1 września 2000 roku kompletnej sieci Radia Bis nie było możliwe. Przewodniczący KRRiT wydał decyzje przyznające Radiu Bis prawo nadawania programu ze wszystkich stacji, dla których udało się wypełnić wymagania proceduralne. Obecnie program Radia Bis jest nadawany za pośrednictwem 13 stacji nadawczych z projektu sieci oraz 8 stacji nadawczych „wypożyczonych” z sieci Programu 2 na czas niezbędny do uzyskania rezerwacji częstotliwości przeznaczonych w projekcie Instytutu Łączności dla Radia Bis.

Obecnie zasięg ludnościowy wynosi 25,0 % dla stacji z projektu sieci oraz 40,2 % po uzupełnieniu stacjami Programu 2. Dla dalszego rozwoju sieci Radia Bis i uzyskania docelowego pokrycia zgodnego z projektem konieczne jest:

- wskazanie przez Polskie Radio S.A. szczegółowych lokalizacji dla 17 stacji nadawczych, których częstotliwości znajdują się w dyspozycji Przewodniczącego KRRiT;
- wydanie przez Prezesa URT postanowień dla 11 stacji nadawczych, zgodnie z projektami decyzji Przewodniczącego KRRiT;
- przekazanie przez Prezesa URT do dyspozycji Przewodniczącego KRRiT częstotliwości dla 21 stacji nadawczych, co wiąże się z koniecznością zakończenia uzgodnień międzynarodowych.

Krajowa Rada dokłada wszelkich starań, aby proces rozwoju nowej sieci Radia Bis maksymalnie przyśpieszyć. Jednocześnie podejmuje działania mające na celu stałe zwiększanie zasięgu tego programu, nawet poza wartości określone planem sieci, w miarę pozyskiwania nowych możliwości częstotliwościowych.

Program Radia Bis w godzinach dziennych i w czasie przerw w transmisji z obrad Sejmu jest retransmitowany również na częstotliwości długofalowej 198kHz.

4.7 W uchwale Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji nr 497/98 z 14 grudnia 1998 roku, określona została konieczność konfiguracji sieci nadawczych eksploatowanych przez regionalne spółki radia publicznego, w związku ze zmianą podziału administracyjnego kraju. W roku 2000 realizowane były postanowienia uchwały 497/98, m.in. poprzez wydanie decyzji Przewodniczącego KRRiT o rozszerzeniu zasięgu nadawania programu przez następujące rozgłośnie regionalne PR S.A.:

- Radio Gdańsk S.A. – częstotliwości w Lęborku/Skórowie i w Człuchowie;
- Radio Zachód S.A. z siedzibą w Zielonej Górze – częstotliwość w Gorzowie Wielkopolskim;
- Radio Szczecin S.A. – częstotliwość w Gryficach;
- Radio Rzeszów S.A. – częstotliwość w Bieszczadach;
- Radio Łódź S.A. - częstotliwość w Sieradzu;
- Radio Kraków S.A. częstotliwości w Rabce i Tarnowie.

Problemy dotyczące technicznych warunków nadawania programu przez regionalne rozgłośnie Polskiego Radia S.A. zostały również opisane w rozdziale I części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

Ogólnopolskie i regionalne programy telewizyjne

4.8 Programy TVP1 i TVP2 nie są odbierane na terytorium całego kraju. Obowiązek zapewnienia pokrycia całego kraju tymi programami wynika z art. 26 ust. 6 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji po uzgodnieniu z Ministrem Łączności, w uchwale Nr 171/95, z 11 lipca 1995 roku, określiła kanały niezbędne do dokończenia budowy dwóch ogólnopolskich sieci stacjami dużej mocy. Zrealizowanie tej uchwały nie zapewni jeszcze całkowitego pokrycia, gdyż do tego konieczne byłoby uruchomienie wielu stacji retransmisyjnych małej mocy, ale pokrycie to znacznie zbliży się do 100%. Z uchwały tej pozostało do realizacji 12 obiektów dużej mocy, a mianowicie docelowe obiekty w Warszawie i Łodzi oraz nowe obiekty w Białogardzie – Sławoborze, Czersku, Iławie – Kisielicach, Gorlicach, Opocznie – Przysusze, Ostrołęce, Szczawnicy – Przehybie, Żaganii – Wichowie, Hajnówce, Gnieźnie – Kopaszynie. Dla tych obiektów są zarezerwowane odpowiednie kanały dużej mocy. W dwóch przypadkach dla obiektów przewidziano kanały obecnie wykorzystywane przez służby podległe Ministerstwu Obrony Narodowej.

Regionalne programy telewizji publicznej docierają jedynie do 63,0% ludności. Status prawny programów regionalnych jest inny niż programów TVP1 i TVP2, gdyż ustawa o radiofonii i telewizji nie określa stopnia pokrycia kraju. Biorąc pod uwagę aktualne warunki techniczne trudno jest określić możliwości zwiększenia stopnia pokrycia kraju tymi programami.

W 1999 roku nowy podział administracyjny kraju spowodował zwiększenie liczby wniosków Zarządu TVP S.A. skierowanych do Krajowej Rady o zmiany zasięgu nadawania programów regionalnych.

Wszędzie, gdzie było to możliwe ze względów technicznych, Przewodniczący KRRiT wystąpił do Ministra Łączności bądź Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji o wydanie stosownych postanowień. Aktualnie wydane zostały dwie decyzje na czasowe używanie kanałów telewizyjnych w Jemiołowie i Szczawnicy. Kanały te docelowo przeznaczone są do realizacji sieci programów TVP1 i TVP2. Ponadto są prowadzone uzgodnienia dotyczące przekazania dla potrzeb programów regionalnych kanałów w Kaliszu, Przemyślu, Opolu, Olsztynie.

Możliwości zaspokojenia przez Krajową Radę wniosków o przydział kanałów dla telewizji regionalnych są ograniczone, przede wszystkim brakiem wolnych kanałów. Krajowa Rada wskazuje m.in. na konieczność wykorzystywania dla nadawania programów regionalnych bloku drugiego programu TVP2, pracującego w sieci rozłącznej. Dalszy rozwój sieci służącej do nadawania programów regionalnych będzie możliwy z chwilą wprowadzenia naziemnej telewizji cyfrowej DVB-T.

Współpraca naukowo-techniczna – udział w pracach Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, Polskiego Forum DAB i DVB

4.9 Przedstawiciel Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji zasiada jako stały członek w Normalizacyjnej Komisji Problemowej nr 11 ds. Telekomunikacji, działającej w ramach Zespołu Informatyki i Telekomunikacji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. W 2000 roku

przedstawicielem był dyrektor Departamentu Techniki w Biurze KRRiT, który uczestniczył w opiniowaniu 10 norm dotyczących techniki radiowej i telewizyjnej, w tym także norm dotyczących telewizji cyfrowej:

- PrPN-EN 300 472 „Telewizja cyfrowa (DVB) – wymagania techniczne dotyczące przesyłania teletekstu systemu BITU-R w strumieniach bitowych DVB”;
- PrPN-EN 300 429 „Telewizja cyfrowa (DVB) – ramkowanie, kodowanie kanałowe i modulacja dla systemów kablowych”;
- PrPN-EN 300 421 „Telewizja cyfrowa (DVB) – ramkowanie, kodowanie kanałowe i modulacja dla usług satelitarnych 11/12 GHz”;
- PrPN-EN 300 468 „Telewizja cyfrowa (DVB) – wymagania techniczne dla informacji o usługach (SI) w systemach DVB”;
- PrPN-EN 300 801 „Telewizja cyfrowa (DVB) – kanał interaktywny za pośrednictwem publicznej komutowanej sieci telekomunikacyjnej PSTN / sieci cyfrowych z integracją usług (ISDN)”.

Normy te, po nadaniu im przez Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacyjnego statusu Norm Polskich (PN), stanowiąc będą obowiązujący w Polsce techniczny standard dla rozwoju telewizji cyfrowej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji jest sygnatariuszem porozumień zawartych pomiędzy uczestnikami procesu cyfryzacji radiofonii i telewizji, czyli Polskim Forum DVB i Polskim Forum DAB. Przedstawiciele KRRiT biorą udział w pracach tych gremiów.

Przedstawicielem KRRiT w Polskim Forum DVB do 21 grudnia 2000 roku był ekspert w Biurze KRRiT. Obecnie przedstawicielem KRRiT jest wicedyrektor Departamentu Techniki Biura KRRiT.

W ramach Polskiego Forum DVB zorganizowano seminarium „Cyfrowa transmisja naziemna DVB-T”, podczas którego firma Tandberg Television przedstawiła referaty dotyczące cyfrowej transmisji naziemnej DVB-T, rodzaju modulacji wykorzystywanej w tym medium transmisyjnym oraz problemów towarzyszących wprowadzaniu systemu i propozycji ich rozwiązywania. Spotkanie umożliwiło uczestnikom zapoznanie się z doświadczeniami firmy Tandberg Television przy wdrażaniu systemu DVB-T w Wielkiej Brytanii.

Przedstawicielem KRRiT w Polskim Forum DAB jest dyrektor Departamentu Techniki Biura KRRiT. Podczas obrad Polskiego Forum DAB w 2000 roku omawiano m.in. problemy związane z uruchomieniem eksperymentalnego nadawania w Warszawie w systemie cyfrowym programów radiowych.

Kontrola działalności programowej nadawców – zakres i metoda

4.10 Zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji Krajowa Rada prowadzi kontrolę działalności nadawców, w tym kontrolę zgodności nadawanych przez nich programów z ustawą o radiofonii i telewizji, prawem prasowym i innymi regulacjami prawnymi odnoszącymi się do sfery działania nadawców. Kontrola odbywa się w granicach określonych ustawą i nie narusza prawa nadawców do samodzielnego kształtowania programu.

Obok zawartych w ustawie regulacji dotyczących wszystkich nadawców, działania kontrolne Rady obejmują realizację przepisów ustawy odnoszących się do poszczególnych grup nadawców. W szczególności chodzi tu o realizację zadań związanych ze statusem

nadawców publicznych i wypełnianie warunków koncesji przez nadawców koncesjonowanych.

Głównym narzędziem kontroli jest sprawozdawczość programowa nadawców oraz monitoring programów. Obie formy kontroli obejmują zarówno nadawców publicznych, jak i koncesjonowanych.

Sprawozdania nadsyłane są w cyklu rocznym i dostarczają informacji o zawartości programów nadawanych w ciągu roku oraz o realizacji zobowiązań programowych, wynikających z ustawy o radiofonii i telewizji, rozporządzeń KRRiT i warunków koncesji.

Monitoring nadawanych programów (dokonywany zawsze na materiale poemisyjnym) realizowany jest przez Krajową Radę w różnych cyklach i przedziałach czasowych, zależnie od badanego zagadnienia. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji prowadzi trzy podstawowe rodzaje monitoringu:

- **k o m p l e k s o w y**, prowadzony najczęściej na próbie tygodniowej, mający na celu charakterystykę całości danego programu, dostarczający jego opisu jakościowego. Uzupełnia on i weryfikuje dane uzyskane poprzez sprawozdawczość programową nadawcy. Służy zbadaniu zgodności nadawanego programu z koncesją lub, w przypadku nadawców publicznych, z zadaniami określonymi w ustawie o radiofonii i telewizji;
- **p r o b l e m o w y**, który koncentruje się na analizie zagadnień szczegółowych określonych w ustawie o radiofonii i telewizji, w prawie prasowym lub innych regulacjach prawnych dotyczących działalności programowej mediów elektronicznych;
- **i n t e r w e n c y j n y**, którego podstawą są skargi i zażalenia wpływające do KRRiT.

W 2000 roku przeprowadzono łącznie monitoring 12 800 godzin programu – w tym 9380 godzin programów radiowych i 3420 godzin programów telewizyjnych.

Monitoring koncentrował się przede wszystkim na radiowych programach koncesjonowanych ze względu na fakt, że w 2001 roku wygasają koncesje wielu z nich.

Wymienione, komplementarne formy kontroli pozwalają ocenić działalność programową nadawców i respektowanie przez nich obowiązującego prawa.

Oprócz realizacji zadań ściśle kontrolnych KRRiT inicjuje publiczne debaty wokół, dostrzeżonych w wyniku kontroli, ważnych problemów dotyczących mechanizmów oddziaływania i społecznego znaczenia mediów.

W 2000 roku debaty te koncentrowały się wokół problemu edukacji medialnej oraz ochrony dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w programach radiowych i telewizyjnych. Debaty te, prowadzone z udziałem specjalistów (psychologów, socjologów, kulturoznawców), przedstawicieli odbiorców i samych nadawców, służą uwrażliwieniu nadawców na społeczne konsekwencje ich działalności i wzmocnieniu poczucia odpowiedzialności za treści przekazywane w programach. Tym samym przyczyniają się do pełniejszej realizacji społecznych zadań mediów, określonych w ustawie o radiofonii i telewizji.

Kontrola działalności programowej nadawców publicznych

4.11 Podobnie jak w latach ubiegłych, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji przeprowadziła analizę sprawozdań złożonych przez radiowych i telewizyjnych nadawców publicznych dotyczących programu nadawanego w minionym roku. Takie badania prowadzone są systematycznie od pięciu lat.

Analiza objęła wszystkich nadawców publicznych, czyli następujące podmioty:

- Polskie Radio S.A., nadające cztery programy ogólnokrajowe: PR 1, PR 2, PR 3, Radio BIS oraz program dla zagranicy Radio Polonia;
- 17 rozgłośni regionalnych radia publicznego, nadających programy z następujących miast: Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Katowice, Kielce, Koszalin, Kraków, Lublin, Łódź, Olsztyn, Opole, Poznań, Rzeszów, Szczecin, Warszawa, Wrocław i Zielona Góra;
- TVP S.A., nadająca dwa programy ogólnokrajowe: TVP 1 i TVP 2, dwanaście programów oddziałów terenowych TVP S.A, zlokalizowanych w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Krakowie, Katowicach, Lublinie, Łodzi, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie, Wrocławiu oraz program TV Polonia adresowany do Polaków za granicą.

Sprawozdania zawierały dane dotyczące następujących kwestii szczegółowych:

- struktura gatunkowa programu w rocznym czasie emisji;
- tematyka regionalna i lokalna w programie;
- oferta programowa dla dzieci i młodzieży;
- audycje służące umacnianiu rodziny, kształtowaniu postaw prozdrowotnych i zwalczaniu patologii społecznych, czyli stanowiące realizację ważnej części tzw. misji mediów publicznych;
- audycje adresowane do mniejszości narodowych i grup etnicznych;
- audycje oświatowe dla szkół i innych placówek oświatowo -wychowawczych;
- programy dla odbiorców za granicą;
- kwoty wymaganych w ustawie o radiofonii i telewizji rodzajów produkcji w nadanych programach, w brzmieniu obowiązującym do 18 maja 2000 roku, tj. audycji wytworzonych przez producentów krajowych, audycji wytworzonych przez producentów krajowych innych niż nadawca i audycji wytworzonych przez producentów europejskich (art. 15 ust. 1, 2, 3 w brzmieniu obowiązującym do 18 maja 2000 roku).

W związku nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji w sprawozdaniach znalazły się wprowadzone po raz pierwszy następujące informacje:

- kwoty wymaganych w ustawie o radiofonii i telewizji, w brzmieniu obowiązującym od 19 maja 2000 roku, następujących audycji i pozycji programu:
 - a. w odniesieniu do obu kategorii nadawców, tj. do nadawców radiowych i telewizyjnych: kwoty utworów słowno- muzycznych w języku polskim w łącznym czasie emisji utworów słowno- muzycznych w programie (art. 15 ust. 2); utworów muzycznych związanych z kulturą polską w łącznym czasie utworów muzycznych w programie (art. 15 ust. 3); audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim w okresie 3 lat przed ich emisją w programie (art. 15a ust. 2);
 - b. w odniesieniu tylko do nadawców telewizyjnych: kwoty audycji wytworzonych pierwotnie w języku polskim (art. 15 ust. 1); audycji wytworzonych przez producentów europejskich (art. 15 ust. 4); audycji wytworzonych przez europejskich producentów niezależnych, z uwzględnieniem preferencji dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie (art. 15a ust. 1).

Wyniki analiz dokonanych na podstawie powyższych kategorii przedstawione zostały w rozdziale II części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

4.12 W 2000 roku prowadzono także monitoring problemowy programów radiofonii i telewizji publicznej. W kilku przypadkach monitoring obejmował także programy nadawców koncesjonowanych. Analizą objęto następujące problemy:

- realizacja przez rozgłośnie regionalne Polskiego Radia szczególnych, ustawowych zadań mediów publicznych, na przykładzie nadanych w 2000 roku audycji edukacyjno - poradniczych oraz literackich i form udramatyzowanych. Przeprowadzono trzykrotny monitoring tygodniowych prób programów wszystkich rozgłośni. Wyniki analizy były jednym z kryteriów przy rozdziale środków z abonamentu;
- równowaga, rzetelność i bezstronność w wybranych audycjach publicystycznych nadawanych przez telewizję publiczną podczas kampanii wyborczej na urząd Prezydenta RP;
- funkcjonowanie w ogólnopolskich programach telewizji publicznej i koncesjonowanej systemu oznakowań, służącego ochronie dzieci i młodzieży przed szkodliwymi dla nich treściami w emitowanych audycjach;
- obecność w ogólnopolskich programach telewizyjnych audycji dotyczących zagadnień integracji Polski z Unią Europejską;
- tematyka kulturalna na antenie programów Polskiego Radia S.A.

Wyniki wymienionych analiz zostały przedstawione poniżej w punkcie „Analizy problemowe”.

Kontrola działalności programowej nadawców koncesjonowanych

4.13 W 2000 roku Krajowa Rada kontynuowała obserwację programów radiowych nadawców koncesjonowanych, których koncesje wygasają w roku bieżącym. Nadawców tych poddano podwójnej kontroli, poprzez sprawozdawczość programową i monitoring programów.

Sprawozdanie programowe dotyczące programów koncesjonowanych obok informacji o budowie programu i o realizacji przepisów ustawy o radiofonii i telewizji zawierało dane dotyczące warunków koncesji, w tym udziału tematyki lokalnej w nadawanym programie.

4.14 W 2000 roku przeprowadzono monitoring programów 67 stacji radiowych, których koncesje wygasają w bieżącym roku. Były to następujące stacje:

- 3 stacje nadające program o zasięgu ogólnokrajowym: Radio RMF FM, Radio Zet, Radio Maryja;
- 2 stacje o zasięgu tzw. ponadregionalnym: Radio WaWa i Radiostacja (dawna Rozgłośnia Harcerska)
- 38 stacji lokalnych: Radio Akadera (Białystok), Radio Aleks (Zakopane), Radio Bielsko (Bielsko-Biała), Radio C96,6 FM (dawniej Radio City, Częstochowa), Radio Centrum (Lublin), Radio Centrum (Rzeszów), Radio Classic (Łódź), Radio Delta (Bielsko-Biała), Radio EL Eska (dawniej Radio El, Bydgoszcz), Radio El (Legnica), Radio Eska Gorzów (dawniej Radio GO, Gorzów Wielkopolski), Radio Eska Trójmiasto (dawniej Radio Arnet, Gdańsk), Radio Eska Nord (Gdynia), Radio Fan (Poznań), Radio 90 FM

(Wodzisław Śląski), Radio Gra (Toruń), Radio Inowrocław (Inowrocław), Radio Klakson (Wrocław), Radio Kolor (Warszawa), Radio Leliwa (Tarnobrzeg), Radio Manhattan (Łódź), Radio Pomoże (Bydgoszcz), Radio MEGA FM (Pszczyna), Radio Park (Kędzierzyn Koźle), Radio Plama (Szczecin), Radio POP 93,6 FM (dawniej Radio Barys, Siemianowice Śląskie), Radio Pro Kolor (Opole), Radio Puls (Lublin), Radio Puls (Płock), Radio Reja (Szczecinek), Radio Rekord (Radom), Radio Top (Katowice), Radio Toruń (Toruń), Twoje Radio Jowisz (Jelenia Góra), Radio Vanessa (Racibórz), Radio W (Włocławek), Radio WAMA (Olsztyn), Radio Ziemi Wieluńskiej (Wieluń);

- 24 stacje diecezjalne lub zakonne, w tym:
 - a. 4 stacje mające w koncesji pełny zapis warunków programowych: Radio Głos (Diecezja Pelplińska), Radio Gorzów (Diecezja Zielonogórsko-Gorzowska), Radio Plus Św. Wojciech, Radio Niepokalanów (Ojcowie Franciszkanie);
 - b. 20 stacji mających w koncesji skrócony zapis warunków w zakresie programu, obejmujący jedynie charakter programu i dobowy czas emisji: Katolickie Radio Radomskie Ave (Diecezja Radomska), Radio Ave Maryja (Archidiecezja Przemyska obrządku łacińskiego), Katolickie Radio Ciechanów (Diecezja Płocka), Radio Dobra Nowina (Diecezja Tarnowska), Radio Katolickie Diecezji Kaliskiej (Diecezja Kaliska), Radio Miłosierdzie (Archidiecezja Białostocka), Katolickie Radio Podlasia (Diecezja Siedlecka), Katolickie Radio Poznań (Archidiecezja Poznańska), Katolickie Radio Rodzina (Archidiecezja Wrocławska), Radio Teraz (Diecezja Koszalińsko-Koło-brzeska), Katolickie Radio Zamość (Diecezja Zamojsko - Lubaczowska), Radio Warszawa – Praga (Diecezja Warszawsko - Praska), Radio Quo Vadis (Parafia św. Józefa w Pasłęku), Radio Plus Gdańsk (Archidiecezja Gdańska), Krakowskie Radio Mariackie Plus (Archidiecezja Krakowska), Radio Plus Lublin (Archidiecezja Lubelska), Radio Plus Lipiany (Archidiecezja Szczecińsko-Kamieńska), Radio Plus między Łodzią a Warszawą (dawniej Katolickie Radio Victoria, Diecezja Łowicka), Radio Plus Opole (Diecezja Opolska), Radio Plus Płock (Diecezja Płocka).

Monitoring prowadzony był w większości przypadków na tygodniowych próbach programów. Jedynie w odniesieniu do stacji diecezjalnych nie mających w koncesji pełnego zapisu warunków programowych zastosowano próbę trzydniową.

4.15 Jak wykazał monitoring, stacje koncesjonowane o zasięgu ogólnopolskim nadają programy zgodnie z wymaganiami określonymi w koncesjach. W przypadku Radia RMF FM i Radia Zet dużą część programu zajmuje muzyka (65-70%), a obok tego audycje informacyjno-publicystyczne i rozrywka (RMF FM łącznie ok. 21%, Radio Zet łącznie ok. 30%). Nadawana muzyka ma wyłącznie charakter rozrywkowy. Prezentowany jest na obu antenach współczesny rock i pop.

W programie Radia Maryja muzyka zajmuje mniejszą część programu (ok. 20%-25%). Nadaje ono przede wszystkim muzykę religijną. Warto zaznaczyć, że w programie dominuje muzyka polska. W części słownej najwięcej miejsca zajmują audycje o charakterze religijnym (33%), duży udział mają także audycje informacyjno-publicystyczne.

4.16 W przypadku dwóch stacji o zasięgu ponadregionalnym, których koncesje wygasają w 2001 roku - Radio WaWa i Radiostacja - monitoring wykazał, że duży udział w ich programach zajmuje muzyka (71% w Radio WaWa, 69,5% w Radiostacji). W części słownej programu dominują: w Radio WaWa - informacja i publicystyka, w Radiostacji – informacja i audycje rozrywkowe. Stacje te, jak wykazał monitoring tygodniowej próby programu, wypełniały wymagania koncesji pod względem obecności w programach audycji

informacyjnych i publicystycznych. Miały natomiast trudności z realizacją koncesji w zakresie audycji artystycznych.

Jak wykazał monitoring, stacje radiowe o zasięgu lokalnym nadawały głównie programy muzyczno-informacyjne. Ich najsilniejszą stroną był w większości przypadków silny związek z lokalną społecznością, dla której nadają program. Większość stacji wypełniała wymagania koncesji w zakresie tematyki lokalnej w programie. Stacje te natomiast miały często trudności z realizacją trudniejszych i kosztowniejszych form programowych, tj. audycji edukacyjnych i artystycznych.

Fakty te są istotną informacją dla Krajowej Rady przy podejmowaniu decyzji w nowym procesie koncesyjnym.

4.17 Stacje diecezjalne oraz parafialne, które tworzą program samodzielnie, różnią się od stacji należących do porozumienia programowego Plus przede wszystkim większym udziałem audycji religijnych oraz silniej zaznaczoną lokalnością. Odmienny jest także rodzaj nadawanej muzyki. Stacje te emitują przede wszystkim muzykę religijną, w dużej mierze jest to muzyka polska.

Analizy problemowe

4.18 W 2000 roku kontynuowano badanie udziału w programach regionalnej radiofonii publicznej audycji edukacyjno – poradniczych, literackich oraz form udratyzowanych. W ramach badania przeprowadzono dwukrotny monitoring tych audycji. Wyniki analizy wykorzystywane są jako jedno z kryteriów przy rozdziale środków z abonamentu.

Celem monitoringu było sprawdzenie wielkości udziału tych audycji w tygodniowym programie poszczególnych rozgłośni, określenie rodzaju tych audycji i weryfikacja ich zgodności z kryteriami programowymi, opracowanymi przez KRRiT w porozumieniu z nadawcami.

Monitoring wykazał, że w odniesieniu do audycji edukacyjno - poradniczych wszystkie rozgłośnie przekroczyły w skali tygodnia, ustalony przez KRRiT, minimalny udział tych audycji w programie, wynoszący 3% rocznego czasu emisji (tj. 263 godzin rocznie, średnio 5 godzin tygodniowo). Ponad połowa rozgłośni osiągała udział dwukrotnie lub nawet trzykrotnie wyższy, na poziomie 6 – 10% tygodniowego czasu emisji. Tylko jedna stacja realizowała w badanym okresie udział tych audycji na minimalnym poziomie postulowanym przez KRRiT (3,6%).

Nieco gorzej rysuje się sytuacja w odniesieniu do drugiej kategorii audycji preferowanych, tj. literackich i form udratyzowanych. Minimalnego udziału tych audycji, wynoszącego 2 procent programu (czyli 175 godzin rocznie, średnio 3,5 godziny tygodniowo) nie osiągnęły w badanych tygodniach 4 stacje, a jedna stacja realizowała ten udział niesystematycznie.

Udział na poziomie minimum (2-2,5%) realizowało w badanym okresie 6 rozgłośni. Powyżej minimum plasowało się dalszych 6 stacji, w tym jedna z nich realizowała udział omawianych audycji literackich na poziomie nawet dwukrotnie wyższym (4,4%) niż wynosi wymagany próg.

Trzeba dodać, że w porównaniu z 1999 rokiem w programach rozgłośni nastąpił niewielki wzrost udziału audycji literackich i form udratyzowanych. Jak wykazał monitoring, zmniejszyła się liczba stacji nie osiągających udziału minimalnego (z ośmiu stacji

w 1999 roku do pięciu w 2000 roku), zwiększył się też średni udział tej kategorii audycji w programach.

Udział audycji edukacyjno – poradniczych i literackich w programach rozgłośni regionalnych PR S.A. wzrasta systematycznie, choć w niejednakowym stopniu w odniesieniu do obu tych kategorii. Niewątpliwie podstawowe znaczenie ma tu fakt, że audycje te, zgodnie z decyzją Krajowej Rady, od trzech lat są objęte szczególnymi preferencjami przy rozdziale środków z wpływów z abonamentu.

4.19 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, wykonując delegację ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wydała:

- rozporządzenie z 6 lipca 2000 roku w sprawie nieodpłatnego przedstawiania w programach ogólnokrajowych telewizyjnych i radiowych przez Państwową Komisję Wyborczą informacji, wyjaśnień i komunikatów związanych z wyborami;
- rozporządzenie z 31 sierpnia 2000 roku w sprawie podziału nieodpłatnego czasu rozpowszechniania audycji wyborczych, zakresu rejestracji, sposobu przygotowania i emisji tych audycji.

W stanowisku z 24 sierpnia 2000 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji sformułowała podstawowe zasady relacjonowania przebiegu kampanii wyborczej w mediach elektronicznych. KRRiT przypomniała dziennikarzom, że podstawowym obowiązkiem jest między innymi przestrzeganie standardów rzetelności, profesjonalizmu i niezależności. Przekazywane informacje powinny być wyraźnie oddzielone od komentarza. Krajowa Rada uznała, że w czasie kampanii wyborczej wszyscy kandydaci na urząd prezydenta muszą mieć w mediach zagwarantowane równe szanse. Nadawcy - zarówno publiczni, jak i koncesjonowani - powinni jednakowo pokazywać działania i przybliżyć programy wyborcze wszystkich kandydatów. Programy te powinny być poddane profesjonalnemu omówieniu i rzetelnej analizie.

Krajowa Rada przeprowadziła monitoring audycji, które umożliwiały widzom bezpośredni kontakt z osobą kandydata na urząd prezydenta bądź z jego przedstawicielem, a także monitoring tych audycji, w których omawiane były programy wyborcze kandydatów.

Monitoringowi poddano następujące audycje cykliczne w TVP S.A.:

- Forum Wyborcze,
- Tygodnik Wyborczy Jedyńki,
- Kandydat,
- Kandydaci w Dwójce.

Audycje Forum Wyborcze, Tygodnik Wyborczy Jedyńki oraz Kandydat były zaadaptowaną do potrzeb kampanii wyborczej wersją stałych cykli nadawanych w Programie 1 TVP Forum, Tygodnik Polityczny Jedyńki oraz Gość Jedyńki. Audycja Kandydaci w Dwójce była specjalnie realizowana na potrzeby kampanii wyborczej. Audycje te w obu programach telewizji publicznej były nadawane w okresie od 5 września (czyli po ogłoszeniu przez PKW listy zarejestrowanych kandydatów) do 6 października 2000 roku (ostatni dzień kampanii, poprzedzający ciszę wyborczą 7 października i wybory 8 października 2000 roku). TVP SA wyemitowała 36 własnych audycji wyborczych o łącznym czasie trwania 18 godzin 20 minut.

Wymienione audycje były analizowane pod kątem kryterium zachowania w audycjach równowagi, rzetelności i bezstronności. Pozytywnie należy ocenić sam pomysł wszystkich

nadanych cykli audycji. Dwa zróżnicowane cykle publicystyczne (Kandydat i Kandydaci w Dwójce) miały umożliwić kandydatom w rozmowie na żywo zaprezentowanie widzom siebie, własnych poglądów i wizji prezydentury. Założeniem Forum Wyborczego było umożliwienie przedstawicielom sztabów wyborczych wyjaśnienia najbardziej interesujących kwestii z programów wyborczych kandydatów. W cyklu Tygodnik Wyborczy Jedyńki i w ostatnim odcinku Forum Wyborczego zamysłem autorów audycji było zapoznanie widzów z opiniami ekspertów o programach kandydatów. Nie wszystkie cele tych audycji udało się w jednakowym stopniu zrealizować, stąd też ocena nie jest we wszystkich przypadkach pozytywna.

Pozytywnie oceniono audycję **Forum Wyborcze**. Nie stwierdzono naruszenia równowagi w realizacji audycji i nadawaniu cyklu. Każde wydanie miało dobrą, stałą porę emisji (ten sam dzień tygodnia) i jednakowy czas trwania. We wszystkich wydaniach Forum Wyborczego dołożono starań, aby widzowie otrzymali możliwie pełne oraz rzetelne informacje o kandydatach i ich programach. Równowagę zapewniało zaproszenie przedstawicieli wszystkich sztabów wyborczych, losowy dobór przedstawicieli kandydatów do poszczególnych wydań audycji oraz zapewnienie uczestnikom przez prowadzącego jednakowego limitu czasu na wystąpienia, co gwarantowało równy łączny limit czasu. Zastosowano ponadto zasadę jednakowego doboru tematów do rozmowy w każdej audycji i wobec każdego z przedstawicieli kandydatów.

Nie zgłoszono zastrzeżeń do bezstronności prowadzącego audycję dziennikarza ani jej autorów. Nie zaobserwowano przejawów angażowania się dziennikarza po stronie jednego z kandydatów. Również rzetelność prowadzącego audycję nie budziła zastrzeżeń. Pytania zadawane przez prowadzącego były dobrze przygotowane i odwoływały się do istotnych elementów programu każdego z kandydatów. Prowadzący odznaczał się dążeniem do przekazywania informacji prawdziwej i pełnej. Jego pytania cechowała dobra znajomość faktów dotyczących kandydatów, a przytaczane w nich informacje oparte były na wiarygodnych źródłach.

Wszystkie wydania audycji **Kandydat** miały stałą porę emisji i jednakowy czas trwania. W każdym wydaniu występował jeden kandydat. Pod tym względem wszyscy kandydaci zostali potraktowani równo. Jednak nie zawsze udało się autorom zachować równowagę w tym cyklu. Rozmowy z kandydatami były prowadzone przez dwóch różnych dziennikarzy. Każdy z nich miał inny styl prowadzenia rozmowy. Brak równowagi ujawnił się także w doborze tematyki rozmów z każdym z kandydatów, w różnym stopniu szczegółowości pytań, w niejednakowej dyscyplinie odpowiedzi wymaganej od kandydatów oraz w niejednakowym stosunku prowadzących do wszystkich kandydatów. Również pod względem rzetelności nie można dokonać jednoznacznie pozytywnej oceny dziennikarzy. W wielu pytaniach zadawanych kandydatom znalazły się błędy merytoryczne, co świadczy o słabym przygotowaniu prowadzących.

Rozmowy z niektórymi kandydatami były podporządkowane z góry założonemu stereotypowemu wyobrażeniu o nich. Utrudniało to bądź uniemożliwiało widzom samodzielne wyrobienie sobie opinii o każdym z kandydatów. Za nierzetelność dziennikarską trzeba uznać również brak dociekliwości w rozmowie z niektórymi kandydatami oraz nadmierną dociekliwość, przechodzącą w napastliwość, wobec innych.

Różnicowano również kandydatów ze względu na ich pozycję i poglądy, a brak bezstronności wyrażał się także poprzez inne zachowania w stosunku do kandydatów (ton wypowiedzi, mimika).

W związku z emisją audycji 6 października 2000 roku z udziałem kandydata na urząd Prezydenta RP Mariana Krzaklewskiego Krajowa Rada przyjęła 21 listopada 2000 roku

oświadczenie stwierdzając naruszenie zasad jakimi powinny kierować się środki przekazu. Krajowa Rada podkreśliła, że nastąpiło w szczególności naruszenie obowiązków telewizji publicznej określonych w art. 21 ust. 2 pkt 1-3 ustawy o radiofonii i telewizji. Sposób prowadzenia audycji oraz dobór i forma zadawania pytań kandydatowi na urząd Prezydenta RP naruszyły zasady rzetelności i obiektywizmu. Niepokój wzbudza fakt, iż do naruszenia zasad profesjonalizmu dziennikarskiego doszło w telewizji publicznej, w której obiektywizm i rzetelność winny być szczególnie zachowane. W związku z emisją tej audycji Krajowa Rada wezwała wszystkich nadawców do podjęcia działań zapobiegających podobnym wydarzeniom.

W cyklu wyborczym **Kandydaci w Dwójce** formuła audycji stwarzała wszystkim kandydatom takie same warunki prezentacji poglądów i programów wyborczych.

W audycji tej równowaga wyrażała się zachowaniem stałej i dobrej pory emisji, jednakowym czasem trwania każdego wydania oraz obecnością wszystkich kandydatów. Zachowano ponadto równowagę w doborze tematów rozmów i doborze dziennikarzy rozmawiających z kandydatami (z każdym z kandydatów rozmawiała ta sama czwórka dziennikarzy).

W audycji **Kandydaci w Dwójce** popełniono podobne błędy jak w audycji **Kandydat**: nierzetelne przygotowanie dziennikarzy do rozmów, narzucanie kandydatom i widzom własnego punktu widzenia i własnych ocen, w odniesieniu do niektórych kandydatów podporządkowywanie rozmów stereotypowemu wyobrażeniu o kandydacie, brak poszanowania dla niektórych kandydatów jako gości audycji wyborczych, uniemożliwienie niektórym kandydatom rzetelnego przedstawienia nie tylko własnych poglądów, ale nawet repliki na zarzuty.

Uznano, że mimo niewątpliwego waloru, jakim była obecność w programie „na żywo” wszystkich kandydatów i interesującej, adekwatnej do wymogów kampanii wyborczej formuły, autorzy audycji nie stworzyli wszystkim porównywalnych warunków, umożliwiających prezentację ich sylwetek i programów wyborczych. Audycja pozwoliła poznać widzom tylko wizerunek poszczególnych kandydatów oraz w ograniczonym zakresie ich poglądy na kwestie społeczne i polityczne.

W audycji **Tygodnik Wyborczy Jedyńki** nie występowali ani kandydaci, ani ich reprezentanci. W audycjach omawiano programy wyborcze kandydatów. Monitoring wykazał, że cykl ten zawierał najwięcej naruszeń równowagi, bezstronności i rzetelności.

Jako zastrzeżenie do autorów **Tygodnika Wyborczego Jedyńki** można zgłosić brak obecności kandydatów. W audycji konfrontowano fragmenty programów wyborczych kandydatów z opiniami ekspertów. W ten sposób uniemożliwiono kandydatom obronę programów, ich wyjaśnienie czy sprostowanie.

Brak równowagi zaobserwowano też w doborze ekspertów zapraszanych do poszczególnych audycji. Zasada doboru ekspertów była nieczytelna dla widzów.

Zastrzeżenia budził też sposób prezentacji programów wyborczych 13 kandydatów. Jedno- dwuzdaniowe cytaty wyrwane z kontekstu odczytywane przez dziennikarzy w trakcie toczącej się w studiu dyskusji były jedyną formą prezentacji programów. W audycji nie informowano o źródłach, z których pochodziły odczytywane cytaty. Programy nie wszystkich kandydatów były też cytowane przy okazji omawiania każdego z tematów audycji. Uniemożliwiło to dostarczenie wyborcom pełnej wiedzy o programach kandydatów.

Analiza audycji wyborczych wykazała, że większość z nich – z wyjątkiem **Forum Wyborczego** – została zrealizowana bez uwzględnienia stanowiska KRRiT z 24 sierpnia 2000

roku. Porównanie własnych audycji wyborczych nadawcy publicznego nadanych w kampaniach wyborczych w latach 1995 i 2000 prowadzi do wniosku, że łączny czas trwania audycji, w których kandydaci uczestniczyli osobiście, był w roku 2000 znacząco krótszy niż podczas I tury kampanii prezydenckiej sprzed pięciu lat (7 godzin 25 minut w roku 2000 wobec 20 godzin 15 minut w 1995 roku). Nawet uwzględniając fakt, iż wówczas startowało w wyborach aż 17 pretendentów do prezydenckiego fotela - w porównaniu z 13 kandydatami w roku 2000 – należy stwierdzić, że przypadający wówczas średnio na jednego kandydata czas trwania audycji umożliwiającej bezpośrednią prezentację programu i osoby był w 1995 roku znacznie dłuższy (1 godzin 11 minut) niż podczas kampanii w roku 2000 (45 minut).

4.20 W 2000 roku nastąpiło wzmocnienie ochrony niepełnoletnich przed szkodliwymi dla nich treściami i obrazami w programach radiowych i telewizyjnych. Do ustawy o radiofonii i telewizji wprowadzono przepis zabraniający całkowicie emisji audycji lub innych przekazów zagrażających fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich, w szczególności zawierających treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony i nadmierny eksponujących przemoc.

Wprowadzono też jednolity system oznakowań audycji, mający na celu ochronę młodocianych widzów przed treściami negatywnie wpływającymi na ich rozwój psychiczny i emocjonalny. W kwietniu 2000 roku najwięksi nadawcy telewizyjni zaczęli umieszczać przy niektórych pozycjach programu specjalne znaki ostrzegawcze.

Działania te były poprzedzone, podjętymi z inicjatywy Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, prawie trzyletnimi pracami nad wprowadzeniem dobrowolnego samoograniczenia się nadawców w celu podjęcia skutecznych działań dla ochrony dzieci i młodzieży przed odbiorem audycji, które mogą zagrażać ich fizycznemu, psychicznemu i moralnemu rozwojowi. W pracach tych uczestniczyły zespoły naukowe z Warszawy i Lublina oraz przedstawiciele nadawców telewizyjnych. W lutym 1999 roku powstał dokument pod nazwą Porozumienie Polskich Nadawców Telewizyjnych „Przyjazne Media”, w którym sygnatariusze, „świadomi odpowiedzialności za dobro widza i w celu praktycznej realizacji odnośnych przepisów prawa”, zobowiązali się dobrowolnie do respektowania trzech głównych zasad:

- uczynienia wszystkiego, co jest możliwe, by dzieci i młodzież nie były narażone na oglądanie programów, które nie są dla nich odpowiednie;
- eliminacji programów eksponujących brutalność i przemoc oraz naruszających powszechnie przyjęte normy obyczajowe;
- wprowadzenia jednolitego systemu ostrzegania widzów, a szczególnie rodziców dzieci i młodzieży, o potencjalnej szkodliwości programów dla różnych grup wiekowych.

Niestety przez następne pół roku po podpisaniu Porozumienia zobowiązania nadawców nie były realizowane. W 1999 roku KRRiT ponownie zaapelowała do uczestników Porozumienia o intensyfikację prac nad wprowadzeniem jego postanowień w życie. Pod koniec 1999 roku ukonstytuowała się i podjęła pracę stała Komisja Sygnatariuszy, która na początku 2000 roku przesłała Przewodniczącemu KRRiT projekt jednolitego systemu oznakowań programów, przewidujący trzy rodzaje oznakowań: dwa znaki ostrzegawcze i jeden sygnalizujący, że pozycja przeznaczona jest dla wszystkich. Projekt ten wzbudził wątpliwości KRRiT, a przede wszystkim obawy dotyczące możliwości emisji pozycji oznaczonych kategorią „tylko dla dorosłych” w tzw. czasie chronionym (w godzinach 6.00 - 23.00), kiedy to zabroniona jest emisja audycji i innych przekazów, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich.

Komisja Sygnatariuszy nie uwzględniła tych uwag i w drugiej połowie lutego 2000 roku ogłosiła zasady i kryteria oznakowania programów telewizyjnych. Przyjęto w nich, że oznakowaniu będą podlegały filmy fabularne i dokumentalne, seriale (w tym wybrane seriale animowane) i audycje publicystyczne. Wprowadzono 3 kategorie oznakowań oraz odpowiadające im znaki graficzne:

- I - „dla wszystkich”,
- II - „za zgodą rodziców”,
- III - „tylko dla dorosłych”.

Każdej z tych kategorii towarzyszyły kryteria kwalifikacji, określone dość ogólnikowo. Zgodnie z nimi w audycjach adresowanych do wszystkich, których oznakowanie pozostawiono do wyłącznej decyzji nadawcy, powinno się unikać przemocy fizycznej, psychicznej, wszelkich wulgaryzmów i scen erotycznych. Zakwalifikowanie audycji do kategorii „za zgodą rodziców” miało ostrzegać rodziców i opiekunów, że zawierają one sceny drastyczne, erotyczne lub wulgaryzmy językowe, nie dominujące jednak w tych audycjach i uzasadnione wewnętrzną logiką utworu, niosącego jako całość przesłanie artystyczne i moralne. Dla kategorii III - „dla dorosłych” - nie określono żadnych kryteriów, wybór pozostawiając dorosłemu widzowi.

KRRiT z satysfakcją przyjęła fakt podpisania i ogłoszenia przez nadawców telewizyjnych porozumienia w sprawie ochrony niepełnoletnich widzów przed scenami gwałtu i przemocy. Zarazem stanowczo przypomniała nadawcom, że podpisanie dokumentu nie zwalnia ich z obowiązku przestrzegania ustawy o radiofonii i telewizji, a w szczególności przepisu zakazującego emisji audycji, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, między godziną 6.00 a godziną 23.00.

Po tym etapie dyskusji i uzgodnień, w kwietniu 2000 roku, opracowany przez Komisję Sygnatariuszy system oznakowań został wprowadzony w życie w postaci piktogramów ukazujących się na ekranie.

KRRiT od początku śledziła praktykę stosowania przez nadawców oznakowań poszczególnych gatunków telewizyjnych. W lipcu i wrześniu ubiegłego roku przeprowadzono monitoring programów telewizji publicznej, telewizji Polsat, TVN, TV4 i kodowanego Canal+ (na tygodniowych próbach, łącznie ponad 1800 godzin). Celem analizy było sprawdzenie stosowania w praktyce systemu oznakowań przez nadawców.

Po sześciu miesiącach stosowania oznakowań trudno jest znaleźć pełne podstawy do stwierdzenia iż system oznakowań przyjęty dobrowolnie przez nadawców, funkcjonuje prawidłowo. Widoczny jest brak konsekwencji w postępowaniu nadawców. Zaczyna się to już na etapie klasyfikacji produkcji audiowizualnej do odpowiedniej kategorii. Występuje tu tzw. płynność klasyfikacyjna, która zdaje się mieć źródło w sprowadzeniu klasyfikacji tylko do III kategorii. Kategoria II „za zgodą rodziców” ma pojemność tak ogromną, że propozycje programowe nią oznaczone mogą oglądać i dzieci poniżej 12 lat i te, które wchodzą w pełnoletność. W jednym kodzie oznakowań umieszczano przekazy telewizyjne, do oglądania których pożądana jest zgoda rodziców i te, dla których zgoda rodziców jest nieodzowna.

Załączony do Porozumienia „Przyjazne Media” katalog zasad kwalifikacji programów telewizyjnych do kategorii wiekowych dzieci i młodzieży wyraźnie wyodrębnił cztery grupy wiekowe niepełnoletnich: do lat 7, dzieci w wieku 7-12 lat, 12 – 15 lat i młodzież w wieku 15 – 18 lat. Każdej grupie wiekowej towarzyszy wyjaśnienie, jakich propozycji programowych dzieci w danym okresie rozwojowym nie powinny oglądać. W II grupie wyraźnie brakuje

dotatkowego oznakowania informującego, że dana pozycja może być oglądana przez widza, który ukończył 12 lat.

Inna wyraźna płynność klasyfikacyjna jest widoczna między kategoriami II i III. Na podstawie monitoringu programu trudno jest znaleźć odpowiedź na pytanie, jakie elementy składowe przekazu (rodzaj obrazu, liczba i gatunek scen przemocy, realizm przedstawienia, wulgaryzmy językowe itp.) decydowały o zakwalifikowaniu go przez nadawcę do tej lub innej kategorii. Brak jednolitych, obowiązujących wszystkich nadawców kryteriów klasyfikacji, zwłaszcza filmów, powoduje, że przekazy o jednakowym ładunku przemocy i innych drażliwych scenach zostały zakwalifikowane do różnych kategorii, zależnie od wrażliwości nadawcy, bądź też, że takie same tytuły mają różne oznakowania. Najwięcej uwag dotyczy czasu emisji pozycji nie przeznaczonych dla wszystkich. Skoro w całej monitorowanej próbie ponad 20% pozycji oznakowanych „za zgodą rodziców” zostało wyemitowanych w godzinach od 6.00 do 18.00, a co czwarta pozycja adresowana tylko do dorosłych została nadana między godziną 18.00 a 23.00, to jest to poważny sygnał, że znaczna część nadawców wywiązuje się jedynie połowicznie z przyjętych zobowiązań. W przypadkach emisji przed godziną 23.00 propozycji programowych ze znakiem czerwonym (tylko dla dorosłych) mamy do czynienia z wprowadzeniem chaosu do istniejących ustawowych przepisów, czy wręcz ze świadomym omijaniem ustawy o radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji 28 listopada 2000 roku zorganizowała konferencję poświęconą ocenie i perspektywom Porozumienia Nadawców „Przyjazne Media”. Przebieg konferencji potwierdził celowość zawartego porozumienia. Wykorzystując dorobek konferencji, KRRiT zajęła stanowisko dotyczące oceny funkcjonowania Porozumienia Polskich Nadawców Telewizyjnych „Przyjazne Media”, w którym przede wszystkim podkreśla, że wprowadzenie systemu znaków ostrzegawczych nie wyczerpuje treści zawartych w porozumieniu. Konieczne jest wypracowanie przez nadawców bardziej precyzyjnych kryteriów kwalifikacji audycji do „pasma chronionego”. KRRiT wyraża zaniepokojenie brakiem postępu w realizacji zobowiązania nadawców do stworzenia form stałego publicznego dialogu z rodzicami, nauczycielami i wychowawcami oraz z organizacjami wyrażającymi opinie widzów. Obserwacja dotychczasowych praktyk nadawców dostarcza, zdaniem KRRiT, wielu przesłanek do korekty dotychczasowego systemu znaków ostrzegawczych.

Zalecenia KRRiT dążą do powiązania systemu oznakowań z podziałem na grupy wiekowe dzieci i młodzieży, wprowadzenia bardziej szczegółowych oznaczeń w miejsce kategorii „za zgodą rodziców”, umieszczenia w programach stałych audycji poświęconych nauce korzystania z systemu oznakowań. Krajowa Rada oczekuje też od Komisji Sygnatariuszy stałej oceny funkcjonowania przyjętych kryteriów kwalifikacji audycji. Zdaniem KRRiT wyłącznie pełna realizacja Porozumienia „Przyjazne Media” daje szansę na ograniczenie przemocy w telewizji i zapewnia lepszą ochronę dzieci i młodzieży przed szkodliwym wpływem niektórych filmów, audycji i innych przekazów. Niepowodzenie zaś porozumienia spowoduje zaostrenie obowiązujących przepisów prawnych. KRRiT zadeklarowała wolę systematycznej współpracy z sygnatariuszami Porozumienia.

4.21 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, podobnie jak w latach poprzednich, analizowała sposób prezentacji w mediach elektronicznych istotnych problemów społeczno – politycznych i kulturalnych. Przedmiotem badań była obecność problematyki Unii Europejskiej i integracji Polski z UE w programach telewizji publicznej i komercyjnej, a analizą objęto okres od 15 października do 15 listopada 2000 roku.

W analizie zastosowano krzyżujący się zakres badań: obecność tego tematu w łatwym do zidentyfikowania tytule audycji w programach telewizji publicznej, Polsat i TVN (na podstawie prasowych programów dziennych) oraz monitoring audycji informacyjnych i publicystycznych w programach TVN i Polsat.

W zapowiedziach programowych nadawców koncesjonowanych zamieszczanych w prasie nie znaleziono w badanym okresie żadnych wzmianek identyfikujących ewentualny cykl tematyczny. Żadna informacja wskazująca na obecność problematyki unijnej nie pojawiła się również przy tytułach audycji, w których tematyka ta mogłyby się znaleźć. Widz telewizji publicznej posiłkując się prasowym programem telewizyjnym mógł znaleźć tę tematykę w następujących audycjach cyklicznych TVP1: „Euroexpress – magazyn”, „12.20 do Unii – magazyn”, „Twarzą w twarz z Europą”, „Europa regionów” oraz w nadawanej co dwa tygodnie w TVP2 audycji „Europejczycy – program publicystyczny”.

Przeprowadzono również monitoring 70 wydań Faktów (ponad 18 godzin), 16 wydań Kropki nad i (ponad 5 godzin), 4 audycje Fakty, ludzie, pieniądze i 3 wydania magazynu policyjnego Supergliny w TVN oraz 71 wydań Informacji Polsatu i 42 audycje Polityczne Graffiti. Na tle rozmaitych wydarzeń, którym uwagę poświęcono w dziennikach TVN, problematyka Unii Europejskiej, instytucji unijnych i integracji Polski z UE zajęła niewiele miejsca. Na zasadzie wzmianki przy omawianiu innych tematów – problemy te pojawiły się w 13 przekazach, zamieszczonych w 9 wydaniach Faktów. Jako zasadniczy temat informacji kwestia Unii i członkostwa Polski w UE pojawiła się tylko sześć razy (łącznie niespełna 11 minut). W czterech przypadkach wzmianka o Unii lub instytucjach zjednoczonej Europy pojawiła się jako element przekazu dotyczącego innego tematu. Żadne z wydań Kropki nad i, audycji publicystycznej mającej charakter komentarza politycznego do bieżących wydarzeń, nie było poświęcone sprawom Unii Europejskiej. Odniesienie do niej znalazło się tylko raz przy okazji omawiania kryzysu w polskich zakładach Daewoo.

Cykl „unijny”, dotyczący ochrony konsumentów został zapoczątkowany w pierwszej dekadzie listopada 2000 roku w audycji Fakty, ludzie, pieniądze jako kilkuminutowy przekaz o systemie ochrony konsumentów w Unii. Z zapowiedzianego na antenie cyklu poświęconego bezpieczeństwu w Unii Europejskiej (w ramach magazynu policyjnego Supergliny) ukazał się jeden felieton poświęcony zamachom terrorystycznym ETA, Baskom i ich separatystycznym dążeniom w zjednoczonej Europie.

Również w programie Informacje nadawanym w telewizji Polsat, przekazy dotyczące w jakikolwiek sposób Unii Europejskiej i problematyki integracji były nieliczne. Znalazły się one w 11 wydaniach dziennika (czyli w 15% monitorowanych wydań) i wynosiły łącznie około 15 minut. Pomimo że przekazów tych było niewiele, to miały one charakter rzeczowy i koncentrowały się na meritum sprawy.

Wśród 42 wydań audycji publicystycznej Polityczne Graffiti żadna nie była poświęcona problematyce unijnej. Tematyka ta pojawiała się jedynie przy okazji omawiania niektórych innych problemów.

4.22 Przedmiotem zainteresowania Krajowej Rady była obecność na antenie radia publicznego informacji o pozawarszawskich wydarzeniach kulturalnych. Monitoringiem objęto ponad 230 wydań audycji informacyjnych, informacyjno-publicystycznych i publicystycznych w czterech programach Polskiego Radia, w okresie od 28 października do 10 grudnia 2000 roku.

W grupie audycji informacyjnych poświęconych wyłącznie kulturze badano:

- Informator kulturalny (program 1 PR S.A.)

- Wiadomości kulturalne (program 2 PR S.A.)
- Aktualności kulturalne (program 2 PR S.A.).

W grupie audycji informacyjno-publicystycznych lub publicystyczno-informacyjnych przedmiotem zainteresowania były:

- Radiowy wieczór kulturalny (program 1 P.R. S.A.),
- Rezonans (program 2 P.R. S.A.),
- Co słyszeć w...? (program 2 P.R. S.A.),
- Co słyszeć w Krakowie (program 2 P.R. S.A.),
- Rezonans tygodnia (program 2 P.R. S.A.),
- Przegląd prasy kulturalnej (program 2 P.R. S.A.),
- Magazyn bardzo kulturalny (program 3 P.R. S.A.)
- Varia – magazyn kulturalny: wydarzenia krajowe (Radio Bis).

W grupie audycji publicystycznych analizowano:

- Kino, teatr, dialog i inni (program 2 P.R. S.A.),
- Wiersze z gazet i czasopism (program 2 P.R. S.A.),
- Tygodnik literacki (program 2 P.R. S.A.),
- W stronę sztuki (program 2 P.R. S.A.),
- Radio Kontakt (program 2 P.R. S.A.),
- Trójkowo, filmowo (program 3 P.R. S.A.),
- Tylko bez polityki, proszę (program 3 P.R. S.A.),
- Stolik literacki (Radio Bis),
- Klub filmowy (Radio Bis).

Ponadto z mniejszą systematycznością słuchano audycji takich jak:

- Karnet teatralny (program 2 P.R. S.A.),
- Nowości wydawnicze (program 2 P.R. S.A.),
- Sztuka czytania (program 2 P.R. S.A.),
- Wieczór literacki (program 2 P.R. S.A.),
- 100 lat poezji polskiej (program 2 P.R. S.A.),
- Polemiki dwójki (program 2 P.R. S.A.),
- Trzeci do pary (program 3 P.R. S.A.),
- Nasz Parnas (program 3 P.R. S.A.),

- Klub ludzi ciekawych wszystkiego (program 3 P.R. S.A.),
- Scennik współczesny (Radio Bis),
- Mikroopowiadanie przed mikrofonem (Radio Bis).

W celu przeprowadzenia analizy tych audycji podzielono tematykę informacji o wydarzeniach i zjawiskach kulturalnych na cztery kategorie: Warszawa, Kraków, kraj (poza Warszawą i Krakowem), inne (zagranica i wydarzenia nieumiejscowione).

Zastosowanie tych kategorii umożliwiło dokładną statystyczną analizę głównych audycji poszczególnych programów. Z analizy wynika, że najbardziej otwarty na problematykę kulturalną spoza „centrum” jest program 2 PR S.A. Informacje pozawarszawskie stanowią prawie 65% Wiadomości kulturalnych nadawanych o różnych porach dnia i 70% wieczornego magazynu Rezonans. Ponadto codziennie rano emituje się tu audycje przygotowane specjalnie z myślą o prezentacji wyłącznie wydarzeń spoza Warszawy. Są to Aktualności kulturalne, Co słysząc w...? oraz Co słysząc w Krakowie?

Zastanawia niewielki udział problematyki „pozacentralnej” w programie 1 PR S.A. W codziennym Informatorze kulturalnym aż 65% wiadomości dotyczy Warszawy, a w sobotnim Notatniku kulturalnym zauważono jedynie 12% doniesień o wydarzeniach pozawarszawskich, przy czym w analizowanym okresie nie dostrzegano w tej audycji wydarzeń krakowskich.

W programie 3 PR S.A. właśnie Kraków, obok Warszawy dominował w Magazynie bardzo kulturalnym. Radio BIS prezentowało przegląd wydarzeń kulturalnych w niedzielne poranki przede wszystkim w magazynie Varia. Dominowała tu Warszawa, ale informacje jej dotyczące nie przekroczyły połowy wszystkich doniesień i komentarzy, pozostawiając stosunkowo dużo miejsca dla Krakowa.

Na uznanie zasługuje dobra koordynacja „ramówek”. Słuchacz zainteresowany problematyką kulturalną w różnych programach może dość swobodnie, bez kolizji dokonywać wyboru. Od tego idealnego układu są jednak dwa wyjątki: pokrywa się czas emisji sobotniego Rezonansu tygodnia w programie 2 z audycją Scennik współczesny w Radiu BIS oraz Kino, teatr, dialog i inni (Program 2) z audycją Ze stolic świata w Radiu BIS.

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej telewizyjnych nadawców publicznych i komercyjnych

4.23 Nowelizacja z 31 marca 2000 roku ustawy radiofonii i telewizji z 29 grudnia 1992 roku, wprowadziła między innymi następujące zmiany w przepisach dotyczących działalności reklamowej i sponsorskiej:

- zakaz reklamowania usług medycznych i leków wydawanych wyłącznie z przepisu lekarza;
- zakaz nadawania reklam nawołujących bezpośrednio niepełnoletnich do nabywania produktów lub usług, czy też zachęcających ich do wywierania presji na rodzicach lub innych osobach w celu skłonienia ich do zakupu reklamowanych produktów lub usług;
- zakaz reklamowania loterii promocyjnych.

Ponadto ustawa określiła, że sponsorem audycji i innych przekazów nie mogą być osoby fizyczne lub prawne, których zasadnicza działalność polega na produkcji, sprzedaży lub innym udostępnianiu towarów lub usług, których reklama jest zakazana.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji na podstawie ustawowej delegacji, 6 lipca 2000 roku, wydała rozporządzenia, w których określiła szczegółowe zasady działalności reklamowej i sponsorskiej.

W prawie polskim obowiązuje całkowity zakaz reklamy napojów alkoholowych. Istnieje jednak problem pośredniej reklamy napojów alkoholowych. Krajowa Rada współpracowała w tym zakresie z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a także z właściwymi prokuratorami. Jak dotychczas nie udało się jednak wyeliminować z rynku pośrednich form reklamy alkoholu.

Przewodniczący KRRiT w tej sprawie skierował również wniosek do Prezesa Rady Ministrów o podjęcie inicjatywy ustawodawczej mającej na celu wyeliminowanie przekazów reklamowych i przekazów w inny sposób promujących alkohol.

Obecnie trwa procedura związana z nowelizacją ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, m.in. w zakresie zmiany przepisów dotyczących bezpośredniej i pośredniej reklamy alkoholu w mediach elektronicznych w godzinach 6.00 - 23.00.

4.24 KRRiT w 2000 roku dwukrotnie przeprowadziła kompleksową kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej nadawców publicznych i komercyjnych. W marcu kontrolą objęto wszystkich nadawców, natomiast we wrześniu tylko tych nadawców, w których działalności reklamowej i sponsorskiej stwierdzono istotne naruszenia obowiązujących przepisów. Kontrole dotyczyły przestrzegania przez nadawców przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską, ze szczególnym uwzględnieniem sposobu archiwizacji programu.

4.25 Podczas kontroli ogólnopolskich programów telewizji publicznej stwierdzono m.in. następujące uchybienia:

- naruszenie § 9 ust. 1 rozporządzenia KRRiT z 31 sierpnia 1993 roku w sprawie zakazu sponsorowania określonych audycji i określonych sposobów sponsorowania poprzez brak w ewidencji audycji sponsorowanych sponsorów nagród Teleturnieju „Jeden z Dziesięciu” (Program 2 TVP S.A., 8 marca 2000 roku),
- naruszenie art. 16 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji. Nadawca emitował bez wyraźnego wyodrębnienia w programie i bez oznaczenia reklamy kasety wideo (np. „Wędrowniki z Dinozaurami”),
- naruszenie art.16 b ust. 2 pkt 1 ustawy o radiofonii i telewizji poprzez emisję, w okresie od 19 maja do 1 czerwca 2000 roku, reklam nawołujących bezpośrednio niepełnoletnich do nabywania produktów bądź usług, np. lody Algida, Milky Way, Mamba, Magazyn Księżniczka;
- naruszenie art.16 b ust. 2 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji poprzez emisję w dniach 4,8,19 i 26 lipca 2000 roku reklam loterii promocyjnych;
- naruszenie art. 17 ust. 5, pkt. 4 ustawy o radiofonii i telewizji poprzez sponsorowanie w dniach 19 i 20 2000 roku audycji „Jaka to melodia” przez Browar Dojlidy.

Każdorazowo, po stwierdzeniu naruszenia przepisów, Przewodniczący KRRiT kierował do nadawcy wezwania do bezzwłocznego usunięcia uchybień. Nadawca wywiązywał się w trybie pilnym z nałożonych zaleceń.

4.26 Podczas kontroli regionalnych programów TVP S.A. stwierdzono m.in. następujące uchybienia:

- brak właściwego oznaczenia i wyodrębnienia reklam w programie (OTV Rzeszów),
- zaliczanie czasu oznaczeń reklamy oraz informacji o usługach nadawcy w zakresie rozpowszechniania reklam i ogłoszeń do czasu nadawania reklam (OTV Warszawa, OTV Gdańsk, OTV Lublin, OTV Łódź, OTV Wrocław),
- brak pełnej ewidencji reklam i audycji sponsorowanych (OTV Gdańsk, OTV Katowice, OTV Kraków, OTV Poznań, OTV Rzeszów),
- nieprawidłowe prowadzenie ewidencji reklam i audycji sponsorowanych (OTV Gdańsk, OTV Katowice, OTV Kraków, OTV Lublin, OTV Rzeszów, OTV Szczecin, OTV Wrocław, Biuro Oddziałów Regionalnych TVP S.A. w zakresie pasma wspólnego),
- nieprawidłowe wskazanie sponsora audycji (OTV Bydgoszcz, OTV Kraków, OTV Wrocław),

Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej Warszawskiego Ośrodka Telewizyjnego wykazała, iż sponsorem audycji „Sport w WOT” (emisja 19, 22 i 23 maja 2000 roku), „Są takie miejsca” (emisja 21 maja 2000 roku), „Prognoza pogody” (22 maja 2000 roku) były Browary Warszawskie. Narusza to art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o radiofonii i telewizji (sponsorami audycji były osoby fizyczne lub prawne, których zasadniczą działalność stanowi produkcja lub sprzedaż towarów lub świadczenia usług, o których mowa w art. 16b ust. 1). Przewodniczący KRRiT skierował do nadawcy wezwanie do bezzwłocznego usunięcia uchybień. Nadawcy wywiązywali się z nałożonych zaleceń.

4.27 Podczas kontroli ogólnopolskich nadawców komercyjnych (Polsat, Polsat 2, TVN, TV4, Canal +) stwierdzono m.in. następujące uchybienia:

- przekroczenie dopuszczalnego czasu emisji reklam w godzinie zegarowej (TV 4 i TVN)
- kryptoreklama (TVN emitując program *Ladny dom* przedstawiał towary i usługi, prezentował znaki towarowe i działalność przedsiębiorców – producentów towarów lub usług, w celu ich promocji i osiągnięcia efektu reklamowego),
- przerwanie audycji dla dzieci w celu nadania reklam (TVN, Polsat),
- emisja reklam nawołujących bezpośrednio małoletnich do nabywania produktów bądź usług (TVN, Polsat, Canal +, TV 4),
- reklama loterii promocyjnych (TVN, Polsat),
- brak właściwego oznaczenia reklamy (Polsat 2),
- niepełna ewidencja reklam (Polsat 2, TV4),
- zbyt krótkie przerwy pomiędzy kolejnymi blokami reklamowymi (TVN),
- nieprawidłowe wskazania sponsora (TVN, Polsat),
- niepełna ewidencja audycji sponsorowanych (Polsat 2, TV 4),
- przekroczenie dopuszczalnej liczby wskazań sponsora (Polsat 2),
- sponsorowanie audycji, których sponsorowanie jest zabronione (TV 4).

Przewodniczący KRRiT 21 lutego 2001 roku wydał decyzję 1/2001, na podstawie której nałożył karę w wysokości 5000 złotych na spółkę Polskie Media S.A., rozpowszechniającą program telewizyjny TV 4, za przekraczanie dopuszczalnego czasu emisji reklam.

4.28 Podczas kontroli dokonano analizy wykorzystania czasu reklamowego przez poszczególnych nadawców. Poniższa tabela przedstawia czas emisji reklam i procentowy udział reklam w programach nadawców telewizyjnych w latach 1998 - 2000.

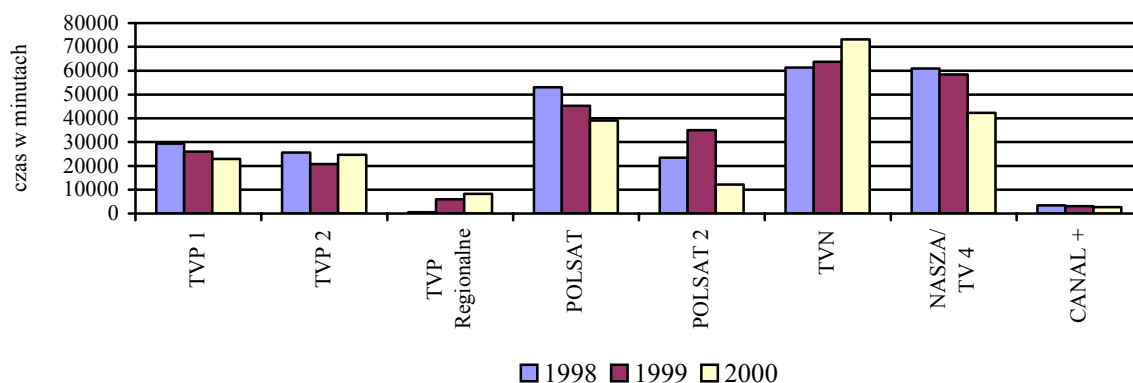
Porównanie czasu wyemitowanych reklam, ogłoszeń i telesprzedaży

Nadawca	Czas wyemitowanych reklam, ogłoszeń, telesprzedaży w minutach			Procent reklam, ogłoszeń i telesprzedaży w programie			Zmiana 2000 do 1999 w %
	1998	1999	2000	1998	1999	2000	
TVP 1	29 336	26 040	22 867	6,41	5,17	5,00	-12,19
TVP 2	25 634	20 791	24 639	6,08	4,55	5,68	18,51
TVP Regionalne	489	5 965	8 175	1,66	1,66	2,93	37,05
POLSAT	53 103	45 292	39 028	11,12	8,93	7,81	-13,83
POLSAT 2	23 462	35 009	12 185	6,89	7,05	3,21	-65,19
TVN	61 307	63 661	73 131	11,73	12,40	13,88	14,88
NASZA/ TV 4	60 879	58 492	42 284	15,44	14,39	9,28	-27,71
CANAL +	3 358	3 045	2 691	2,99	1,31	4,26	-11,63
POLONIA 1*	225 364	286 523	321 773	51,18	56,63	61,12	12,30
RTL 7*	38 277	47 709	52 306	7,28	9,28	10,55	9,64
RAZEM	521 209	592 527	599 079				1,11

* nadawcy zdelocalizowani, bez polskiej koncesji, działający na podstawie Konwencji o telewizji ponadgranicznej

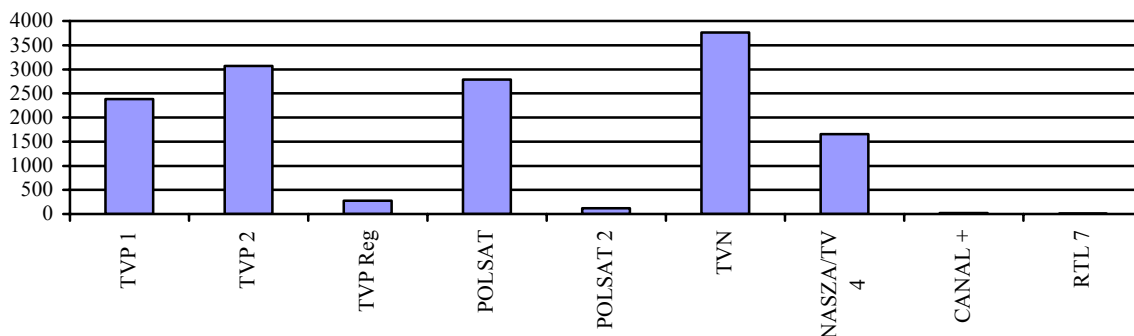
W ramach analizy porównano także czas emisji reklam w programach nadawców telewizyjnych w latach 1998 – 2000. Zależność tę przedstawia poniższy wykres, z którego wynika, że w 2000 roku jedynie TVP 2, Oddziały Regionalne TVP S.A. i TVN, przeznaczyły na przekazy reklamowe, ogłoszenia i telesprzedaż więcej czasu niż w roku 1999 roku.

Czas emisji reklam, ogłoszeń, telesprzedaży w programach nadawców w 1998, 1999 i 2000 r.

4.29 Oprócz wpływów z prowadzonej działalności reklamowej nadawcy uzyskują środki z możliwości sponsorowania audycji i innych przekazów. Nadawca ma obowiązek wskazać sponsora audycji (na początku lub na końcu audycji), może również informacje o sponsorze umieścić w zapowiedzi audycji.

Liczba wskazań sponsorów i zapowiedzi audycji sponsorowanych

4.30 Podczas kontroli dziewięciu lokalnych nadawców komercyjnych (Prywatna Telewizja Aval, Telewizja Regionalna Zagłębia Miedziowego, Telewizja Vigor w Gorzowie Wielkopolskim, Stowarzyszenie Telewizyjne Lubań, Telewizja Regionalna Bryza, Telewizja Dolnośląska TeDe, Telewizja Zielona Góra TV 51, Niezależna Telewizja Lokalna NTL, Telewizja Niepokalanów) stwierdzono m.in. następujące uchybienia:

- nieprawidłowe prowadzenie ewidencji nadanych reklam (Prywatna Telewizja Aval, Regionalna Telewizja Zagłębia Miedziowego Vigor, TV 51),
- nieprawidłowe prowadzenie ewidencji audycji sponsorowanych (Stowarzyszenie Telewizyjne Lubań, Prywatna Telewizja Aval, Telewizja Vigor w Gorzowie Wielkopolskim, TV 51, Telewizja NTL),
- nieprawidłowe wskazanie sponsora (Telewizja Vigor w Gorzowie Wielkopolskim).

Nie stwierdzono uchybień w działalności reklamowej i sponsorskiej Regionalnej Telewizji Bryza, Telewizji Dolnośląskiej TeDe oraz Telewizji Niepokalanów.

4.31 W 2000 roku przeprowadzona została kompleksowa kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej w programach telewizyjnych nadawców kablowych. Do końca roku skontrolowano działalność 103 nadawców kablowych oraz 6 kanałów tematycznych Polsat Cyfrowy. Uchybienia stwierdzono w programach 77 nadawców. Najczęściej powtarzały się m.in. następujące uchybienia:

- brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych (21 nadawców),
- przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam (18 nadawców),
- złamanie zakazu sponsorowania niektórych audycji (4 nadawców),
- brak archiwizacji audycji (6 nadawców),
- nieprawidłowe prowadzenie ewidencji nadanych reklam i telesprzedaży (65 nadawców).

- nieprawidłowe prowadzenie ewidencji sponsorowanych audycji lub brak takiej ewidencji (16 nadawców).

Spośród 103 skontrolowanych nadawców telewizji kablowej do 26 nie zgłoszono uwag i zastrzeżeń w zakresie prowadzonej działalności reklamowej i sponsorskiej.

Statystyczne zestawienie najczęściej popełnianych uchybień przedstawia poniższa tabela.

Brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych	20,4%
Przekroczenie dopuszczalnego czasu nadawania reklam	17,5%
Przerwanie audycji w celu nadania reklamy	1,0%
Nadanie zakazanej reklamy	18,5%
Wpływ sponsora na treść audycji	1,0%
Zakaz sponsorowania audycji	2,9%
Brak należytej archiwizacji	3,8%
Nieprawidłowo prowadzona ewidencja nadanych reklam i telesprzedaży	63,1%
Nieprawidłowo prowadzona ewidencja sponsorowanych audycji	15,5%
Niewłaściwe wskazanie sponsora	3,8%

Ocena działalności reklamowej i sponsorskiej radiowych nadawców publicznych i komercyjnych

4.32 Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej objęła program 1 i program 3 Polskiego Radia S.A. oraz programy 17 rozgłośni regionalnych P.R. S.A.

Podczas kontroli nie zgłoszono uwag do następujących nadawców: Radio Białystok S.A.; Radio Pomorza i Kujaw S.A.; Radio Gdańsk S.A.; Radio Katowice S.A.; Radio Koszalin S.A.; Radio Lublin S.A.; Radio Olsztyn S.A.; Radio PRO FM S.A. w Opolu; Radio Merkury S.A. w Poznaniu; Radio Szczecin S.A.; Radio Zachód S.A. w Zielonej Górze.

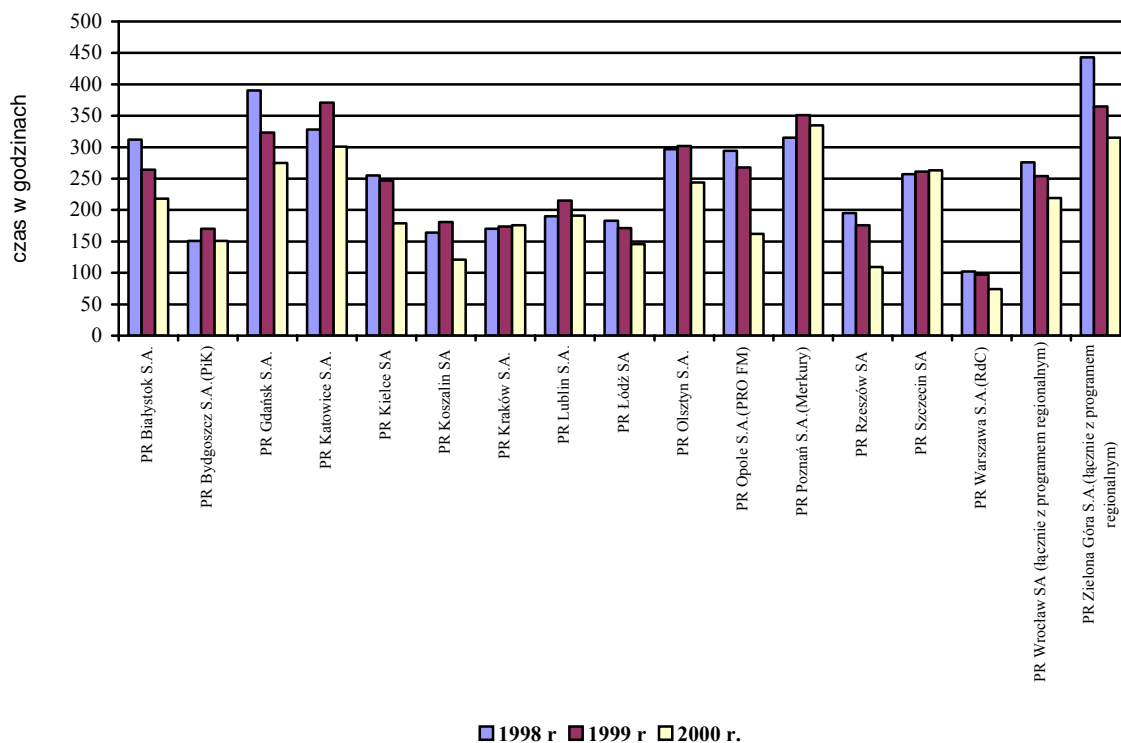
Do najczęstszych uchybień w zakresie działalności reklamowej i sponsorskiej w publicznej radiofonii należy m.in.:

- brak właściwego oznaczenia przekazów reklamowych (Radio Łódź S.A., Radio Rzeszów S.A.),
- przerwanie audycji w celu nadania reklamy (Program 1 Polskiego Radia S.A.),
- błędy w ewidencji reklam lub niezgodność zapisów z wyemitowanymi reklamami (Radio dla Ciebie S.A.; R Kielce S.A.; R Kraków S.A.; R Łódź S.A.; R Wrocław S.A.; Program 1 Polskiego Radia S.A.; Program 3 Polskiego Radia S.A.),
- błędy w ewidencji audycji sponsorowanych (Radio Łódź S.A.).

W programach Rozgłośni Regionalnych Polskiego Radia S.A. obserwuje się wyraźny spadek udziału reklamy w dziennym czasie emisji programu, a także systematyczny spadek liczby audycji sponsorowanych.

Na wykresie przedstawiono porównanie czasu emisji reklam w rozgłośniach Polskiego Radia w 1998, 1999 i 2000 roku.

Czas emisji reklam w rozgłośniach Polskiego Radia w 1998, 1999 i 2000 r.

Nazwa rozgłośni	Czas emisji reklam (w godzinach)			Dynamika zmian 2000/1999	% udział reklamy w programie w 2000 roku
	1998 rok	1999 rok	2000 rok		
PR Białystok S.A.	312	264	218	-17,42%	2,48
PR Bydgoszcz S.A.(PiK)	151	170	151	-11,18%	1,72
PR Gdańsk S.A.	390	323	275	-14,86%	3,14
PR Katowice S.A.	328	371	301	-18,87%	3,43
PR Kielce S.A.	255	247	179	-27,53%	2,05
PR Koszalin S.A.	164	181	121	-33,15%	1,37
PR Kraków S.A.	170	174	176	+1,15%	2,01
PR Lublin S.A.	190	215	191	-11,16%	2,18
PR Łódź S.A.	183	171	146	-14,20%	1,66
PR Olsztyn S.A.	297	302	244	-19,20%	2,78
PR Opole S.A. (PRO FM)	294	268	162	-39,55%	2,98
PR Poznań S.A.(Merkury)	315	351	335	-4,56%	3,31
PR Rzeszów S.A.	195	176	109	-38,07%	1,24
PR Szczecin S.A.	257	261	263	+0,76%	3,00
PR Warszawa S.A.(RdC)	102	97	74	-23,71%	0,82
PR Wrocław S.A. (łącznie z programem regionalnym)	276	254	219	-13,78%	1,24
PR Zielona Góra S.A.(łącznie z programem regionalnym)	443	365	315	-13,70%	2,06
Średnio: Rozgłośnie Reg. PR S.A.	254	247	205	-17,00%	2,33
PR Program I	113	97	106	+8,49%	1,26
PR Program III	99	101	136	+25,74%	1,55

4.33 Kontrola działalności reklamowej i sponsorskiej ogólnopolskich komercyjnych nadawców radiowych – Radia RMF FM i Radia Zet została przeprowadzona na podstawie

analizy dokumentacji emitowanych reklam i audycji sponsorowanych oraz w oparciu o archiwalny materiał dźwiękowy.

W trakcie kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej Radia Zet nie stwierdzono istotnych naruszeń obowiązujących przepisów. Ewidencja wyemitowanych reklam prowadzona była zgodnie z rozporządzeniami KRRiT, jedynie ewidencja audycji sponsorowanych w dniu kontrolowanym nie zawierała informacji na temat daty emisji i czasu trwania audycji sponsorowanych.

W działalności Radia RMF FM naruszenia przepisów regulujących działalność reklamową i sponsorską dotyczyły przede wszystkim niedokładności w prowadzonej ewidencji wyemitowanych reklam. W zakresie działalności sponsorskiej naruszenia dotyczyły przekroczenia czasu wskazań sponsora, a także sposobu ich oznaczania.

Czas emisji reklam w latach 1998 - 2000 przedstawia poniższa tabela.

Nazwa rozgłośni	Czas emisji reklam (w godzinach)			Dynamika zmian 2000/1999	% udział reklamy w programie w 2000 roku
	1998 rok	1999 rok	2000 rok		
RMF FM	349	328	369	+11,11%	4,20
Radio Zet	461	340	299	-12,06%	3,40

4.34 W 2000 roku kontrolę działalności reklamowej i sponsorskiej przeprowadzono u 153 nadawców radiowych.

Do 72 nadawców nie zgłoszono uwag dotyczących archiwizowania programu oraz prowadzonej działalności reklamowej i sponsorskiej.

W wyniku kontroli Przewodniczący KRRiT podjął w stosunku do trzech nadawców szczególne działania dyscyplinujące:

- Radio TOK FM - 5 października 2000 roku w programie wyemitowano kryptoreklamę usług medycznych. Przewodniczący KRRiT po stwierdzeniu naruszenia przepisów ustawy, wydał 7 listopada 2000 roku decyzję nr 212/2000 o nałożeniu na nadawcę kary w wysokości 5.000 złotych. Wskutek złożonego odwołania przez nadawcę, toczy się postępowanie sądowe;
- Radio HIT z Włocławka – przekroczono limit dopuszczalnego czasu nadawania reklam (2% w czasie nadawania programu, nie więcej niż 3 minuty w godzinie). Przewodniczący KRRiT 11 lipca 2000 roku wydał decyzję nr 152/2000 o nałożeniu na nadawcę kary w wysokości 2.000 złotych;
- Radio PRO KOLOR z Opola - udostępniono częstotliwość innemu nadawcy (Radio WaWa). KRRiT podjęła uchwałę nr 597/2000 o wszczęciu postępowania w sprawie cofnięcia koncesji.

Do 7 nadawców, którzy w sposób rażący naruszyli obowiązujące przepisy, Przewodniczący KRRiT skierował wezwania do bezzwłocznego zaniechania działań sprzecznych z prawem i przedstawienia wyjaśnień.

Do 65 nadawców, u których stwierdzono inne nieprawidłowości, skierowano wezwania do usunięcia wskazanych uchybień.

Kontrola wykazała, że 13 nadawców nieprawidłowo archiwizuje wyemitowany program i nie przedstawiło do kontroli w pierwszym terminie wskazanych 4 godzin wyemitowanego programu.

Naruszenie warunków określonych w koncesjach, dotyczących czasu nadawania reklam, stwierdzono u czterech nadawców: Radio HIT z Włocławka; Radio Ja Jarocin, Radio Plus z Kielc, Twoje Radio Wałbrzych.

Ponadto kontrola wykazała naruszenia przepisów zawartych w rozporządzeniu KRRiT w sprawie zasad działalności reklamowej, a w szczególności m.in.:

- brak lub niewłaściwe oznaczanie bloków reklamowych (21 nadawców);
- nieprawidłowości w ewidencji reklam (36 nadawców).

4.35 Audycje sponsorowane emitowało 117 nadawców spośród 153 skontrolowanych.

Naruszenia przepisów dotyczących sponsoringu polegały przede wszystkim na podaniu danych o sponsorze wykraczających poza dozwolone informacje (adres, telefon, kilka produktów, hasło reklamowe). Naruszenie to stwierdzono u 14 nadawców.

Inne uchybienia dotyczyły:

- nieprawidłowego prowadzenia ewidencji audycji sponsorowanych (11 nadawców);
- promocji sponsora w audycji (1 nadawca);
- przekroczenia dopuszczalnego czasu prezentowania sponsora (1 nadawca).

Statystyczne zestawienie najczęściej popełnianych uchybień przedstawia poniższa tabela.

Brak odpowiedzi na żądanie Przewodniczącego KRRiT	0,7%
Brak należytej archiwizacji	8,5%
Przekroczenie czasu reklamowego	2,6%
Reklama produktów zakazanych	0,7%
Niewłaściwe oznaczenie reklamy	13,7%
Nieprawidłowa ewidencja reklam	23,5%
Nieprawidłowa ewidencja audycji sponsorowanych	9,4%
Podawanie adresu, telefonu lub kilku produktów sponsora	12,0%
Przekroczenie czasu informacji o sponsorze	0,9%
Wskazanie sponsora w trakcie audycji	0,0%
Audycja sponsorowana zawiera przekaz reklamowy sponsora	0,9%

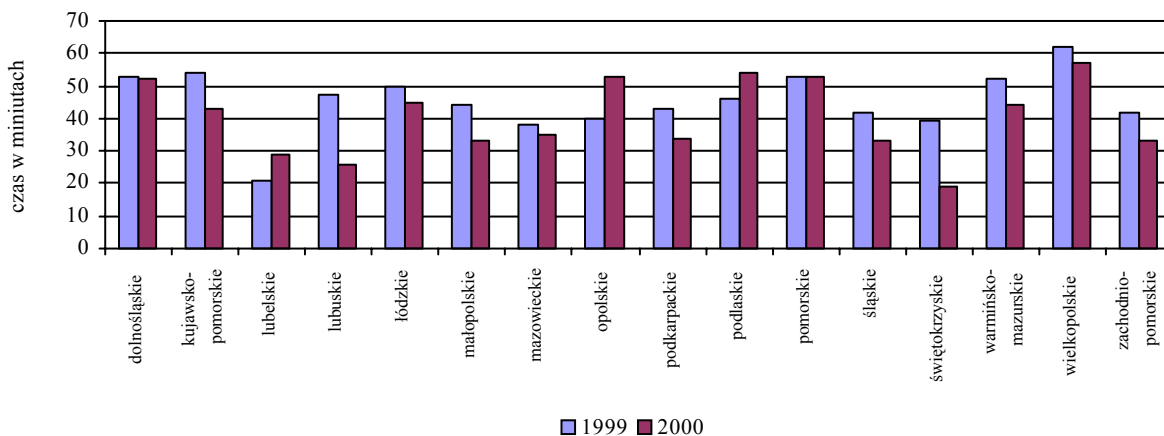
4.36 W IV kwartale 2000 roku przeprowadzono ponowną kontrolę 19 nadawców, którzy nie przedstawili materiałów poemisyjnych do kontroli w pierwszym terminie, bądź u których stwierdzono rażące naruszenia obowiązujących przepisów. W tej grupie nadawców podczas ponownej kontroli do 4 nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń, a u 15 stwierdzono drobne uchybienia, które zostały usunięte.

Przewodniczący KRRiT upoważnił ponadto do przeprowadzenia 11 bezpośrednich kontroli działalności reklamowej i sponsorskiej w siedzibach nadawców.

4.37 Podczas kontroli stwierdzono dużą rozpiętość wykorzystywanego czasu reklamowego. 139 lokalnych i regionalnych komercyjnych nadawców radiowych wyemitowało łącznie 94 godziny reklam – jeden nadawca średnio ok. 41 minut. Najwięcej reklam wyemitowało Radio RMI Poznań – 109 minut, najmniej Radio Index z Zielonej Góry – 4 minuty reklam.

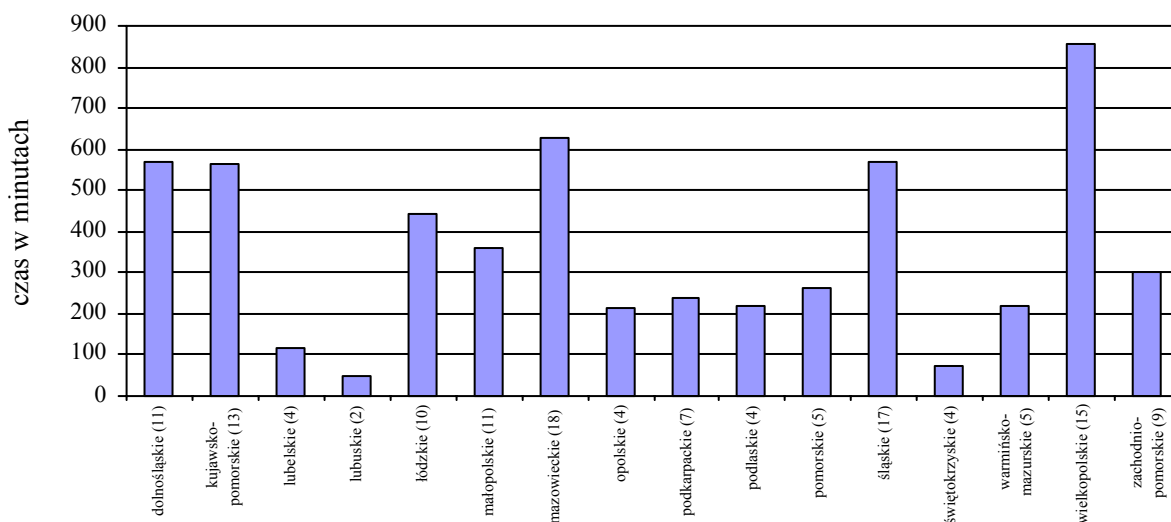
Czas emisji reklam zależy jest od zasięgu i słuchalności nadawcy, jak również od regionu działalności. Zmiany na regionalnym rynku reklam przedstawia poniższy wykres.

Porównanie średniego czasu nadanych reklam przez jednego nadawcę w danym województwie w 1999 r i 2000 r. (w kontrolowanym dniu)

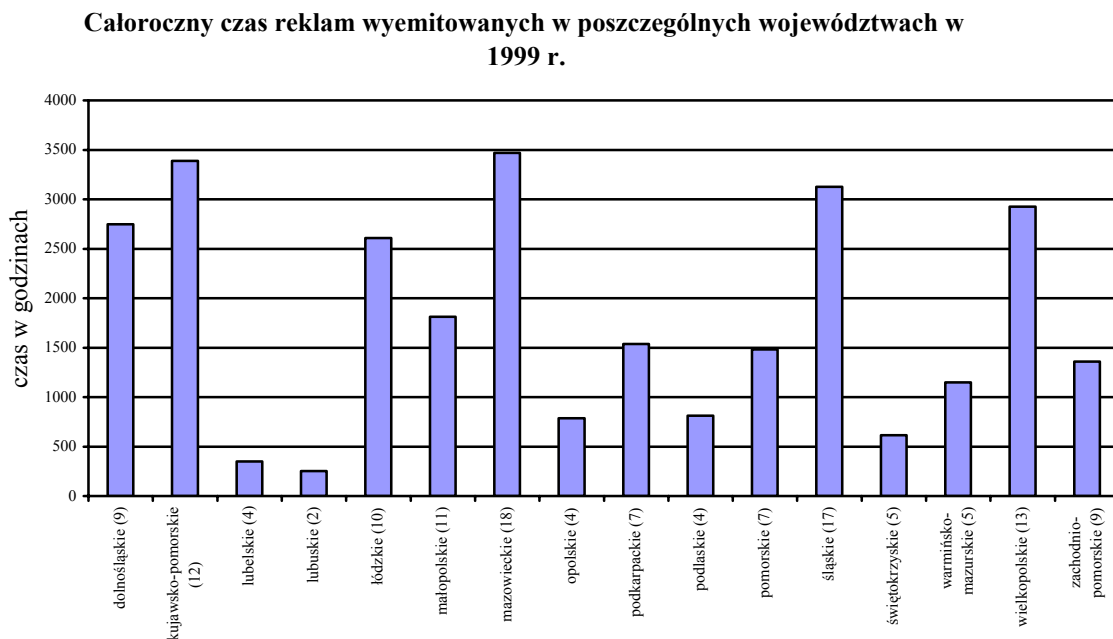
O wielkości regionalnego rynku reklamowego świadczy m.in. ogólny czas reklam wyemitowanych przez wszystkich nadawców z danego województwa. Zależność tę odzwierciedla poniższy wykres (w nawiasach podano liczbę nadawców).

Łączny czas nadanych reklam przez nadawców radiowych w poszczególnych województwach (w kontrolowanym w 2000 r. dniu)

Wielkość udziału poszczególnych nadawców radiowych i telewizyjnych, publicznych i komercyjnych w rynku reklamowym zależy ściśle od charakteru programowego, zasięgu, słuchalności i regionu działania.

Dla porównania przedstawiono wykres ilustrujący czas wyemitowanych reklam w 1999 roku.

Badania odbioru programów radiowych i telewizyjnych

4.38 Jednym z ustawowych zadań Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji jest organizowanie badań treści i odbioru programów radio i telewizji (art. 6 ust. 2 pkt. 5 urt.). Zadanie to wypełniane jest przez KRRiT z jednej strony poprzez prowadzony własnymi siłami monitoring programów, z drugiej – poprzez analizę wyników badań widowni telewizji i audytorium radio prowadzonych przez specjalistyczne ośrodki w kraju i przez współpracę z tymi ośrodkami.

W zakresie badań odbioru telewizji Krajowa Rada korzysta – od początku wprowadzenia ich w naszym kraju - z wyników badań telemetrycznych, pokazujących na bieżąco, każdego dnia, wielkość widowni poszczególnych stacji i pojedynczych audycji w ich ramach. Badania te pozwalają także dokonywać analiz przekrojowych dla dłuższych okresów, pokazujących generalne tendencje w odbiorze telewizji w Polsce i pozycję poszczególnych nadawców. W Polsce badaniami takimi zajmują się dwie firmy badawcze: AGB Polska oraz OBOP-Taylor Nelson. W roku 2000 KRRiT korzystała, podobnie jak w latach ubiegłych, z wyników badań telemetrycznych AGB Polska.

Na podstawie tych badań KRRiT prowadziła na bieżąco analizy zasięgu społecznego odbioru programów telewizyjnych nadawanych na terenie Polski, zarówno publicznych jak i koncesjonowanych. Analizą objęte były wszystkie stacje naziemne: ogólnopolskie, regionalne i lokalne. KRRiT prowadziła także okresowe i całoroczne, całościowe analizy tzw. rynku telewizyjnego, tj. pozycji poszczególnych nadawców i sektorów nadawców wśród odbiorców oraz dynamiki zmian w tym zakresie w porównaniu z latami ubiegłymi.

Analiza rynku nadawców telewizyjnych pozwoliła stwierdzić, że po okresie dynamicznych przemian w latach wcześniejszych obecnie sytuacja jest względnie stabilna, z tendencją do dalszego stopniowego różnicowania się kanałów i programów, postępującego w odpowiedzi na uważnie obserwowane przez nadawców potrzeby i zachowania widzów.

Badania potwierdziły stopniowe zmniejszanie się udziału nadawców ogólnopolskich, w tym także publicznych, w rynku, obserwowane już w latach ubiegłych. Postępuje segmentacja rynku telewizyjnego i różnicowanie ofert.

Badanie dynamiki zmian rynku telewizyjnego uzupełniono analizą preferencji widzów, mierzonych listą najpopularniejszych audycji nadanych w 2000 roku przez oba programy ogólnopolskiej telewizji publicznej: TVP 1 i TVP 2, oraz przez główne stacje koncesjonowane: Polsat i TVN.

Obok analiz dotyczących pozycji poszczególnych nadawców KRRiT prowadziła także obserwację odbioru wybranych audycji telewizyjnych dotyczących szczególnie ważnych wydarzeń. Przykładem takich opracowań jest analiza widowni audycji publicystycznych w ogólnopolskich programach telewizji publicznej i koncesjonowanej w okresie kampanii wyborczej na Urząd Prezydenta RP.

Wyniki analiz zostały przedstawione w części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji”.

4.39 W odniesieniu do analiz audytorium radia Krajowa Rada kontynuowała współpracę z OBOP-Taylor Nelson, prowadzoną od kilku lat. W 2000 roku, przy zachowaniu nie zmienionej ogólnej metodologii badań, ośrodek ten wprowadził nowatorską na polskim rynku metodę badawczą, tzw. radiometrię (czyli elektroniczną autorejestrację przez badanych faktu słuchania radia i danej stacji na bieżąco, od razu w trakcie słuchania) – pozwalającą na równie dokładny pomiar audytorium radia jak pomiar telemetryczny w przypadku telewizji.

Krajowa Rada miała także możliwość korzystania z badań radiowych prowadzonych przez firmę SMG/KRC, tzw. metodą DAR (czyli tradycyjnego wywiadu z badanymi ex post, tj. następnego dnia w stosunku do dnia objętego badaniem) - mniej dokładną, za to o wiele tańszą w realizacji.

Oba badania – realizowane przez OBOP-Taylor Nelson i przez SMG/KRC - są podobne pod względem zakresu przedmiotowego (tj. listy badanych stacji radiowych i przyjętych wskaźników), różnią się jednak zasadniczo pod względem zastosowanej metody uzyskiwania danych, co wpływa znacząco na różnice uzyskiwanych wyników. Stwarza to ważne problemy natury praktycznej, związane z interpretacją tych wyników.

Do końca 2000 roku brak było w Polsce jednolitego standardu badań audytorium radia, uznawanego przez wszystkich nadawców - ogólnopolskich i lokalnych, a także przez reklamodawców i firmy zajmujące się akwizycją i sprzedażą reklam.

Fakt istnienia dwóch odmiennych, konkurujących ze sobą standardów badawczych przysparza wielu kłopotów zarówno nadawcom, jak i w ogóle wszystkim, którzy na podstawie wyników badań dokonują analiz i podejmują istotne dla nadawców decyzje. Wyniki badań audytorium, a zwłaszcza określana poprzez nie pozycja stacji na rynku, decydują bowiem o żywotnych interesach nadawców, związanych z możliwością pozyskiwania reklam, a często wręcz o ich „być lub nie być”.

Odrębnym, równie ważnym problemem pozostaje fakt, że w 2000 roku realizacja żadnego z wymienionych badań nie uwzględniała w wystarczającym stopniu interesu nadawców lokalnych. Zastosowane w obu badaniach wielkości prób nie zapewniały – w odniesieniu do stacji małych, działających na niewielkim obszarze - rzetelności wyników uzyskiwanych w krótkich okresach badawczych - krótszych niż kwartał lub nawet pół roku.

W odpowiedzi Krajowa Rada, na zorganizowanym z jej inicjatywy w styczniu 2001 r. spotkaniu przedstawicieli wszystkich grup nadawców radiowych: ogólnopolskich,

ponadregionalnych i lokalnych z reprezentantami firm prowadzących badania odbioru radia, przedstawiła projekt działań prowadzących do wypracowania jednolitego, możliwego do zaakceptowania przez wszystkich zainteresowanych standardu badań radiowych.

Podstawą tych działań miałyby być powołanie przez nadawców firmy zarządzającej badaniami audytorium. Do jej zadań będzie należało ustalenie standardu badań i następnie wyłonienie firmy, która te badania będzie realizować; czuwanie nad rzetelnością badań w odniesieniu do wszystkich grup nadawców; opracowanie ścisłych zasad dystrybucji i wykorzystywania wyników. Wzorem może tu być podobna instytucja działająca od 1992 r. z powodzeniem w Wielkiej Brytanii (RAJAR – Radio Joint Audience Research Ltd), będąca wspólną własnością BBC, a więc nadawcy publicznego, i tamtejszego Stowarzyszenia Radiowych Stacji Komercyjnych.

Inicjatywa KRRiT spotkała się z pozytywnym przyjęciem ze strony wszystkich reprezentowanych na spotkaniu grup nadawców.

Informacje dotyczące jednolitego standardu badań radiowych znajdują się również w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

V. DZIAŁALNOŚĆ MIĘDZYNARODOWA KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Podstawowe kierunki działalności międzynarodowej KRRiT

5.1 Przy planowaniu kierunków tej działalności Krajowa Rada kierowała się priorytetami polskiej polityki międzynarodowej oraz kierunkami europejskiej polityki audiowizualnej. Z tego powodu szczególne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada Radzie Europy i działaniom związanym z przyszłym członkostwem Polski w Unii Europejskiej.

Krajowej Radzie została powierzona odpowiedzialność za reprezentowanie Polski w strukturach Rady Europy zajmujących się środkami masowego przekazu. Reprezentanci Polski odgrywają znaczącą i aktywną rolę w pracach tych struktur. Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią eksperci biorą udział w pracach grup zajmujących się najważniejszymi dla sektora audiowizualnego problemami. Nasz wkład w prace Rady Europy jest bardzo wysoko oceniany. Znajduje to m.in. odzwierciedlenie w wyborach polskich przedstawicieli do pełnienia funkcji przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego poszczególnych grup ekspertów.

Rezultatem pozytywnej oceny pracy polskich przedstawicieli w Radzie Europy był również wybór Krakowa jako miejsca VI Konferencji Ministerialnej w czerwcu 2000 roku. Celem tego rodzaju spotkań jest wyznaczanie kierunków polityki Rady Europy wobec środków masowego przekazu na najbliższe lata. Krajowa Rada organizowała tę konferencję wspólnie z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów oraz Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie.

5.2 Jednym z najważniejszych kierunków działalności międzynarodowej KRRiT są prace związane z integracją europejską. Poczynając od 1996 roku prace te stały się centralną częścią działalności międzynarodowej Krajowej Rady.

„Polityka audiowizualna” stanowiąca jeden z 31 obszarów negocjacyjnych, znalazła się w pierwszej grupie obszarów poddanych screeningowi przez Komisję Europejską w związku z decyzją Rady Europejskiej o rozpoczęciu w marcu 1998 roku negocjacji akcesyjnych z Polską. KRRiT z racji ustawowych kompetencji została włączona przez Radę Ministrów i Zespół Negocjacyjny w prace przygotowujące screening, a następnie w negocjacje.

W 2000 roku prace nad dostosowaniem polskiego ustawodawstwa do standardów Unii Europejskiej w sektorze audiowizualnym nie zostały zakończone, choć Komisja Europejska uznając postępek Polski w tym zakresie podjęła 4 grudnia 2000 roku decyzję o tymczasowym zamknięciu obszaru „polityka audiowizualna”. Warunkiem ostatecznego zamknięcia jest zakończenie przez Polskę prac ustawodawczych w tej dziedzinie do końca 2001 roku. KRRiT

aktywnie uczestniczyła w tworzeniu zarówno projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, który został przyjęty, jak i w pracach nad kolejnymi projektami nowelizacji, która pozwoli Polsce na definitywne zamknięcie tego obszaru negocjacji.

5.3 Prace związane z procesem akcesyjnym do Unii Europejskiej nie zamykają działań Krajowej Rady związanych z wypełnianiem zobowiązań międzynarodowych Polski dotyczących sektora audiowizualnego. Zobowiązania te obejmują również OECD i WTO.

W związku z przeprowadzaniem przez OECD okresowych przeglądów, dotyczących zakresu wywiązywania się przez kraje członkowskie z zobowiązań w czasie akcesji, Krajowa Rada została włączona w prace przygotowujące Polskę do przeglądu. Przegląd odbył się w listopadzie 1998 roku. Podczas przeglądu w szczególności chodziło o komentarz w zakresie realizacji zobowiązań wynikających z Kodeksu Bieżących Operacji Niewidzialnych. W latach 1999-2000 trwały konsultacje w sprawie ostatecznych zapisów w raporcie z tego przeglądu. Krajowa Rada aktywnie w nich uczestniczyła.

5.4 Działalność Krajowej Rady związana z integracją europejską wykracza poza prace związane z harmonizacją polskiego ustawodawstwa audiowizualnego z unijnym i procedurą negocjacyjną. Podstawą stosunków Polski z Unią Europejską pozostaje Układ Europejski, zawarty między Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi.

Układ Europejski przewiduje m.in. szerszą współpracę w dziedzinie informacji i audiowizualnych środków przekazu (szczegółowo kwestie te reguluje artykuł 90 Układu). Przepis ten obliguje Polskę, podobnie jak inne państwa stowarzyszone z Europy Środkowej i Wschodniej, do popierania europejskiego przemysłu audiowizualnego. Oznacza także współdziałanie w przyjmowaniu norm technicznych i lansowanie europejskiej techniki audiowizualnej oraz udział w przedsięwzięciach na szczeblu europejskim, ukierunkowanych bezpośrednio na wzmocnienie europejskiej produkcji audiowizualnej.

5.5 W planowaniu działalności międzynarodowej Krajowa Rada starała się uwzględnić również zobowiązania wynikające z Układu Europejskiego. W tym kontekście należy postrzegać konferencję „Internet jako medium XXI wieku”, którą KRRiT zorganizowała w grudniu 2000 roku, wydając z tej okazji publikację pod tym samym tytułem.

5.6 Krajowa Rada reprezentuje Polskę w Eurece Audiowizualnej, organizacji zrzeszającej 34 kraje europejskie oraz Komisję Europejską i Radę Europy, stanowiącej najliczniejszą i najbardziej reprezentatywną organizację w europejskim sektorze audiowizualnym. Zadaniem Eureka jest wspieranie i inspirowanie współpracy między krajami kontynentu w zakresie filmu, telewizji i sztuk pokrewnych.

Dostrzegając potrzebę współpracy między europejskimi ciałami regulującymi, KRRiT została członkiem międzynarodowej organizacji zrzeszającej europejskie ciała regulujące, European Platform for the Regulatory Authorities (EPRA). Krajowa Rada była również współzałożycielem tej organizacji.

Osobne miejsce w działalności międzynarodowej Krajowej Rady przypada inicjowaniu i rozwijaniu współpracy w sektorze audiowizualnym pomiędzy krajami Europy Środkowo-Wschodniej oraz współpracy bilateralnej.

Prace związane z integracją europejską

5.7 KRRiT została włączona do działań związanych z integracją europejską, których koordynatorem jest Urząd Komitetu Integracji Europejskiej. Podstawowym dokumentem,

ukierunkowującym współpracę Urzędu z poszczególnymi resortami jest „Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej (NPPC)”.

Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w Unii Europejskiej jest dokumentem, który wyznacza kierunek działań dostosowawczych oraz określa harmonogram ich realizacji w latach 1998-2002 w kontekście zbliżającego się członkostwa Polski w UE. Jego treść wynika z trzech podstawowych elementów:

- dotychczasowej realizacji Układu Europejskiego i stanu przygotowań Polski do członkostwa w Unii,
- opinii Komisji Europejskiej w sprawie polskiego wniosku o członkostwo w UE,
- dokumentu „Partnerstwo dla członkostwa”.

5.8 Program precyzuje podstawowe priorytety dostosowawcze, które będą realizowane w nadchodzących latach. Program obejmuje również harmonogram określający szczegółowo zakres prac koniecznych dla zrealizowania ustalonych priorytetów, terminarz realizacji zadań, instytucje odpowiedzialne za programowanie i realizację zadań, procedury decyzyjne oraz źródła i procedury finansowania.

W ramach współpracy z Urzędem Komitetu Integracji Europejskiej, Krajowa Rada przygotowała rozdziały poświęcone sektorowi audiowizualnemu w opracowaniach takich jak:

- Narodowy Program Przygotowania do Członkostwa w UE w 2000 roku wraz z wersją angielską.
- Raport o stanie realizacji Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa w UE w 1999 roku.
- Informacja dla Sejmu RP o najważniejszych działaniach dostosowawczych w Polsce do wymogów członkostwa w Unii Europejskiej w 1999 roku.
- Informacja do Okresowego Raportu Komisji Europejskiej z postępów na drodze zbliżania Polski do członkostwa w UE – 1999-2000.
- Odpowiedź do Common Position Unii Europejskiej w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna”.
- Raport na temat Oceny zdolności administracyjnej Polski do transponowania, wdrażania i egzekwowania prawa wspólnotowego w Okresowym Raporcie Komisji Europejskiej ‘2000.
- Harmonogram działań dostosowujących prawo polskie do prawa Unii Europejskiej 2000 – załącznik do NPPC.
- Propozycja dotycząca celów programowania oraz projektu dla programu Phare 2001.
- Aktualizacja bazy danych The Harmonogram – ver. 8.11 – 8.30. Jest to baza danych Komisji Europejskiej zawierająca wszystkie akty prawne UE wraz z ich odpowiednikami w prawie polskim.
- Dokument obrazujący stan dostosowania prawa polskiego do prawa Unii Europejskiej na koniec 2000 roku.

Zmiany w polskim ustawodawstwie w kontekście harmonizacji z prawem unijnym oraz międzynarodowych zobowiązań Polski

5.9 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uczestniczyła w rozpoczętych w 1999 roku pracach legislacyjnych zmierzających do dostosowania Ustawy o radiofonii i telewizji do wymogów Dyrektywy Rady Europy 89/552/EWG, w sprawie koordynacji określonych przepisów prawa, ustawodawstwa lub działań administracyjnych w Państwach Członkowskich w zakresie emisji programów telewizyjnych, znowelizowanej Dyrektywą Rady Europy i Parlamentu Europejskiego 97/36/WE.

Zharmonizowanie prawa w obszarze mediów audiowizualnych z normami wspólnotowymi oznacza w praktyce przyjęcie wspólnego dla Unii Europejskiej i Rady Europy standardu dla elektronicznych środków masowego przekazu. Wynika to z faktu znowelizowania w 1998 roku Konwencji Rady Europy o Telewizji Ponadgranicznej, w kierunku wprowadzenia zmian ujednocwiających jej zapisy z regulacjami Dyrektywy o „Telewizji bez granic”.

5.10 Prace nad nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji rozpoczęły się 3 września 1999 roku przekazaniem przez KRRiT Prezesowi Rady Ministrów projektu nowelizacji. Rząd przyjął projekt nowelizacji 19 października 1999 roku. Nowelizacja obejmowała wyłącznie problematykę związaną z dostosowywaniem prawa wewnętrznego w sektorze audiowizualnym do standardów europejskich. Ze względu na cel i zobowiązania akcesyjne RP, projekt rozpatrywany był w trybie pilnym. 29 października został on przesłany Marszałkowi Sejmu RP. Prace parlamentarne nad ustawą zakończyły się jej uchwaleniem przez Sejm 31 marca 2000 roku oraz podpisaniem ustawy przez Prezydenta RP w dniu 6 kwietnia 2000 roku. Ustawa weszła w życie 19 maja 2000 roku.

Trzeba zaznaczyć, że niektóre przyjęte rozwiązania nie w pełni odpowiadają propozycjom przedstawionym w projekcie KRRiT oraz budzą wątpliwości w kontekście międzynarodowych zobowiązań RP.

Rozważając kwestie dostosowania prawa polskiego do postanowień unijnych należy mieć na uwadze, iż ich wdrażanie następuje w ramach wewnętrznego ustawodawstwa danego państwa, a także że dopuszczalne jest wprowadzenie bardziej szczegółowych lub ostrzejszych przepisów w odniesieniu do nadawców podlegających jurysdykcji tego państwa.

Ocena zgodności przyjętych rozwiązań z prawem Unii Europejskiej winna być dokonywana w ramach łącznej interpretacji ustawy o radiofonii i telewizji i innych aktów prawnych, w tym zwłaszcza ustawy o prawie prasowym, która stanowi *lex generalis* do ustawy o radiofonii i telewizji.

W przyjętej nowelizacji szereg dotychczasowych uregulowań, dotyczących np. systemu kwot programowych, zagadnień reklamy czy telesprzedazy, ochrony dzieci i młodzieży, zostało podniesionych do rangi ustawowej. Dotychczas były one uregulowane w rozporządzeniach Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

5.11 W zakresie zmian definicyjnych, rozszerzono definicję „programu”. Obecnie w zakres tego pojęcia wchodzi nie tylko „audycje”, ale także „reklamy i inne przekazy”. Przyjęty zapis wypełnia standard zawarty w konwencji, natomiast dyrektywa nie wprowadza powyższej definicji.

W znowelizowanym pojęciu „reklamy” wskazano, iż jest ona przekazem nie pochodzącym od nadawcy, podczas gdy w dyrektywie wskazano, które przekazy

autopromocyjne nie są włączone do czasu nadawania reklam. Zatem zapis przyjęty w ustawie nie odzwierciedla w pełni rozwiązań europejskich, jest jednak do nich bardzo zbliżony.

Do ustawy wprowadzono pojęcie „kryptoreklamy”, które do tej pory znajdowało się w ustawie Prawo prasowe i odnosiło się wyłącznie do działalności dziennikarskiej. Obecny zapis jest szerszy i odnosi się bezpośrednio do nadawcy. Kryptoreklama jest zakazana podobnie jak w przepisach wspólnotowych.

Do ustawy wprowadzono także nową instytucję, nieznaną do 1997 roku ani prawu europejskiemu, ani polskiemu: „telesprzedaż” i określono jako „(...) każdy przekaz zawierający bezpośrednią ofertę sprzedaży towarów lub odpłatnego świadczenia usług”.

Zgodnie ze standardami europejskimi wprowadzono pojęcie „sponsorowania”, które zastąpiło dotychczasowe pojęcie „sponsora”.

Zasadniczo można uznać, iż rozwiązania przyjęte w zakresie definicyjnym są zgodne ze standardami unijnymi.

5.12 Ustawa o radiofonii i telewizji wskazuje w art. 1 ust. 2 na wolność odbioru i retransmisji. Z uwagi na możliwość powstania, niedopuszczalnej na gruncie istniejących zobowiązań międzynarodowych, sytuacji „wtórnej” jurysdykcji polskiej, został skreślony przepis art. 44 ust. 6, w którym była przewidziana możliwość określenia przez KRRiT zakresu wymogów (związanych z kwotami programowymi) dla programów telewizyjnych rozprowadzanych w sieciach kablowych i przeznaczonych przez nadawców zagranicznych dla odbiorców w kraju.

5.13 Do istotnych zmian w zakresie kwot programowych należy w szczególności:

- zastąpienie definicji telewizyjnej kwoty produkcji polskiej definicją kwoty audycji pierwotnie wytworzonej w języku polskim,
- wprowadzenie pojęcia kwoty utworów słowno-muzycznych wykonywanych w języku polskim oraz tzw. kwoty kulturowej dla utworów muzycznych, związanych poprzez osobę wykonawcy, kompozytora lub autora opracowania z kulturą polską,
- nadanie rangi ustawowej kwocie europejskiej (do tej pory unormowanej w rozporządzeniu KRRiT), a także wprowadzenie niezależnej kwoty europejskiej, w miejsce dotychczas obowiązującej kwoty „producentów krajowych innych niż nadawca”,
- stworzenie preferencji dla europejskiej i polskiej produkcji najnowszej, tj. dla audycji wytworzonych w okresie 3 lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Unormowanie zagadnień dotyczących kwot programowych ma istotne znaczenie. Prawo wspólnotowe przewiduje kwotę europejską oraz europejską kwotę produkcji niezależnej. Nie ma natomiast unormowań dotyczących kwoty krajowej, a jedyna dopuszczalna na gruncie prawa europejskiego definicja kwoty krajowej opiera się na kryterium językowym.

Podstawowym problemem telewizyjnych kwot polskich jest zarówno ich ilość (sześć) jak i wzajemne ich zachodzenie oraz wątpliwości co do zgodności niektórych z nich z normami europejskimi.

Przede wszystkim niezgodne ze standardami europejskimi jest elastyczne uregulowanie kwoty europejskiej bez określenia zasad stosowania wyjątków od ogólnej normy, jaką jest wypełnienie co najmniej połowy czasu kwotą europejską.

Trudne do ustalenia są też relacje, jakie zachodzą pomiędzy kwotami polskimi a europejskimi, a zatem trudno jest ustalić jaką część kwoty europejskiej stanowi kwota polska. Szczególne wątpliwości powstają przy interpretacji wzajemnych relacji, zarówno terminologicznych, jak i ilościowych, pomiędzy niezależną kwotą europejską, a kwotą polskich audycji najnowszych wytworzonych w okresie trzech lat przed rozpowszechnianiem w programie.

Pomimo tych wątpliwości można stwierdzić, że rozwiązania przyjęte w zakresie kwot są zbieżne z celami Dyrektywy o „Telewizji bez Granic” i zmierzają do harmonizacji z prawem wspólnotowym.

5.14 Kompleksowo uregulowano zagadnienia odnoszące się do reklam i telesprzedaży normując zarówno ich ograniczenia czasowe, miejsca nadawania w programie, jak i szczególnie ograniczenia i zakazy.

Przepisy dotyczące ograniczeń i zakazów reklamowych, zgodnie ze standardami wspólnotowymi, zostały rozciągnięte na telesprzedaż. Niektóre przepisy znowelizowano łącznie w zakresie wspólnego odnoszenia się do zagadnień reklamowych i telesprzedaży, np. w kwestii ograniczeń czasowych bloków reklamowych i telesprzedaży.

Większość szczegółowych zagadnień, tj. np. przerywanie transmisji sportowych, czy innych wydarzeń zawierających przerwy lub składających się z autonomicznych części, unormowano w ustawie.

Zasady przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy lub telesprzedaży, na mocy delegacji ustawowej określone zostały natomiast w rozporządzeniu KRRiT w sprawie sposobu prowadzenia działalności reklamowej i telesprzedaży w programach radiowych i telewizyjnych oraz szczegółowych zasad ograniczeń w zakresie przerywania filmów fabularnych i telewizyjnych w celu nadania reklamy i telesprzedaży. Zamieszczono w nim przepisy stanowiące wypełnienie europejskich zobowiązań, jednocześnie, ze względu na konieczność stopniowego dostosowywania warunków działania nadawców koncesjonowanych do nowych warunków reklamowych, określono *vacatio legis* na koniec 2002 roku.

Uregulowano przedmiotowe zakazy i ograniczenia reklamy i telesprzedaży następujących produktów: tytoniu i wszelkich jego rekwizytów, imitacji i symboli oraz napojów alkoholowych, gier losowych i leków wydawanych wyłącznie z przepisu lekarza.

Kwestia zakazu reklamy tytoniu jest potraktowana szerzej niż ma to miejsce w postanowieniach wspólnotowych, bowiem zakazuje się także reklamy: „rekwizytów tytoniowych, produktów imitujących wyroby lub rekwizyty tytoniowe oraz symboli związanych z używaniem tytoniu”. Rozwiązanie to oparto o przepisy ustawy z 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W ustawie jest ustanowiony generalny zakaz reklamy i promocji wyrobów tytoniowych. Rozwiązanie niniejsze, zgodne z krajowym porządkiem prawnym, zawiera się w dopuszczalnym uprawnieniu do stanowienia przepisów surowszych lub bardziej szczegółowych. Podobnie jest z zakazem reklamy alkoholu. Ustawa o radiofonii i telewizji przewiduje całkowity zakaz takiej reklamy. Dyrektywa wskazuje jedynie ograniczenia dla przedmiotowej reklamy.

5.15 W interesie powstawania nowych ekonomicznych możliwości, zwłaszcza dla nadawców telewizyjnych, wprowadzono wszystkie – przewidziane dyrektywą 97/36/WE - formy telesprzedaży: zarówno pojedyncze „spoty telesprzedaży”, jak i „bloki telesprzedaży”. Nadto wprowadzono możliwość koncesjonowania programów rozpowszechnianych w

sieciach kablowych lub w sposób rozsiewczy satelitarny, poświęconych wyłącznie albo telesprzedazy albo promocji działalności własnej nadawcy. Przepisy ustawy stosuje się wówczas odpowiednio.

Rangę ustawową nadano przepisom dotyczącym sponsorowania. Ograniczenia w zakresie sponsorowania generalnie wiążą się z zakazami reklamy i dotyczą np. wyrobów tytoniowych.

Nieco szersze są zakazy sponsorowania w zależności od charakteru audycji. Poza wskazanymi w normach europejskich zakazami sponsorowania serwisów informacyjnych i audycji publicystycznych, w Polsce wprowadzono także analogiczny zakaz dotyczący audycji poradniczych, konsumenckich i wyborczych.

5.16 Ustawa gwarantuje widzom dostęp do ważnych wydarzeń. Ustawa określa zasady, jakimi powinni kierować się nadawcy programów telewizyjnych podczas emisji bezpośrednich transmisji z wydarzeń o zasadniczym znaczeniu społecznym. Biorąc pod uwagę cel, jakim jest dostęp szerokiej publiczności do tych wydarzeń, powinny być one nadawane w programie ogólnokrajowym, dostępnym bez opłaty, z wyłączeniem oczywiście opłat abonamentowych i podstawowych opłat pobieranych przez operatorów sieci kablowych.

Niektóre z ważnych wydarzeń, np. Igrzyska Olimpijskie czy mecze piłki nożnej z udziałem polskiej reprezentacji, wymieniono w ustawie, natomiast lista ta może być uzupełniona w drodze rozporządzenia KRRiT. W ustawie zawarta jest też delegacja dla Krajowej Rady do określenia w drodze rozporządzenia listy wydarzeń uznanych przez inne państwa europejskie za ważne społecznie oraz zasad wykonywania wyłącznych praw do telewizyjnych transmisji z takich wydarzeń.

5.17 Ustawa o radiofonii i telewizji zawiera też zakaz propagowania treści dyskryminujących ze względu na rasę, płeć lub narodowość. Zakazy te stanowią istotę ochrony porządku publicznego, w rozumieniu przepisów prawa wspólnotowego. Włączenie tych przepisów do ustawy o radiofonii i telewizji ma jednak charakter wyłącznie porządkujący, ponieważ stosowne zakazy zawiera kodeks karny.

5.18 Przepisy dotyczące ochrony dzieci i młodzieży są sformułowane w sposób analogiczny do przepisów dyrektywy.

Wyodrębniono programy, których nadawanie jest zabronione z uwagi na fakt, że zagrażają fizycznemu, psychicznemu i moralnemu rozwojowi niepełnoletnich. Zostały też określone programy, których nadawanie powinno być ograniczane ze względu na fakt, iż mogą zagrazić prawidłowemu rozwojowi niepełnoletnich.

W oparciu o przesłanki zawarte w dyrektywie wprowadzono szczególne przepisy dotyczące reklam i telesprzedazy skierowanych do dzieci i młodzieży. Zakazano nadawania m.in. reklam:

- bezpośrednio nawołujących niepełnoletnich do nabywania produktów lub usług bez względu na to - jak to jest zapisane w dyrektywie – czy dzieje się to poprzez wykorzystanie ich niedoświadczenia i łatwowierności, czy też nie,
- zachęcających do wywierania presji na rodziców lub inne osoby w celu skłonienia ich do zakupu reklamowanych produktów lub usług,
- wykorzystujących zaufanie niepełnoletnich do rodziców, nauczycieli lub innych osób,
- w nieuzasadniony sposób ukazujących niepełnoletnich w niebezpiecznych sytuacjach,

Poziom ochrony dzieci i młodzieży, określony w nowelizacji ustawy, odpowiada poziomowi przewidzianemu przepisami europejskimi.

5.19 Istotnym zagadnieniem poddanym nowelizacji był też problem liberalizacji kapitałowej. Zagadnienie to wchodzi w obszar negocjacyjny: „Swobodny przepływ kapitału”. Potrzeba prowadzenia polityki liberalizacyjnej wynika z międzynarodowych zobowiązań Polski względem Unii Europejskiej, przede wszystkim z Układu Stowarzyszeniowego, a także OECD i WTO.

Udział kapitału zagranicznego w stacjach nadawczych ograniczony jest do poziomu 33%. W eksperckim projekcie KRRiT z 1999 roku postulowano prowadzenie sukcesywnej polityki liberalizacyjnej poprzez podniesienie, w pierwszym rządzie, progu kapitałowego dla spółek z udziałem podmiotów zagranicznych ubiegających się o koncesję, do poziomu 49%.

Projekt rządowy z 1999 roku określał limit udziału obcego kapitału dla nadawców naziemnych, na poziomie 49%. Przewidywał też wprowadzenie całkowitej liberalizacji w stosunku do nadawców satelitarnych i kablowych. Rozwiązanie takie uzasadniono potrzebą zbliżania polskiego ustawodawstwa wewnętrznego do prawa Unii Europejskiej, w której nie powinny istnieć żadne kapitałowe ograniczenia wobec podmiotów z krajów członkowskich, chociaż projekt nie różnicował kapitału europejskiego i pozaeuropejskiego, czyniąc liberalizację pełną względem wszystkich państw.

Parlament nie dokonał zmiany przepisów w tym zakresie, pozostawiając udział kapitału zagranicznego na poziomie 33%. Rozwiązanie to uzasadniono potrzebą ochrony polskiego rynku, nie stanowiącego konkurencji na obecnym etapie rozwoju dla innych państw. Rozwiązanie to jednak oznacza brak postępów w realizacji zobowiązań akcesyjnych.

5.20 Po analizie rozwiązań przyjętych w nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, a także po uwzględnieniu stanu negocjacji o członkostwo Polski w Unii Europejskiej i faktu, że w stanowisku negocjacyjnym w obszarze „Kultura i polityka audiowizualna” strona polska nie zgłosiła problemów negocjacyjnych i zadeklarowała pełne dostosowanie do *acquis communautaire* do 31 grudnia 2002 roku, rząd przedstawił propozycje działań prawnych mających na celu doprowadzenie do zamknięcia omawianego obszaru negocjacyjnego. Obszar zamknięto tymczasowo 4 grudnia 2000 roku.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji zgłosiła propozycje zmian przepisów ukierunkowanych na sprecyzowanie niektórych definicji i ściślejsze zapisanie zagadnień związanych z kwotą europejską i europejską kwotą niezależną oraz propozycje dotyczące liberalizacji kapitałowej. Ostatecznie rząd 25 lipca 2000 roku przyjął projekt ustawy o dostosowaniu prawa do prawa Unii Europejskiej, ustawy o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców, ustawy o grach losowych, zakładach wzajemnych, grach na automatach, ustawy o radiofonii i telewizji, ustawy o doradztwie podatkowym, ustawy o języku polskim oraz ustawy Prawo działalności gospodarczej, czyli tzw. ustawę horyzontalną. Projektowi ustawy nadano tryb pilny i 25 października 2000 roku skierowano do Komisji Prawa Europejskiego. Pierwsze czytanie wyłączonego z pakietu ustaw projektu ustawy o dostosowaniu do prawa Unii Europejskiej ustawy o radiofonii i telewizji odbyło się 19 grudnia 2000 roku. Projekt skierowano do podkomisji.

5.21 W projekcie tzw. ustawy horyzontalnej zaproponowano istotne zmiany w zakresie zapisu kwot programowych.

Elastyczny zapis kwoty europejskiej: „Nadawcy programów telewizyjnych przeznaczają tam, gdzie jest wykonalne i z uwzględnieniem charakteru nadawcy...”,

powodował obawy, iż zawarty w nim wymóg ustawowy nie będzie miał charakteru normatywnego. Przyjęte rozwiązanie, mimo iż literalnie zgodne ze sformułowaniem zawartym w dyrektywie, w istocie stoi w opozycji do jej postanowień. Nie zawarto bowiem mechanizmów i warunków stosowania wyjątków od ogólnej normy jaką jest wypełnienie większości czasu nadawania kwotą europejską. Nie wskazano także, iż to KRRiT decyduje o wyjątkowych sytuacjach, w których wykonanie kwoty europejskiej na poziomie niższym jest dopuszczalne; istniejący zapis umożliwia interpretację, według której to sam nadawca będzie decydował o wykonalności niniejszej kwoty. Natomiast dyrektywa adresowana jest do Państw Członkowskich, a nie do nadawców.

Aby usunąć powstałe wątpliwości, w projekcie wprowadzono delegację ustawową dla KRRiT, która określi warunki dopuszczające niższy niż większościowy udział w programie audycji europejskich, kierując się w szczególności dostępnością repertuaru europejskiego zgodnego z charakterem programu oraz okresem, który upłynął od rozpoczęcia rozpowszechniania programu. Przyjęte rozwiązanie jest zgodne z celami dyrektywy.

Ustalono wytyczne dla Krajowej Rady, obejmujące kwestie dostępności audycji europejskich, przy programie o określonym charakterze (np. muzyka country) oraz uwzględniające długość rozpowszechniania programu (w okresie pierwszego roku od momentu rozpoczęcia rozpowszechniania programu), co pozwala na ustalenie etapów stopniowego dochodzenia do kwoty europejskiej w oczekiwanej wysokości, w miejsce pełnej dowolności określanej przez samego nadawcę. Kryteria te wydają się być trafne i stanowią podstawę dla wyjątkowej sytuacji, jaką jest niewypełnienie kwoty europejskiej. Jest to też zgodne z wykładnią dokonywaną przez Komisję Europejską.

Zgodnie z przepisami dyrektywy, zmieniono kryterium kwoty europejskiej - w miejsce „audycji wytworzonych pierwotnie przez producentów europejskich” przyjęto „audycje europejskie”.

Uściślono także definicję audycji europejskiej zgodnie z kryteriami przyjętymi w prawie wspólnotowym. Dyrektywa stanowi generalnie, iż dany utwór można określić mianem europejskiego posługując się kryterium „pochodzenia”, przy czym zasadniczo dotyczy to państw członkowskich UE oraz państw stron Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, po spełnieniu określonych w dyrektywie warunków. Definicja proponowana w dyrektywie jest złożona i sformułowana z perspektywy Państw Członkowskich, do których Polska jeszcze się nie zalicza, co skutkuje koniecznością zmiany perspektywy definiowania tego pojęcia. Natomiast w konwencji, której Polska jest stroną, kwotę europejską definiuje się w sposób znacznie bardziej uproszczony: „są to dzieła twórcze, których produkcja lub koprodukcja podlega kontroli europejskich osób fizycznych lub prawnych” (definicja ta jednak, mimo iż bardziej generalna niż szczegółowe zapisy dyrektywy, jest z nią zgodna)

W projekcie ustawy horyzontalnej zaproponowano zawężenie pojęcia „audycji europejskich” do: „audycji wytworzonych w Państwach Członkowskich Unii Europejskiej lub w państwach europejskich będących stronami Europejskiej Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej”. Nie oznacza to jednak wyłączenia innych państw europejskich, które spełniają określone warunki, analogiczne do zawartych w standardach unijnych.

Audycję telewizyjną uznaje się zatem za europejską zarówno w przypadku, gdy większość osób wchodzących w skład zespołu twórczego stale zamieszkuje w państwach Unii Europejskiej lub państwach będących stronami konwencji i produkcja lub koprodukcja audycji jest kontrolowana przez osoby fizyczne lub osoby prawne (albo inne jednostki organizacyjne), których miejsce zamieszkania albo główne miejsce prowadzenia stałego przedsiębiorstwa znajduje się w tychże państwach, jak i w przypadkach, gdy większość zespołu twórczego stale zamieszkuje w państwach europejskich a audycja została

wyprodukowana przez producenta, którego główne miejsce prowadzenia stałego przedsiębiorstwa znajduje się w państwie europejskim (lub w koprodukcji z osobami lub jednostkami organizacyjnymi, z wyodrębnionych i na podstawie wyżej określonych kryteriów państw europejskich) pod warunkiem zawarcia przez to państwo umowy w sprawach audiowizualnych z państwem Unii Europejskiej lub państwem - stroną konwencji.

Nowa definicja uwzględnia przede wszystkim istotne z punktu widzenia standardów europejskich: unijnych i konwencyjnych aspekty „kontroli” produkcji lub koprodukcji oraz uściślenie pojęcia „siedziby” („place of establishment”) poprzez przyjęcie sformułowania: „których główne miejsce prowadzenia stałego przedsiębiorstwa znajduje się w państwie europejskim”. Chodzi tu o wzmocnienie istoty „europejskości” prowadzonego przedsiębiorstwa.

Wzięto pod uwagę fakt, iż Polska jest stroną Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, a zatem nie może stosować kryteriów, które dyskryminowałyby inne państwa strony konwencji.

Sprecyzowano także definicję niezależnej kwoty europejskiej w kierunku uściślenia kryteriów europejskości, zgodnie z postanowieniami Dyrektywy o „Telewizji bez Granic”. Przy konstruowaniu tej definicji uwzględniono przede wszystkim fakt, iż istotą omawianej kwoty jest „audycja europejska” i „producent niezależny”. W związku z tym w projekcie nowelizacji zmieniono definicję europejskiej kwoty niezależnej, a także termin określający preferencje dla produkcji najnowszej z 3 na 5 lat, zgodnie z wymogami dyrektywy.

Zgodnie zatem z projektem, nadawcy programów telewizyjnych winni przeznaczać co najmniej 10% rocznego czasu nadawania programu (z określonymi wyłączeniami) na audycje europejskie wytworzone przez producentów niezależnych.

Propozycja zawarta w nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji niewątpliwie zmierza do harmonizacji z prawem wspólnotowym i stanowi znacznie bardziej zbliżone rozwiązanie niż miało to miejsce w dotychczasowych regulacjach.

5.22 W tzw. ustawie horyzontalnej Rząd zaproponował całkowitą liberalizację kapitałową względem osób fizycznych mających stałe miejsce zamieszkania na terytorium Polski lub terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz osób prawnych lub spółek nie posiadających osobowości prawnej z siedzibą na terytorium Polski lub państwa członkowskiego UE.

Ze względu na aktualną sytuację sektora audiowizualnego w Polsce, jak i zobowiązania międzynarodowe, zarówno brak jakiegokolwiek polityki liberalizacyjnej, jak i natychmiastowe zliberalizowanie tego sektora, budzi szereg wątpliwości. Rozważane jest także sukcesywne osiągnięcie pełnej liberalizacji w zakresie uczestnictwa kapitału obcego w działalności nadawczej sektora audiowizualnego w Polsce.

Harmonizacja ustawy z przepisami Unii Europejskiej o swobodnym przepływie kapitału wymaga także pełnego zniesienia, w momencie przewidywanego przyjęcia RP do Unii, ograniczeń kapitałowych względem podmiotów zagranicznych, których siedziby znajdują się w państwach będących członkami Unii Europejskiej.

Zgodnie z proponowanymi zmianami, udział takiego kapitału byłby kontrolowany: „Nabycie lub objęcie udziałów albo akcji, bądź nabycie prawa z udziałów lub akcji przez podmiot zagraniczny w spółce, która posiada koncesję na rozpowszechnianie programu, wymaga zezwolenia Przewodniczącego Krajowej Rady...”.

Zagadnienie to stanowi poważny problem, zwłaszcza w realizacji zobowiązań wynikających z Układu Stowarzyszeniowego, ale i też w zakresie negocjacji w obszarach: swobodnego przepływu kapitału i polityki audiowizualnej. Termin uchylenia ograniczeń kapitałowych można rozpatrywać dwojako. Uwzględniając przepisy Układu Stowarzyszeniowego dotyczące swobody zakładania i działania przedsiębiorstw, Polska powinna zapewnić krajowe traktowanie podmiotów Unii, do początku 1999 roku, czyli do końca pierwszego etapu okresu przejściowego. Natomiast przepisy dotyczące swobody świadczenia usług nie przewidują określonego terminu i nakazują uwzględniać stan rozwoju danego sektora usług.

Należy rozważyć, czy przepisy ustawy o radiofonii i telewizji stanowią podstawę dla możliwości świadczenia konkretnej usługi, tj. rozpowszechniania programów radiowych lub telewizyjnych na podstawie koncesji. Jeżeli tak, to w tym przypadku powinno się zastosować przepisy dotyczące swobody świadczenia usług, nie zaś swobody zakładania przedsiębiorstw. Wówczas liberalizacja może i powinna przebiegać stopniowo. Ustawa o radiofonii i telewizji nie stanowi zakazów ani ograniczeń w zakresie zakładania przedsiębiorstw radiowo-telewizyjnych, a jedynie wprowadza ograniczenia w zakresie przyznawania koncesji do świadczenia usługi telewizyjnej lub radiowej.

Ponadto rozważając sektor audiowizualny z perspektywy WTO, należy zwrócić uwagę, iż świadczenie telewizyjnych i radiowych usług programowych wchodzi w domenę Układu Ogólnego w sprawie Handlu Usługami (GATTs).

Udział w pracach Rady Europy

5.23 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji reprezentuje Polskę w strukturach Rady Europy zajmujących się środkami masowego przekazu.

Przedstawiciele KRRiT lub zgłoszeni przez nią specjaliści brali w 2000 roku udział w pracach następujących komitetów i grup roboczych:

- Komitet Zarządzający ds. Mediów (CDMM): uczestniczy dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą; CDMM określa kierunki działania w dziedzinie mediów, w Komitecie uczestniczą przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Rady Europy.
- Biuro Komitetu Zarządzającego (CDMM-BU): od stycznia 1999 roku uczestniczy dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą; Biuro kieruje wszystkimi pracami Komitetu oraz struktur przez niego tworzonych.
- Grupa Specjalistów ds. mediów w perspektywie paneuropejskiej (MM-S-EP) uczestniczy wicedyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą. Grupa powołana jest do analizy rozwoju infrastruktury w organach zajmujących się mediami w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.
- Stały Komitet ds. telewizji transgranicznej (T-TT): uczestniczy od 1993 roku ekspert KRRiT, który w 1999 roku został wybrany na stanowisko przewodniczącego Komitetu; zadaniem Komitetu jest formułowanie rekomendacji co do zastosowania Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej oraz podejmowanie starań na rzecz rozstrzygnięcia konfliktów wynikających z zastosowania Konwencji.
- Grupa Specjalistów ds. ochrony nosicieli praw w dziedzinie mediów (MM-S-PR): ekspert KRRiT pełnił funkcję wiceprzewodniczącej; grupa powołana jest do zbierania i analizowania informacji dotyczących rozwoju technologicznego w dziedzinie mediów

oraz określaniu ich wpływu na współczesne formy ochrony praw autorskich i praw pokrewnych.

- Grupa Specjalistów ds. nowych technologii (MM-S-NT) uczestniczy ekspert KRRiT.
- Grupa specjalistów ds. pluralizmu w mediach (MM-S-PL): uczestniczy ekspert KRRiT; grupa rozpoczęła pracę w 1999 roku, jej zadaniem jest ocena wpływu nowych technologii i nowych usług na pluralizm w mediach w dobie nowych usług informacyjnych.
- Grupa specjalistów ds. oceny rozwoju telewizji cyfrowej w dziedzinie mediów (MM-S-AD) uczestniczy dyrektor Departamentu Techniki w Biurze KRRiT; grupa rozpoczęła pracę w 1999 roku.

Prezentacja stanu prac w poszczególnych grupach znajduje się w rozdziale IV, w części pt. "Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji".

Konferencja Ministerialna poświęcona przyszłym kierunkom polityki środków masowego przekazu Rady Europy

5.24 W dniach 15-16 czerwca 2000 roku miała miejsce w Krakowie VI Europejska Konferencja Ministerialna Rady Europy pod nazwą „Przyszłość polityki medialnej”.

Wzięli w niej udział ministrowie lub upoważnieni przedstawiciele ze wszystkich krajów członkowskich Rady Europy oraz obserwatorzy spoza Europy. Obrady otworzyli Prezes Rady Ministrów Jerzy Buzek oraz Sekretarz Generalny Rady Europy Walter Schimmer.

Konferencje ministerialne Rady Europy dotyczące polityki środków masowego przekazu odbywają się co 3 lata i mają na celu wyznaczenie kierunków polityki audiowizualnej RE na najbliższe lata. W czerwcu 1998 roku przedstawiciele krajów członkowskich Rady Europy biorących udział w pracach Komitetu Zarządzającego ds. Mediów wybrali, spośród krajów kandydujących, Polskę i Kraków jako miejsce przyszłej Europejskiej Konferencji Ministerialnej.

Krajowa Rada, której przedstawiciele uczestniczą w pracach Komitetu Zarządzającego, jego biura, a także w grupach ekspertów wspólnie z Kancelarią Prezesa Rady Ministrów oraz Małopolskim Urzędem Wojewódzkim przygotowywała tę prestiżową dla Polski konferencję.

Szefem delegacji polskiej był Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego Michał Ujazdowski. Członkami delegacji byli również: Juliusz Braun - przewodniczący KRRiT, Karol Jakubowicz, przewodniczący Stałego Komitetu ds. Konwencji o Telewizji Ponadgranicznej, Izabella Chruślińska - dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą w Biurze KRRiT, Anna Niewiadomska - dyrektor Departamentu Współpracy z Zagranicą i Polonią Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Wojciech Dziomdziora - doradca Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Robert Kostro - dyrektor Gabinetu Politycznego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Rafał Wiśniewski - dyrektor Departamentu Dyplomacji Kulturalnej w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

Po konferencji na temat mediów w Salonikach, w grudniu 1997 roku, uczestnicy stwierdzili, że dotychczasowy model zużył się i należałoby podjąć próbę jego zmiany. Komitet Zarządzający Rady Europy w zakresie środków masowego przekazu zdecydował, w czerwcu 1998 roku, o zaproszeniu do obrad profesjonalistów wysokiego szczebla, wśród których znalazł się jako przedstawiciel krajów Europy Środkowo-Wschodniej Bolesław Sulik, były przewodniczący KRRiT.

Dyskusja podczas konferencji w Krakowie była poświęcona dwóm tematom: „Tendencje i różnorodności w zmieniającym się krajobrazie medialnym” oraz „Swoboda wypowiedzi i informacji w zmieniającym się krajobrazie medialnym: zakres i możliwe ograniczenia”. W ramach tych tematów odbyła się dyskusja dotycząca: pluralizmu mediów w nowym środowisku cyfrowym, miejsca mediów publicznych, piractwa dotyczącego zawartości programu i usług nadawczych, roli regulacji i samoregulacji, edukacji medialnej.

Miały też miejsce wystąpienia krajów członkowskich oraz dyskusja nad deklaracją polityczną, którą przyjęto na zakończenie konferencji. W deklaracji „Polityka medialna jutra” wytyczono na najbliższe 3 lata program aktywności Rady Europy w sferze mediów na poziomie ogólnoeuropejskim, odnoszący się do:

- działań zmierzających do zrównoważenia sfer wolności wypowiedzi i przekazu informacji ze sferą innych praw i legitymizowanych interesów;
- pluralizmu świadczonych usług i zawartości przekazu informacyjnego;
- działań w zakresie jedności społecznej;
- działań zmierzających do przyjęcia określonych ram normatywnych dla środków upowszechniania informacji.

W rozdziale IV części pt. „Informacja o podstawowych problemach radiofonii i telewizji” znajduje się tekst deklaracji przyjętej podczas konferencji w Krakowie.

Konferencja UE „Sytuacja dzieci i młodzieży w nowym krajobrazie medialnym”

5.25 W dniach 12 - 13 lutego 2001 roku odbyła się w Sztokholmie konferencja poświęcona „Sytuacji dzieci i młodzieży w nowym krajobrazie medialnym”. Do udziału zaproszono zarówno przedstawiciele państw członkowskich Unii Europejskiej, jak i krajów kandydujących do Wspólnot.

Problematyka dotyczyła wpływu środków masowego przekazu na rozwój dzieci i młodzieży w warunkach szybko zmieniającego się rynku medialnego, wyznaczanego gwałtownym rozwojem nowych technologii.

Potrzebę wypracowania polityki na rzecz ochrony małoletnich przed treściami mogącymi negatywnie wpłynąć na ich prawidłowy rozwój psychiczny, fizyczny i moralny, Komisja Europejska dostrzegła już w 1996 roku przedstawiając tzw. Zieloną księgę w sprawie ochrony dzieci i młodzieży oraz ludzkiej godności.

Podstawą do dyskusji podczas konferencji było zaprezentowanie międzynarodowych badań odnoszących się do sytuacji małoletnich i wpływu mediów na ich życie. Istotne było zwłaszcza rozważenie czy media w dostateczny sposób realizują prawa dziecka, wynikające z *Konwencji o Prawach Dziecka*, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych, w tym prawa do swobodnej wypowiedzi, poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji także poprzez środki masowego przekazu.

Rozważano ponadto sposoby i systemy ochrony dzieci i młodzieży przed treściami mogącymi mieć szkodliwy wpływ na ich prawidłowy rozwój - w Internecie, grach elektronicznych, powszechnie dostępnej telewizji oraz reklamach skierowanych do młodych odbiorców.

Przyjęto, iż ochrona małoletnich powinna być realizowana głównie poprzez wzajemne uzupełnianie się lokalnych, regionalnych i globalnych systemów prawnych oraz samoregulacyjnych, a także poprzez systemy techniczne i informacyjno – edukacyjne.

Krajowa Rada również podejmowała inicjatywy dotyczące wpływu środków przekazu na rozwój dzieci i młodzieży. Informacje dotyczące edukacji medialnej znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

Udział w konsultacjach w organizacjach międzynarodowych: OECD, GATT i GATS oraz WIPO

5.26 Prace nad raportem na temat zobowiązań w sektorze audiowizualnym wynikających z członkostwa w OECD:

W 2000 roku kontynuowane były prace nad raportem z konferencji przeglądowej komitetów OECD pn. CIME/CMIT, w sprawie przeglądu realizacji przez Polskę zobowiązań przyjętych w momencie przystępowania do tej organizacji.

W Oświadczeniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej dotyczącego przyjęcia przez Polskę zobowiązań wynikających z Członkostwa w Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju z dnia 1.07.1996 roku, zadeklarowano m.in., iż: „Polska uznaje cele Kodeksu Liberalizacji Bieżących Operacji Niewidzialnych i jest gotowa przyjąć wynikające z tych dokumentów prawa, zobowiązania i priorytety”.

Na mocy art. 2 ust. b Kodeksu, Polska zgłosiła jednak zastrzeżenie w zakresie sektora audiowizualnego, tzn. do pozycji H/1 załącznika A Kodeksu, która stanowi, iż liberalizacji podlega: „Wywóz, sprowadzanie, rozpowszechnianie i użytkowanie filmów i innych form zapisu - na jakimkolwiek środku reprodukcji - dla celów prywatnych lub projekcji kinowej, czy też transmisji telewizyjnej”. Zastrzeżenie odnosi się wyłącznie do filmów fabularnych i „stosuje się tylko w zakresie, w jakim filmy nie podlegają w danym momencie wyłączeniu z obliczania kwot produkcji krajowej na użytek telewizji komercyjnej. Przystanie ono obowiązywać 31 grudnia 1999 roku”. Celem wniesienia tego zastrzeżenia była ochrona polskiej produkcji audiowizualnej.

Z dniem 31 grudnia 1999 roku filmy miały być wyłączone z gatunków uwzględnianych przy zaliczaniu określonej części czasu emisyjnego do ustawowego wymogu wykonania kwoty krajowej, obowiązującej w polskim ustawodawstwie na podstawie art.15 ust.1 ustawy o radiofonii i telewizji z 29 grudnia 1992 roku oraz rozporządzenia KRRiT z 22 września 1993 roku, w sprawie minimalnego udziału audycji producentów krajowych w programach radiofonicznych i telewizyjnych.

Podczas konferencji przeglądowej w 1998 roku strona amerykańska dążyła do wprowadzenia w raporcie z tej konferencji zapisów przypominających o zobowiązaniu Polski do wyłączenia filmów z obliczania kwoty audycji produkcji krajowej oraz zobowiązujących Polskę do stosowania zasady niedyskryminacji między krajami członkowskimi OECD. Przeciwwstawiały się temu kraje Unii Europejskiej. Komisja Europejska przedstawiła pogląd, popierany zwłaszcza przez Francję, iż na mocy Układu Europejskiego o Stowarzyszeniu ze Wspólnotami Europejskimi, Polska może już obecnie powołać się na art. 10 Kodeksu Liberalizacji Bieżących Operacji Niewidzialnych, który uprawnia członków OECD, należących jednocześnie do innej organizacji, do stosowania się do przepisów tej organizacji. Pozwala on na wyłączenie zobowiązań wobec pozostałych członków OECD.

Był to więc element ochrony przez Unię Europejską swojego rynku audiowizualnego przed zdominowaniem przez produkcję amerykańską. Stąd silne kontrowersje wokół ostatecznych zapisów raportu na ten temat, uniemożliwiające osiągnięcie kompromisu i przedłużające dyskusję o kształcie tego raportu. Ze strony polskiej w negocjacjach

dotyczących tej sprawy, jak również w próbach wypracowania jednolitego stanowiska różnych uprawnionych resortów, uczestniczyły: KRRiT, MSZ, MKiDN, KIE, MG, MF.

Sprawa ta została rozwiązana poprzez nowelizację ustawy o radiofonii i telewizji z 31 marca 2000 roku. Dotychczas obowiązująca "kwota polska" oparta była o kryterium „producenta krajowego”, czyli „osobę lub jednostkę organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, wytwarzającą audycje radiowe lub telewizyjne, która nie jest podmiotem zagranicznym lub osobą prawną zależną od podmiotów zagranicznych...”. Nowelizacja natomiast, ukierunkowana na dostosowanie polskiego prawa wewnętrznego do legislacyjnych standardów wspólnotowych, dokonała redefinicji "kwoty krajowej" na kwotę audycji pierwotnie wytworzonych w języku polskim, niezależnie od miejsca wytworzenia i statusu producenta.

Rozwiązuje to problem zobowiązania wobec OECD; oznacza bowiem – według stanowiska strony polskiej - zlikwidowanie kwoty wymienionej w zastrzeżeniu wniesionym przez Polskę do pkt. H/1, a tym samym powoduje wygaśnięcie zobowiązania wyłączenia filmów zagranicznych z obliczania tej kwoty.

W lipcu 2000 roku strona polska poparła wniosek przewodniczącego CMIT o zamknięcie prac nad projektem raportu, z pozostawieniem rozbieżności w kwestiach audiowizualnych. Jednocześnie Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji poinformowała komitety CIME/CMIT o nowej sytuacji prawnej, wynikającej z nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, w której zlikwidowano sporną kwotę produkcji polskiej. Oznacza to w istocie taką liberalizację przepisów polskich, jakiej - na podstawie przyjętych przez Polskę w 1996 roku zobowiązań oraz z uwzględnieniem art. 10 Kodeksu Liberalizacji Bieżących Operacji Niewidzialnych – OECD mogło oczekiwać.

5.27 Przedstawiciele KRRiT uczestniczą w pracach związanych z członkostwem Polski w WTO – GATS oraz w pracach dotyczących bilateralnych umów o wzajemnym popieraniu inwestycji – BIT.

Porozumienie ustanawiające Światową Organizację Handlu (WTO), sporządzone w Marakeszu 15 kwietnia 1994 roku oraz przystąpienie Polski do WTO, wiążą się z określonymi konsekwencjami prawnymi.

Celem powołania WTO jest przede wszystkim rozwój produkcji i handlu towarami i usługami dla podniesienia standardu życia w państwach członkowskich, przy optymalnym wykorzystaniu światowych zasobów. Zakres działania WTO można zatem określić jako stworzenie wspólnych ram instytucjonalnych dla stosunków handlowych. Z punktu widzenia sektora audiowizualnego istotnym elementem WTO jest załącznik - Układ Ogólny w Sprawie Handlu Usługami (GATS).

GATS odnosi się do środków stosowanych przez państwa członkowskie wpływających na handel usługami. Najważniejszym zobowiązaniem ogólnym członka WTO jest przyjęcie klauzuli najwyższego uprzywilejowania, oznaczającej iż określonym usługom i usługodawcom danego państwa – członka WTO udzieli się natychmiastowo i bezwarunkowo, traktowania nie mniej korzystnego, niż udzielanego innym państwom w zakresie takich samych usług. Dopuszczalne są jednak wyjątki, przewidziane w ściśle określonym trybie, w Załączniku w sprawie odstępstw od artykułu II GATS. Załącznik precyzuje warunki, na mocy których, w chwili wejścia ich w życie, członek jest zwolniony z określonych obowiązków oraz precyzuje warunki wprowadzenia nowych odstępstw.

Uwzględniając postanowienia dokumentu „Polska - odstępstwa od artykułu II: Zasada najwyższego uprzywilejowania”, w zakresie uprawnień Krajowej Rady Radiofonii i

Telewizji, odstępstwem od powyższej zasady jest preferencyjne traktowanie europejskich dzieł audiowizualnych.

Krajowa Rada brała w 2000 roku udział w konsultacjach, w ramach ewentualnego przeglądu i renegocjacji listy odstępstw od art. II GATS, dotyczących zasady najwyższego uprzywilejowania, a także nad ich interpretacją – w ramach współpracy z Radą Handlu Usługami GATS (Council for Trade in Services). Jest to problem szczególnie istotny dla sektora mediów elektronicznych.

Od klauzuli najwyższego uprzywilejowania stosowane są przez Polskę – podobnie jak to czynią inne państwa członkowskie - odstępstwa wobec usług audiowizualnych w zakresie preferencyjnego traktowania europejskiej twórczości audiowizualnej.

W celu promowania więzi kulturowych pomiędzy krajami, na podstawie umów o koprodukcji, produkcja usług audiowizualnych oraz dystrybucja filmów i kaset wideo powinna być traktowana preferencyjnie, łącznie z uprzywilejowanym dostępem do finansowania.

Zachowaniu i promowaniu tożsamości regionalnej krajów europejskich służy natomiast wspomaganie produkcji usług audiowizualnych i rozpowszechnianie twórczości kinowej i telewizyjnej, programami ukierunkowanymi na wspieranie programów i twórców, spełniających kryteria odnoszące się do pochodzenia europejskiego.

Promowanie tożsamości kulturowej w ramach nadawczego sektora audiowizualnego odbywa się także poprzez zastosowanie środków preferencyjnych przewidzianych w Dyrektywie o „Telewizji bez granic” oraz rozciągnięcie zasady traktowania narodowego na programy, spełniające kryteria pochodzenia europejskiego.

Oznacza to w praktyce promowanie tożsamości kulturowej w zakresie sektora nadawczego w Europie, preferencyjne traktowanie dzieł audiowizualnych, tworzonych na podstawie umów o koprodukcji - wraz z uprzywilejowanym dostępem do finansowania. Postanowienia te są niezwykle istotne dla sektora nadawczego w Polsce. Za ich utrzymaniem przemawiają też zobowiązania akcesyjne Polski wobec UE.

Krajowa Rada brała również aktywny udział w pracach utworzonej w strukturze GATS (General Agreement on Trade in Services) Grupy Roboczej ds. Regulacji Krajowych (Working Group on Domestic Regulation). W szczególności dyskusja dotyczyła sposobu interpretacji zasad konieczności (art. VI.4 GATS) i przejrzystości (art. III GATS) oraz stworzenia szczegółowych wytycznych ich stosowania.

Zasada konieczności sformułowana w GATS stanowi, iż państwa powinny zapewnić stosowanie takich i tylko takich środków, w ramach handlu usługami, które są niezbędne (czyli najmniej restrykcyjne w określonych warunkach, uwzględniających także elementy techniczne i ekonomiczne) dla uzyskania danego celu, dla którego zostały zastosowane.

Zasada przejrzystości dotyczy jawności użytych środków poprzez np.: dostępność informacji o wymogach licencyjnych, w tym warunkach cofania licencji, aspektach technicznych, zobowiązanie do uzasadnienia zastosowania danego środka. Dotyczy to w szczególności wprowadzania nowych przepisów lub znaczącej zmiany wymogów stawianych podmiotom z państw członkowskich. W najbardziej istotnych kwestiach, państwa członkowskie powinny przeprowadzić publiczną debatę nad wprowadzeniem nowych środków wpływających na handel usługami.

Udział w pracach European Platform of Regulatory Authorities (EPRA)

5.28 KRRiT prowadzi aktywną działalność w organizacji skupiającej przedstawicieli ciał regulujących EPRA (European Platform of Regulatory Authorities). KRRiT była współzałożycielem tej organizacji, a wśród członków znajduje się większość krajów europejskich.

Dla przedstawicieli europejskich rad radiofonii i telewizji EPRA stała się ważnym forum dyskusyjnym. EPRA umożliwia radom poszczególnych krajów wypracowanie wspólnych rozwiązań, a także zapoznanie się z doświadczeniami tych krajów, które są bardziej zaawansowane we wdrażaniu nowych technologii w sektorze audiowizualnym.

W spotkaniach członków EPRA uczestniczą w charakterze obserwatora przedstawiciele Rady Europy i Unii Europejskiej. Komisja Europejska doceniła potencjał tkwiący w EPRA, gdyż organizacja ta skupia przedstawicieli ciał regulujących państw członkowskich UE i krajów stowarzyszonych.

Współpraca bilateralna

5.29 W dniach 12-13 października 2000 roku, w Schwerinie odbyła się sesja niemiecko-polskich konsultacji w sektorze audiowizualnym. Było to drugie spotkanie tego rodzaju ze stroną niemiecką. Pierwsze, z inicjatywy KRRiT, miało miejsce w Warszawie w styczniu 1998 roku. Podczas ówczesnego spotkania zdecydowano o kontynuowaniu spotkań.

W skład delegacji polskiej weszli przedstawiciele: KRRiT, Ambasady RP w Berlinie, TVP S.A oraz Regionalnej Rozgłośni Polskiego Radia w Szczecinie „Radio Szczecin” S.A. Szefem delegacji polskiej był przewodniczący KRRiT. Szefem delegacji niemieckiej była Gabriele von Malsen-Tilborch, zastępca dyrektora w Federalnym Departamencie Kultury MSZ, a w skład delegacji niemieckiej weszli przedstawiciele MSZ, Federalnego Urzędu Kanclerskiego, Federalnego Biura Prasy i Informacji, Rady ds. Radiofonii i Telewizji Meklemburgii i Pomeranii oraz ośrodków radiowych.

Wśród poruszonych w czasie sesji tematów znalazły się: blok poświęcony radiu, w szczególności rozwój naziemnej radiofonii cyfrowej, perspektywy rozwoju radiofonii satelitarnej i kwestie dotyczące fal średnich. Ponadto rozmawiano o niemieckiej strategii w sferze regulacji dotyczących Internetu i perspektywach polsko-niemieckiej współpracy w sferze audiowizualnej. Ważnym blokiem tematycznym była współpraca między Norddeutschen Rundfunks, a Radiem Szczecin S.A., przede wszystkim w ramach polsko-niemieckiej audycji „Radio Pomerania”.

5.30 KRRiT od kilku lat jest zainteresowana współpracą z radami krajów bałtyckich. Wynikiem tego zainteresowania była wizyta przedstawicieli Krajowej Rady na Litwie i Łotwie we wrześniu 2000 roku na zaproszenie przewodniczących rad litewskiej i łotewskiej. Podczas wizyty w szczególności omówiono sytuację sektora audiowizualnego w naszych krajach z uwzględnieniem tych zagadnień, które wynikają z kompetencji ustawowych. Stronę litewską i łotewską interesował szczególnie rozwój platform cyfrowych oraz prace nad harmonizacją polskiego ustawodawstwa z unijnym, a także praktyczne problemy wynikające z realizacji tego ustawodawstwa. Podczas wizyty przyjęto ustalenie o zorganizowaniu spotkania rad z krajów bałtyckich w Warszawie w 2001 roku.

5.31 Współpraca z Narodową Radą Ukrainy ds. Telewizji i Radia zajmuje w stosunkach bilateralnych KRRiT ważne miejsce. W marcu 1997 roku rady podpisały porozumienie o współpracy.

W 2000 roku zaistniały nowe okoliczności, które pozwoliły bardziej aktywnie realizować zarówno porozumienie, jak i kontakty między Polską a Ukrainą w dziedzinie środków masowego przekazu. Przedstawiciele KRRiT zostali zaproszeni do uczestniczenia w posiedzeniach i grupach roboczych Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy we Lwowie oraz Forum Polsko-Ukraińskiego w Kijowie. Podczas obydwu spotkań podkreślano sprawę ściślejszej współpracy w dziedzinie mediów elektronicznych.

KRRiT włączyła się również w projekt „Kijów w Warszawie, Warszawa w Kijowie”, który jest realizowany w ramach Komitetu Konsultacyjnego Prezydentów Polski i Ukrainy oraz Forum Polsko-Ukraińskiego.

W ramach tego projektu w marcu bieżącego roku doszło do bilateralnego spotkania KRRiT i Narodowej Rady Ukrainy ds. Radia i Telewizji. Najważniejszym efektem tego spotkania było podpisanie Protokołu w sprawie powołania stałej Wspólnej Grupy Konsultacyjnej KRRiT i Narodowej Rady Ukrainy ds. Telewizji i Radia. Celem powołania Grupy jest prowadzenie regularnych konsultacji dotyczących zagadnień współpracy w dziedzinie telewizji i radia. Ponadto przedstawiciele ukraińskiej Rady mieli cykl roboczych rozmów m.in. z Komisją Kultury i Środków Masowego Przekazu, w TVP S.A., Polskim Radiu S.A. Uczestniczyli również wspólnie z grupą kijowskich dziennikarzy w prezentacji „Internet w mediach”.

Organizacja konferencji międzynarodowych

5.32 W dniach 5-6 grudnia 2000 roku KRRiT zorganizowała konferencję „Internet jako medium XXI wieku”. Konferencja zainicjowała publiczną dyskusję nad szansami i zagrożeniami, a także potrzebami i oczekiwaniami związanymi z kształtowaniem polityki regulacyjnej państwa w zakresie nowych technologii. Celem była także prezentacja strategii Komisji Europejskiej oraz wybranych krajów w zakresie regulacji zawartości Internetu.

W ciągu minionych pięciu lat Internet stał się synonimem postępu i nowoczesności w skali wykraczającej poza granice poszczególnych państw. Ten szybki i w znacznym stopniu żywiołowy rozwój dokonał się w Polsce, podobnie jak w wielu krajach, z nieznacznym udziałem władz publicznych. W obszarze audiowizualnym szczególnie rolę przypada Krajowej Radzie.

Konferencja była próbą określenia możliwie szerokiego spektrum tendencji i problemów związanych z obecnością i działalnością mediów w Internecie. Stała się też okazją do zapoznania się z istniejącymi propozycjami i rozwiązaniami praktycznymi.

W programie konferencji wyróżniono trzy podstawowe zagadnienia:

- konwergencja sektora audiowizualnego i telekomunikacji w warunkach technologii cyfrowych;
- ramy prawne działalności internetowej - przykłady uregulowań ustawowych omówione przez przedstawicieli ciał regulujących Australii i Francji, EBU, Fundacji Bertelsmana;
- konwergencja w praktyce: obecność mediów w Internecie.

W ramach tych 3 tematów poruszono również problematykę związaną z tendencjami konwergencyjnymi kształtującymi świat biznesu, rozwojem Internetu w Polsce, obecnością mediów w Internecie, w szczególności na przykładzie Telewizji Polsat, Radia RMF-FM, Spółki Agora S.A., a także nowymi formami reklamy.

We wnioskach z konferencji podkreślono w szczególności, że Internet nie rozwija się w legislacyjnej próżni. Jednocześnie powstaje szereg trudności praktycznych związanych ze stosowaniem prawa wobec wirtualnej rzeczywistości. Wymykające się granicom państwowym nowe medium nie poddaje się łatwo regulacjom, a na dodatek próbom ich wprowadzania towarzyszy świadomość, że mogą się stać czynnikiem ograniczającym rozwój Internetu. Konieczne staje się zatem znalezienie swego rodzaju kompromisu między regulacjami prawnymi a potrzebami rozwojowymi.

Dość powszechny jest pogląd zakładający oddzielenie wszelkich kwestii związanych z infrastrukturą i telekomunikacją od zagadnień dotyczących zawartości programu. Polityka w dziedzinie infrastruktury powinna zapewniać inwestycje i rozwój, sprzyjać konkurencji i innowacjom, a tym samym powiększać potencjał nowego medium. Nowe wyzwania pojawiają się w zakresie prawa dotyczącego oferowanych treści. Komunikowanie w przypadku Internetu może mieć bowiem zarówno charakter prywatny, jak publiczny.

Wiele prac prowadzonych w różnych krajach, jak też na forum Rady Europy i w Komisji Europejskiej, zdaje się wskazywać na szczególne znaczenie samoregulacji, która przy wsparciu ze strony państwa dokonywałaby się w środowiskach społecznych i profesjonalnych związanych z Internetem. Przykładem takich prac może być ochrona nieletnich przed treściami nieobyczajnymi, w szczególności przed pornografią. Jeśli zawartość jest nielegalna, to może być ścigana na mocy przepisów prawa karnego. Jeśli jest to zawartość wprawdzie legalna, ale szkodliwa, to jej powstrzymanie może dokonać się poprzez swego rodzaju samoregulację zainteresowanych środowisk.

Internet stwarza nowe możliwości dla nadawców programów radiowych i telewizyjnych. Już obecnie większość koncesjonowanych nadawców posiada swoje strony internetowe, a wielu z nadawców równolegle emituje program. Coraz liczniejsi wykorzystują nowe medium w swojej działalności programowej i marketingowej.

Internet jest dla nadawców również wyzwaniem, bowiem jego rozwój może istotnie przeobrazić krajobraz medialny oferując widzom i słuchaczom niezwykle bogactwo wyboru, zarówno w sensie ilości, różnorodności, jak też jakości usług. Nadawcy, którzy rozpoczną rozpowszechnianie w technice cyfrowej zyskają nowe możliwości związane między innymi z oferowaniem dodatkowych usług, jak np. przesyłanie danych, elektroniczny handel.

Elementarnym warunkiem powodzenia wszelkich programów w dziedzinie nowych technologii jest przewyciężenie barier ekonomicznych. Komputer, jako podstawowe urządzenie dostępu, ciągle jest zbyt drogi dla zdecydowanej większości gospodarstw domowych, odziedziczona struktura zatrudnienia i kwalifikacji także nie sprzyja szybkim postępom „nowej ekonomii”.

Z punktu widzenia dostawców usług internetowych konieczne jest wypracowanie wyraźnej polityki państwa w zakresie rozwoju Internetu, co jest niezbędnym elementem prognozy ekonomicznej i praktyki.

Znakomitym przykładem skutecznego działania jest przypadek publicznej telewizji w Danii, która z powodzeniem realizuje program świadczenia usług on-line. Technologię informacyjną uznano tam za element kultury, nauki i gospodarki. Przyjęto takie regulacje, które sprzyjają zachowaniu wymogów usług publicznych w rzeczywistości wirtualnej. Intencją duńskiej telewizji publicznej jest współdziałanie w tworzeniu infrastruktury, która będzie powszechnie dostępna. W postępowaniu duńskiego nadawcy publicznego najlepiej widoczny jest sens następującego rozumienia konwergencji: „...tworzyć raz – dystrybuować wiele razy”.

W Polsce inicjatywy wykorzystywania nowych technologii najlepiej rozwijają się w sektorze prywatnym. Prezentacje Spółki Agora S.A., Radia RMF FM oraz Telewizji Polsat wyraźnie wskazały nie tylko na ich związki z globalną siecią, ale także na to, że firmy te posiadają strategię działania i obecności w rzeczywistości wirtualnej.

Jeśli na początku lat 90-tych sektor prywatny, przez swoją obecność i praktykę programową, zdynamizował rynek radiowy i telewizyjny, to teraz wiele wskazuje na to, że na progu nowego wieku, ten sektor wyznaczy nowe trendy rozwoju dla mediów audiowizualnych w rzeczywistości wirtualnej.

Niewątpliwie pojawia się tu istotne zadanie dla organów regulacyjnych, tj. aby w Polsce z internetowego pejzażu nie zostali wykluczeni nadawcy publiczni.

Z okazji konferencji KRRiT wydała publikację zatytułowaną „Internet jako medium XXI wieku. Problemy polityki i regulacji radia i telewizji w erze cyfrowej”.

5.33 W dniach 16-17 listopada 2000 roku, w Białymstoku, Krajowa Rada oraz Zarząd Spółki TVP S.A. zorganizowały pod patronatem Prezydenta RP, międzynarodową konferencję „Mniejszości narodowe i etniczne a media elektroniczne - Białoruś, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Ukraina”.

Podczas konferencji zapoznano uczestników z uwarunkowaniami realizacji audycji poświęconych mniejszościom narodowym i etnicznym oraz audycji w językach mniejszości narodowych w poszczególnych krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Dokonano także wymiany informacji na temat sposobów uzyskiwania przez stowarzyszenia i organizacje reprezentujące mniejszości dostępu do mediów elektronicznych oraz wpływu tego zjawiska na rozwój świadomości narodowej. Podczas konferencji dyskutowano również, na ile wspomniane procesy mogą służyć budowaniu wzorców współpracy transgranicznej.

Program konferencji uwzględniał następujące aspekty:

- uwarunkowania prawne problematyki mniejszości narodowych i etnicznych;
- język i tożsamość mniejszości narodowych zawarte w Konwencji o Ochronie Mniejszości Narodowych oraz Konwencji o Ochronie Języków Mniejszości;
- uwarunkowania regionalne i prawne problematyki mniejszości narodowych i etnicznych w Europie Środkowej i Wschodniej, w kontekście ich obecności w mediach elektronicznych;
- dostęp i obecność mniejszości do mediów, ze szczególnym uwzględnieniem mediów publicznych, w wybranych krajach Europy Środkowej i Wschodniej - realia a oczekiwania;
- współpraca mediów ze środowiskami lokalnymi a realizacja audycji o tematyce mniejszościowej.

Konferencja w Białymstoku wpisala się w cykl dyskusji i spotkań poświęconych sytuacji mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce. Stanowiła nawiązanie do procesu ratyfikowania przez Polskę, w listopadzie 2000 roku, Ramowej Konwencji Rady Europy o Ochronie Mniejszości Narodowych. Niedawno podobna międzynarodowa konferencja odbyła się w Sejmie RP, gdzie również trwają prace w zakresie projektu ustawy o mniejszościach narodowych. Projekt ustawy m.in. odnosi się do obecności środowisk mniejszości w mediach elektronicznych.

Białostocka konferencja poświęcona zagadnieniom dostępu środowisk mniejszości narodowych i etnicznych do mediów elektronicznych była pierwszą tego rodzaju próbą oceny

sytuacji, w jakich realizowane są audycje radiowe i telewizyjne poświęcone mniejszościom i do nich adresowane.

Dotychczas w trakcie obrad zbliżonych tematycznie konferencji uczestnicy zajmowali się zazwyczaj specyfiką funkcjonowania audycji etnicznych w krajach Europy Zachodniej, skupiających się na środowiskach emigrantów, bądź w wybranych krajach regionu. Dotąd nie było takiej próby w krajach Europy Wschodniej. W Białymstoku po raz pierwszy udało się zebrać, oprócz dziennikarzy telewizyjnych, także dziennikarzy radiowych realizujących audycje w językach mniejszości w Regionalnych Rozgłoszeniach Polskiego Radia S.A. oraz naukowców zajmujących się badaniem problemów wielokulturowości.

W kontekście funkcjonowania polskich audycji etnicznych przedstawiciele mniejszości przypomnieli najważniejsze postulaty:

- obecności przedstawicieli mniejszości w radach programowych regionalnych rozgłośni Polskiego Radia S.A. oraz oddziałach terenowych TVP S.A.;
- zakresu czasowego audycji;
- dostępu przedstawicieli mniejszości do profesjonalnych szkoleń organizowanych np. przez telewizję publiczną;
- ustalenia kryteriów czasowych (czas i pora emisji) dla wartościowych audycji radiowych i telewizyjnych;
- wykorzystania środków finansowych na potrzeby realizacji audycji o tematyce etnicznej.

Białostocka konferencja wskazała również perspektywy współpracy na przyszłość. Obecnie istnieje możliwość współdziałania krajów-uczestników konferencji głównie w dziedzinie realizacji wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych, przeprowadzaniu szkoleń i warsztatów dziennikarskich, wymianie programów. Uczestnictwo w konferencji przedstawicieli krajów Europy Zachodniej stworzyło możliwość czerpania z doświadczeń w tej dziedzinie zarówno włoskich mediów, jak i zachodnioeuropejskich mniejszości.

5.34 W dniach 23-24 listopada 2000 roku w Warszawie odbyło się seminarium zorganizowane przez Eurekę Audiowizualną oraz Krajową Radę przy współpracy Komitetu Kinematografii. Seminarium poświęcone było przede wszystkim dystrybucji i strategii marketingowej dzieła filmowego.

Sesja warszawska była drugą z cyklu trzech seminariów szkoleniowych obejmujących powstawanie dzieła audiowizualnego. Seminarium przygotowane zostało dla profesjonalistów sektora audiowizualnego z krajów Europy Centralnej i Wschodniej oraz Rosji i Turcji.

Pozostałe sesje dotyczyły analizy scenariusza filmowego oraz etapu rozwoju projektu, pakietowania i tworzenia planu finansowego.

Ekspertami byli przedstawiciele film dystrybucyjnych z Niemiec, Szwajcarii oraz Polski.

Seminarium składało się z części plenarnej poświęconej prezentacji europejskiego rynku dystrybucyjnego filmów kinowych i telewizyjnych, kosztów dystrybucji i strategii marketingowej filmów niskobudżetowych oraz praktycznych zajęć warsztatowych nad konkretnymi projektami dystrybucyjnymi.

W programie seminarium znalazła się również prezentacja „Programu wsparcia przemysłu audiowizualnego Unii Europejskiej Media Plus”, z którego środków w niedalekiej przyszłości będzie mogła korzystać również Polska.

VI. DZIAŁALNOŚĆ KRRiT W ZAKRESIE OPŁAT ABONAMENTOWYCH I POZAABONAMENTOWYCH

6.1 Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt. 6 ustawy o radiofonii i telewizji, do zadań KRRiT należy określenie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Na podstawie art. 48 ust. 3 ustawy Krajowa Rada określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty abonamentowej za używanie odbiornika radiofonicznego oraz opłaty abonamentowej za używanie odbiornika telewizyjnego albo odbiornika radiofonicznego i telewizyjnego, sposób i tryb wnoszenia tych opłat, a także może określić przypadki, w których umarza lub rozkłada na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych. Krajowa Rada może, ze względów społecznych, przyznać niektórym kategoriom osób zniżki lub zwolnienia od opłat abonamentowych.

W przypadku stwierdzenia używania nie zarejestrowanego odbiornika (art. 49 ust. 2 ustawy o radiofonii i telewizji) pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej (art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 ustawy) przekazywane na wyodrębniony rachunek Krajowej Rady (art. 50 ust. 6).

Za zwłokę w uiszczaniu opłat pobiera się odsetki ustawowe (art. 49 ust. 4.). Po potrąceniu umownego wynagrodzenia jednostki Poczty Polskiej przekazują te wpływy na rachunek bankowy KRRiT (art. 49 ust. 5).

Wpływy z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (art. 49 ust. 4), opłat za używanie nie zarejestrowanych odbiorników oraz odsetek ustawowych, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej, są w całości przeznaczane przez Krajową Radę na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji.

Krajowa Rada (art. 50 ust. 2 ustawy) ustala corocznie, nie później niż do 30 czerwca, sposób podziału wpływów między jednostki publicznej radiofonii i telewizji w następnym roku kalendarzowym, w tym minimalny udział terenowych oddziałów spółek.

Przepis zawarty w art. 50 ust. 3 obliguje Przewodniczącego Krajowej Rady do niezwłocznego przekazania jednostkom publicznej radiofonii i telewizji należnych im udziałów we wpływach.

Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje Minister Łączności. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na

podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej „Poczta Polska”. Kontroli dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Wysokość opłat abonamentowych

6.2 Do końca 2000 roku obowiązywały następujące opłaty ustalone przez Krajową Radę w rozporządzeniu z 30 czerwca 1999 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 3,75 zł
- roczna, w wysokości 41,90 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 11,50 zł
- roczna, w wysokości 128,50 zł

Aby przeciwdziałać wyrejestrowywaniu odbiorników radiowych i telewizyjnych Krajowa Rada od 1 stycznia 2000 roku podwyższyła poziom ulg finansowych dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry.

6.3 Uchwałą nr 268/2000 z 30 maja 2000 roku w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych Krajowa Rada ustaliła następujące opłaty abonamentowe obowiązujące od dnia 1 stycznia 2001 roku:

- za używanie odbiornika radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 4,10 zł
- roczna, w wysokości 45,65 zł

- za używanie odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego

- miesięczna, w wysokości 12,60 zł
- roczna, w wysokości 140,30 zł

Powyższe wysokości opłat abonamentowych zostały wprowadzone w życie rozporządzeniem KRRiT z 27 czerwca 2000 roku. Zgodnie z przepisami rozporządzenia użytkownik odbiornika może jednorazowo uiścić opłatę za dowolną liczbę miesięcy w roku kalendarzowym do dnia 20 pierwszego miesiąca okresu rozliczeniowego. Użytkownik odbiornika ma również możliwość wniesienia opłat na poczet 2001 roku (z ulgą) w IV kwartale 2000 roku.

Krajowa Rada od 1 stycznia 2001 roku podwyższyła poziom ulg finansowych (wprowadzonych od 1998 roku) dla abonentów, którzy wniosą opłaty abonamentowe z góry .

Inicjatywy legislacyjne zmierzające do poprawy systemu poboru opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

6.4 Przewodniczący KRRiT 7 lipca 2000 roku, przesłał Prezesowi Rady Ministrów projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji, opracowany przez Krajową Radę.

Z uwagi na niewystarczającą skuteczność dotychczasowego systemu poboru opłat abonamentowych i wynikające stąd problemy finansowe nadawców publicznych, w projekcie dokonano zmiany szeregu przepisów w celu usprawnienia tego systemu.

Pobieranie opłat abonamentowych i związane z tym czynności oraz kontrolę wykonywania obowiązku ich uiszczenia pozostawiono zasadniczo w kompetencji jednostek nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw łączności, tj. p.p.u.p. Poczta Polska (art. 49a).

W stosunku do centralnych organów państwowych i organów administracji rządowej szczebla wojewódzkiego oraz jednostek podległych tym organom oraz osób, które uzyskały koncesje na rozpowszechnianie programów radiowych lub telewizyjnych albo zezwoleń na świadczenie usług multipleksowych, operatorów usług warunkowego dostępu i operatorów sieci kablowych, powyższe uprawnienia przewidziano dla Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Wprowadzono domniemanie, że osoba lub jednostka organizacyjna, która posiada odbiornik radiofoniczny lub telewizyjny w stanie umożliwiającym odbiór programu, używa tego odbiornika (art. 48).

Jednocześnie przyjęto rozwiązanie, że wysokość miesięcznych opłat abonamentowych na następny rok kalendarzowy - ustalana w rozporządzeniu wydanym przez Krajową Radę Radiofonii i Telewizji - nie będzie mogła przekraczać w przypadku używania odbiornika radiofonicznego – 0,33% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia (brutto) pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy w gospodarce narodowej w pierwszym kwartale danego roku kalendarzowego, opublikowanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, a w przypadku używania odbiornika telewizyjnego lub telewizyjnego i radiofonicznego 1% tego wynagrodzenia. Ustalenie takiego ograniczenia spełnia konstytucyjny wymóg określania obciążeń publicznych na podstawie przepisów ustawowych.

Niezależnie od liczby odbiorników radiofonicznych lub telewizyjnych używanych przez osoby fizyczne w jednym gospodarstwie domowym lub w pojeździe będącym ich własnością - uiszczana będzie tylko jedna opłata. Przyjęto tu równocześnie, że odpowiedzialność tych osób z tytułu opłat abonamentowych będzie solidarna.

Jednym z istotniejszych rozwiązań w zakresie opłat abonamentowych jest rezygnacja z zasady rejestracji odbiorników radiofonicznych lub telewizyjnych. Domniemywa się bowiem, że w każdym gospodarstwie domowym używa się jednego odbiornika radiofonicznego oraz jednego odbiornika telewizyjnego, chyba że pełnoletni domownik złoży pisemne oświadczenie kierownikowi jednostki pobierającej opłaty abonamentowe, w którym stwierdzi, iż w gospodarstwie domowym i w pojeździe będącym jego własnością nie używa się ani odbiornika radiofonicznego, ani telewizyjnego. Oświadczenie to składane będzie - zgodnie z przepisami kodeksu postępowania administracyjnego - pod rygorem odpowiedzialności za fałszywe zeznania i będzie uprawniało do przeprowadzenia kontroli wykonywania obowiązku uiszczenia opłat abonamentowych.

Pozostawiono natomiast system rejestracji odbiorników rtv przez abonentów innych niż osoby fizyczne w jednym gospodarstwie domowym. Ww. abonenci uiszczają opłaty

abonamentowe za każdy odbiornik radiofoniczny i telewizyjny, włącznie z odbiornikami używanymi w pojazdach będących w ich posiadaniu.

Dla lepszej skuteczności pobierania opłat abonamentowych i zaległości w tych opłatach wprowadzono do projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji zapisy, które dają podstawę do stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W razie stwierdzenia posiadania odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego w stanie umożliwiającym odbiór programów wbrew oświadczeniu, albo odbiornika nie zarejestrowanego wbrew obowiązkowi ustawowemu, pobiera się od abonenta opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność odpowiedniej miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia tych okoliczności.

Wpływy z powyższych opłat oraz odsetek za opóźnienie w ich uiszczeniu, stanowią wpływy jednostek organizacyjnych wykonujących kontrolę obowiązku uiszczenia opłat abonamentowych.

W ustawie zamieszczono katalog osób, które będą zwolnione z opłat abonamentowych. Zwolnienie z opłat przysługiwać będzie tylko w przypadku, jeżeli osoby uprawnione do zwolnienia nie będą pozostawały w jednym gospodarstwie domowym z pełnoletnią osobą nie spełniającą tych wymogów (art. 48 a).

Wpływy z opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych za zwłokę w ich uiszczeniu w całości przeznaczone są na działalność jednostek publicznej radiofonii i telewizji (art. 50).

Istotne znaczenie ma ustanowienie obowiązku, zgodnie z którym organy prowadzące ewidencję ludności oraz rejestry przedsiębiorstw, stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji itp. nieodpłatnie postawią do dyspozycji właściwych miejscowo jednostek pobierających opłaty abonamentowe dane zawarte w tych ewidencjach i rejestrach (art. 51). Powyższe dane, w tym dane osobowe, mogą być wykorzystywane wyłącznie w celu pobierania opłat abonamentowych oraz wykonywania kontroli obowiązku uiszczenia opłat abonamentowych.

Operator sieci kablowej będzie zobowiązany do corocznego nieodpłatnego przedkładania Przewodniczącemu Krajowej Rady do dnia 31 stycznia wykazu abonentów sieci kablowej, korzystających z usługi rozpowszechniania i rozpowszechniania programów w dniu 31 grudnia roku poprzedniego.

Przewodniczący Krajowej Rady może przekazywać dane osobowe objęte wykazem właściwym jednostkom wyłącznie w celu pobierania opłat abonamentowych oraz wykonywania kontroli obowiązku uiszczenia opłat abonamentowych.

W projekcie wprowadzono również przepisy określające odpowiedzialność prawną w postaci kary grzywny za uchylanie się od obowiązku rejestracji odbiorników przez zobowiązanych do tego abonentów oraz za niedopełnienie obowiązku postawienia do dyspozycji danych zawartych w ewidencjach i rejestrach albo danych, do których przedłożenia zobowiązani są operatorzy sieci kablowych (art. 52).

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji w 2000 roku

6.5 Krajowa Rada uchwałami nr 493/99 z 30 czerwca 1999 roku, nr 795/99 i nr 796/99 z 21 grudnia 1999 roku dokonała podziału wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych prognozowanych na 2000 rok między spółki publicznej radiofonii i telewizji, w sposób następujący:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓŁEM, z tego:	100,00	890 500
II.	Środki na budowę Radiowego Ośrodka Nadawczego I Programu Polskiego Radia S.A. w Solcu Kujawskim	1,449	12 900
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	98,551 liczone jako 100,00	877 600
1.	Telewizja Polska S.A. w Warszawie <i>w tym:</i> <i>TV Polonia</i>	60,00 4,444	498 200 39 000
2.	Jednostki publicznej radiofonii	40,00	351 00

Uchwałą nr 721/99 z 2 grudnia 1999 roku KRRiT przyjęła algorytm rozdziału między spółki regionalnej radiofonii publicznej prognozowanych na 2000 rok wpływów z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

6.6 Uchwałą 722/99 z 2 grudnia 1999 roku KRRiT dokonała podziału prognozowanych na 2000 rok wpływów abonamentowych na spółki radiofonii publicznej:

Lp.	TREŚĆ	% udział we wpływach ogółem	Kwota w tys. zł
I.	OGÓŁEM jednostki publicznej radiofonii, z tego:	40,00	351 000
II.	Polskie Radio S.A. w Warszawie, <i>w tym:</i> - <i>Radio Polonia (na koszty emisji)</i> - <i>Orkiestry i Chór (koszty działalności)</i> - <i>inwestycje na system produkcji informacji oraz dostęp do archiwum</i>	21,298 0,482 1,084 0,441	186 867 4 000 9 000 3 867
III.	17 spółek publicznej radiofonii regionalnej	18,702	164 133

Uchwałą nr 798/99 z 21 grudnia 1999 roku na podstawie art. 30 ust. 6 ustawy KRRiT ustaliła na 2000 rok minimalny udział terenowych oddziałów TVP na 37,0% wpływów określonych dla całej spółki Telewizja Polska S.A., tj. 194 800 tys. zł, przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki”. Z pozostałej kwoty (331 800 tys. zł) przeznaczonych na finansowanie programów telewizyjnych ogólnopolskich TVP S.A. wydzielono kwotę 66 000 tys. zł na finansowanie udziału oddziałów terenowych na

antenie ogólnopolskiej w celu zagwarantowania obecności audycji wyprodukowanych przez te oddziały na antenie ogólnokrajowej, co ilustruje poniższa tabela:

Lp.	TREŚĆ	Udział % we wplywach ogółem 877 600 tys. zł	kwota przeznaczona na finansowanie telewizji w tys. zł	udział % we wplywach przeznaczonych na finansowanie telewizji
1	2	3	4	5
I.	Ogółem TVP S.A. w Warszawie, z tego:	60,00	526 600,0	100,00
II.	Zakład Główny w Warszawie	37,80	331 800,0	63,00
	Z tego:			
	1. TV Polonia	4,444	39 000,0	7,40
	2. Program ogólnokrajowy	33,36	292 800,0	55,60
	z tego:			
	a) finansowanie uczestnictwa oddziałów terenowych	7,52	66 000,0	12,53
	b) działalność Zakładu Głównego	25,84	226 800,0	43,07
III.	Oddziały terenowe (program regionalny)	19,98	194 800,0	37,00

Uchwałami 485/2000 z 17 października 2000 roku i nr 586/2000 z 20 grudnia 2000 roku Krajowa Rada dokonała zmiany uchwały nr 722/99 z 2 grudnia 1999 roku w sprawie podziału prognozowanych na 2000 rok wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych na spółki regionalnej radiofonii publicznej.

6.7 Uchwałą nr 723/98 z 2 grudnia 1999 roku KRRiT rozdzieliła środki prognozowane na 2000 rok z tytułu wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi, do których zaliczają się między innymi:

- odsetki za zwłokę w regulowaniu opłat abonamentowych przez abonentów,
- odsetki za nieterminowe przekazywanie wpływów abonamentowych przez Rejonowe Urzędy Poczty,
- wyegzekwowane kary za nie zarejestrowane odbiorniki rtv,
- odsetki z tytułu kapitalizacji wpływów abonamentowych gromadzonych na wyodrębnionym rachunku bankowym Krajowej Rady pomniejszone o koszty operacji bankowych.

Kwota prognozowanych na 2000 rok wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w wysokości 9 000 tys. zł została przeznaczona przez Krajową Radę na finansowanie inwestycji rozwojowych w spółkach regionalnych radiofonii publicznej.

6.8 Krajowa Rada podjęła następujące uchwały w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 1999 roku do 30 listopada 2000 roku:

- Nr 797/99 z 21 grudnia 1999 roku w sprawie ustalenia sposobu wykorzystania środków z wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi od rejonowych urzędów Poczty Polskiej z tytułu rozliczenia różnicy w związku z obniżeniem umownego wynagrodzenia za usługi świadczone w 1999 roku z 6,8% na 6,6%,

- Nr 19/2000 z 25 stycznia 2000 roku w sprawie ustalenia sposobu wykorzystania środków z wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi od rejonowych urzędów Poczty Polskiej z tytułu rozliczenia różnicy w związku z obniżeniem umownego wynagrodzenia za usługi świadczone w 1999 roku z 6,8% na 6,6%,
- Nr 534/2000 z 30 października 2000 roku zmieniającą uchwałę KRRiT Nr 723/99 z dnia 2 grudnia 1999 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 1999 roku do 30 listopada 2000 roku,
- Nr 587/2000 z 20 grudnia 2000 roku zmieniającą uchwałę KRRiT Nr 723/99 z dnia 2 grudnia 1999 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 1999 roku do 30 listopada 2000 roku.

6.9 Stosownie do postanowień art. 49 ust. 5 ustawy o radiofonii i telewizji oraz ustaleń zawartych w umowie z 13 maja 1994 roku zawartej pomiędzy KRRiT a Poczta Polska oraz w Aneksie Nr 7 z 30 grudnia 1999 roku do umowy, Rejonowe Urzędy Poczty w 2000 roku, po potrąceniu wynagrodzenia umownego dla jednostek Poczty Polskiej w wysokości 6,5% od zainkasowanych wpływów, przekazały na rachunek bankowy Krajowej Rady środki pieniężne z tytułu opłat abonamentowych w wysokości:

Lp.	Wpływy abonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT w 2000 roku przez Rejonowe Urzędy Poczty	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	804 954,8
II.	Za III dekadę grudnia 1999 roku	14 637,2
III.	Za 2000 rok bez III dekady i częściowo II dekady grudnia 2000 roku	790 317,6

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi (tzw. pozaabonamentowe), które zasilily rachunek bankowy KRRiT w 2000 roku (łącznie z saldem 1999 roku) wyniosły 12 110,8 tys. zł.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane na rachunek bankowy KRRiT	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego:	12 110,8
II.	Saldo 1999 roku (wpływy z tytułu rozliczenia prowizji za 1999 rok)	1 744,7
III.	Za grudzień 1999 r. przekazane na rachunek KRRiT w styczniu 2000 r	820,4
IV.	Za okres: styczeń-listopad 2000 roku	9 545,7

Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych z opłat abonamentowych z rachunku KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji następowało według rzeczywistych, kasowych wpływów za daną dekadę miesiąca, na podstawie wyciągu bankowego, rozliczonych zgodnie z:

- udziałami procentowymi wynikającymi z uchwał KRRiT Nr 493/99, 722/99, 795/99, 796/99 oraz 485/2000,
- decyzją Przewodniczącego KRRiT z 22 grudnia 1999 roku w sprawie wcześniejszego przekazania z rachunku bankowego KRRiT - awansem w ramach planu rocznego na 2000 rok - środków finansowych spółce „Polskie Radio” S.A. (kwota 12 900 tys. zł) na finansowanie budowy i wyposażenia radiowego centrum nadawczego I programu Polskiego Radia w Solcu Kujawskim,
- decyzją Przewodniczącego KRRiT z 18 października 2000 roku zatwierdzającą „Sposób realizacji uchwały Nr 485/2000 z 17 października 2000 roku”,

- uchwałą KRRiT Nr 586/2000 z 20 grudnia 2000 roku w sprawie zmiany uchwały Nr 722/99 z 2 grudnia 1999 roku w sprawie podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2000 roku na spółki radiofonii publicznej,
- oraz uchwałą KRRiT Nr 27/2001 z 6 lutego 2001 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów z opłat abonamentowych uzyskanych od Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jako spłata zaległości za miesiące sierpień-grudzień 2000 roku.

W 2000 roku z zainkasowanej kwoty w wysokości 804 954,8 tys. zł Krajowa Rada przekazała do jednostek publicznej radiofonii i telewizji wpływy abonamentowe w wysokości 803 700,0 tys. zł. Kwota 1 254,8 tys. zł pozostała na rachunku bankowym KRRiT jako saldo na dzień 31 grudnia 2000 roku. Wpływy abonamentowe rozdysponowane pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji stanowią 90,25% w stosunku do przyjętych prognoz. Niewykonanie wpływów do planu zatwierdzonego uchwałami KRRiT Nr 493/99 i 796/99 wynosi 9,75%, to jest 86 800 tys. zł.

Przyczyn powyższej sytuacji należy upatrywać w następujących okolicznościach:

- braku egzekucji administracyjnej wobec abonentów zalegających z opłatami lub wnoszących opłaty abonamentowe z opóźnieniem,
- obniżeniu się stanu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv na dzień 31 grudnia 1999 roku w porównaniu do stanu z dnia 31 grudnia 1998 roku (o 1,2 % abonentów wyłącznie radiowych i o 0,8% abonentów radiowo-telewizyjnych),
- wzroście stanu abonentów uprawnionych do zwolnienia z opłat abonamentowych na dzień 31 grudnia 1999 roku w porównaniu do stanu z dnia 31 grudnia 1998 roku (o 1,3 % abonentów wyłącznie radiowych i o 1,2% abonentów radiowo-telewizyjnych),
- obniżeniu się stanu abonentów płacących abonament rtv na dzień 31 grudnia 1999 roku w porównaniu do stanu z dnia 31 grudnia 1998 roku (o 16,6% abonentów wyłącznie radiowych i o 2,4% abonentów radiowo-telewizyjnych),
- zaleganiu abonentów posiadających zarejestrowane odbiorniki rtv z wnoszeniem opłat abonamentowych na bieżąco,
- zmniejszeniu się stanu kombatantów, za których ulgi w opłatach abonamentowych refundowane są przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych z Państwowego Funduszu Kombatantów z 281,1 tys. osób w pierwszym półroczu i z 269,4 tys. osób w drugim półroczu 1999 roku odpowiednio do 260,2 tys. osób w pierwszym półroczu i 257,3 tys. osób w drugim półroczu 2000 roku,
- brakiem uregulowania przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych należności z tytułu refundacji ulg w opłatach rtv za okres sierpień-grudzień 2000 roku. W ramach 9,75% ubytku wpływów abonamentowych przekazanych do spółek publicznej radiofonii i telewizji 1,55% stanowi niedobór spowodowany nieuregulowaniem należności przez Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. W związku z tym Krajowa Rada w 2000 roku nie przekazała nadawcom publicznym kwoty 13 802,0 tys. zł (1 254,8 tys. zł saldo na dzień 31 grudnia 2000 roku plus 12 547,2 tys. zł należności Urzędu, które wpłyną na rachunek bankowy KRRiT w I półroczu 2001 roku).

Naprawienie tej sytuacji związane jest z nowelizacją ustawy o radiofonii i telewizji w części dotyczącej systemu poboru opłat abonamentowych. Inicjatywy legislacyjne w tym zakresie zostały przedstawione w punkcie 6.4.

6.10 Przekazywanie środków pieniężnych uzyskanych poza opłatami abonamentowych, które zgodnie z uchwałą KRRiT 723/99 przeznaczono w całości na finansowanie inwestycji rozwojowych spółek radiofonii publicznej, następowało z rachunku bankowego KRRiT w cyklu miesięcznym zgodnie z:

- udziałami procentowymi wynikającymi z uchwały KRRiT 723/99,
- uchwałami KRRiT 797/99, 19/2000 i 587/2000,
- decyzją Przewodniczącego KRRiT z 26 stycznia 2000 roku o wcześniejszym – tj. w I kwartale 2000 roku przekazaniu środków pozaabonamentowych (awansem w ramach planu rocznego na 2000 roku) spółce „Radio Olsztyn” S.A na wydatki inwestycyjne.

W 2000 roku z zainkasowanej kwoty w wysokości 12 110,8 tys. zł Krajowa Rada przekazała do spółek publicznej radiofonii i telewizji wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi w wysokości 12 110,7 tys. zł. Kwota w wysokości 0,1 tys. zł pozostała na rachunku bankowym jako saldo na dzień 31 grudnia 2000 roku.

Lp.	Wpływy pozaabonamentowe przekazane w 2000 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek publicznej radiofonii i telewizji	Kwota w tys. zł
I.	Ogółem , z tego zgodnie z uchwałami KRRiT:	12 110,7
II.	Nr 723/99	9 009,0
III.	Nr 797/99	1 636,0
IV.	Nr 19/2000	108,7
V.	Nr 534/2000	250,0
VI.	Nr 587/2000	1 107,0

Wpływy uzyskane poza opłatami abonamentowymi rozdysponowane w 2000 roku przez Krajową Radę na spółki publicznej radiofonii i telewizji stanowią 134,56% prognoz przyjętych w założeniach na 2000 rok.

6.11 W 2000 roku Krajowa Rada przekazała do jednostek publicznej radiofonii i telewizji z wpływów z opłat abonamentowych i z opłat uzyskanych poza opłatami abonamentowymi środki pieniężne w łącznej wysokości 815 810,7 tys. zł, z tego dla poszczególnych spółek:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	Wpływy w tys. zł		
		abonamentowe	pozaabonamentowe	RAZEM
I.	OGÓLEM , z tego:	803 700,0	12 110,7	815 810,7
II.	RCN PR w Solcu Kujawskim	12 900,0	x	12 900,0
III.	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	790 800,0	12 110,7	802 910,7
III.1	Telewizja Polska S.A.	474 516,2	150,0	474 666,2
III.2	Radiofonia publiczna, z tego:	316 283,8	11 960,7	328 244,5
1)	Polskie Radio S.A.	168 384,8	808,7	169 193,5
2)	Spółki regionalne, z tego:	147 899,0	11 152,0	159 051,0
1.	„Radio Białystok” S.A.	7 944,0	802,7	8 746,7

2.	„Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	7 958,9	750,5	8 709,4
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	9 110,5	460,4	9 570,9
4.	„Radio Katowice” S.A.	9 025,8	762,7	9 788,5
5.	„Radio Kielce” S.A.	7 310,1	674,6	7 984,7
6.	„Radio Koszalin” S.A.	9 362,8	800,7	10 163,5
7.	„Radio Kraków” S.A.	8 905,0	750,5	9 655,5
8.	„Radio Lublin” S.A.	8 939,3	842,7	9 782,0
9.	„Radio Łódź” S.A.	7 128,1	380,1	7 508,2
10.	„Radio Olsztyn S.A.	8 682,9	667,6	9 350,5
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 185,1	185,1	8 370,2
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	9 607,0	664,6	10 271,6
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	7 968,8	605,5	8 574,3
14.	„Radio Szczecin” S.A.	8 554,2	284,2	8 838,4
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	9 444,8	1 056,9	10 501,7
16.	„Radio Wrocław” S.A.	12 492,3	610,4	13 102,7
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	7 279,4	852,8	8 132,2

6.12 Rozliczenie sposobu wykorzystania przez „Telewizję Polską” S.A. w Warszawie wpływów abonamentowych uzyskanych z rachunku bankowego KRRiT w 2000 roku, w porównaniu do 1999 roku przedstawia się jak niżej:

TREŚĆ	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	Prognoza wg uchwał KRRiT	Wykonanie	% kol. 4 : 2	% kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	498 200	470 939	526 600	474 516	105,70	100,76
1. Zakład Główny, w tym:	333 200	287 190	331 800	298 350	99,58	103,89
1) TV Polonia	35 000	33 085	39 000	28 504	111,43	86,15
2) udział oddziałów terenowych na antenie ogólnokrajowej	16 200	86 134	66 000	60 100	407,41	69,78
3) pozostałe *	282 000	167 970	226 800	209 746	80,43	124,87
2. Oddziały terenowe na finansowanie programów regionalnych w rozłącznej sieci „Dwójki”	165 000	183 750	194 800	176 166	118,06	95,87

* według informacji Zarządu Spółki pozycja „pozostałe” obejmuje wpływy abonamentowe przeznaczone na częściowe sfinansowanie wydatków poniesionych na wynagrodzenia wraz z pochodnymi, zakup programów i licencji, ZAiKS - małe i wielkie prawa, ZASP, SAWP i inne tantiemy, łącza telekomunikacyjne, energia, gaz itp. (nie podano konkretnych wielkości wpływów na finansowanie poszczególnych rodzajów kosztów).

6.13 W 2000 roku z rachunku bankowego KRRiT (wpływy abonamentowe oraz wpływy pozaabonamentowe) na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych jednostek publicznej

radiofonii przekazano środki w łącznej wysokości 26 410,7 tys. zł (15 000,0 tys. zł z wpływów abonamentowych oraz 11 410,7 tys. zł z wpływów pozaabonamentowych), co stanowiło 7,74% łącznej kwoty środków przekazanych tym jednostkom z ww. rachunku (341 144,5 tys. zł). Środki te zostały przekazane poszczególnym jednostkom radiofonii publicznej następująco:

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii	Środki ogółem	Środki przekazane na finansowanie inwestycji			Udział %
			abonamentowe	pozaabonamentowe	RAZEM	w środkach ogółem
I.	OGÓLEM , z tego:	341 144,5	15 000,0	11 410,7	26 410,7	7,74
II.	Polskie Radio S.A. razem, w tym:	182 093,5	12 866,5	708,7	13 575,2	7,46
	<i>RCN Polskiego Radia w Solcu Kujawskim</i>	<i>12 900,0</i>	<i>9 000,0</i>	<i>0,0</i>	<i>900,0</i>	<i>69,77</i>
III.	Spółki regionalne razem, z tego:	159 051,0	2 133,5	10 702,0	12 835,5	8,07
1.	„Radio Białystok” S.A.	8 746,7	125,5	802,7	928,2	10,61
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w Bydgoszczy	8 709,4	125,5	550,5	676,0	7,76
3.	„Radio Gdańsk” S.A.	9 570,9	125,5	460,4	585,9	6,12
4.	„Radio Katowice” S.A.	9 788,5	125,5	762,7	888,2	9,07
5.	„Radio Kielce” S.A.	7 984,7	125,5	674,6	800,1	10,02
6.	„Radio Koszalin” S.A.	10 163,5	125,5	800,7	926,2	9,11
7.	„Radio Kraków” S.A.	9 655,5	125,5	750,5	876,0	9,07
8.	„Radio Lublin” S.A.	9 782,0	125,5	842,7	968,2	9,90
9.	„Radio Łódź” S.A.	7 508,2	125,5	180,1	305,6	4,07
10.	„Radio Olsztyn S.A.	9 350,5	125,5	667,6	793,1	8,48
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	8 370,2	125,5	185,1	310,6	3,71
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	10 271,6	125,5	664,6	790,1	7,69
13.	„Radio Rzeszów” S.A.	8 574,3	125,5	555,5	681,0	7,94
14.	„Radio Szczecin” S.A.	8 838,4	125,5	284,2	409,7	4,64
15.	„Radio dla Ciebie” S.A. w Warszawie	10 501,7	125,5	1 056,9	1 182,4	11,26
16.	„Radio Wrocław” S.A.	13 102,7	125,5	610,4	735,9	5,62
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	8 132,2	125,5	852,8	978,3	12,03

Podział wpływów abonamentowych i pozaabonamentowych planowanych na 2001 rok pomiędzy jednostki publicznej radiofonii i telewizji.

6.14 Krajowa Rada uchwałą nr 369/2000 z 29 czerwca 2000 roku ustaliła sposób podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji wpływów abonamentowych z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych planowanych na 2001 rok w sposób następujący:

w tys. zł

Lp	Jednostki publicznej telewizji i radiofonii	Udział % w planowanych wpływach	KWOTA planowanych wpływów
1	2	3	4
I	Wpływy abonamentowe ogółem z tego:	x	941 400
II	Nakłady inwestycyjne związane z cyfryzacją produkcji tekstowo-dźwiękowej w Polskim Radiu S.A. w Warszawie	0,999	9 400
III	Do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji z tego:	99,001 liczone jako 100,00	932 000
1.	Spółka „Telewizja Polska” S.A. z tego: <i>TV Polonia min. 5,00%</i>	60,00	559 200 <i>min. 46 400</i>
2.	Spółki publicznej radiofonii, razem	40,00	372 800

W ramach środków określonych dla „Telewizji Polskiej” S.A. w 2001 roku Krajowa Rada uchwałą 369/2000 z 29 czerwca 2000 roku i uchwałą 14/2001 z 25 stycznia 2001 roku w sprawie zmiany uchwały Nr 369/2000 z 29 czerwca 2000 roku określiła minimalną kwotę w planowanych wpływach abonamentowych przeznaczoną na finansowanie programów regionalnych i w rozłącznej sieci „Dwójki” w wysokości 200,0 mln zł oraz minimalną kwotę wpływów abonamentowych na finansowanie programów tworzonych przez oddziały terenowe do rozpowszechniania w programie ogólnokrajowym w wysokości 100,0 mln zł.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji dokonała podziału środków na poszczególne jednostki radiofonii publicznej w 2001 roku, przyjmując następujące uchwały w sprawie podziału wpływów abonamentowych:

- Nr 574/2000 z 13 grudnia 2000 roku w sprawie algorytmu rozdziału między spółki regionalnej radiofonii publicznej prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych,
- Nr 575/2000 z 13 grudnia 2000 roku w sprawie podziału prognozowanych wpływów z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w 2001 roku na spółki publicznej radiofonii.

w tys. zł

Lp.	Jednostki publicznej radiofonii i telewizji	udział % w planowanych wpływach	KWOTA planowanych wpływów
1	2	3	4
I.	Wpływy abonamentowe ogółem do podziału na spółki publicznej radiofonii i telewizji, z tego:	100,00	932 000

1.	Telewizja Polska S.A.	60,00	559 200
2.	Jednostki publicznej radiofonii razem, z tego:	40,00	372 800
1)	Polskie Radio S.A., z tego: - Radio Polonia (na koszty rozpowszechniania)	21,545 0,633	200 800 5 900
2)	Spółki radiofonii regionalnej	18,455	172 000

Udział poszczególnych regionalnych spółek radiofonii publicznej w prognozowanych wpływach z opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w roku 2001 przedstawia się następująco:

w tys. zł

Lp.	Spółki	udział % we wpływach	KWOTA Planowana dla spółek
1	2	3	4
I	Spółki regionalnej radiofonii publicznej, razem	18,455	172 000
1.	Radio Białystok S.A.	1,137	10 597
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w	0,989	9 216
3.	Radio Gdańsk S.A.	1,080	10 070
4.	Radio Katowice S.A.	1,011	9 427
5.	Radio Kielce S.A.	1,096	10 210
6.	Radio Koszalin S.A.	1,178	10 978
7.	Radio Kraków Małopolska S.A.	1,141	10 633
8.	Radio Lublin S.A.	1,203	11 209
9.	Radio Łódź S.A.	0,812	7 566
10.	Radio Olsztyn S.A.	1,175	10 951
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	0,963	8 975
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	1,089	10 148
13.	Radio Rzeszów S.A.	1,031	9 613
14.	Radio Szczecin S.A.	1,256	11 708
15.	Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	0,984	9 171
16.	Radio Wrocław S.A.	1,426	13 287
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	0,884	8 241

6.15 Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uchwałą Nr 585/2000 z 13 grudnia 2000 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów uzyskanych poza opłatami abonamentowymi w okresie od 1 grudnia 2000 roku do 30 listopada 2001 roku dokonała następującego rozdziału środków na poszczególne spółki radiofonii publicznej.

w tys. zł

Lp.	Spółki	udział % w planowanych wpływach	KWOTA planowanych wpływów
-----	--------	---------------------------------------	---------------------------------

1	2	3	4
I	OGÓLEM z tego:	100,00	9 400
II	Polskie Radio S.A. w Warszawie	10,37	975
III	Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem, z tego:	89,63 liczone jako 100,00	8 425
1.	Radio Białystok S.A.	4,75	400
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w	6,53	550
3.	Radio Gdańsk S.A.	4,75	400
4.	Radio Katowice S.A.	5,93	500
5.	Radio Kielce S.A.	4,75	400
6.	Radio Koszalin S.A.	4,45	375
7.	Radio Kraków Małopolska S.A.	7,12	600
8.	Radio Lublin S.A.	7,12	600
9.	Radio Łódź S.A.	8,90	750
10.	Radio Olsztyn S.A.	7,12	600
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	3,57	300
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	5,34	450
13.	Radio Rzeszów S.A.	5,93	500
14.	Radio Szczecin S.A.	8,31	700
15.	Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	4,15	350
16.	Radio Wrocław S.A.	5,93	500
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	5,34	450

6.16 Ponadto Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji podjęła uchwałę Nr 27/2001 z 6 lutego 2001 roku w sprawie ustalenia sposobu podziału wpływów z opłat abonamentowych uzyskanych od Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych jako spłata zaległości za miesiąc sierpień-grudzień 2000 roku, zapewniającą w 2001 roku dodatkowe środki z rachunku bankowego KRRiT następującym spółkom:

w tys. zł			
Lp.	Spółki	udział % w planowanych wpływach	KWOTA planowanych wpływów
1	2	3	4
I	OGÓLEM, z tego:	100,00	13 802,0
II	Polskie Radio S.A. w Warszawie	50,0	6 901,0

III	Spółki regionalnej radiofonii publicznej razem, z tego:	50,0 liczone jako 100,00	6 901,0
1.	Radio Białystok S.A.	6,095	420,6
2.	„Polskie Radio Pomorza i Kujaw” S.A. w	5,413	373,6
3.	Radio Gdańsk S.A.	5,803	400,5
4.	Radio Katowice S.A.	5,502	379,7
5.	Radio Kielce S.A.	5,881	405,8
6.	Radio Koszalin S.A.	6,292	434,2
7.	Radio Kraków Małopolska S.A.	6,226	429,7
8.	Radio Lublin S.A.	6,545	451,7
9.	Radio Łódź S.A.	4,609	318,1
10.	Radio Olsztyn S.A.	6,402	441,8
11.	„PRO FM” S.A. w Opolu	5,141	354,8
12.	„Radio Merkury” S.A. w Poznaniu	5,874	405,4
13.	Radio Rzeszów S.A.	5,605	386,8
14.	Radio Szczecin S.A.	6,877	474,5
15.	Radio dla Ciebie S.A. w Warszawie	5,277	364,2
16.	Radio Wrocław S.A.	7,641	527,2
17.	„Radio Zachód” S.A. w Zielonej Górze	4,817	332,4

Współpraca KRRiT z Urzędem do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, z Ministerstwem Łączności i Przedsiębiorstwem Państwowym Użyteczności Publicznej „Poczta Polska”, z Ministerstwem Finansów oraz z Najwyższą Izbą Kontroli i Krajową Izbą Biegłych Rewidentów

6.17 Na mocy ustawy z 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego kwoty wynikające ze zwolnienia kombatantów od opłat abonamentowych rtv podlegają refundacji przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z Państwowego Funduszu Kombatantów.

W 1994 roku Urząd ds. Kombatantów refundował ulgi w opłatach abonamentowych rtv za 600 tys. osób – tj. za osoby figurujące w kartotekach radiofonicznych urzędów pocztowych jako zwolnione od opłat rtv na mocy ustawy o kombatantach, tzn. które przedłożyły w urzędach pocztowych dokumenty uprawniające do zwolnienia od opłat.

W 1995 roku na prośbę Urzędu ds. Kombatantów Krajowa Rada wyraziła zgodę na odstąpienie od refundacji kwot z tytułu abonamentu rtv za kombatantów, którym na mocy rozporządzeń KRRiT przysługuje prawo do bezpłatnego korzystania z odbiorników rtv z innego tytułu niż kombatantstwo, np. z racji wieku czy inwalidztwa.

Ponieważ Urząd ds. Kombatantów nie posiadał (i w dalszym ciągu nie posiada) bazy danych kombatantów, którym w latach 1992-1994 wydał nowe dokumenty w ramach wymiany legitymacji dawnego ZBOWiD, w rozporządzeniach KRRiT umieszczano zapis

zobowiązujący kombatantów do corocznego zgłaszania się w urzędzie pocztowym w celu potwierdzenia swych uprawnień do zwolnienia od opłat abonamentowych rtv. W latach 1995-1997 urzędy pocztowe, realizując postanowienia rozporządzeń Krajowej Rady, przeprowadzały przeglądy osób uprawnionych do korzystania z ulg w opłatach rtv podlegających refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów. Krajowa Rada sfinansowała przeprowadzenie tej akcji w postaci podniesienia w latach 1995-1996 wskaźnika prowizji dla jednostek Poczty Polskiej z 6,8% do 7,0% od zainkasowanych opłat abonamentowych rtv.

W celu usprawnienia rozliczeń 17 grudnia 1996 roku przyjęto, że ulgi refundowane z Państwowego Funduszu Kombatantów będą rozliczone w systemie ryczałtowym. Podstawą refundacji miała być liczba osób, które potwierdziły w urzędach pocztowych swe uprawnienia do zwolnienia od opłat rtv.

Mimo przyjętych ustaleń i faktu, że wyniki akcji potwierdzania uprawnień dały wymierne efekty (liczba osób, za które Urząd refundował ulgi w opłatach rtv spadła z 600 tys. osób w roku 1994 do 295 tys. osób w II półroczu 1997 roku) Urząd ds. Kombatantów kwestionował liczbę osób, które zgłosiły się do urzędów pocztowych w celu potwierdzenia uprawnień i wycofywał się z wcześniejszych uzgodnień.

W związku z trudnościami w ustalaniu podstawy rozliczeń ryczałtowych Krajowa Rada zaproponowała, by począwszy od 1999 roku jako podstawę do wzajemnych rozliczeń przyjąć liczbę kombatantów, za których Urząd refunduje opłaty rtv z PFK, ujętą w projekcie budżetu zgłaszanym przez Urząd do Ministerstwa Finansów. W projektach budżetu Urząd wykazywał następującą liczbę kombatantów, na którą otrzymywał dotację z Ministerstwa Finansów:

- 1997 rok - 320 tys. osób (przy przyjętym rozliczeniu ryczałtowym z Krajową Radą w II półroczu - 295 tys. osób),
- 1998 rok - 330 tys. osób (przy przyjętym rozliczeniu ryczałtowym: I półrocze - 304 tys. osób, II półrocze - 292 tys. osób),
- 1999 rok - 330 tys. osób (przy przyjętym rozliczeniu ryczałtowym: I półrocze - 281,1 tys. osób, II półrocze - 269,4 tys. osób).

Urząd ds. Kombatantów propozycję Krajowej Rady odrzucił.

Po wielomiesięcznych negocjacjach, 14 października 1999 roku, pomiędzy Krajową Radą a Urzędem ds. Kombatantów zostało zawarte Porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatantów, zwolnień w opłatach abonamentowych rtv udzielonych na podstawie art. 20 ust. 2 pkt. 2, ust. 3 oraz art. 20' ust.2 ustawy z 24 stycznia 1991 roku. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz trybu dokonywania wzajemnych rozliczeń z tego tytułu.

Zawarte porozumienie zawierało następujące uregulowania:

- liczbę osób stanowiącą podstawę refundacji będzie ustalana aneksem do Porozumienia, sporządzanym w okresach półrocznych: do 31 marca za I półrocze i do dnia 30 września za II półrocze każdego roku,
- podstawę refundacji będzie stanowiła liczba osób z poprzedniego półrocza pomniejszona:
 - naturalne ubytki środowiska wykazane przez ZUS w proporcji do liczby osób stanowiącej podstawę refundacji w okresie poprzednim,

- osoby, które ukończyły 75 lat i osoby, które uzyskały inwalidztwo,
- naturalne ubytki środowiska kombatanckiego wylicza się na podstawie liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatanom oraz członkom ich rodzin przy świadczeniach emerytalno-rentowych, wykazanych w sprawozdaniach półrocznych ZUS sporządzanych na dzień 30 czerwca i 31 grudnia, mających charakter oficjalnego dokumentu,
- liczbę osób, które ukończyły 75 lat oraz uzyskały inwalidztwo ustalono na 2% stanu osób stanowiących podstawę naliczania ryczałtu,
- za punkt wyjścia przyjęto ryczałtową liczbę osób ustaloną na II półroczu 1998 roku w wysokości 292 tys. – zgodnie z porozumieniem z dnia 17 grudnia 1998 roku zawartym pomiędzy Krajową Radą a Urzędem.

Uregulowania te zostały zaproponowane przez Urząd ds. Kombatanów. Krajowa Rada przedstawiała inny sposób naliczania ryczałtu. W trwających od listopada 1998 roku negocjacjach, z uwagi na wiążące terminy rozliczeń z Poczta Polska, Krajowa Rada podpisując treść Porozumienia, zmuszona była do kompromisu.

Urząd ds. Kombatanów przysłał 2 października 2000 roku Aneks Nr 2 do Porozumienia z 14 października 1999 roku. W Aneksie nieprawidłowo wyliczono liczbę osób stanowiących podstawę refundacji. Urząd ds. Kombatanów w swych wyliczeniach z liczby ryczałtów energetycznych, wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatanom oraz członkom ich rodzin – wbrew postanowieniom Porozumienia - wyłączył ryczałty wypłacane żołnierzom-górnikom i członkom ich rodzin. W związku z tym liczba osób otrzymujących ryczałt energetyczny z 784 650 (zgodnie z „Zestawieniem świadczeń wypłacanych inwalidom wojennym, wojskowym i kombatanom oraz członkom ich rodzin w okresie I – VI 2000 roku” sporządzonym przez ZUS) zmniejszyła się do 759 162.

W piśmie z 9 listopada 2000 roku kwestię wyłączenia żołnierzy-górników i członków ich rodzin z grupy osób otrzymujących ryczałt energetyczny, Kierownik Urzędu do spraw Kombatanów i Osób Represjonowanych tłumaczył, iż nie podlega ona przepisom ustawy o kombatanach. Fakt ten był jednak już znany w momencie podpisywania Porozumienia z Krajową Radą. W oparciu o zapisy Porozumienia uzgodniono podstawę rozliczeń ryczałtowych na II półroczu 1999 roku oraz na I półroczu 2000 roku. Zapisy Porozumienia były więc dla Urzędu wiążące do momentu, kiedy zabezpieczyły interesy tej instytucji. W sytuacji, gdy treść zawartych porozumień okazała się dla Urzędu niekorzystna, Urząd wycofał się z wcześniejszych ustaleń.

Wyłączenie z grupy osób uprawnionych do otrzymywania ryczałtów energetycznych żołnierzy-górników i członków ich rodzin wymagało zmiany zapisów Porozumienia z 4 października 1999 roku. Nowe Porozumienie w sprawie sposobu ustalania ryczałtowej liczby osób stanowiącej podstawę refundacji z Państwowego Funduszu Kombatanów pomiędzy Urzędem ds. Kombatanów i Osób Represjonowanych i Krajową Radą Radiofonii i Telewizji podpisano 16 stycznia 2001 roku.

Zgodnie z treścią nowego Porozumienia Urząd ds. Kombatanów w II półroczu 2000 roku zamiast za 266 000 osób ma refundować zwolnienia od opłat rtv tylko za 257 300 osób. Powyższa różnica w ryczałtowej liczbie osób stanowiącej podstawę do wzajemnych rozliczeń spowodowała skutki finansowe w kwocie 600 300 zł, wg następującego wyliczenia: 266 000 osób x 11,50 zł x 6 miesięcy – 257 300 osób x 11,50 zł x 6 miesięcy = 18 354 000 zł – 17 753 700 zł = 600 300 zł.

Zgodnie z treścią Porozumienia z 14 października 1999 roku płatności z tytułu refundacji opłat abonamentowych są dokonywane za pośrednictwem Dyrekcji Okręgu Poczty na podstawie miesięcznych rachunków uproszczonych w terminie 14 dni od daty ich otrzymania.

Krajowa Rada w piśmie z 15 października 1999 roku skierowanym do Centralnego Zarządu Poczty Polskiej zwróciła się z wnioskiem, by Dyrekcje Okręgu Poczty, rachunki uproszczone z tytułu refundacji ulg za dany miesiąc przesyłały do Urzędu ds. Kombatantów w dniach 24-26 poprzedniego miesiąca. Miało to umożliwić Urzędowi regulowanie miesięcznych płatności z tego tytułu do dnia 10-go każdego miesiąca.

Mimo terminowego przesyłania przez Dyrekcje Okręgu Poczty rachunków uproszczonych Urząd ds. Kombatantów od czerwca 2000 roku nie przestrzegał ustalonych terminów regulowania płatności z tytułu refundacji ulg w opłatach rtv. W grudniu 2000 roku na rachunek bankowy Krajowej Rady wpłynęła jedynie kwota 1 254,8 tys. zł z pięciu Dyrekcji Okręgu Poczty (Katowice, Lublin, Łódź, Olsztyn, Szczecin), która pozostała na rachunku bankowym KRRiT jako saldo na 31 grudnia 2000 roku. W 2000 roku na rachunek bankowy Krajowej Rady nie wpłynęła kwota 12 547,2 tys. zł z tytułu nieuregulowania przez Urząd ds. Kombatantów należności za miesiące sierpień-grudzień 2000 roku. W związku z powyższym w 2000 roku Krajowa Rada nie przekazała nadawcom publicznym kwoty w wysokości 13 802,0 tys. zł (tj. 1 254,8 tys. zł plus 12 547,2 tys. zł).

Krajowa Rada zwracała się do Urzędu ds. Kombatantów z prośbą o pilne uregulowanie zaległych płatności.

Urząd tłumaczył, że zwłoka w regulowaniu płatności spowodowana jest brakiem dotacji z Ministerstwa Finansów.

W związku z powyższym Przewodniczący KRRiT dwukrotnie zwracał się do Ministerstwa Finansów z prośbą o przekazanie niezbędnych środków przeznaczonych na Państwowy Fundusz Kombatantów w celu umożliwienia Urzędowi ds. Kombatantów uregulowania zaległych płatności wobec Krajowej Rady.

Ministerstwo Finansów wyjaśniło, że w ustawie budżetowej na rok 2000 nie ma rezerw celowych, z których można byłoby zwiększyć zaplanowaną w ustawie budżetowej dotację dla Państwowego Funduszu Kombatantów.

Problemy finansowe w Państwowym Funduszu Kombatantów wynikają z błędów Urzędu w sposobie opracowywania wystąpień do Ministerstwa Finansów o dotację budżetową. Przy ustalaniu wydatków na 2001 rok Urząd przyjął wysokość opłaty abonamentowej na poziomie 11,50 zł podczas, gdy Krajowa Rada ustaliła ją na poziomie 12,60 zł.

Można więc przewidywać, że przyszłym roku ponownie wystąpi niedobór środków w Państwowym Funduszu Kombatantów przeznaczonych na refundację opłat rtv w kwocie ponad 3 300 tys. zł. Niedobór środków może się zwiększyć o dodatkową kwotę 1 300 tys. zł w przypadku, gdy zwiększy się liczba osób stanowiąca podstawę naliczania ryczałtu, np. z planowanych 251 350 osób do 260 000 osób.

Przewodniczący KRRiT 13 grudnia 2000 roku, przedstawiając nieprawidłowości w sposobie opracowywania przez Urząd ds. Kombatantów zapotrzebowania na środki finansowe dla Funduszu, zwrócił się do Kierownika Urzędu z prośbą, by rozważył możliwości wprowadzenia stosownej korekty do wystąpienia Urzędu o dotację budżetową na 2001 rok tak, aby w przyszłym roku Urząd ds. Kombatantów na bieżąco regulował wszystkie należności Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

O rozważenie możliwości wprowadzenia korekty do projektu ustawy budżetowej na 2001 rok w części: *Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych*, polegającej na zwiększeniu dotacji budżetowej przeznaczonej na refundację zwolnień od opłat abonamentowych za używanie odbiorników rtv o kwotę ok. 20 300 tys. zł (tj. 17 000 tys. zł zobowiązania Urzędu przechodzące na 2001 rok z 2000 roku oraz 3 300 tys. zł z tytułu niedoszacowania wydatków w 2001 roku) Przewodniczący KRRiT zwrócił się z prośbą do Przewodniczącego Sejmowej Komisji Polityki Społecznej oraz do Przewodniczącego Sejmowej Komisji Finansów Publicznych. Pisma te pozostały bez odpowiedzi.

W 2000 roku ustalono następującą liczbę osób stanowiącą podstawę refundacji zwolnień od opłat abonamentowych rtv przez Urząd ds. Kombatantów:

- I półrocze - 260 200 osób (I półrocze 1999 roku 281 100 osób) spadek o 8,03%
- II półrocze - 257 300 osób (II półrocze 1998 roku 269 400 osób) spadek o 4,70%

W 2000 roku w porównaniu do 1999 roku nastąpił spadek liczby osób stanowiącej podstawę refundacji zwolnień od opłat abonamentowych przez Urząd ds. Kombatantów o 6,38%.

6.18 Na podstawie art. 51 ustawy o radiofonii i telewizji kontrolę wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych sprawuje Minister Łączności. Jednostką organizacyjną Ministra Łączności uprawnioną do przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych - na podstawie rozporządzenia Ministra Łączności z dnia 16 lipca 1993 roku w sprawie kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych jest państwowe przedsiębiorstwo użyteczności publicznej „Poczta Polska”. Kontroli dokonują upoważnieni pracownicy rejonowych urzędów poczty.

Zgodnie z art. 49 ust. 2 u.r.t. w przypadku stwierdzenia używania nie zarejestrowanego odbiornika pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej. Opłaty te pobierane są przez jednostki Poczty Polskiej (art. 49 ust. 5 u.r.t.) i po potrąceniu umownego wynagrodzenia (50% wpływów z tej opłaty - art. 51 ust. 5 u.r.t.) przekazywane są na wyodrębniony rachunek KRRiT (art. 50 ust. 6 u.r.t.).

Z rozliczeń z Rejonowymi Urzędami Poczty wynika, że od roku 1994 notuje się spadek wpływów zasilających rachunek KRRiT z tytułu kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników rtv. Ilustruje to tabela:

w zł

ROK	Wpływy pobrane przez jednostki Poczty Polskie (brutto)	Wpływy przekazane na rachunek KRRiT (netto)	Wpływy pobrane przez Poczta Polska z tyt. kar za używanie nie zarejestrowanych odbiorników rtv (brutto)	Wpływy z tytułu używania nie zarejestrowanych odbiorników rtv przekazane do KRRiT (netto)	% kol. 4 : 2	% kol. 5 : 3
1	2	3	4	5	6	7
1994	475 153 163,68	442 832 862,36	26 279,70	13 139,87	0,00553	0,00297
1995	576 883 990,73	535 800 359,27	23 612,75	11 806,38	0,00409	0,00220
1996	692 502 075,31	644 027 026,33	3 040,50	1 520,25	0,00042	0,00024
1997	758 511 719,18	706 920 670,72	21 916,80	10 958,40	0,00289	0,00155
1998	835 039 832,03	778 252 354,41	11 234,90	5 617,45	0,00135	0,00072

1999	872 049 544,62	814 493 160,14	4 175,10	2 087,56	0,00048	0,00025
2000	885 598 131,39	828 033 685,56	1 555,50	777,75	0,00018	0,00009

Z tabeli wynika, że w praktyce Rejonowe Urzędy Poczty nie wywiązują się z ustawowego obowiązku przeprowadzania kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Z informacji uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej wynika, że we wszystkich 78 Rejonowych Urzędach Poczty pracowała następująca liczba kontrolerów:

- 1994 rok - 119
- 1995 rok - 61
- 1996 rok - 21
- 1997 rok - 64
- 1998 rok - 56
- 1999 rok - 55
- 2000 rok - 32

Przewodniczący KRRiT, 25 maja 2000 roku w piśmie do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej zaproponował ustalenie na 2001 rok wskaźnika prowizji w wysokości 6,1% od pobranych opłat abonamentowych (brutto) oraz odsetek ustawowych wniesionych przez abonentów. W piśmie przedstawiono szczegółowe uzasadnienie ekonomiczne zaproponowanej wysokości wskaźnika prowizji.

Centralny Zarząd Poczty Polskiej nie udzielił odpowiedzi. Krajowa Rada 29 czerwca 2000 roku podejmując uchwałę Nr 369/2000 w sprawie określenia sposobu podziału wpływów abonamentowych za używanie odbiorników rtv w 2001 roku między jednostki publicznej radiofonii i telewizji, przyjęła wskaźnik prowizji dla jednostek Poczty Polskiej na 2001 rok w wysokości 6,5% od pobranych wpływów abonamentowych i odsetek ustawowych za zwłokę – tj. zgodnie z podpisanym 30 grudnia 1999 roku Aneks nr 7 do Umowy z 13 maja 1993 roku.

Przewodniczący KRRiT 18 października 2000 roku w piśmie skierowanym do Dyrektora Generalnego Poczty Polskiej ponowił propozycję ustalenia na 2001 rok wskaźnika prowizji w wysokości 6,1%, uznając że 5-miesięczna zwłoka w udzieleniu przez Centralny Zarząd Poczty Polskiej odpowiedzi oznacza przyjęcie przedstawionej propozycji.

W piśmie z 24 listopada 2000 roku Dyrektor Generalny Poczty Polskiej poinformował, że zaproponowany przez KRRiT wskaźnik wynagrodzenia umownego na 2001 rok w wysokości 6,1% jest dla Poczty Polskiej nie do przyjęcia. Zaproponował, by wskaźnik prowizji został ustalony na poziomie 7% od zainkasowanych wpływów brutto. Zwiększenie wskaźnika prowizji o 0,5% tj. z 6,5% w roku 2000 do 7% w roku 2001 nie zostało poparte ani analizą ekonomiczną przychodów i kosztów świadczonej usługi radiofonicznej, ani uzasadnieniem natury merytorycznej wskazującym na zwiększenie zakresu świadczonej usługi.

Trudności w uzgodnieniach pomiędzy Poczta Polską i Krajową Radą dotyczące poziomu wskaźnika prowizji za świadczoną usługę radiofoniczną trwają od 1997 roku, tj. od czasu, gdy Centralny Zarząd Poczty Polskiej konsekwentnie odmawia przedstawiania

Krajowej Radzie kalkulacji ekonomiczno-finansowych przychodów i kosztów związanych z realizacją usługi radiofonicznej.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stoi na stanowisku, że wysokość wskaźnika wynagrodzenia umownego dla Poczty Polskiej winna wynikać z:

- przewidywanego poziomu kosztów świadczenia usługi w okresie rozliczeniowym, w oparciu o szczegółową kalkulację ekonomiczno-finansową zaakceptowaną przez obie strony, a wynikającą z założeń makroekonomicznych przyjmowanych przez rząd w założeniach do projektu Ustawy budżetowej na następny rok,
- zakresu świadczonej usługi, tj. liczby abonentów wnoszących opłaty abonamentowe oraz liczby wnoszonych opłat w roku rozrachunkowym,
- wysokości opłat abonamentowych obowiązujących w danym roku.

Z punktu widzenia ekonomiczno-finansowego wysokość prowizji dla jednostek Poczty Polskiej powinna być ustalona na maksymalnym poziomie 4,5 % od zainkasowanych wpływów brutto.

6.19 W związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Finansów z 22 grudnia 1999 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym wiele przedsiębiorstw i instytucji zwracało się do Biura KRRiT z prośbą o wystawienie faktury VAT z tytułu wniesienia opłaty abonamentowej za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych.

W wystąpieniach z 3 kwietnia 2000 roku i 12 stycznia 2001 roku KRRiT zwróciła się do Ministerstwa Finansów z prośbą o zajęcie stanowiska w tej sprawie.

Przewodniczący KRRiT zwrócił się też do Przewodniczącego Sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu z prośbą o uwzględnienie kwestii obowiązku wystawiania faktur VAT w zakresie opłat abonamentowych rtv podczas rozpatrywania odpowiedzi Ministra Łączności na dezyderat nr 20 Komisji. Komisja Kultury i Środków Przekazu 31 stycznia 2001 roku zobowiązała Ministra Finansów do pilnego zajęcia stanowiska w tej sprawie.

W piśmie z 1 marca 2001 roku skierowanym do Przewodniczącego Krajowej Rady Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów poinformował, że przepisy o podatku dochodowym nie nakazują stosowania specjalnego rodzaju dokumentacji księgowej dla wydatków związanych z opłacaniem abonamentu rtv, sankcjonują natomiast wymogi stawiane dla dowodów księgowych, zawarte w ustawie z 29 września 1994 roku o rachunkowości. Elementy, które co najmniej powinien zawierać prawidłowy dowód księgowy określone są w art. 21 ust. 1 pkt 1-7 ustawy o rachunkowości. Książeczki radiofoniczne zawierające dowody wpłaty mogą stanowić dostateczną dokumentację stwierdzającą ewentualnie poniesione koszty uzyskania przychodu w świetle przepisów powołanej ustawy o rachunkowości. W przypadku kiedy jednostka gospodarcza dokonuje wpłaty za zarejestrowany odbiornik radiowy lub telewizyjny na specjalne konto Poczty Polskiej poprzez bank, fakt posiadania książeczki radiofonicznej potwierdzającej rejestrację odbiorników oraz bankowy dokument potwierdzający dokonanie przelewu, mogą stanowić łącznie dokument wystarczający dla potrzeb prowadzenia ewidencji kosztów uzyskania przychodu.

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów nie odniósł się jednak do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z 22 grudnia 1999 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym. Krajowa Rada

w dalszym ciągu nie posiada jednoznacznego stanowiska Ministerstwa Finansów, czy przepisy ww. ustawy dotyczą opłat abonamentowych.

Krajowa Rada przygotowała projekt nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji w części dotyczącej sposobu pobierania abonamentu oraz ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych w rozdziale dotyczącym kosztów uzyskania przychodu. Celem tej nowelizacji jest uzależnienie możliwości zaliczenia przez osobę prawną odbiornika radiowego lub telewizyjnego do kosztów uzyskania przychodu od wcześniejszej rejestracji zgodnie z ustawą o radiofonii i telewizji. Propozycje nowelizacji w tym zakresie zostały skierowane zarówno do Prezesa Rady Ministrów, jak i przewodniczących sejmowej i senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu.

6.20 Przewodniczący KRRiT 20 grudnia 1999 roku, zwrócił się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli oraz Prezesa Krajowej Izby Biegłych Rewidentów z prośbą o wsparcie działań zmierzających do zahamowania spadku wpływów z tytułu opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Przewodniczący KRRiT prosił Prezesów NIK i KIBR o rozważenie propozycji, by urzędnicy NIK i biegli rewidenci przy corocznych kontrolach dokonywanych w jednostkach zaliczanych do finansów publicznych i w jednostkach organizacyjnych sprawdzali, czy wszystkie posiadane przez jednostki odbiorniki radiowe i telewizyjne są zarejestrowane oraz czy opłaty za ich używanie wnoszone są terminowo. W przypadku stwierdzenia używania przez jednostki nie zarejestrowanych odbiorników, zalecenie rejestracji odbiorników zostało zawarte we wnioskach pokontrolnych.

W odpowiedzi na wystąpienie Przewodniczącego KRRiT Dyrektor Departamentu Kontroli Doraźnych Najwyższej Izby Kontroli, działający z upoważnienia Prezesa NIK, pismem z 29 lutego 2000 roku poinformował, że propozycje Krajowej Rady są przedmiotem badania w Departamencie Kontroli Doraźnych. O podjętych w tej sprawie ustaleniach Przewodniczący KRRiT zostanie powiadomiony. Do chwili obecnej do Krajowej Rady nie wpłynęła odpowiedź w tej sprawie.

Pismo Przewodniczącego KRRiT z 20 grudnia skierowane do Prezesa Krajowej Izby Biegłych Rewidentów pozostało bez odpowiedzi.

Umarzanie i rozkładanie na raty zaległości w opłatach abonamentowych.

6.21 W 2000 roku do Krajowej Rady wpłynęło 10 622 listy w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych od 8 205 osób, co oznacza wzrost liczby otrzymanej korespondencji o 44,3% w porównaniu do 1999 roku.

6.22 W związku z przepisem art. 48 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji Krajowa Rada korygowała swoje postanowienia dotyczące zasad umarzania i rozkładania na raty zaległości w opłatach abonamentowych zawartych w rozporządzeniu KRRiT z 27 czerwca 1996 roku w sprawie opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

W celu wykonania przez Krajową Radę ustawowych powinności wynikających z art. 48 ustawy o radiofonii i telewizji oraz §§ 7 i 8 rozporządzenia KRRiT z 27 czerwca 1996 roku, to jest:

1. § 7 - na wniosek jednostek Poczty Polskiej Krajowa Rada umarza zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadku gdy:

- niemożliwe jest ustalenie dłużnika lub jego adresu,
- dłużnik nie posiada majątku, z którego można uzyskać należności.

Jednostki Poczty Polskiej przekazują do Krajowej Rady raz na kwartał wnioski o umorzenie sumy zaległych opłat abonamentowych oraz odsetek ustawowych wraz z imiennym wykazem dłużników i wskazaniem przyczyny braku możliwości ściągnięcia poszczególnych kwot.

2. § 8 - na uzasadniony wniosek dłużnika Krajowa Rada w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy gospodarcze lub społeczne, może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, w przypadkach innych niż te, o których mowa w § 7.

W Biurze KRRiT w 1996 roku została powołana Komisja do spraw opiniowania i przygotowywania wniosków o umorzenie lub rozłożenie na raty zaległych opłat abonamentowych rtv.

W 2000 roku odbyło się 9 posiedzeń tej Komisji, na których rozpatrzono 4 389 wniosków (z tego 254 wnioski, które wpłynęły do Krajowej Rady w 1999 roku).

Komisja pozytywnie rozpatrzyła 4 354 wnioski, z tego

- 3 485 wniosków o umorzenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv
- 869 wniosków o rozłożenie zaległości w opłatach abonamentowych rtv na raty.

Komisja negatywnie zaopiniowała 35 wniosków.

Skutki finansowe 49 uchwał Krajowej Rady przyjętych w 2000 roku w sprawie umorzenia zaległości w płatnościach abonamentowych i odsetek ustawowych opiewały na łączną kwotę 1 017 816,69 zł, a na raty rozłożono zaległości w łącznej kwocie 241 446,15 zł.

Z informacji uzyskanych do końca lutego br. z Rejonowych Urzędów Poczty wynika, że abonenci, którym Krajowa Rada w 2000 roku rozłożyła na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych rtv, do końca ubiegłego roku wpłacili środki w łącznej wysokości 74 972,33 tys. zł, to jest ok. 30,5% należnej kwoty.

Na wniosek jednostek Poczty Polskiej Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji w 2000 roku przyjęła 4 uchwały w sprawie umorzenia dłużnikom zaległości w opłatach abonamentowych na łączną kwotę 829 278,26 zł.

W 2000 roku Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji umorzyła na podstawie §§ 7 i 8 rozporządzenia KRRiT zaległości w opłatach abonamentowych abonentów-dłużników na łączną kwotę 1 847 094,95 zł

Kwota ta stanowiła około 0,23% środków przekazanych w 2000 roku z rachunku bankowego KRRiT do spółek radiofonii i telewizji publicznej.

Informacja o stanie abonentów radiowych i telewizyjnych.

6.23 Stan abonentów używających zarejestrowane odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne - na dzień 31 grudnia 2000 roku (według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej) przedstawia się następująco:

- abonenci radiowi 9 319 178
(abonenci używający odbiorniki radiowe i telewizyjne oraz wyłącznie odbiorniki radiowe)

- abonenci telewizyjni 9 068 989
(abonenci używający telewizor, bądź odbiornik radiowy i telewizor)

natomiast na dzień 31 grudnia 1999 roku stan ten wynosił odpowiednio:

- abonenci radiowi 9 460 778
- abonenci telewizyjni 9 187 125

W 2000 roku w porównaniu do 1999 roku nastąpił spadek ogólnego stanu zarejestrowanych abonentów radiowych o 141 600, czyli o 1,5 % oraz spadek ogólnego stanu abonentów telewizyjnych o 118 136, czyli o 1,3%.

Stan abonentów, którzy używają wyłącznie zarejestrowany odbiornik radiowy, w porównaniu do 1999 roku przedstawia się następująco:

	1999 rok	2000 rok
- abonenci ogółem używający wyłącznie odbiornik radiowy	273 653	250 189
Z tego:		
- na wsi	95 659	78 925
- w mieście	177 994	171 264

Na przestrzeni wielu lat obserwuje się, iż liczba gospodarstw domowych, które wyposażone są tylko w odbiorniki radiowe zmniejsza się. Zjawisko to w 2000 roku wystąpiło w większym stopniu na wsi niż w mieście. Na wsi spadek ten wyniósł 16 734, tj. o 17,49%, natomiast w mieście 6 730, tj. o 5,70%.

Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne lub radiofoniczne wyodrębnia się dwie grupy abonentów:

- uiszczających opłaty abonamentowe,
- zwolnionych od opłat

Zmiany w stanie na dzień 31 grudnia wśród abonentów używających wyłącznie odbiorniki radiofoniczne w latach 1999 - 2000 przedstawiają się następująco:

	1999 rok	2000 rok	%
Abonenci radiowi	273 653	250 189	91,4
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	186 835	163 238	87,4
b/ zwolnieni od opłat	86 818	86 915	100,1

Natomiast zmiany w stanie abonentów używających telewizor i radioodbiornik w analizowanym okresie przedstawiają się, jak niżej:

	1999 rok	2000 rok	%
Abonenci telewizyjni	9 187 125	9 068 989	98,7
z tego:			
a/ uiszczający pełne opłaty	7 208 300	6 985 412	96,9
b/ zwolnieni od opłat	1 978 825	2 083 577	105,3

Jak z powyższych danych wynika, w 2000 roku w porównaniu do 1999 roku zaobserwowano znaczny wzrost liczby abonentów, którzy skorzystali ze zwolnień z opłat za

abonament rtv na mocy obowiązujących przepisów. Podobne zjawisko wystąpiło również i w latach ubiegłych. Wśród abonentów używających zarejestrowane odbiorniki telewizyjne (lub telewizyjne i radiofoniczne) wzrost ten w 2000 roku był duży, bo 104 752 abonentów, tj. o 5,3 %.

Na wzrost stanu abonentów korzystających ze zwolnienia z opłat, miały wpływ między innymi decyzje zawarte w rozporządzeniach KRRiT, w zakresie zwolnienia od opłat osób pobierających stały zasiłek z opieki społecznej, jak również wprowadzony w 1995 roku przepis zwalniający od opłat za abonament rtv osoby, które ukończyły 75 rok życia.

W regionach zagrożonych bezrobociem, wielu abonentów korzysta z pomocy socjalnej w postaci stałego zasiłku z opieki społecznej. Osoby te, po dopełnieniu odpowiednich formalności w urzędzie pocztowym, zwolnione są od wnoszenia opłat za abonament rtv.

W przypadku prowadzenia wspólnego gospodarstwa domowego z osobą słabo słyszącą i niedowidzącą, inwalidą I grupy, osobą która ukończyła 75 rok życia lub posiada uprawnienia kombatanckie – abonenci dokonują przerejestrowania odbiorników na uprawnionego do zwolnienia od opłat abonenta.

Jednocześnie należy podkreślić, że osoby zwolnione od uiszczania opłat za używanie odbiorników radiofonicznych bądź telewizyjnych nie są zwolnione od obowiązku rejestrowania użytkowanych odbiorników.

Grupa zarejestrowanych abonentów zwolnionych od wnoszenia opłat w 1994 roku stanowiła 11,7 % abonentów radiowych ogółem, w 1995 roku 14,7 %, w 1996 roku 17,2 %, w 1997 roku 19,3 %, w 1998 roku 20,5 %, w 1999 roku już 21,8%, a w 2000 roku aż 23,3%.

Natomiast w grupie abonentów telewizyjnych udział ten przedstawia się następująco: w 1994 roku - 11,5 %, w 1995 roku 14,5 %, w 1996 roku 17,0 %, w 1997 roku 19,0 %, w 1998 roku 20,3 %, w 1999 roku 21,5%, a w 2000 roku aż 23%.

Według danych uzyskanych z Centralnego Zarządu Poczty Polskiej, ogólny stan kombatantów na dzień 31 grudnia 2000 roku, w porównaniu do poprzednich lat wynosi:

	1996 rok	1997 rok	1998 rok	1999 rok	2000 rok	<u>2000</u> 1996
- radiowi	509 197	415 300	403 941	397 817	379	106
	74,5%					
- telewizyjni	503 591	411 328	400 060	394 193	375	643
	74,6%					

Kombatanci, mimo iż są zwolnieni od opłat za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych (na mocy przepisów o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego), zaliczani są do grupy abonentów uiszczających opłaty rtv, gdyż Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych refunduje Krajowej Radzie Radiofonii i Telewizji środki finansowe z tego tytułu. Jednakże w przypadku, gdy abonent-kombatant ukończy 75 rok życia, bądź zostanie zaliczony ze względu na stan zdrowia do inwalidów I grupy, wówczas zaliczony zostanie do grupy abonentów zwolnionych z opłat rtv, a Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych nie refunduje już KRRiT ubytku wpływów.

Zważywszy na fakt, że większość kombatantów to osoby w podeszłym wieku, stale wzrasta liczba abonentów-kombatantów zwolnionych od opłat za abonament rtv z racji wieku, a nie uprawnień kombatanckich.

VII. SKARGI I INTERWENCJE

Skargi dotyczące programów nadawców publicznych.

„Telewizja Polska” S.A.

7.1 W minionym roku wzrosła liczba skarg na łamanie zasad profesjonalizmu i obiektywizmu w programach telewizji publicznej. Spośród 437 pism (podpisanych przez 513 osób), dotyczących programów TVP S.A. najczęściej odnosiło się do programów informacyjnych. Brak rzetelności, profesjonalizmu, stronnictwo, manipulację, łamanie zasady bezstronności, czy norm dobrego obyczaju zarzucali nadawcom przedstawiciele rządu, klubów parlamentarnych, partii politycznych, pełnomocnicy sztabów wyborczych, przedstawiciele organizacji społecznych, samorządowych.

7.2 Przykładami tego rodzaju skarg są interwencje Rzecznika Prasowego Rządu - p. Krzysztofa Lufta:

- „Wiadomości” z 20 czerwca 2000 roku – zarzuty manipulacji, braku obiektywizmu oraz zafalszowania obrazu rzeczywistości, w materiałach dotyczących prac rządu: kwestii podwyżki motywacyjnej dla policjantów oraz pomocy rządu dla ofiar suszy. Sekretarz KRRiT w imieniu Przewodniczącego KRRiT nie podzielił zasadności zarzutów, nadawca bowiem w materiale zacytował wypowiedź Komisarza Policji p. Józefa Gralaka, który określił zarobki funkcjonariuszy jako żenująco niskie. Podobnie zarzut nierzetelności w odniesieniu do informacji o poczynaniach rządu wobec rolników objętych klęską suszy nie znajduje potwierdzenia. Reporterzy dochowali zasady proporcjonalności, przedstawiając stanowiska wszystkich zainteresowanych stron.
- „Wiadomości” z 22 lipca 2000 roku – zarzut nierzetelnego zrelacjonowania obchodów święta Policji w Szczytnie, poprzez nie odnotowanie obecności Premiera Jerzego Buzka oraz wygłoszonego tam wystąpienia. Nadawca w wyjaśnieniach odrzucił zarzut całkowitego pominięcia osoby Premiera w relacji. Wizerunek Prezesa Rady Ministrów został ukazany na ekranie, natomiast brak wypowiedzi wynikał po części z powodów technicznych. Ponadto wydarzenia w Szczytnie nadawca potraktował jako punkt wyjścia do raportu o Policji, pragnąc przedstawić sytuację policji po 10 latach jej funkcjonowania, a nie jedynie zatrzymać się na samej relacji z obchodów rocznicowych. Przewodniczący KRRiT uznał prawo nadawcy do innego niż zazwyczaj rozłożenia akcentów, jak ma to miejsce w materiałach okolicznościowych, zwłaszcza że w „Panoramie” nadawca relacjonując obchody święta Policji zamieścił dłuższą wypowiedź Premiera.
- „Wiadomości” z 2 sierpnia 2000 roku – zarzut manipulacji, jakiej dopuścili się wydawcy Telewizyjnej Agencji Informacyjnej relacjonujący przebieg konferencji prasowej po spotkaniu Premiera Jerzego Buzka i Rzecznika Prasowego Rządu z marszałkami

sejmików wojewódzkich. P. Krzysztof Luft zarzucił, że w materiale przedstawiającym wystąpienia liderów Unii Pracy w sprawie lustracji Kandydatów na Urząd Prezydenta RP, dokonano montażu wizerunku premiera z dźwiękiem fragmentu wypowiedzi rzecznika rządu, wyjętym z innego momentu konferencji. Nadawca odrzucił zarzut manipulacji polegającej na zmontowaniu obrazu i dźwięku i złożył oświadczenie, że zarówno obraz, jak i dźwięk w wyemitowanym materiale pochodził z tego samego fragmentu konferencji. Autor relacji powołał się na świadectwo dziennikarzy innych mediów uczestniczących w powyższej konferencji. Przewodniczący KRRiT stwierdził, iż nie ma jakiegokolwiek podstawy, by nie dać wiary wyjaśnieniom nadawcy, zwłaszcza że w trakcie tej konferencji prasowej Premiera nie zezwolono dziennikarzom na zadawanie pytań dotyczących sprawy lustracji. Rzecznik Rządu p. K. Luft stwierdził, że na wszystkie inne zagadnienia nie związane z tematem konferencji będzie odpowiadał sam po jej zakończeniu. Jego wypowiedź została nagrana po konferencji. W relacji, która ukazała się w „Wiadomościach” nadawca nie sugerował, że wypowiedź ta została nagrana w trakcie konferencji.

- „Wiadomości” z 14 września 2000 roku – zarzut nieuwzględnienia w materiale stanowiska rządu wobec zarzutów SLD dotyczących ustawy o najmie lokali. Nadawca przyznał się do popełnionego uchybienia. Następnego dnia w głównym wydaniu „Wiadomości” zamieszczona została informacja o stanowisku strony rządowej wobec wyżej wymienionego zarzutu. Krajowa Rada rozpatrzyła skargę przyjmując wyjaśnienia nadawcy.
- „Wiadomości” z 20 września 2000 roku – zarzut dotyczący relacji z oficjalnej wizyty Premiera Jerzego Buzka w Paryżu. W relacji pominięto fakt wspólnego wyjścia Prezydenta Francji oraz Premiera RP do dziennikarzy. Krajowa Rada podczas posiedzeń 12 i 17 października 2000 roku uznała, że charakter podniesionych zarzutów podobny jest do skargi skierowanej, 14 marca 1995 roku, przez p. Aleksandrę Jakubowską, Rzecznika Prasowego Rządu w gabinecie Józefa Oleksego. Krajowa Rada, 12 lipca 1995 roku, stwierdziła, że w związku ze skargą Rzecznika Prasowego Rządu, minister A. Jakubowskiej, Krajowa Rada przypomina, że odpowiadająca obiektywnej wadze wydarzeń kolejność podawania wiadomości w programach informacyjnych stanowi istotny element rzetelności przekazu. Tymczasem w „Wiadomościach” wyemitowanych 13 marca 1995 roku w sposób nieuzasadniony umieszczono w dalszej kolejności relację na temat ważnej deklaracji premiera o ciągłości polityki zagranicznej Polski, złożonej na spotkaniu z korpusem dyplomatycznym.

Krajowa Rada postanowiła skierować do nadawcy kopię skargi p. A. Jakubowskiej wraz z powyższym oświadczeniem i zaleciła nadawcy dokonanie powtórnej analizy skargi p. K. Lufta w kontekście dokumentów z 1995 roku.

- „Wiadomości” i „Panorama” z 11 listopada 2000 roku – zarzut braku relacji z uroczystości wręczenia nagród w drugiej edycji Konkursu Pro Publico Bono. Nadawca poinformował Krajową Radę, że wydawcy „Teleexpressu” z uwagi na godzinę rozpoczęcia uroczystości – tj. 17.30., nie zdążyli zamieścić informacji w serwisie. W „Wiadomościach” i „Panoramie” skupiono się tego dnia na informacjach związanych z obchodami Święta Odzyskania Niepodległości i informacjach z Austrii (katastrofa kolejki górskiej). Dodatkowym powodem braku relacji z uroczystości wręczenia nagród Pro Publico Bono była zła jakość materiału przesłanego do Warszawy z krakowskiego ośrodka TVP S.A. Osoby odpowiedzialne za wydanie „Wiadomości” i „Panoramy” zostały za uchybienie ukarane finansowo. Nadawca ponadto poinformował KRRiT, iż w „Panoramie” znalazła się informacja z uroczystości przyznania polskiej nagrody jakości,

która odbyła się na Zamku Królewskim z udziałem Premiera Jerzego Buzka. Krajowa Rada przyjęła powyższe wyjaśnienia.

7.3 Skargi dotyczące programów informacyjnych TVP S.A. składał również rzecznik prasowy SLD - p. Michał Tober. Przykładami takich skarg są m.in.

- Programy informacyjne z 16 lutego 2000 roku – zarzuty dotyczące sposobu informowania o działalności i aktywności politycznej SLD, w tym niedostatecznego poinformowania o posiedzeniu Zarządu Krajowego SLD i konferencji prasowej 16 lutego 2000 roku. Podczas tej konferencji przewodniczący SLD Leszek Miller zaprezentował skład i działania Komisji Etyki SLD oraz poinformował o przyjęciu Karty Zasad Etycznych. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, że o powołaniu i zadaniach Komisji Etyki SLD telewizja publiczna poinformowała 16 lutego 2000 roku dwukrotnie: o godz. 15.00 (była to trzecia w kolejności nadanych informacji) oraz w głównym wydaniu „Wiadomości” (na ósmej pozycji pośród 16 informacji tego serwisu).
- Programy informacyjne z 8 listopada 2000 roku – zarzuty dotyczące relacji na temat raportu Komisji Europejskiej o przygotowaniach Polski do członkostwa w Unii Europejskiej. Nadawca wyjaśnił, że 8 listopada 2000 roku we wszystkich programach informacyjnych podano korespondencję z Brukseli z szerokim uwzględnieniem problemów prawnych i działań restrukturyzacyjnych w najważniejszych działach gospodarki, świadomie nie prezentując wielokrotnie przedstawianych na ten temat opinii głównych sił politycznych w kraju.
- Programy informacyjne z 25 listopada 2000 roku – zarzuty dotyczące relacji z konferencji prasowej, podczas której przewodniczący SLD Leszek Miller zaprezentował dokument „Stanowisko w sprawie obniżenia kosztów i zwiększenia sprawności i skuteczności działania państwa”. Zdaniem rzecznika SLD zainteresowanie telewizji publicznej tym stanowiskiem było niedostateczne. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który podkreślił, że we wszystkich programach informacyjnych omówiono tę inicjatywę w sposób możliwie pełny. Nadawca przedstawił szczegółowe wyjaśnienia Telewizyjnej Agencji Informacyjnej w tej sprawie.

Skargę złożyła również p. Danuta Waniek, były rzecznik prasowy Klubu Parlamentarnego Sojuszu Lewicy Demokratycznej:

- „Wiadomości” z 7 marca 2000 roku – zarzut naruszenia zasady proporcjonalności i równowagi poprzez wypowiedź rzecznika Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Rzecznik prasowy MSWiA obarczył SLD odpowiedzialnością za zablokowanie podwyżek płac dla policji. Wypowiedź ta nie została skomentowana przez żadnego z przedstawicieli SLD. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który przyznał się do uchybienia i poinformował, że następnego dnia w głównym wydaniu „Wiadomości” została podana informacja zawierająca stanowisko SLD.

7.4 Ponadto wystąpienia dotyczące programów publicystycznych i informacyjnych nadawanych w TVP S.A. złożyli m.in.:

- Rzecznik prasowy Klubu Parlamentarnego AWS p. Piotr Żak, którego zarzut dotyczył braku emisji programu „Forum”, 19 kwietnia 2000 roku. Przewodniczący uznał stanowisko nadawcy, który podkreślił, iż przyczyną braku programu „Forum” była bezpośrednia transmisja z wręczenia nagrody Amerykańskiej Akademii Filmowej p. Andrzejowi Wajdzie.

- Marszałek Senatu RP - p. Alicja Grześkowiak, w związku z oświadczeniem Senatora Piotra Łukasza Juliusza Andrzejewskiego, zawierającym żądanie sprostowania wyników głosowania podczas emisji programu „Forum”, 18 lipca 2000 roku. Nadawca przyznał się do popełnienia błędu technicznego. Prezes Zarządu Spółki TVP S.A. złożył szczegółowe wyjaśnienia.
- Przewodniczący Okręgowej Rady Lekarskiej Świętokrzyskiej Izby Lekarskiej - p. Maciej Szewczyk, który uważa, że w programach publicystycznych TVP S.A. obarcza się odpowiedzialnością lekarzy za konsekwencje wprowadzania reformy służby zdrowia. Nadawca wyjaśnił, że w programach „Debata”, „Sprawa dla Reportera”, czy „Tygodnik Polityczny Jedyński” podkreślano, że na tworzenie i wdrażanie reformy służby zdrowia nie mieli wpływu przedstawiciele samorządu lekarskiego.
- Przewodniczący Gmin Wiejskich RP - p. Mariusz Poznański złożył skargę dotyczącą nierzetelnego przedstawienia informacji o likwidacji szkół wiejskich w programie „Tygodnik Polityczny Jedyński” z 9 marca 2000 roku. W programie sugerowano, że wójtowie są odpowiedzialni za likwidację szkół. Przewodniczący KRRiT nie podzielił argumentacji nadawcy, zwłaszcza w odniesieniu do formy zadawanych pytań. Krajowa Rada m.in. tę skargę omówiła 13 czerwca 2000 roku podczas wspólnej dyskusji z udziałem przedstawicieli reprezentujących Prezydenta RP, Rządu, Parlamentu oraz Spółkę „Telewizja Polska” S.A. Jako materiały do dyskusji nad realizacją rzetelnego i obiektywnego informowania przez media publiczne o najważniejszych wydarzeniach w kraju, posłużyły również wyniki monitoringu audycji „Tygodnik Polityczny Jedyński”, opracowanie Centrum Badania Opinii Publicznej pt. „Poczucie poinformowania o działalności instytucji politycznych oraz źródła informacji o gospodarce”, a także artykuły prasowe: Teresy Boguckiej pt. „Pomóż, miłościwy panie” („Gazeta Wyborcza” z 27-28 maja 2000 roku) i Piotra Milewskiego pt. „Medialne widły z igły” (Press nr 5/2000).
- Szef Kancelarii Senatu Rzeczypospolitej Polskiej - p. Bogdan Skwarka, zarzucił pominięcie 1 września 2000 roku w programach informacyjnych TVP S.A. patronatu i udziału Marszałka Senatu RP - p. Alicji Grześkowiak w VIII Forum Mediów Polonijnych w Tarnowie. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który stwierdził, że osobę Pani Marszałek pokazano w materiale, natomiast redakcje programów informacyjnych skupiły się na meritum wydarzeń i nie wymieniły imiennie uczestniczących w nich przedstawicieli życia politycznego.
- Przewodniczący Unii Pracy - p. Marek Pol uważa, że media publiczne pozbawiają niektóre partie dostępu do środków przekazu. Nadawcy publiczni, zarówno TVP S.A., jak i PR S.A., przedstawili statystykę obecności polityków UP na antenie i wizji oraz argumentację dotyczącą prawa dokonywania przez wydawców doboru materiałów ukazujących się w audycjach.
- Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa - p. Barbara Litak-Zarębska złożyła protest dotyczący udziału Edwarda Misztala - sprawcy napadu na Komitet Prymasowski w okresie stanu wojennego - jako eksperta w „Kronice Kryminalnej” nadanej 15 marca 2000 roku. E. Misztal komentował wydarzenia związane ze śmiercią weterynarza podczas obławy na tygrysa, który uciekł z cyrku Korona. Przewodniczący KRRiT skierował do Prezesa TVP S.A. wystąpienie, w którym stwierdził m.in. „Udział Edwarda Misztala w telewizji publicznej jest tym bardziej oburzający, jeśli uwzględni się niedawną emisję programu z udziałem Grzegorza Piotrowskiego w oddziale łódzkim TVP S.A. Wówczas Pan podjął natychmiast decyzje, które zostały przez nas z aprobatą przyjęte. Mam nadzieję, że również ta sprawa zakończy się stosowną reakcją Pana Prezesa. Wezwanie do

zaniechania działań sprzecznych z obowiązującym prawem skierowane na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o radiofonii i telewizji jest wiążące również w przypadku emisji tego programu”. Także Komisja Etyki TVP S.A. stwierdziła, że „było błędem przedstawienie E. Misztala jako byłego policjanta. W istocie bowiem nie był on szeregowym milicjantem, jak mogło z tego wynikać, lecz wyższym funkcjonariuszem Komendy Stołecznej Milicji Obywatelskiej, szefem wydziału zajmującego się w stanie wojennym m.in. represjonowaniem opozycji demokratycznej”. W odpowiedzi prezes poinformował, że E. Misztal wystąpił jako właściciel firmy ochroniarskiej, współpracującej z cyrkiem Korona. Prezes oznajmił ponadto, że zwrócono uwagę szefowi publicystyki i autorce programu.

7.5 Do Krajowej Rady wpłynęły także skargi dotyczące audycji nadawanych przez TVP S.A. W skargach tych poruszano kwestie ochrony dzieci i młodzieży przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją. W tych sprawach do wszystkich instytucji mających w tym zakresie kompetencje skierował swoje wystąpienie Rzecznik Praw Obywatelskich - prof. Andrzej Zoll. Wystąpienie Rzecznika Praw Obywatelskich będzie przedmiotem obrad sejmowej Komisji Kultury i Środków Przekazu.

Wśród skarg dotyczących wyżej wymienionych problemów można wymienić m.in.:

- Skargę indywidualną dotyczącą wyemitowania w I programie TVP S.A. 29 maja 2000 roku o godz. 8.45 zapowiedzi filmu pt. „Książę Jutlandii”, zawierającego sceny nieodpowiednie dla najmłodszej widowni. Film ten miał być rozpowszechniany o godzinie 23.00, zaś jego zwiastun został nadany przed programem dla dzieci. Przewodniczący KRRiT przyjął wyjaśnienia nadawcy, który przyznał, że niefortunny zwiastun został nadany pomyłkowo. Osoba odpowiedzialna została ukarana finansowo.
- Skargę Przewodniczącego sejmowej Komisji Rodziny - p. Antoniego Szymańskiego, w sprawie programu "Rower Błażeja" z 13 czerwca 2000 roku. Z opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej, z której wynika, że eksperci resortu edukacji nie znajdują w powyższym programie treści, które pozostawałyby w sprzeczności z programem edukacji seksualnej młodzieży szkolnej. W przekazanym stanowisku podkreśla się, że w czerwcowym odcinku programu „Rower Błażeja” przedstawiono dyskusję dotyczącą współżycia seksualnego i antykoncepcji w życiu młodych ludzi. Zaletą audycji była prezentacja różnorodnych poglądów, a każdy uczestnik mógł wypowiadać się swobodnie i bez skrępowania. W opinii Ministerstwa Edukacji Narodowej podkreśla się, że tego rodzaju dyskusje muszą uczyć dokonywania odpowiedzialnych wyborów.
- Skargę Przewodniczącej senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu - p. Krystyny Czuby oraz członka Komisji Artystycznej przy Prezydencie Miasta Krakowa p. Stanisława Markowskiego, podpisaną również przez 34 sygnatariuszy, dotyczącą programu pt. „Świrnik” nadanego 18 grudnia 2000 roku, o godz. 15.30, w TVP S.A. Oddział w Krakowie. Piszący wyrazili oburzenie z powodu wyemitowania w powyższym programie treści gorszących, wulgarnych, sprzecznych z dobrym obyczajem. KRRiT podczas posiedzenia 28 lutego 2001 roku rozpatrywała tę sprawę w świetle opinii ekspertów m.in. z Uniwersytetu Jagiellońskiego, sporządzonymi na zlecenie nadawcy. KRRiT uwzględniając społeczną dyskusję wokół tego programu, a także mając na względzie emisję nowych odcinków cyklu „Świrnik” postanowiła przeprowadzić monitoring programowy pod kątem zgodności przekazywanych treści z przepisami ustawy o radiofonii i telewizji.

7.6 Przedmiotem publicznej dyskusji stał się film dokumentalny poświęcony Zbigniewowi Herbertowi „Obywatel Poeta” i konflikt, który powstał pomiędzy TVP S.A., a twórcą filmu p.

Jerzym Zalewskim. TVP S.A. nie zakwalifikowała wyżej wymienionego filmu do emisji w telewizji publicznej. Podczas posiedzenia 5 września 2000 roku Krajowa Rada stwierdziła, że nie jest organem, który posiada tytuł prawny do badania treści zawieranych umów. Powstałe problemy leżą poza sferą kompetencji określonych w ustawie o radiofonii i telewizji i wyłącznie sąd jest organem, który w tej sprawie może rozstrzygnąć spór. Nadawca wyemitował film „Obywatel Poeta” 29 stycznia 2001 roku.

„Polskie Radio” S.A.

7.7 Jak co roku ilość skarg dotyczących programów Polskiego Radia była zdecydowanie niższa w porównaniu ze skargami dotyczącymi programów telewizji publicznej. Około 30, spośród 87 pism dotyczących Polskiego Radia S.A., odnosiło się do treści programów:

- Wiceprezes Naczelnego Komitetu Wykonawczego PSL - p. Marek Sawicki, złożył skargę w sprawie ocenzurowania wypowiedzi przedstawicieli PSL w audycji "Magazyn z kraju i ze świata" wyemitowanej w I programie Polskiego Radia S.A., 29 listopada 2000 roku. Nadawca wyjaśnił, że wydawca magazynu otrzymał upomnienie za brak staranności w przygotowaniu audycji.
- Minister Edukacji Narodowej - p. Mirosław Handke, złożył skargę dotyczącą audycji pt. „Gorący temat” wyemitowanej w I programie Polskiego Radia S.A., 12 kwietnia 2000 roku, w której krytycznie oceniono zmiany jakie przyniesie reforma szkolnictwa średniego. Prezes Zarządu PR S.A. zapewnił o gotowości rzetelnego informowania słuchaczy o kolejnych etapach reformy oświaty w Polsce.
- Skarga indywidualna dotycząca audycji wyemitowanej w I programie Polskiego Radia S.A., 5 czerwca 2000 roku, w którym prowadząca dziennikarka wyraziła niepochlebny opinię na temat osób duchownych. Nadawca wyjaśnił, że dziennikarka w programie zacytowała wyniki badań ankietowych podanych uprzednio do publicznej wiadomości m.in. w gazecie „Rzeczpospolita”.

Ponadto Prezes Zarządu Spółki PR S.A. - Ryszard Miazek zwrócił się do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z prośbą o pomoc w związku z nowymi warunkami finansowymi obsługi radiowej XIV Międzynarodowego Konkursu Chopinowskiego, niemożliwymi do spełnienia przez Polskie Radio S.A.. Przewodniczący KRRiT poparł te starania kierując również prośbę do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Skargi dotyczące programów nadawców komercyjnych.

7.8 W 2000 roku Przewodniczący KRRiT działając w trybie art. 53 ust. 1 ustawy o radiofonii i telewizji wydał decyzje o ukaraniu nadawców komercyjnych za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku w sprawie szczegółowych zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji, które mogą zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Informacje dotyczące nałożonych kar znajdują się również w rozdziale I Sprawozdania.

7.9 Krajowa Rada podczas posiedzenia 30 maja ubiegłego roku uznała, że rozpowszechnieniem, 19 stycznia o godz. 20.00, amerykańskiego filmu w reżyserii Spike’a Lee pt. „Tropikalna gorączka” nadawca, Spółka „Polskie Media” S.A., naruszył przepis art. 18 ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia z 21 listopada 1994 roku w sprawie szczegółowych zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji, które mogą zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży.

KRRiT stwierdziła, że film zawiera wiele scen drastycznych, ukazujących przemoc oraz zwroty, słowa i gesty wulgarne, które mogą mieć negatywny wpływ na psychiczny i uczuciowy rozwój dzieci i młodzieży. KRRiT upoważniła Przewodniczącego KRRiT do wszczęcia postępowania w tej sprawie. W wyniku postępowania stwierdzono, że film porusza problematykę trudną do zrozumienia dla dzieci oraz pokazuje wzorce patologicznych reakcji społecznych, co przy dosłownym odbiorze bez zrozumienia przesłania może mieć negatywne skutki dla sfery emocjonalno-społecznej. Skutki te mogą być następujące:

- treści filmu mogą być odbierane jako zagrażające w sensie emocjonalnym, zwłaszcza przez małe dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym, ponieważ pokazują, że relacje między bliskimi sobie ludźmi zawierają agresję, niechęć i wrogość,
- wzorce zachowania agresywnego (przede wszystkim język) filmu mogą być odbierane jako interesujące, godne naśladowania, zwłaszcza przez dzieci i młodzież zagrożone społecznie,
- wzorce zachowania przedstawione w filmie mogą pełnić funkcję utrwalającą już nabyte sposoby negatywnej agresywnej komunikacji u dzieci i młodzieży.

Elementami filmu, które mogą mieć negatywny wpływ na dzieci i młodzież są sceny przemocy, sceny erotyczne oraz wulgarny język. Zachowania te pojawiają się wśród bliskich sobie ludzi. Wiele jest agresji werbalnej, gróźb, przekleństw, wyzwisk i kłótni. W ciągu całego filmu padło razem ponad 100 określeń charakterystycznych dla negatywnej komunikacji.

Rozpowszechnienie filmu, o ile przemawiałyby za tym względy uzasadnione wartością artystyczną, dokumentalną lub wagą historyczną filmu, mogłoby nastąpić po godz. 23.00. Warunki te nie zostały spełnione, ponieważ film został nadany o godz. 20.00, w porze największej oglądalności, czyli w porze powszechnego korzystania z telewizji przez dzieci i młodzież. Fakt, że nadawca poprzedził emisję filmu planszą o treści: „Film tylko dla dorosłych” świadczy, że był świadomy zawartych w filmie treści i ewentualnego, negatywnego ich oddziaływania na dzieci i młodzież.

Krajowa Rada uznała, że Spółka „Polskie Media” S.A. emitując powyższy film naruszyła zakaz określony w art. 18 ust. 3 i 4 ustawy o radiofonii i telewizji. Przewodniczący KRRiT w decyzji Nr 156/2000, z 28 czerwca 2000 roku, nałożył na nadawcę karę pieniężną w wysokości 100 000 zł. Nadawca złożył, 12 lipca 2000 roku, odwołanie i obecnie trwa postępowanie prowadzone przez Sąd Okręgowy w Warszawie.

„Tropikalna gorączka” oraz „Malaria” to polskie tytuły filmu Spike’a Lee „Jungle fever”. Analiza porównawcza potwierdziła naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji oraz rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku. Przewodniczący KRRiT wydał 28 lutego 2001 roku decyzję o nałożeniu kary w wysokości 100 000 złotych na spółkę Polska Korporacja Telewizyjna, rozpowszechniającą program telewizyjny Canal +. W programie tym 10 stycznia 2001 roku, o godzinie 20.00, nadany został film produkcji amerykańskiej pt. „Malaria”. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

Przewodniczący KRRiT 28 lutego 2001 roku wydał również decyzję o nałożeniu kary na TVP S.A. W decyzji tej Przewodniczący KRRiT stwierdził naruszenie przez nadawcę przepisów rozporządzenia KRRiT z 21 listopada 1994 roku w sprawie zasad rozpowszechniania przez radio i telewizję audycji mogących zagrażać psychicznemu, uczuciowemu lub fizycznemu rozwojowi dzieci i młodzieży. Naruszenie to nastąpiło w związku z emisją 25 listopada 2000 roku, o godzinie 19.00, w paśmie wspólnym programów

regionalnych, filmu produkcji francuskiej pt. „W matni”. Na nadawcę została nałożona kara w wysokości 10 000 złotych. Nadawca złożył odwołanie od tej decyzji.

7.10 W związku z emisją 18 maja 2000 roku, w serwisie Radia ZET, o godz. 9.00 informacji o planowanej przez policję akcji „Zamknięte miasto”, skargę do KRRiT złożył p. Marek Biernacki, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Policja, 18 maja 2000 roku, w Warszawie przeprowadzała działania skierowane przede wszystkim przeciwko złodziejom samochodów. Fakt podania do publicznej wiadomości przez Radio ZET terminu rozpoczęcia i prowadzenia operacji był bezpośrednią przyczyną obniżenia efektów akcji. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji podkreślił, że ostrzeganie przestępców przed ewentualną kontrolą pojazdów jest udzielaniem im pomocy, co z kolei jest sprzeczne z interesem państwa.

Podczas posiedzenia 6 czerwca 2000 roku KRRiT rozpatrzyła tę skargę Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, także zapoznała się z wyjaśnieniami nadawcy.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uznała zasadność zarzutów Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji stwierdzając, że nadawca naruszył art. 18 ust.1 ustawy o radiofonii i telewizji oraz par. 1 pkt 4 rozporządzenia z dnia 21 listopada 1994 roku i upoważniła Przewodniczącą KRRiT do nałożenia kary na podstawie art. 53 ust.1 ustawy o radiofonii i telewizji.

Przewodniczący KRRiT w decyzji Nr 155/2000 z 28 czerwca 2000 roku nałożył na Spółkę Radio ZET sp. z o.o. karę w wysokości 5000 zł. Nadawca wpłacił nałożoną grzywnę.

Zasadom współpracy służb podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji z nadawcami oraz sposobowi przekazywania informacji o pracy tych organów poświęcone było spotkanie zorganizowane przez KRRiT 6 czerwca 2000 roku.

7.11 Na program rozpowszechniany pod nazwą Telewizja TVN w 2000 roku wpłynęło 16 skarg.

Wśród tych skarg znalazła się skarga dotycząca relacji z procesu przestępcy zwanego przez media Rurabomberem. Podczas posiedzenia 19 grudnia 2000 roku KRRiT negatywnie oceniła te relacje, a zwłaszcza ich sensacyjność i bezmyślne eksponowanie osoby przestępcy, przez co osiągnął to, czego oczekiwał – nagłośnienie w mediach. Krajowa Rada w komunikacie prasowym zwróciła uwagę na konieczność zachowania profesjonalnych standardów informowania społeczeństwa o przestępstwach, sprawcach i ofiarach.

KRRiT uznała, że potrzebna jest wspólna dyskusja dotycząca sposobu przekazywania tych informacji, gdyż relacje sensacyjne i bezmyślnie eksponujące osobę przestępcy pojawiły się również w programach innych nadawców komercyjnych, a także w programach TVP S.A.

Podczas spotkania 8 marca 2001 roku, w którym udział wzięli przedstawiciele Telewizji TVN, Telewizji Polsat i TVP S.A., dyskutowano nad sposobem przekazywania przez media audiowizualne informacji o sprawcach najbardziej okrutnych przestępstw na przykładzie m.in. informowania o przebiegu procesu przestępcy zwanego Rurabomberem oraz okoliczności zabójstwa czteroletniego chłopca dokonanego przez konkubenta matki. Dyskutanci zwracali uwagę na konieczność zachowania szczególnej uwagi w przygotowywaniu przekazów z wyjątkowo okrutnych wydarzeń, tak by na pierwszym miejscu pozostawało zawsze dobro odbiorcy, a także aby wymowy informacyjnej i edukacyjnej relacji nie przesłaniało epatowanie widza sensacyjnością obrazu i treści.

7.12 Na program rozpowszechniany przez Telewizję Polsat w 2000 roku wpłynęło 13 skarg. Takie programy jak „Na każdy temat” oraz serial „Świat według Kiepskich” wywoływały krytykę podkreślaną w kilku listach.

Skarga dotycząca programu pt. „Na każdy temat” wyemitowanego 25 czerwca 2000 roku spowodowana została przeprowadzeniem wśród uczestników swobodnego konkursu - propozycja wypicia koktajlu przygotowanego z dżdżownic. Nadawca wyjaśnił, że widz uległ iluzji, bowiem był to w rzeczywistości koktajl truskawkowy. Krajowa Rada pomimo krytycznej opinii o programie nie znalazła dostatecznych podstaw do ukarania nadawcy. Przewodniczący KRRiT zwrócił jednak nadawcy uwagę na podważanie wartości etyczno-moralnych, norm dobrego smaku, obyczajów oraz ewidentną sprzeczność z edukacyjnymi i poznawczymi walorami takich programów.

Wiele kontrowersji wśród widzów wzbudza serial „Świat według Kiepskich”, m.in. do Pani Senator Krystyny Czuby, Przewodniczącej Komisji Kultury i Środków Przekazu, skierowana została skarga zbiorowa w sprawie zaprzestania emisji tego programu. Trzeba jednocześnie zaznaczyć, że serial ten cieszy się powodzeniem wśród widzów, socjologowie starają się wyjaśnić przyczyny tego społecznego uznania. Niedawno serial ten w konkurencji dotyczącej tego gatunku otrzymał główną nagrodę w konkursie „Telekamery 2000”. Z badań wynika, że każdy odcinek serialu ogląda 7 mln widzów, w tym około 40 % z wyższym wykształceniem.

Nadawca w wyjaśnieniach związanych ze skargą skierowaną do Przewodniczącej Komisji Kultury i Środków Przekazu Senatu RP podkreślił, że film w zamysle autorów jest satyrą na postawy rodaków w trudnym procesie adaptacji do nowych warunków ustrojowych. W filmowym przesłaniu, zdaniem nadawcy, jest zarówno gorzka refleksja wobec pewnych postaw i zachowań społecznych, jak i wobec niektórych instytucji, które nie zawsze potrafią sprostać swoim obowiązkom. W wystąpieniu do nadawcy Przewodniczący KRRiT m.in. podkreślił, że konwencja „sit – comu” nie może stanowić usprawiedliwienia dla działań, które naruszają normy dobrego smaku i obyczajów. Przewodniczący KRRiT zwrócił uwagę, że nadawca jako sygnatariusz Porozumienia „Przyjazne Media” i jego inicjator powinien czuć się szczególnie zobowiązany do zachowywania właściwego poziomu etyczno-moralnego i do propagowania dobrych obyczajów.

Skargi dotyczące kampanii wyborczej na urząd Prezydenta RP.

7.13 Podczas ubiegłorocznej kampanii wyborczej na urząd Prezydenta RP do KRRiT wpłynęły 64 skargi podpisane przez 92 osoby, w tym 22 protesty skierowali pełnomocnicy komitetów wyborczych poszczególnych kandydatów, zaś 5 wystąpień przekazali parlamentarzyści. Pozostałe nadesłano w imieniu organizacji samorządowych i społecznych oraz osób prywatnych.

W związku z kampanią wyborczą Krajowa Rada przyjęła dwa stanowiska:

- 11 lipca 2000 roku w sprawie zasad prowadzenia kampanii wyborczej w radiu i telewizji
- 12 września 2000 roku w sprawie obiektywnego analizowania przez nadawców telewizyjnych badań ilościowych prezentowanych przez poszczególne komitety wyborcze.

Informacje na ten temat znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

7.14 Przedstawiciele Sztabu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP – Mariana Krzaklewskiego (Wiesław Walendziak - szef sztabu i Kajus Augustyniak - rzecznik prasowy, a także pełnomocnik sztabu – Andrzej Szkaradek) złożyli m.in. następujące skargi :

- skargę dotyczącą sposobu relacjonowania w mediach publicznych przebiegu spotkań wyborczych kandydatów na urząd Prezydenta RP, a w szczególności odwołania wywiadu, planowanego w programie TVP S.A. Oddział w Bydgoszczy, komentarza nadanego w programie „Wiadomości” 14 lipca 2000 roku odnośnie przyjęcia przez Sejm RP ustawy uwłaszczeniowej, odwołania stałego wywiadu Mariana Krzaklewskiego w „Sygnałach Dnia” w programie I „Polskiego Radia” S.A. oraz niestosownego tytułowania kandydata w mediach (używanie potocznego określenia „szef”). Krajowa Rada rozpatrywała tę skargę podczas posiedzeń 24 sierpnia i 25 października 2000 roku. KRRiT przyjęła wyjaśnienia prezesa PR S.A. Wątpliwości KRRiT wzbudziło natomiast eksponowanie komentarza odautorskiego w programach informacyjnych, szczególnie komentarza typu stand-up. Członkowie KRRiT wyrazili przekonanie, że w programach informacyjnych taki komentarz własny dziennikarza nie powinien być nadawany. Odnośnie zarzutu odwołania w ostatniej chwili umówionego, przez Oddział TVP S.A. w Bydgoszczy, wywiadu z Marianem Krzaklewskim, nadawca złożył oświadczenie, iż zarząd Spółki nie wydawał żadnych dyspozycji, dotyczących tej sprawy, a ponadto prezes TVP S.A. zarządził przeprowadzenie wyjaśnień w oddziale terenowym.
- skargę, w której zwrócono uwagę, że nie zaproszenie reprezentanta AWS do dyskusji na temat uwłaszczenia w programie „Monitor Wiadomości” (emisja 11 września 2000 roku) było zlekceważeniem przez media publiczne tej problematyki. Prezes TVP S.A. wyjaśnił, że wobec trzykrotnego omawiania w „Monitorze Wiadomości” tematu uwłaszczenia z udziałem przedstawicieli AWS, zaproszenie do kolejnej, czwartej dyskusji tylko przedstawicieli UW i PSL nie naruszało zasady bezstronności i rzetelności.
- skargę dotyczącą sposobu przedstawienia żony kandydata, p. Marii Krzaklewskiej, w programie informacyjnym „Panorama”, 10 września 2000 roku. Według skarżącego, małżonka Mariana Krzaklewskiego ukazywana była w telewizji ze znacznie mniejszą przychylnością niż małżonka kandydata, a równocześnie urzędującego Prezydenta RP, Aleksandra Kwaśniewskiego. Nadawca przyznał, że co prawda w relacji wymienionej w skardze nie wymieniono z imienia i nazwiska żony Mariana Krzaklewskiego, ale poinformowano zarówno kto, jak i za co otrzymał nagrodę, wręczaną przez Prezesa Rady Ministrów.
- skargę dotyczącą nieuzasadnionej prezentacji Aleksandra Kwaśniewskiego w różnych programach TVP S.A. w związku z pobytem na Olimpiadzie w Sydney. Nadawca w wyjaśnieniach podkreślił, że Aleksander Kwaśniewski, jako sprawujący urząd Prezydent RP, był uprawniony by skomentować wydarzenia sportowe. Krajowa Rada przyjmując te wyjaśnienia jednocześnie podzieliła stanowisko Państwowej Komisji Wyborczej, która zwróciła uwagę, aby TVP S.A. w okresie kampanii wyborczej unikała prezentacji kandydatów pełniących funkcje publiczne, jeżeli te prezentacje nie dotyczą bezpośrednio wykonywanych funkcji.

Oprócz skarg złożonych przez przedstawicieli Komitetu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP – Mariana Krzaklewskiego - Krajowa Rada otrzymała także skargę od Przewodniczącej Komisji Kultury i Środków Przekazu, Senator Krystyny Czuby. W skardze podkreślono tendencyjną prezentację w programach TVP S.A. poszczególnych kandydatów na urząd Prezydenta RP, a w szczególności nadmierne eksponowanie Aleksandra Kwaśniewskiego w porównaniu z Marianem Krzaklewskim. Nadawca przedstawił wyniki

pomiaru obecności poszczególnych osób na ekranie. Z zestawień tych wynika, że czas poświęcony w programach informacyjnych Marianowi Krzaklewskiemu znajduje się na drugim miejscu, ponieważ czas poświęcony urzędującemu Prezydentowi RP obejmował również w tym okresie relacje z procesu lustracyjnego oraz informacje związane z wykonywaną funkcją.

7.15 Podczas trwania kampanii wyborczej na Urząd Prezydenta RP skargi do Krajowej Rady złożyli również pełnomocnicy pozostałych komitetów wyborczych.

- Pełnomocnik Komitetu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP - Aleksandra Kwaśniewskiego - Ryszard Kalisz złożył protest w związku z udziałem Członka KRRiT p. Marka Jurka w programach wyborczych Mariana Krzaklewskiego. W odpowiedzi Przewodniczący KRRiT stwierdził, że ustawa o radiofonii i telewizji nie daje podstaw do wyrażania formalnej oceny dotyczącej postępowania jednego z członków KRRiT.
- Pełnomocnik Sztabu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP - Jarosława Kalinowskiego – Marek Sawicki złożył skargę, dotyczącą nierównomiernej obsługi informacyjnej kandydatów prowadzonej w programach nadawanych przez „Polskie Radio” S.A. KRRiT otrzymała wyjaśnienia nadawcy, który nie podzielił tego zarzutu.
- Pełnomocnik Sztabu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP - Jana Olszewskiego -Wojciech Włodarczyk złożył skargę, dotyczącą pomijania w programach TVP S.A. relacji ze spotkań kandydata. Przewodniczący KRRiT otrzymał wyjaśnienia nadawcy wraz ze szczegółową statystyką wystąpień kandydata w TVP S.A. Zarzuty nie zostały potwierdzone.
- Pełnomocnik Sztabu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP – Piotra Ikonowicza - Janusz Rolicki złożył skargę dotyczącą pomijania w programach TVP S.A. relacji ze spotkań kandydata. W wyjaśnieniach nadawca nie potwierdził zarzutów.
- Przewodniczący Klubu Solidarności Narodowej Jan Rosa złożył protest przeciwko dyskryminowaniu w programach nadawanych przez „Polskie Radio” S.A. i „Telewizję Polską” S.A. kandydata na urząd Prezydenta RP - Jana Łopuszańskiego. Wyjaśnienia nadawców nie potwierdziły zarzutu pomijania kandydata w programach publicznej radiofonii i telewizji.
- Pełnomocnik Sztabu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP - Andrzeja Leppera - Henryk Dzido złożył skargę na pomijanie w programach TVP S.A. osoby kandydata. Zarzuty nie znalazły uzasadnienia w świetle stanowiska nadawcy i analizy materiałów emisyjnych.
- Pełnomocnik Sztabu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP - Janusza Korwin-Mikkego - Leszek Samborski złożył skargę wobec propozycji TVP S.A., aby do udziału w audycjach wyborczych, takich jak „Tygodnik Wyborczy Jedyński”, „Forum Wyborcze”, „Kandydat” zapraszać kandydatów na urząd Prezydenta RP w oparciu o wyniki badań opinii publicznej. Protest został uznany za uzasadniony zarówno przez Krajową Radę, jak i przez Państwową Komisję Wyborczą.
- Przedstawiciele Komitetu Wyborczego Kandydata na Urząd Prezydenta RP - Dariusza Grabowskiego - Janusz Szewczak i Michał Janiszewski złożyli skargę wobec zasad prowadzenia i doboru ekspertów w programie „Tygodnik Wyborczy Jedyński”, a także wobec braku wyników czasowego monitoringu wystąpień poszczególnych kandydatów w programach informacyjnych TVP S.A. Krajowa Rada przyjęła informację o rezygnacji

redaktora Andrzeja Kwiatkowskiego z funkcji przewodniczącego Komisji do spraw Wyborów Prezydenckich, powołanej w TVP S.A. W wyjaśnieniach nadawca przedstawił m.in. zestawienia wystąpień w programach TVP S.A. kandydatów na urząd Prezydenta RP. W świetle tych wyników zarzuty podniesione w skardze nie znalazły potwierdzenia.

7.16 Oprócz wyżej wymienionych skarg, złożonych przez przedstawicieli komitetów wyborczych poszczególnych kandydatów na urząd Prezydenta RP, do Krajowej Rady wpłynęły też wystąpienia indywidualne, m.in.

- skarga dotycząca reakcji TVP S.A. na publiczną krytykę w związku ze sposobem prezentacji kandydatów na urząd Prezydenta RP. Zarzut podniesiony w skardze dotyczył wykorzystywania anteny programu informacyjnego „Wiadomości” do prezentacji stanowiska zarządu TVP S.A. Krajowa Rada zasięgnęła opinii Rady Etyki Mediów, która zwróciła przede wszystkim uwagę na naruszenie podstawowych zasad zapisanych w Karcie Etyki Mediów, czyli zasady obiektywizmu i zasady pierwszeństwa dobra odbiorcy. Rada Etyki Mediów podkreśliła, że zarzut stronniczości w relacjonowaniu kampanii prezydenckiej skierowany przeciwko TVP S.A. jest zarzutem poważnym. Telewizja publiczna powinna zareagować na przykład poprzez przygotowanie specjalnego programu z udziałem niezależnych i wiarygodnych ekspertów
- skarga dotycząca przerywania ciszy przedwyborczej w programie telewizyjnym "Super 1", rozprawdzanym w sieciach kablowych. Postępowanie w tej sprawie zgodnie z przepisami ustawy z 27 września 1990 roku o wyborze Prezydenta RP prowadziła Państwowa Komisja Wyborcza.

7.17 Skargi dotyczące sposobu przeprowadzenia, przez redaktora Piotra Gembarowskiego, w programie „Kandydat” (emisja 6 października 2000 roku, w I programie TVP S.A.) wywiadu z Marianem Krzaklewskim, kandydatem na urząd Prezydenta RP, złożyli m.in. parlamentarzyści, przedstawiciele środowisk dziennikarskich, telewidzowie.

Oświadczenie w tej sprawie wydała ,10 października 2000 roku, Rada Etyki Mediów, zaś Rada Programowa TVP S.A. przyjęła uchwałę nr 9 z 9 listopada 2000 roku.

Do Krajowej Rady nadesłano 20 protestów. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stanowisko wyraziła w oświadczeniu z 21 listopada 2000 roku. Informacje na ten temat znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

Zorganizowane protesty.

7.18 W związku z emisją, 29 lutego 2000 roku, w programie TVP S.A. filmu dokumentalnego pt. „Wiagra – pigułka szczęścia” skargi złożyły przede wszystkim organizacje kobiece oraz osoby prywatne. Przewodniczący KRRiT, z upoważnienia Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, wezwał nadawcę do bezwzględnego przestrzegania przepisów art. 18 ust. 4 i 5 ustawy, zgodnie z którymi zabronione są audycje lub inne przekazy zagrażające fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich, w szczególności zawierające treści pornograficzne lub w sposób nieuzasadniony i nadmierny eksponujące przemoc. Audycje lub inne przekazy, które mogą zagrażać fizycznemu, psychicznemu lub moralnemu rozwojowi niepełnoletnich inne niż te, o których mowa jest powyżej, nie mogą być rozpowszechniane między godziną 6.00 a godziną 23.00.

7.19 W związku z emisją, 14 marca 2000 roku, w programie TVP S.A., Oddział w Łodzi, wywiadu z Grzegorzem Piotrowskim, zabójcą Księdza Jerzego Popiełuszki, nadesłano do KRRiT 28 protestów, w tym m.in. wystąpienia skierowali parlamentarzyści, a sejmowa Komisja Kultury i Środków Przekazu przyjęła opinię, w której zwraca się do Krajowej Rady o stanowisko. Krajowa Rada przyjęła w tej sprawie stanowisko natychmiast po emisji wywiadu. Informacje na ten temat znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

7.20 W związku z brakiem bezpośredniej transmisji z uroczystości otwarcia Polskiego Cmentarza Wojennego w Katyniu protesty skierowali zarówno parlamentarzyści (m.in. przewodniczący sejmowej i senackiej Komisji Kultury i Środków Przekazu), jak i organizacje kombatanckie (m.in. Porozumienie Organizacji Kombatanckich i Niepodległościowych z Krakowa), a także partie polityczne, związki zawodowe, stowarzyszenia, parafie. W tej sprawie KRRiT przyjęła oświadczenie 24 sierpnia 2000 roku. Informacje na ten temat znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

7.21 W związku z brakiem w programie TVP S.A. bezpośredniej transmisji z uroczystości obchodów 20 rocznicy Porozumień Sierpniowych i utworzenia NSZZ „Solidarność” do Krajowej Rady skargi złożyli parlamentarzyści oraz organizacje związkowe.

Przewodniczący KRRiT w odpowiedzi na swoje wystąpienie do prezesa TVP S.A., w którym zwrócił uwagę na społecznie uzasadnioną potrzebę bezpośredniego przekazu, otrzymał wyjaśnienia nadawcy wraz ze szczegółowym przedstawieniem wykazu audycji zawierających relacje z uroczystości bądź ich omówienie.

Sprawie tej poświęcone też zostało spotkanie Krajowej Rady z zarządem TVP S.A., przedstawicielami Rady Nadzorczej i Rady Programowej.

7.22 Obszerna korespondencja i liczne wypowiedzi publiczne były związane z emisją w programie I TVP S.A., 16 października 2000 roku, filmu dokumentalnego produkcji amerykańskiej pt. „Jan Paweł II - Papież Tysiąclecia”. W tej sprawie Krajowa Rada zajęła stanowisko 25 października 2000 roku. Informacje na ten temat znajdują się w rozdziale I Sprawozdania KRRiT.

7.23 W związku z wstrzymaniem emisji jednego z odcinków cyklu pt. „Z kodeksem na Ty”, nadawanego w programie TVP S.A., oddział w Łodzi, Krajowa Rada otrzymała m.in. wystąpienia od Marszałka Sejmu RP, wielu posłów i senatorów, dziennikarskich organizacji zawodowych.

W tej sprawie odbyło się, 7 listopada 2000 roku, spotkanie KRRiT z przedstawicielami Zarządu TVP S.A., kierownictwa Oddziału TVP S.A. w Łodzi, z dziennikarzami reprezentującymi związki zawodowe oraz z autorką programu. Obecny był też poseł Marek Markiewicz, który jest przewodniczącym Rady Programowej działającej w łódzkim ośrodku telewizyjnym, a jednocześnie był uczestnikiem nie wyemitowanego odcinka programu „Z kodeksem na Ty”.

W odpowiedzi skierowanej do Marszałka Sejmu RP, Przewodniczący KRRiT stwierdził m.in., że nadawca ma prawo do dokonywania ocen programowych i takich działań nie można nazwać cenzurą. Jednakże nadawca podejmując decyzję o wstrzymaniu emisji odcinka z cyklu „Z kodeksem na Ty” zaniedbał obowiązki wynikające z zasad dobrego obyczaju. Nadawca powinien poinformować uczestników i autorów o decyzji dotyczącej wstrzymania emisji programu. To zaniedbanie dotyczyło jednak kwestii obyczaju, a nie mieściło się w zakresie prawnych podstaw odpowiedzialności.

7.24 W sprawie realizacji koncesji dla Radia Maryja, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji otrzymała łącznie ponad 7000 wystąpień, zarówno od związków i organizacji społecznych, jak i osób indywidualnych. W tej ostatniej grupie znalazły się także wystąpienia parlamentarzystów. Znaczącą ilość wystąpień nadesłały organizacje i stowarzyszenia katolickie, a w szczególności koła parafialne i rodziny katolickie. Wystąpienia nadesłały też kluby radnych AWS z całego kraju oraz organizacje związkowe zrzeszone w NSZZ „Solidarność”. Liczna korespondencja wpłynęła też od organizacji polonijnych.

W sprawie realizacji koncesji dla Radia Maryja przewodniczący KRRiT wielokrotnie składał publiczne wyjaśnienia, m.in. podczas sejmowej debaty 18 stycznia 2001 roku, którą transmitowały zarówno media publiczne, jak i Radio Maryja. Wyjaśnienia te Przewodniczący KRRiT kilkakrotnie przekazywał także w odrębnych wystąpieniach zarówno Prezesowi Rady Ministrów, jak i Marszałkom Sejmu i Senatu oraz Przewodniczącym Komisji Kultury i Środków Przekazu. Wyjaśnienia zostały również przekazane Prymasowi Polski i Sekretarzowi Generalnemu Konferencji Episkopatu Polski.

W wyjaśnieniach tych złożone zostało zapewnienie, że intencją Krajowej Rady jest przyznanie nowych koncesji dotychczasowym nadawcom o zasięgu ogólnopolskim. Projekty ogłoszeń o możliwości uzyskania koncesji przygotowane zostały w taki sposób, że obejmują, w ramach określonych sieci, te częstotliwości, które obecnie pozostają w dyspozycji poszczególnych nadawców. Przewodniczący KRRiT zapewnił, że wbrew publicznie formułowanym oskarżeniom nie istnieją żadne zamiary ograniczenia zasięgu Radia Maryja, ani tym bardziej przerwania działalności tej rozgłośni. Jediną przyczyną zwłoki w opublikowaniu ogłoszenia dotyczącego sieci obecnie użytkowanej przez Radio Maryja był brak stanowiska Ministra Łączności.

Po uzyskaniu tego stanowiska, prawie po czterech miesiącach od przekazania projektu do uzgodnień, 9 stycznia 2001 roku, nastąpiła publikacja ogłoszenia, a 9 lutego, nadawca złożył stosowne dokumenty. Informacje na ten temat znajdują się w rozdziałach I i IV Sprawozdania KRRiT.

VIII. BUDŻET KRAJOWEJ RADY RADIOFONII I TELEWIZJI

Budżet KRRiT

8.1 Z budżetu państwa pokrywane jest 100 % wydatków związanych z działalnością Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz jej Biura, jako aparatu wykonawczego. Zgłoszony Ministrowi Finansów w sierpniu 1999 roku projekt planu zatrudnienia, dochodów i wydatków budżetowych Krajowej Rady na 2000 rok zakładał średnioroczne zatrudnienie w wysokości 159 etatów, dochody na poziomie 1 537 tys. zł oraz łączne wydatki w wysokości 42 953 tys. zł, z tego: wydatki bieżące - 20 740 tys. zł i wydatki inwestycyjne - 22 213 tys. zł.

Sejmowa Komisja Kultury Środków Przekazu wniosowała do Komisji Finansów Publicznych, aby nie przyznawać Krajowej Radzie środków w wysokości 21 700 tys. zł w zakresie wydatków inwestycyjnych na zakupy i adaptację docelowej siedziby. Natomiast Sejmowa Komisja Finansów Publicznych przyjęła dodatkowo zmniejszenie budżetu Krajowej Rady o dalsze 3 668 tys. zł w zakresie wydatków bieżących.

8.2 W Ustawie Budżetowej na 2000 rok poziom łącznych wydatków Krajowej Rady ustalony został w kwocie 17 585 tys. zł z tego w :

1) w rozdziale 9911 - 17 546 tys. zł

z tego:

- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych - 22 tys. zł
- wydatki bieżące - 17 011 tys. zł
- wydatki majątkowe - 513 tys. zł

2) w rozdziale 9995 - 39 tys. zł

Po ogłoszeniu Ustawy Budżetowej na 2000 rok zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, do 23 lutego ubiegłego roku, został opracowany układ wykonawczy dochodów i wydatków budżetowych KRRiT w granicach kwot ogólnych wynikających dla Krajowej Rady z Ustawy Budżetowej.

Zgodnie z tym układem opracowano plan finansowy KRRiT na 2000 rok uwzględniający :

1. średnioroczne zatrudnienie na poziomie 159 etatów kalkulacyjnych
2. stan zatrudnienia na dzień 31.12.2000 roku – 159 etatów,
3. wydatki budżetowe ogółem 17 585 tys. zł

z tego:

- wydatki bieżące - 17 072 tys. zł
- wydatki inwestycyjne - 513 tys. zł

8.3 Realizacja dochodów i wydatków budżetowych w ubiegłym roku analizowana była kwartalnie, a plan wydatków budżetowych był dostosowywany do potrzeb wynikających ze zmieniających się zadań i ulegał odpowiednim korektom wynikającym z przeniesienia środków pomiędzy paragrafami wydatków na podstawie decyzji Przewodniczącego KRRiT.

8.4 W porównaniu do kwoty dochodów budżetowych przyjętej w Ustawie Budżetowej na 2000 rok w wysokości 1 537 000 zł zrealizowano 2 316 251 złotych, tj. 150,7 % planu.

Na łączną kwotę uzyskanych dochodów budżetowych złożyły się wpływy z:

1. opłat koncesyjnych w łącznej wysokości	2 059 950 zł
2. odsetek	58 616 zł
3. rozliczeń z lat ubiegłych	22 386 zł
4. ze sprzedaży składników majątkowych	75 299 zł

Natomiast na wpływy z opłat koncesyjnych złożyły się:

1. opłaty koncesyjne za radio i telewizję	1 434 581 zł
2. opłaty za wpis do rejestru operatorów TV kablowej	623 667 zł
3. upomnienia	148 zł
4. pozostałe opłaty	1 554 zł

W ubiegłym roku zrealizowane zostały nieplanowane wcześniej dochody budżetowe między innymi z tytułu sprzedaży składników majątkowych, rozliczeń z lat ubiegłych upomnień oraz odsetek na łączną kwotę 256 601 zł, które stanowiły 11,1 % zrealizowanych dochodów budżetowych ogółem.

Zaległości w opłatach za udzielone przez KRRiT koncesje radiowe i telewizyjne wyniosły na dzień 31 grudnia 81 770 zł. Ponadto do wpłacenia pozostały kary w łącznej kwocie 136 500 zł, nałożone przez Przewodniczącego KRRiT za naruszenie przepisów ustawy o radiofonii i telewizji.

8.5 W zatwierdzonym planie finansowym na 2000 rok założono średnioroczne zatrudnienie 159 etatów kalkulacyjnych, przy stanie zatrudnienia na 31 grudnia 2000 roku – 159 etatów.

Zrealizowane w ubiegłym roku średnioroczne zatrudnienie wyniosło 155,58 etatów kalkulacyjnych. Stan zatrudnienia wykonany na dzień 31 grudnia 2000 roku przedstawiał się następująco:

	etaty
A) Członkowie KRRiT	9,00
B) Biuro KRRiT	142,58
z tego na stanowiskach:	
• urzędniczych	137,33
• robotniczych i obsługi	5,25
C) RAZEM KRRiT	151,58

W porównaniu do stanu zatrudnienia na dzień 31 grudnia 1999 roku (142,91 etatów), w ciągu ubiegłego roku zatrudnienie w Biurze KRRiT zmniejszyło się o 0,33 etatu.

Kadra kierownicza Biura KRRiT na dzień 31 grudnia 2000 roku wynosiła 21 osób stanowiąc 14,7 % stanu ogółem pracowników i obejmowała :

- Dyrektora Biura KRRiT - 1 etat
- Dyrektorów Departamentów - 9 etatów
- Wicedyrektorów Departamentów - 10 etatów
- Naczelnika Samodzielnego Wydziału - 1 etat

8.6 Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe Członków KRRiT w 2000 roku wyniosło 11 787 zł i było wyższe o 1,5 % w porównaniu do 1999 roku (11,611 zł wynagrodzenia porównywalnie, tj. bez wypłat jednorazowych związanych z zakończeniem kadencji przez 3 Członków KRRiT). Natomiast po uwzględnieniu 1/12 nagrody z dodatkowych wynagrodzeń rocznych średnie miesięczne wynagrodzenie wyniosło 12 616 zł i było wyższe o 3,4 % w odniesieniu do wykonania w 1999 roku (12 196 zł - wynagrodzenia porównywalnie).

Średnie miesięczne wynagrodzenie osobowe pracowników Biura KRRiT w 2000 roku wyniosło 4 174 zł, tj. o 5,5 % więcej w porównaniu do 1999 roku (3 958 zł).

Po uwzględnieniu 1/12 nagrody z dodatkowych wynagrodzeń rocznych średnie miesięczne wynagrodzenie pracowników za 2000 rok osiągnęło poziom - 4 439 zł i było wyższe o 6,9 % w porównaniu do 1999 roku (4 152 zł).

8.7 Wydatki budżetowe zrealizowane w 2000 roku wyniosły łącznie 17 567,7 tys. zł tj. 99,9 % planu rocznego wynikającego z Ustawy Budżetowej (17 585,0 tys. zł.).

Na kwotę tę złożyły się wydatki poniesione w:

- rozdziale 9911 w wysokości 17 531,4 tys. zł
- rozdziale 9995 w wysokości 36,3 tys. zł

W rozdziale 9911 wydatki ukształtowały się następująco:

- wydatki bieżące KRRiT wyniosły około 17 018,5 tys. zł, to jest 99,91 % planowanej na ten cel kwoty.
- wydatki inwestycyjne wyniosły około 512,9 tys. zł, to jest 99,98% planu.

Realizację wydatków budżetowych w poszczególnych paragrafach przedstawia poniższe zestawienie :

w złotych

TREŚĆ	plan wg. Ustawy	plan po zmianach	Wykonanie na 31.12.	% kol.3:2	Struktura udziału w % do kol.4
1	2	3	4	5	6
§ 11 Wynagrodzenia osobowe pracowników	8 625 000	8 615 000	8 614 519	100,0%	49,04%
§ 17 Dodatkowe wynagrodzenia roczne	547 000	557 000	555 532	99,7%	3,16%
§ 21 Nagrody i inne wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	20 800	44 155	44 125	99,9%	0,25%
§ 22 Świadczenia społeczne	1 200	1 200	1 200	100,0%	0,01%
§ 25 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych		200	200		0,00%
§28 Podróże służbowe krajowe	80 000	95 700	95 266	99,5%	0,54%
§ 29 Podróże służbowe zagraniczne	145 000	256 800	253 642	98,8%	1,44%
§ 31 Materiały i wyposażenie	786 000	775 000	774 917	100,0%	4,41%
§ 35 Energia	65 000	52 545	52 307	99,5%	0,30%
§ 36 Usługi materialne	1 145 000	1 424 058	1 423 160	99,9%	8,10%
§ 37 Usługi niematerialne	3 131 000	3 276 540	3 275 948	100,0%	18,65%
§ 39 Kary i odszkodowania	0	3 277	3 274	99,9%	0,02%
§ 40 Różne opłaty i składki	106 000	106 000	104 927	99,0%	0,60%
§ 41 Składki na ubezpieczenia społeczne	1 829 000	1 294 520	1 294 503	100,0%	7,37%
§ 42 Składki na Fundusz Pracy	229 000	219 000	218 104	99,6%	1,24%

§ 43 Odpisy na ZFSS	95 000	88 000	87 463	99,4%	0,50%
§ 44 Opłaty za świadczenia zdrowotne	30 000	41 700	41 676	99,9%	0,24%
§ 67 Opłaty i składki na rzecz gmin	5 000	4 000	3 985	99,6%	0,02%
§ 69 Składki do organizacji międzynarodowych	91 000	76 305	76 296	100,0%	0,43%
§ 84 Fundusz dyspozycyjny	102 000	102 000	97 428	95,5%	0,55%
RAZEM - wydatki bieżące	17 033 000	17 033 000	17 018 471	99,9%	96,87%
§ 72 Wydatki na finansowanie inwestycji	513 000	513 000	512 888	100,0%	2,92%
Razem rozdz. 9911	17 546 000	17 546 000	17 531 359	99,9%	99,79%
rozd. 9995	39 000	39 000	36 376	93,3%	0,21%
Ogółem wydatki KRRiT	17 585 000	17 585 000	17 567 736	99,9%	100,00%

Wynagrodzenia z pochodnymi (§§ 11,17,41,42) stanowiły łącznie około 61 % poniesionych w ubiegłym roku wydatków. Usługi niematerialne stanowiły około 19 % wydatków ogółem. Płatności za wynajem siedziby przez KRRiT (ok. 2 138,9 tys. zł) stanowiły ponad 65 % wydatków w § 37 usługi niematerialne.

Jednostki nadzorowane przez Przewodniczącego KRRiT

8.8 Zgodnie z art. 63 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 roku o radiofonii i telewizji Przewodniczący Krajowej Rady nadzoruje Centrum Naukowo-Badawcze Techniki Radia i Telewizji „CENRiT”, będące jednostką badawczo-rozwojową.

CENRiT działa według zasad pełnego rozrachunku gospodarczego, pokrywając swoje wydatki związane z prowadzoną działalnością przede wszystkim z przychodów uzyskanych ze sprzedaży wyrobów i usług.

Dynamikę podstawowych wielkości finansowo-ekonomicznych CENRiT-u w latach 1998-2000 prezentują informacje zawarte w poniższej tabeli:

TREŚĆ	1998 rok wykonanie	1999 rok wykonanie	2000 rok wykonanie	Dynamika zmian w %		
				kol. 3:2	kol. 4:3	kol. 4:2
				1	2	3
1. Średnioroczne zatrudnienie (etaty)	80,0	75,0	67,0	93,8%	89,3%	83,8%
2. Przychody ogółem	4 617,9	4 575,4	5 259,7	99,1%	115,0%	113,9%
w tym:						
2.1 sprzedaż wyrobów	2 540,7 (55,0%)	2 466,3 (53,9%)	3 517,8 (66,9%)	97,1%	142,6%	138,5%
2.2 czynsze	1 901,0 (41,2%)	2 044,0 (44,7%)	1 704,0 (32,4%)	107,5%	83,4%	89,6%
3. Wydajność pracy na 1 zatrudnionego (poz. 2.1 : 1)	31,8	32,9	52,5	103,5%	159,6%	165,1%
4. Koszty ogółem	4 313,9	4 602,5	5 140,3	106,7%	111,5%	118,9%
w tym:						
4.1 koszty działalności operacyjnej	4 308,5 (99,9%)	4 581,5 (99,5%)	5 130,5 (99,8%)	106,3%	112,0%	119,1%
w tym:						
• koszty ogólnego zarządu	1 589,6 (36,8%)	1 833,8 (39,8%)	1 602,4 (31,2%)	115,4%	87,4%	100,8%

w tys. zł

VIII. Budżet Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

5. Koszty rodzajowe	4 184,0	4 565,6	4 999,6	109,1%	109,5%	119,5%
w tym:						
• wynagrodzenia wraz ze świadczeniami na rzecz pracowników	2 424,9 (58,0%)	2 618,2 (57,3%)	2 560,6 (51,2%)	108,0%	97,8%	105,6%
• zużycie materiałów i energii	1 255,8 (30,0%)	1 316,4 (28,8%)	1 828,9 (36,6%)	104,8%	138,9%	145,6%
6. Wynagrodzenia	1 926,4 ^{x/}	2 106,2	2 085,4	109,3%	99,0%	108,2%
7. Średnie wynagrodzenie miesięczne na 1 zatrudnionego (poz. 6 : 1)	2,01	2,34	2,59	116,6%	110,7%	128,9%
8. Wynik (+) zysk (-) strata						
1) ze sprzedaży	145,6	-52,9	110,1	x	x	75,6%
2) brutto	299,5	-27,1	119,4	x	x	39,9%
3) netto	284,3	-27,1	111,7	x	x	39,3%
9. Suma aktywów	3 615,2	3 860,0	4 063,1	106,8%	105,3%	112,4%
10. Majątek trwały	1 594,3	1 511,7	1 383,4	94,8%	91,5%	86,8%
w tym:						
• rzeczowy majątek trwały	1 538,7 (96,5%)	1 485,3 (98,2%)	1 380,5 (99,8%)	96,5%	92,9%	89,7%
11. Majątek obrotowy	2 019,2	2 346,3	2 679,7	116,2%	114,2%	132,7%
1) zapasy	1 011,3	985,8	801,5	97,5%	81,3%	79,3%
2) należności i roszczenia	258,3	722,3	1 362,5	279,6%	188,6%	527,5%
3) środki pieniężne	749,6	638,2	515,7	85,1%	80,8%	68,8%
12. Fundusze własne	3 090,8	3 062,6	3 174,3	99,1%	103,6%	102,7%
13. Zobowiązania krótkoterminowe	262,5	489,2	538,5	186,3%	110,1%	205,1%
14. Relacja należności i roszczeń do zobowiązań krótkoterminowych	0,98	1,48	2,53	151,0%	170,9%	258,2%
15. Wskaźniki płynności finansowej						
1) bieżącej	769,2%	479,6%	497,6%	62,3%	103,7%	64,7%
2) szybkiej	384,0%	278,2%	348,8%	72,4%	125,4%	90,8%
16. Wskaźniki efektywności działania jednostki:						
1) rentowność netto sprzedaży	6,4%	-0,6%	2,1%	x	x	32,8%
2) rentowność netto majątku	7,9%	-0,7%	2,7%	x	x	34,2%
3) szybkość obrotu należności z tytułu dostaw i usług	21	57	94	271,4%	164,9%	447,6%
4) szybkość obrotu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	7	15	15	214,3%	100,0%	214,3%
17. Wskaźnik zadłużenia zobowiązania krótkoterminowe kapitał własny	0,08	0,16	0,17	190,5%	106,2%	212,5%

^{x/} w celach stworzenia porównywalności wynagrodzeń zrealizowanych w 1998 roku, faktyczne wykonanie z tytułu obligatoryjnej składki na ubezpieczenie społeczne obowiązującej od stycznia 1999 roku zostało powiększone o 23,0164 %

W 2000 roku, w porównaniu do 1999 roku, nastąpiło między innymi:

- zmniejszenie średniego zatrudnienia o około 11%,
- zwiększenie przychodów ogółem o 15%,
- zwiększenie wydajności pracy mierzonej przychodami ze sprzedaży wyrobów na 1 zatrudnionego o około 60%,
- zwiększenie kosztów ogółem o 11,5% i zmniejszenie udziału kosztów ogólnego zarządu w kosztach ogółem o blisko 8,5 punktu procentowego,
- zwiększenie wyniku netto o 138,8 tys. zł,
- zmniejszenie wartości majątku trwałego o 8,5%,
- zwiększenie wartości majątku obrotowego o przeszło 14%,
- zwiększenie relacji należności do zobowiązań krótkoterminowych o blisko 71%.

Przewodniczący
Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji

Juliusz Braun

Warszawa, 22 marca 2001 roku